

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Cek. račna: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ogroženi verski mir

Ves čas, kar Slovenci in Hrvati žive z bratškim srbskim narodom v državni skupnosti, je med katoliško in pravoslavno veroizpovedjo vladalo nemoteno prijateljstvo. Najsi so se politične difference med nami časih poglabljevale do odkritih sporov, ki so dosegali skrajne meje, versko področje je od teh borb državopravnih programov, nacionalnih ideologij in strankarske tekme za oblast ostalo vedno nedotaknjeno.

Zasluga za to, da se pri nas nikoli ni motil mir na onem polju človekovega notranjega prepračanja, ki sega najgloblje ne samo v dušo posameznika, ampak še bolj v zavest vsega naroda, gre v enaki meri vodstvu pravoslavne cerkve, kakor katoliški hierarhiji in ljudstvu. Dočim je v tako visoko civilizirani državi, kakor je Nemčija, bilo treba par sto let močnega in sistematičnega napora, da se je konfesionalni mir v interesu državne in narodne enote ustalil, se je pri nas smatralo za po sebi umevno in ni zahtevalo nobenih posebnih prizadevanj, da obe veri ne živita samo v odnosu dobrih sosedov, nego se je med njima celó začelo, časih namenoma, časih čisto spontansko, vzporedno sodelovanje za utrditev evanjskega življenja in moralnega preporoda naroda na eni in za obrambo krščanskih kulturnih načel v boju zoper sodobno brezbožje, razredno borbo in razkrajanje drugega skupnega tradicionalnega npravstva na drugi strani. Svetla imena zagrebških in djakovskih katoliških vladik pa našega Slovska tvorijo skupaj s patriarhi srbske pravoslavne cerkve, ki so se s katoliškimi Jugoslavlani preko Save složno borili v preteklem stoletju za politično in duhovno osvoboditev našega rodu, najlepši venec v straneh naše zgodovine. Nikoli niso v Jugoslaviji pripadniki zapadne in vzhodne krščanske cerkve drug drugega tretirali kot razkolnike ne v strokovnih razpravah, ne v praktičnem življenju, in če je kak manj pomembni gorečnejši s dobrih namenov, a v pomnjanju npravstvene strpnosti in političnega takta zlinil časih kaj razdražljivega, je bila njegova beseda pokopana v molku vse merodajne javnosti, kakor tudi nihče ni polagal niti polaga kaj važnosti na to, če se kje v Liki ljudje, ki so sicer najboljši prijatelji, v jezi mečejo drug drugemu v obraz »šokec« ali »vlahac«. Najboljši teologi na katoliški strani so bili tisti, ki so začeli odkrivati npravstvene, liturgične in mistične vrednote vzhodnega krščanstva in se zavzemajo za slogo med obema cerkvama brez vsakega proselitjskega propagandnega namena, kakor se izogibamo proletizma tudi v praksi, da se ne bi dražilo brez vsake potrebe ali koristi za narod in vero eno ali drugo versko občestvo. Kakor se med Srbi dvigajo katoliške cerkve, se med nami zidajo pravoslavne in vsaka stran je le vesela, če se na ta način skuša dvigati in poglabljati versko mišljenje in moralno čustvovanje ter religiozna akcija krščanstva sredi modernega poganstva, ker je to v občo korist obeh konfesij in vsega ljudstva v naši državi. S simpatijami spremljamo tudi vse delovanje pravoslavne cerkve za modernizacijo dušnega pastirstva, za prebujo in poduhovljenje ljudske pobožnosti in za zajetje onega družabnega razreda, ki je najbolj izpostavljen materialističnemu svetovnemu nazoru.

Zato je razumljivo, da je akcija onih teoloških krogov pravoslavne cerkve, ki so v Sremskih Karlovcih izdali koncem lanskega leta svoje »Primerbe in prigovore na projekt konkordate«, v katoliškem delu Jugoslavije izzvala ne malo presenečenje. To tembolj, ker so ti krogi takrat, ko je bil pod Jeftičevo vlado konkordat s katoliško cerkvijo dovršen točno v tej obliki, kakor ga sedanja vlada predlaga parlamentu v ratifikacijo, popolnoma molčali, tako da je po pravici in na veselje vsakega patriotičnega Jugoslavana nastal in se utrdir vtis, da ni nihče proti sporazumu s katoliško cerkvijo, ki je v tem konkordatu dobila le priznanje, kar ji po njenem notranjem ustroju in njenem npravstvu po sebi gre, kar se ji je priznalo po vseh tudi večverskih državah in kar ji niti ničesar bistveno novega in drugega ne prinaša, kar ne bi bilo praktično že dosedaj v veljavi. To naše presenečenje pa se v zadnjem času stopnjuje v čustvo, ki ni več daleč od globokega ogorčenja, ko vidimo, da se je »Primerbe in prigovori« od strani nekih pravoslavskih kanonistov (ki bi mogli služiti za brezstrastno diskusijo in bi se tudi mogli upoštevati, zato da bi se razpršila tudi zadnja, čeprav objektivno ne utemeljena bojazen, da bi bila pravoslavna cerkev po konkordatu prikrajšana na nekaterih pravicah, katere so se priznale katoliški cerkvi) polastila v čisto in izključno politične namene opozicija neke stranke, ki si po krivici lasti čuvanje državnega in narodnega edinstva. Zaradi tega je nastal zdaj, kakor nalašč priklikan v momentu, ko se mora glasovanje o konkordatu v obeh zbornicah izpremeniti v zaupnico ali nezaupnico Stojadinovič-Koroščevi vladi, položaj, ki je čisto versko vprašanje izpremenil v politično-strankarsko zadevo, v boj med vlado in opozicijo, v nevaren moment, ko bi se mogel zrušiti verski in politični mir in red v državi z razpaljenjem verskega in plemenskega fanatizma. In to ob zakonu, ki mu je poglavitni namen, da verski mir, medsebojno versko in narodno strpnost in pogoje mirnega in pozitivnega sodelovanja vseh ver in vernikov za najvišje npravstvene ideale jugoslovanskega ljudstva končno potrdi in utrdi! Ta tako brezskrupulozno izzvanj boj se ne ustavlja niti pred tem, da skuša zavleči vanj pravoslavno cerkev kot tako in njene najvišje predstavnike, ki jih časopisje takih zakletih svobodomiselcev kakor so vodje JNS, skuša naslikati kot politične pripadnike njihovega liberalnega nacionalizma, kakor da bi poslanstvo srbske pravoslavne cerkve, ki je vedno bila nad strankarskimi borbami tako v bivši kakor v novi državi in je čuvala le svoj krščanski verski ideal in svobodo svojega versko-npravstvenega poklica v narodu, bilo sedaj to, da pomaga čisto strankarskim ciljem neke politične skupine, ki hoče za vsako ceno, čeprav za ceno verske sloge in nacionalne vzajemnosti, zrušiti vlado, ki ji ni po srcu.

Mislimo, da je skrajni čas, da se oni, ki so nehote s svojim »Primerbami« nudili v svoji

Dr. Stojadinovič o naši trgovini z Italijo

Izvoz našega lesa je poskočil za 125 %

Belgrad, 17. julija. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinovič je dal časnikarjem sledečo izjavo o uspehih prvega zasedanja jugoslovansko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora v Rimu od 28. 6. do 8. 7. 1937:

Trgovinsko politična praksa zadnjih let je prinesla ustanovitev stalnega gospodarskega odbora kot primerno orodje za izvajanje pogodbenih določil in iskanje novih sredstev za razširitev trgovinskega prometa. Vsaj kadar gre za države z živahnimi gospodarskimi izmenjavami ali z bolj kompliciranimi trgovinsko-plačilnimi režimi. Mi smo bili med prvimi, ki smo se odločili za takšno metodo, in reči smemo, da je bila za nas koristna. Ni nezanemljivo dejstvo, da se je potreba po takšni stalni ustanovi prvič pokazala pri nas baš v razmerju do Italije, s katero smo že leta 1932 sklenili ustanovitev stalnega jugoslovansko-italijanskega gospodarskega odbora, toda do tega spričo takratnega političnega ozračja nikoli ni prišlo, vse dotlej, dokler se nismo vrnili k tej ideji s pogodbo meseca marca t. l. Kakor je znano, imamo enak odbor tudi z Nemčijo od leta 1934. Ta odbor ureja vsa tekoča gospodarska vprašanja med obema državama, kot glavni gospodarski organ njunih vlad. Zeleti je, da se takšni odbori ustanove tudi z ostalimi državami, s katerimi imamo ali želimo živahnijo gospodarsko izmenjavo, ker ne smemo pozabiti, da takšni odbori ohranjajo stalen interes do kar najpriljubnejšega in neovirnega razvoja gospodarskih zvez in tvorijo stalen kader strokovnjakov prizadetih držav z nepretrganim stikom med obojimi.

Kakor je znano, ureja naš gospodarski dogovor z Italijo, ki smo ga podpisali skupaj s političnim dogovorom 25. marca t. l., delovanje odbora in določa njegove periodične sestanke.

Prvo zasedanje je bilo v Rimu, drugo bo pa pri nas. Pred tem prvim sestankom smo sklenili uvodni dogovor med glavnimi zastopniki odbora v Belgradu v začetku junija; na tej seji so določili dnevni red prvega zasedanja.

To pot se je imel odbor ukvarjati z zelo pomembnimi vprašanji. Proučiti je bilo treba predvsem uspehe dosedanjih izkušenj trgovinskega in plačilnega dogovora z Italijo s dne 26. septembra lanskega leta, s katerim smo po nagli prekinitvi trgovinskih zvez, nastalih zaradi sankcij, dosegli reden in normalen promet, obenem se pa dogovorili tudi za docela drugo osnovo za medsebojno trgovino. Ta osnova je 100%ni kliring, torej izključitev naše trgovinske aktivnosti in ustrežajoče devizne kvote, obenem pa znižanje vsega prejšnjega prometa na polovico. Šele po ugotovitvi, da najnovejša izkustva upravičujejo nadaljnjo čeprav postopno in obzirno pomnožitev medsebojne trgovine, se je mogel odbor ustaviti tudi pri vprašanju obsega te pomnožitve, z drugimi besedami pri novih kontingentih našega izvoza v Italijo.

Odbor je presodil, da se more začeti nadaljnja pomnožitev glavnih kategorij izvoza v Italijo — to so les, živina, perutnina, jajca itd. — brez strahu za ohranitev ravnotežja v medsebojnem prometu. Tako se je naš dosedanj

izvoz lesa povečal za 125%, to se pravi, da bo vrednost letnega kontingenta za les znašala okoli 300 milijonov dinarjev, izvoz živine se pa poveča za 100%, to je na svojih 200 milijonov din.

Napoved je znano, da nam omenjeni gospodarski dogovor z Italijo priznava načelno izenačenje z Madžarsko in Avstrijo glede na preferenčni postopek, ki sta ga ti dve državi uživali že več let za svojo živino in za les. Odbor je imel določiti količnik teh preferenčnih ugodnosti za našo državo. To delo bo pa moral še nadaljevati, ker ga ni bilo moči izrpati v tako kratkem času. Vzlic temu so se pa v tem pogledu dosegli zadovoljivi uspehi in ne bomo več zapostavljeni pri našem izvozu omenjenega blaga, vsaj ne v dosedanjem obsegu. Odbor je torej najprej

ugotovil moč naše sedanje trgovine z Italijo, nato se je pa lotil nadaljne razširitve sedanje trgovine, v prvi vrsti za les in živino, naposled je pa izrazil naše zahteve glede na izvajanje še snanega nam preferenčnega postopka tudi za našo državo. Tako pomeni zasedanje odbora prvo izvršitev načel in določil gospodarske pogodbe iz meseca marca t. l.

Ti uspehi odbora bodo pa imeli ugodne posledice tudi za našo trgovinsko politiko sploh, ker bodo omogočili boljše uravnoveščenost našega gospodarskega razmerja od ostalih držav, s preprečitvijo preobremenjenosti na eni strani in pravnine na drugi strani, posebno v trgovini s klirinškimi državami. S tem je pa odbor v celoti izpolnil to nalogo.

Kriza vlade v Pragi

Zaradi žitnih cen in — politike

Dr. Hodža dobil mandat za sestavo nove vlade

Praga, 17. julija. b. Po demisiji češkoslovaške vlade je politični položaj v Pragi zelo zamotan. Predsednik republike je dopolne prispel v Prago s svojega dopusta ter pričel osebna pogajanja s šefi strank. Glede rešitve vladne krize poročajo listi, da bo brzkone sestavljena uradniška vlada, ki bo imela predvsem nalogo odstraniti vsa sporna vprašanja. Iz tiska se tudi vidi, da gospodarska vprašanja niso edini vzrok sedanje krize, temveč da gre tu predvsem za politične stvari. Tako vsaj piše uradna »Prager Presse«, ki pravi, da gospodarska vprašanja prehajajo v politiko in da bi podražitev kruha bila za državo neznosna. Levičarski listi pišejo, da je ostavka vlade predvsem zadela češko narodno stranko, ki ji pripada dr. Hodža. Stranka je zagrozila, da izstopi iz vladne koalicije, da jo razbije, ker hoče iz kabineta izbiti socialiste, na njih mesto pa sprejeti v kabinet Heinleinovo nemško sudetsko stranko. »Češko Slovo« očita agrarni stranki, da se v zunanji

politiki nagiba k Nemčiji. »Venkov« je mnenja, da se zelo lahko zgodi, da agrarna stranka preide v opozicijo.

Predsednik češkoslovaške republike se je davi vrnil v Prago in takoj sprejel dr. Hodžo, ki mu je podal demisijo kabineta. Predsednik republike g. dr. Beneš je je pridržal sklep in je takoj pričel pogajanja z voditelji strank, ki pripadajo dosedanjim vladnim koalicijam. Trdi se, da bo tudi nova vlada sestavljena predvsem iz vrst dosedanje koalicije. Vsekakor bo dr. Hodža sprejel mandat za sestavo bodoče vlade.

Praga, 17. julija. c. Popoldne ob 18 je predsednik republike dr. Beneš sprejel bivšega ministrskega predsednika dr. Hodžo in mu poveril mandat za sestavo nove vlade. Obenem ga je naprosil, da naj njegova vlada opravi posle do sestave nove vlade. Ves dan se je dr. Beneš posvetoval z raznimi politikmi, največ pa s člani bivše vlade.

Pet zahtev Japonske

Dejanska zasedba severne Kitajske

(Glej zemljevid na 2. strani)

Sangaj, 17. julija. TG. Iz verodostojnih virov poročajo, da je Japonska postavila sledeče pogoje za poravnavo svojih odnosov s Kitajsko:

1. Avtonomijo severnih kitajskih pokrajin Sansi, Sensi, Hopej, Sujan in Santung.
2. Kitajsko-japonski protikomunistični pakt.
3. Japonska dobi pravico, da zgradi železnico od Sinkjavana do Cenčava (za izkoriščanje premogovnikov v Lunjenu).
4. Japonska dobi pravico, da ustanovi pri Peipingu svojo garnizijsko postojanko.
5. Upokojitev vseh višjih častnikov 29. armade, ki so protijaponskega mišljenja.

Iz Nankinga prihaja vest, da sta predsednika avtonomnega sveta pokrajin Hopej in Čahar kakor tudi vrhovni poveljniki severne kitajske armade ujetniki Japoncev. Nahajajo se v Tiencinu, kjer se z Japonci pogajajo, toda prepovedano jim je, Tiencin zapustiti.

Japonci ne dovolijo Kitajcem da bi zasedli svoje lastne pokrajine

Nanking, 17. julija. c. Danes se je v zunanjem ministrstvu oglašil japonski odpravnik poslov in povedal tam, da japonska vlada nikakor ne bo dopustila, da bi kitajske čete vkorakale v Hopej ali v Čahar.

Isto je storil vrhovni japonski poveljnik na severu in sporočil poveljstvu 29. kitajske armade, da želi konferenco v najbližjih dneh s poveljniki te armade. Če vnaprej pa jih opozarja, da ima nalogo preprečiti vkorakanje kitajskih čet v pokrajine severne Kitajske.

Tukajšnji vladni krogi so še zmeraj zelo pesimistični, ker so prešli vesti, da 29. kitajska armada ne bo sprejela nobenega sporazuma z Japonsko, ki bi bil za Kitajsko poniževalen.

Japonska ustanavlja novo državo

London, 17. julija. b. »Morning Post« poroča iz Pekinga, da se tamkaj širijo vesti, da bo Japonska rešila sedanji spor na ta način, da severno Kitajsko postavi kot samostojno državo. Severni del Hopeja in ves Čahar ter vzhodni del Hopeja naj bi bili ena sama država s glavnim mestom Tiencinom. Področje okrog Pekinga bi se moralo demilitarizirati. V demilitarizirani coni pa bi Japonska dobila pravico, da uredi svoje garnizone, ki bi služili za varstvo japonskih državljancev v Pekingu. Razen tega bi morala nova država nositi vse stroške sedanje japonske mobilizacije.

Vsebinska spora Pregled oboroženih sil

Dne 7. septembra 1901 je morala Kitajska v takimimovanem »bokerskem protokolu« dovoliti velesilam, to je Angliji, Franciji, Ameriki, bivši Avstro-Ogrski, Nemčiji in Japonski, da smejo vzdrževati svoje lastne vojaške postojanke na raznih krajih kitajske države, v členu 9. iste pogodbe pa je pravica izrecno podprta za ozemlje med Pekingom — današnjim Peipingom — in morjem, kjer leži pristaniško mesto Tiencin. Velesile so si to pravico izgovorile, »da morejo obvarovati svobodo prometa med Pekingom in morjem«.

Na tej mednarodnopravni osnovi je Japonska postavila v bližini Pekinga najprej 7.000 mož močno armado, ki jo je pa zadnje čase zvišala na ogromno število 20.000 mož. Japonska armada se je obnašala, ko da bi bila na svoji zemlji, imela svoje orožne voje, vpeljala svojo lastno upravo in vzela ves promet z morjem sploh v svoje roke. Pripravljala se je, da od tam naskoči sedem severnokitajskih pokrajin, ki jih hoče vs imenu gospodarskih varšinc od Kitajske odtrgati ter iz njih ustvariti novo cesarstvo, liki Mandžurijo, ki jo je ustanovila pred štirimi leti.

To je dejanski izvor sedanjega kitajsko-japonskega spora. Neposredni povod pa je dalo streljanje, ki je v noči od 7. na 8. julij nastalo v bližini Pekinga, kjer je japonska armada imela vojaške vaje in je prišlo do spopada med japonsko in kitajsko posadko. Ta nočni spopad naj bi služil samo za povod, ki naj bi kril začetek japonskega prodiranja v sedemere pokrajine. Kitajska se je postavila na noge. Velesile so postale pozorne. Mednarodni spor je bil ustvarjen.

To, kar oddaljene opazovalce tega spora na Daljnem vzhodu najbolj zanima, je vprašanje, kakšna je vojaška moč, a katero bi obe nasprotujoči stranki razpolagali, ako zares pride do oboroženega spopada.

Nadaljevanje na 2. strani

Sveti Oče pohvalil kardinala Mundeleina

Vatikan, 17. julija. c. Sv. oče Pij XI. je sprejel veliko skupino ameriških katoliških romarjev iz Čikaga. Skupini je naročil, da naj sporoči njegove posebne pozdrave kardinalu Mundeleinu. Sv. oče je rekel, da je Čikago lahko ponosen na svojega kardinala, ki je tako pogumno nastopil v obrambo pravic vere in Cerkev.

Trojni pomorski sporazum: Anglija - Nemčija - Rusija

London, 17. julija. c. Dopoldne so v angleškem zunanjem ministrstvu najprej podpisali sporazum med Anglijo in Nemčijo o pomorskem oboroževanju. Sporazum obsega tehnični dogovor in dve notli.

Takoj nato pa je bil v istih prostorih podpisan pomorski sporazum med Anglijo in sovjetsko Rusijo. Sporazum je podoben nemškemu. Pogajanja za ta sporazum so trajala eno leto.

Trocki na Madžarskem

Budimpešta, 17. julija. b. Semkaj je prispel Lev Trocki s svojo ženo. Trocki potuje z Nansenovim potnim listom. Takoj, ko je prispel v Budimpešto, so mu predstavniki madžarskih oblasti sporočili, da želijo, da v teku pol ure zapusti madžarsko prestonico.

pretirani, stvarno neosnovani bojazni za položaj pravoslavne cerkve (tej bojazni je predsednik vlade itak že izpodkopal tla z dodatnim zakonom, ki jamči pravoslavni cerkvi iste pravice, katere bo uživala katoliška po konkordatu, kolikor je to z njenim naukom in cerkveno nastavo združljivo) orodje za politični arzenal stranke, ki so ji verski in npravstveni principi pravoslavja prav tako tuji kakor katoliški, premisljivo in zavedo, kakšne posledice bi morale nastati, če bi opozicija tako zvanih »nacionalistov« svoj cilj dosegla. Katoliška cerkev, ki je narodna cerkev Slovencev in Hrvatov, je dobila v konkordatu zajamčeno svojo enakopravnost v državi. Če bi se ji ta odrekla, bi več ko ena tretjina državljanov Jugoslavije ne bila samo bistveno prizadeta in globoko uža-

ljena v svojih čustvih, ampak bi tudi faktično bila potisnjena v podrejen politični položaj v državi. Verski mir, najmočnejši fundament duhovne, npravstvene vzajemnosti med državljani toli raznolike Jugoslavije, bi bil porušen do dna in ustvarilo bi se nepremotljivo nasprotje tam, kjer je dozdaj bilo prijateljstvo, toleranca in skupnost najglobljih etičnih pogledov na življenje. Politični borbi bi se pridružilo versko nasprotstvo, najnevarnejše za edinstvo in državno ter nacionalno soživljenje. Menda ni nikogar med onimi, ki so sestavili svoje »Primerbe«, ki bi to želel in hotel. Zato ne dvomimo, da bo zmogala v krogih, ki jim je mar vere in cerkve, ne pa kakšnih politično-strankarskih ideologij, razsodnost vsaj v predzadnjem trenutku.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Japonska armada

Japonska računa samo na svojo lastno moč in na vojaško pomoč Mandžurije, ki itak tvori samo del japonskega imperija. Kot prva pride v poštev takojmenovana »kvantunska armada«, to je japonska armada, ki že štiri leta deluje v Mandžuriji in severni Kitajski in je Mandžurijo tudi za Japonsko osvojila. Kvantunska armada šteje 100.000 mož. Tej je treba dodati še 100.000 mož močno mandžursko armado, ki je po imenu mandžurska, a jo vodi japonski generalni štab. Japonska domača vojska dosega v mirnem času tudi samo 100 tisoč mož, toda v vojni času lahko japonski mikado zbere skoraj 7 milijonov izvežbanih mož pod orožje. Trenutno pa pride v poštev samo 300.000 mož, ki so že pod orožjem in v veliki večini že na kitajski celine.

Kitajska bojna sila

Tej japonski moči stoji nasproti tudi 100.000 mož močna kitajska severna armada, o kateri pravijo, da je dobro izvežbana. Nadalje ima Kitajska južno od Rumene reke dobro izvežbano armado 200.000 mož, ki je pripravljena, da se takoj preseli na severno obročje in stopi v borbo za obrambo severnih pokrajin. Maršal Čankajšek bi mogel poleg tega v doglednem času zbrati še 200.000 mož iz drugih predelov Kitajske. Ni pa seveda mogoče izračunati, koliko bi znašale rezerve, če bi jih Kitajska začela črpali iz svojega ogromnega ljudskega zaklada.

Sovjetska Rusija

Toda v račun je treba vzeti tudi sovjetsko armado, ki je pri reševanju vseh kitajsko-japonskih sporov v prvi vrsti merodajno stališče sovjetske Rusije. Sovjetska Rusija ima na Daljnem vzhodu stalno armado, ki jo sestavlja 15 divizij po 20.000 mož vsake. Skupna moč znaša torej okrog 300.000 mož. Kakšne so njene rezerve in v kolikem času lahko vrže nadaljnje bojne sile na Daljni vzhod, ni znano. Neznana je tudi tehnična oprema te vojske, razen tega, da v pogledu letalstva daleč nadkriljuje celokupno letalsko moč Japonske vojske. Sicer ni računati, da bi sovjetska Rusija takoj od krito posegla v spor, če bi zares izbruhnil med Kitajci in Japonci, toda modernemu načinu vojskovanja primerno, bi brez vsake izrecne vojne napovedi nudila svojo pomoč Kitajski, tako da bi morala Japonska računati dejansko s kitajsko in rusko armado in to na bojni fronti, ki bi bila dolga 7 do 8.000 km.

Za stališče Japonske je značilna izjava, ki jo je zastopnik japonske armade dal dopisniku agencije »Havass«, ko je dejal, da se Japonska ne bo pustila ujeti v past, ki jo Kitajska nastavlja, da bi namreč izvala vojno s sovjetsko Rusijo. Japonska bo svojo zadrževnost s Kitajsko tako uredila, da se spor ne bo razširil. Operacije proti Kitajski bodo trajale mesec dni, odpor Kitajcev približno dva meseca in severna Kitajska bo očiščena.

Za stališče sovjetske Rusije pa je značilen odgovor, ki ga je sovjetska vlada dala na vprašanje francoske vlade, če bo Rusija v sporu ostala nevtralna. »da sovjetska Rusija želi miru, a da se ne bo nikakor obvezovati, da bi ohranila v tem sporu nevtralnost. Sovjetska Rusija odpravlja tudi ogromne količine vojaštva in vojnega materiala proti vzhodu in je sibirski železnica za zasebni promet zaprta.

V glavnem gre za rude

Po pisanju finančnih strokovnjakov v Londonu gre pri kitajsko-japonskem sporu večidel le za ogromne premoženje in železne rudnike, ki ležijo neizkoriščeni v severnih kitajskih pokrajinah in ki se jih hoče Japonska polastiti.

Domači odmevi

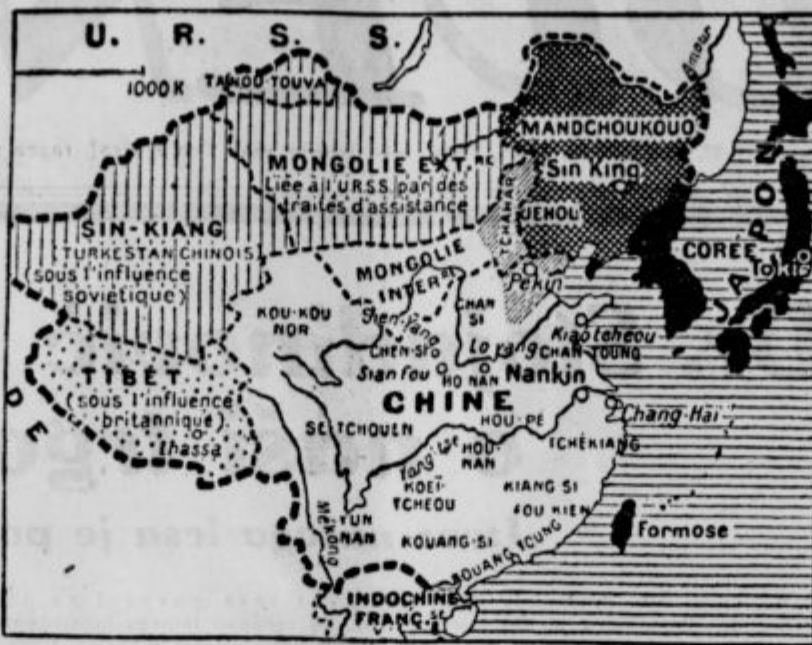
Čuvajmo Jugoslavijo

Ta poziv, ki ga nasprotniki demokracije tolikokrat po nemarnem rabijo, postaja zelo aktualen in sicer za velikansko večino jugoslovanskega prebivalstva, ki naj postane pozorno na zločinske politične mahinacije JNS in njenih privrsovcov. Ta od oblasti strmoljavljena diktatorska klika v svojem onemoglem besu do vsega pozitivnega in ustvarjalnega v naši državi, se je v skrajnem obupu pričela posluževati takega načina politične borbe, kakor je bil doslej lasten le komunistom in drugim prevratnim elementom.

Ze v večeršnjem uvodniku smo pokazali neiskreno igranje jenesarjev z osebo pokojnega kralja, ki ga ne prestopajo v svoji politični špekulaciji in se delajo, kakor da so izvrševalci njegove politične oporoke. Pri tem pa so inscenirali najgobje gonjo proti enemu najpomembnejših aktov pokojnega kralja, proti sporazumu s katoliško Cerkvijo, ki šteje v naši državi do 6 milijonov verskih pripadnikov. Naše je to znak pravega patriotizma in iskrenega jugoslovanstva, ako se več kot tretjino kulturnega prebivalstva želi tretirati po direktivah masonske internacionale, razpihovati versko in plemensko mržnjo in to v državi, ki je versko in kulturno tako raznolika? Ali po mnenju jenesarskih državotvorcev naša Jugoslavija po 20 letih obstoja nima nobene druge važnejše naloge, kakor da se zaplete v notranje verske spore in boje, le za to, ker je to diktat masonskega podzemlja? Proti tem zločinskim nakanam, ki bi, ako se uresničijo, v resnici do temeljev razrahljati naš državni obstoj, velja v resnici poziv: Čuvajmo Jugoslavijo!

Kar počenjajo jenesarji, prav tako dokazuje, da nimajo niti pojma o jugoslovanstvu, čeprav ne prestopajo o njem frazarijo. Jugoslavija naj bi bila vendar domovina vseh južnih Slovanov, pa naj pripadajo kateremukoli versku. Najmanj, kar se od moderne kulturne države pričakuje, je verska strpljivost do vseh svojih državljanov, pa naj pripadajo katerikoli veroizpovedi! Nič se od katoličanov ni razburjal, ko so pravoslavni dobili svoj »Ustav«. Smatrali smo, da je to interna zadeva pravoslavne cerkve, in smo jim privoščili vse, kar jim je nudila pogodba z državo. Prav tako se nihče ni razburjal, ko je bila priznana verska avtonomija muslimanom po potrebah njihove vere. Brez težav so si po lastnih željah urebili svoj versko-političen položaj protestanti obeh veroizpovedi in celo starokatoličani! Le ko gre najnazadnje za konkordat s katoliško Cerkvijo, so se razbesneli vsi protiverski instinkti masonerije, tej je protiverska gonja in sovražstvo do Cerkve mnogo važnejši in pomembnejši postulat kakor pa mir in napredek Jugoslavije, celo važnejši kakor njen ugled in obstoj. Framasonerija hujska na vse strani in mobilizira kar le more proti sedanjim vladim, ki hoče biti nasproti katoliškim Jugoslova-

K sporu na Daljnem vzhodu

Eno leto državlanske vojne v Španiji

Dne 12. julija 1936 ponosi bil od policije umorjen voditelj španskega obnovečnega gibanja Calvo Sotelo. Drugi dan so ga našli mrtvega na enem izmed madridskih pokopališč. Nekoliko dni pozneje, 18. julija, je tudi formalno izbruhnila državljanska vojna in tako se je začela ona žalostna zgodovina španskega ljudstva, katere podoba je bilo truplo umorjenega Sotela, ležeče na pokopališču.

Ko so prišle v svet prve vesti o strahotah rdečega terorja v Španiji, bi vsakdo pričakoval, da se bo enodušno dvignil ves kulturni svet in da bo javno mnenje kulturnih držav svoje vlade naravnost prisililo, da pomorejo Španiji v boju proti boljševizmu in uničevalcem kulture. Prišlo pa je drugače. Sebični interesi veseli se tudi na španskem področju niso dali zediniti v skupno fronto proti revoluciji v nesrečni deželi. Globoka nasprotja med poglavitnimi evropskimi državami so se razodela v svetli luči, tako da na koncu ni preostalo drugega, da se s politiko nevmesavanja prepreči, da ne postane Španija izključno le bojišče tujih interesov, ali celo povod za splošno svetovno vojno. Poznane so težave, ki jih je doživela politika nevmesavanja. Trenutno sploh ni mogoče pregledati, kakšen bo nadaljnji razvoj političnih odnosov med prizadetimi državami.

Med tem je rdeča španska propaganda imela časa dovolj, da je zmešala svetovno javno mnenje. Priznati je treba, da se ji je zameglile pojmov v precejšnji meri posrečila. Zaslupljeni meščanski liberalizem v zapadnih državah se je ponekod dal prepričati, da so poročila o zločinih komunističnih tolp gladko izmišljene vesti, namenjene protikomunistični propagandi. Mnogi so verjeli, da je španska državljanska vojna le vestaja nekaterih častihlepih, protiljudskih generalov proti postavljeni vladi, ki zagovarja demokracijo in se bori proti brezobzirnemu fašizmu. Oni, ki niso soglašali s početjem valencijske vlade, so bili proglašeni za fašiste itd. Sprito takega položaja je velikega po-

mena, da se z nepobitnimi dokazi prikaže resničen značaj vlade ljudske fronte. V ta namen so poznaveci španskih razmer in očitvidi izdali posebno knjigo »Rdeča knjiga o Španiji«, ki je izšla nedavno tudi v nemškem jeziku (Nebelungenverlag). Knjiga vsebuje le brezpogojno dokazni material. Večina so originalne fotografije, dokumenti so podani v faksimilih, izpovedi očitvidcev so uradno potrjene s pričami. Citati iz boljševiških listov, letakov in brošur so podani v izvirniku. Obširen material jasno sprčuje, da valencijska vlada nikakor ne brani idejo demokratičnih avoboščin, ampak da se demokratične misli le poslužuje, da z njo zakriva poele rdeče Moskve. Francova vestaja je le prehitela že dolgo prej pripravljen boljševiški udar. Že spomlad 1936 so kot zaupno informacijo dobili razni rdeči voditelji načrt vestaje, ki je v knjigi podan s fotografiranim posnetkom. Ko je bil prvi cilj Moskve dosežen, da se ji je namreč poročilo razplamteti državljansko vojno, je sovjetska Rusija sama v svoje roke prevzela vodstvo boja na rdeči strani. Knjiga podaja podrobnosti iz tajne pogodbe, ki jo je Largo Caballero (španski Lenin), sklenil s sovjetskimi poslanikom Moscom Rosenbergom. V tej pogodbi se sovjetska vlada obvezuje: 1. da bo Madrid in Katalonijo preskrela z orožjem, municijo, letali, tanki, bencinom in kemičnimi proizvodi; 2. da bo postavila na noge mednarodno boljševiško armado in jo oborožila, da bo zmožna aktivno poseči v španske boje; 3. da bo nakupila orožje po svojih agentih v drugih

državah in ga poselala v Španijo. Kot protislužbo je madridska vlada plačala 500 milijonov zlatih pezov, ki jih je odvzela rezervam španske narodne banke. Sovjetska Rusija je svojo obljubo vestno izpolnila. Rdečo fronto v Španiji drže v glavnem čete mednarodne komunistične brigade, opremljene s sovjetskimi orožjem in vojno-tehničnimi specialisti.

Omenjena knjiga doprinaša zelo obsežen material, ki nepobito dokazuje, da rdeče grozote v Španiji niso nikaka iznajdba, ampak strahotna resnica. Angleški opazovalec Artur Bryant ceni število pobitih neborcev v rdečem španskem ozemlju na 350.000, med njimi nešteto otrok in žena. Vatikanska statistika navaja, da je bilo do pomladi 1937 pomorjenih 16.057 duhovnikov in 11 škofov. Ti zločini nikakor niso prenehali. V poslednjem času je bilo samo v provinci Santander umorjenih 450 duhovnikov in redovnikov. Večina žrtvev eploh ni prišla pred kako sodišče. Pomorjeni so bili na najstrahotnejše načine. Neki francoski poročevalec opisuje, kakšni so bili oni strahotni »sprehodi« žrtve v mestni park Casa di Campo. Po 250 in tudi več so jih naenkrat odvedli, postrelili s strojnimi in nato še mnoge žive med njimi polili s petrolejem in zažgali. Med rabiji so bili mnogi zločinci, katerim so anarhisti odprli ječe. V Barceloni je bil uprizorjen naravnost lov na duhovne osebe. Po 1000 pezov so plačevali za glavo duhovnika in tudi več, ako je šlo za one duhovnike, ki so socialno delali in imeli vpliv med delavstvom. Neki švedski očitvidci sporoča, da je dnevno videl ubijati duhovnike po cestah. Redovnice so bile obglavljene in nato v cerkvah sežgane, potem ko so vse skupaj polili z bencinom. Pa to so le nekateri primeri iz sistema, ki so ga moskovski plačanci že dolgo pred izbruhom državljanske vojne pripravljali. Saj so več let bili agenti Moskve v Španiji nad vse delavni in so pripravljali oborožen udar in krvoprelitje. Že asturski upor leta 1934 je bil nekaj predvstave groze, ki je Španijo preplaval pod rdečim gospodstvom. K zločinom nad življenjem nedolžnih in neoboroženih ljudi je treba pristeti zaigiranje cerkva in kulturnih vrednot. Samo v Barceloni, ki je milijonsko mesto, je bilo požganih 177 cerkva in kapel. Mnogo umetnin pa je bilo prodanih tudi v inozemstvo, da si je rdeča vlada mogla dobiti potrebnega orožja.

Kdor dobi na osnovi te knjige vpogled v rdečo resničnost španske strahovlade, ne bo mogel več valencijske vlade imenovati zakonite. Kajti vlada, kateri očitno manjka volje in moči, da ukroti izgrede proti življenju in lastnini, ne izpolnjuje več svojega namena, ker greši zoper skupno blaginjo in je torej izgubila pravico do vladanja. Razen tega je tudi valencijska vlada iz formalno demokratičnih razlogov že davno vlada manjšine. Njen parlament šteje manj kot polovico poslancev. Tudi gospodstvo rdečih obsega le še manjši del Španije. Od Franca zasedeno ozemlje šteje 15 milijonov prebivalcev, pod oblastjo rdečih je komaj še 8 milijonov Špancev. Od 11 španskih mest, ki imajo nad 100.000 prebivalcev, jih je 6 v rokah Franca. Od 50 glavnih pokrajinskih mest pa jih imajo beli v rokah nad dve tretjini. Vse kolonije in protektorati Španije so tudi v rokah generala Franca. Od pričetka državljanske vojne so beli osvojili šest pokrajinskih glavnih mest. Rdeči nobene. Naj bi končna zmaga pripadla tisti stranki, ki brani vero, kulturo in človečanstvo in prinese la teško preizkušeni deželi čimprej konec dolgotrajnega in krvavega bratovornega boja.

Zadružni zakon sprejet v skupščini

Belgrad, 17. julija. m. Na današnji seji skupščine se je nadaljevala razprava o novem zadružnem zakonu. Govorilo je več govornikov tako od vladne večine kakor od opozicije. Razen Laziča so vsi poslanci poudarjali dobre strani zadružnega zakona.

Pred prehodom na dnevni red je bilo sporočeno, da je odbor za proučevanje zakonskega osnutka o pravicah in olajšavah odlikovancev Karadjordjeve zvezde z mečem dokončal svoje delo ter predložil poročilo plenumu skupščine. Prav tako je bilo sporočeno, da je več poslancev vložilo interpelacijo. Predsednik kr. vlade dr. Stojadinović je obvestil skupščino, da je interpelacija dr. Fuksa in tovarišev o preganjanju sokolstva v dravski banovini poslat notranjemu ministru, interpelacijo poslanca Mravljeta o »protizakonitem postopanju drž. tožila v Ljubljani v zvezi s cenzuriranjem opozicijskega tiska« pa pravosodnemu ministru. Nato je skupščina prešla na dnevni red. Prvi je govoril Voja Lazič in kritiziral predloženi zadružni zakon. Govorniku so stalno vpadali v besedo predvsem poslanci Narodnega kmečkega kluba. Lazič je odgovoril minister brez listnice Vojislav Djordjević ter dejal, da edino Voja Lazič ne smatra predloženega zadružnega zakona za koristnega. Djordjević pravi, da večina Lazičevih opomb ne odgovarja stvarnosti, ker je najbrž Lazič zakon prehitro prebral ali pa ni hotel vedeti, kakšno stanje vlada v zadružništvu. Djordjević poudarja, da se ne sme pozabiti, da je zadružništvo v naši državi razvijalo različno, ker ni imelo enotnega zakona. Prav tako se ne sme pozabiti, da že deset let stoji naše zadružništvo na mrtvi straži, ker se je branilo slabih načrtov zadružnega zakona. Djordjević nadalje govori tudi o odboru za proučevanje tega zakona. Pravi, da je ta odbor od 114 paragrafov nekoliko spremenil ali opustil okoli 90 paragrafov ter je glavne težke odredbe odklonil. Pred skupščino se sedaj nabaja zadružni zakon, s katerim je zadovoljno celokupno zadružništvo v državi.

Zadružniki pripadajo vsem strankam. Radi tega bi bilo tudi potrebno, da bi skupščina soglasno sprejela ta zakon. Novi zadružni zakon daje možnost vsem onim, ki nečejo delati za profit, temveč hočejo z lastnim delom in skupnosti izvršiti boljšo organizacijo od delniških družb. Na koncu je minister odgovoril še na nekatere očitke Laziča ter je zaključil svoja izjavljanja z besedami: »Ljubim zadružništvo, istotako, kakor ga ljubi Voja Lazič. Dva načela sta, da se lahko pomaga državi in zadružništvu: prvo načelo je vedno protestirati, vedno kritizirati in govoriti, da je vse zanič, drugo načelo pa je delati in v primernem trenutku ustvariti more. Tudi mi, ki vodimo realno in zdravo zadružno politiko, smo hvalažni vladni in skupščini, da je ta zakon, kot ga imamo pred seboj, sprejela, pa tudi za to, ker je spremenila vse one določbe, ki so bile za zadružništvo težke ter na ta način omogočile zadružništvu dober razvoj, ki bo koristil vsem stanovom, posebno pa malemu človeku. Za ministrom Djordjevićem je govoril poslanec Radićev Nikolai, bivši demokrat, ki je uvodoma izjavil, da bo kot opozicijski glasoval za ta zakon. Naslednji govornik je bil poslanec Narodnega kmečkega kluba Djordjević Jevtić. Tudi ta govornik je poudarjal vse dobre strani novega zadružnega zakona in velik razmah našega zadružništva. Poslanec Miloje Sokić (JNS) je pozdravil novi zadružni zakon ter se bavil predvsem z ustanovitvijo nove

zadružne banke. Naslednji govornik je bil g. Ivan Mohorić (JNS), ki je kritiziral predloženi zakonski osnutek ter dejal, da bi zadružni zakon moral biti sestavljen del trgovskega zakona. Nato je govoril vladni zaupnik, pomočnik kmetijskega ministra Milan Novaković, ki je odgovoril na kritiko obeh govornikov. S tem je bila načelna debata končana in je bil zadružni zakon v načelu sprejet z 206 proti 4 glasovom. Z istim številom glasov je bil zadružni zakon sprejet tudi v celoti. Od Slovencev je glasoval proti zadružnemu zakonu edino g. Mohorić.

V smislu določb skupščinskega poslovnika je predsednik sprejeti zakon poslal v nadaljnji pretrjes senatu. Prihodnja seja bo v ponedeljek. Na dnevnem redu bo razprava o konkordatu.

Obiščite VI. mariborski teden!

Od 31. julija do 8. avgusta 1937. (50% popusta na železnih in parobrodih od 29. jul. do 10. avg.)

Velika gospodarska in kulturna revija! Industrija — Tekstil — Obrt — Trgovina — Kmetijska razstava — Prva fitopatološka razstava — Pokušaja vin — Zgodovina — Umetnost — Grafična razstava — Tujski promet — Akvaristična razstava — Kuncerejska, golobarska razstava — Razstava malih živali — Modna revija — Mednarodni plesni turnir — »Sen kresne noči na prostem« — Koncerti — Kongresi — Sportne prireditve — Veseliški park na razstavišču. — Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji, zelo romantično Pohorje, vinorodne Slovenske gorice, gostoljubni, lepi Maribor — vas vabijo!

Seja senata

Belgrad, 17. julija. m. Današnja seja senata se je pričela ob 11 dopoldne. Prisostvovali so ji tudi prometni minister dr. Spaho, trgovinski minister dr. Vrbanić in minister brez listnice dr. Krek. Po sprejetju zapisnika je bilo sporočeno, da je odbor za proučevanje zakonskega osnutka o sladkovodnem ribištvu končal svoje delo in pošilja plenumu svoje poročilo. Nadalje je bilo sporočeno, da je predsednik kr. vlade dr. Milan Stojadinović odstopil Kramerjevo interpelacijo notranjemu ministru, ki je zanjo merodajen. Nato se je senator Banjanin zopet razburjal zaradi ... ki jo je izvršila ... Na njegova izjavljanja je predsednik senata dr. Mažuranić dejal, da bo odgovoril, kakor hitro bo dobil potrebne podatke od notranjega ministra. Banjanin se seveda z odgovorom ni zadovoljil in se še naprej razburja. Na to je senat sprejel štiri mednarodne konvencije, dve z Nemčijo, eno z Albanijo in eno o pomorskih znakih. Senat je na današnji seji sprejel tudi poročilo odbora za prošnje in pritožbe ter odobril nekaterim prošilec stalne mesečne podpore. Med drugim je senat odobril stalno mesečno podporo vdovi pokojnega Draškovića ter vdovi dr. Pačaja po 1000 din. Odobril je pokojnino od leta 1899 do 1920 poslancu Čiri Hadževiću. Prihodnja seja bo v torek ob 10 dopoldne.

Dunajska vremenska napoved. Spremenljivo, manj oblačno in nekoliko topleje.

Zagrebska vremenska napoved. Pričakovati je poslabšanje vremena, vendar pa bo kmalu zopet lepo.

Strokovnjaki za poglobitev ljubljanskega kolodvora

Ljubljana mora dobiti moderen kolodvor

V četrtek bo velika javna anketa

Ljubljana, 17. julija.

Ljubljana je tako važno železniško križišče, da so sedanje razmere, kakor vladajo na glavnem kolodvoru, bodisi glede poslojpa, uradov in zlasti tirišča, prava eramota tako za Slovenijo kakor za državo. Nad 50 let stara zahteva, da se ljubljanski kolodvor razširi, modernizira in da se zgradi novo kolodvorsko poslopje, zlasti pa da se poglobi proga, je postala sedaj živo pereča in nujna. Ta zahteva ni samo zadeva Ljubljane, je zadeva vse Slovenije in slovenskega naroda, pa je tudi zadnja vse države, saj gre skozi Slovenijo najbolj važna tujsko-prometna pota in tudi mnogo tranzita.

Velik dobiček železnic v Sloveniji

Pred dnevi smo priobčili v gospodarskem delu lista članke o dohodkih državnih železnic. Navajali smo, da so imele državne železnice lani nad 150 milijonov čistega dobička. Znano pa nam je, da se križata zagrebška in belgrajska železniška direkcija komaj sami sebe, da so železniške direkcije v Subotici, Sarajevu, najbolj pa v Skoplju globoko pasivne potem moramo vedeti, da je ves ta čist dobiček državnih železnic prišel torej izključno in v še večji meri iz Slovenije. To dokazujejo tudi drugi podatki, s katerimi se bomo ob priliki še bavili: v območju ljubljanske železniške direkcije pride na km proge štirikrat toliko potnikov, kakor v območju belgrajske in dvakrat toliko kakor na km prog v območju zagrebške direkcije, sarajevske, subotičke in skopljanske sekcije pa se odražajo še mnogo slabše. Približno isto velja tudi za tovarni promet. Zato ni čudno, da so slovenske proge tako izčrpane, slovenski železničarji pa pre zaposleni in premalo številni.

Krivda Slovincem neprijaznih vlad in pa belgrajske mentalitete, češ, da ima Slovenija že dovolj, je bila, da je naša država v vseh svojih 19 letih, odkar obstoja, od vseh svojih investicij, žrtvovala le 3% za Slovenijo, kar bi pomenilo, da je Slovenija v resnici nazadovala, pridobila ni pa prav nič.

Ljubljana zapostavljena

Sodeč po številu potniškega prometa presega Ljubljana skoraj eleherno leto Belgrad. Ljubljana ima letno vedno nad 1.000.000 potniškega prometa, Belgrad malokaj doseže milijon, Zagreb pa ima okoli 1.200.000 potniškega prometa. Glede tovornega prometa pa razmere še bolj govorijo za Ljubljano. Država pa je pripravila za preureditev belgrajskega železniškega križišča okoli 400 do 500 milijonov din, čeprav ima Belgrad manj potniškega in tovornega prometa kakor Ljubljana. Za modernizacijo sarajevske in skopljanskega kolodvora namenjajo potrošiti po 200 milijonov din, ko vendar železniški promet na teh dveh postajah ogromno zaostaja za Ljubljano. Država je investirala za zemunski most 280 milijonov din, za pančevski most in cestne priključke 485 milijonov din, za savsko pristanišče v Belgradu 110 milijonov din, za osušitev pančevskega močvirja 300 milijonov din, za železniške podvoze v Zagrebu leta 1935 10 milijonov din in za modernizacijo železniškega mostu čez Savo v Zagrebu lani in letos 42 milijonov din. Za Ljubljano pa je letos določenih 8 milijonov din, ki se bodo uporabili za krpanje kolodvorskega poslopja, za povečanje restavracije (!) in za prestavitve kurilnic in ranžirnega kolodvora na sedanji gorenjski kolodvor. Ranžirni kolodvor in kurilnice na gorenjskem kolodvoru, to je v središču mesta, bi pomenile pravo nesrečo za Ljubljano, saj bi bile v eredinu mesta. Dim iz kurilnic bi zasmradil ves lep bežigradski okraj. Ranžiranje pa bi pomenilo okoli 100 lokomotiv dnevno na prelazu čez Dunajsko cesto, kar se pravi, da bo edini izhod Ljubljane proti severu stalno zaprt! Teh 8 milijonov din je za Ljubljano pravo dejansko darilo. Bolje bi bilo, če bi železniško ravnateljstvo uporabilo teh 8 milijonov din, ki jih Slovenci ne smemo izpustiti iz rok, zakaj boljše je vrabec v roki kot golob na strehi, za začetek sistematične preureditve tirišč na glavnem kolodvoru v zvezi s programom za poglobitev kolodvora in železniških tirov, mesto za ponesrečeno prestavitve kurilnice in ranžirnega kolodvora.

Za poglobitev in proti njej

Ze leta 1929 pa je prvič padla v ljubljanskem občinskem svetu ideja, da je treba ljubljansko kolodvorsko vprašanje rešiti s poglobitvijo. Obstojal je

namreč načrt, ki si ga je osvojil že leta 1897 tedanji ljubljanski župan Ivan Hribar in ki je določal, da bi se kolodvor dvignil, tako da bi ceste šle v podvozi pod progo. Ako bi se ta načrt tedaj izvedel, bi to veljalo okoli 200 do 300 milijonov din in bi se razmere še poslabšale. Padec proge bi bil še bolj strm kakor dotlej. Ko pa je leta 1929 prišel v debato o občinskem svetu načrt o zboljšanju ljubljanskega kolodvora, je dr. Jerič opozoril na možnost, da bi bilo najbolje, če kolodvor in ljubljanske proge poglobimo. Nastali so ugovori, češ, da bi v tem primeru nagajala voda in da bo težko kam spraviti ogromne množine proda in zemlje, ki bi ga morali izkopati.

Ideje dr. Jeriča se je oprijel znani strokovnjak ing. Stanko Dimnik, ki je izdelal temeljit načrt za poglobitev kolodvora in železniških prog. Ta načrt sloni predvsem na dejstvu, da teče proga od Zaloga proti Viču po hrbtu dolgega klanca; na najvišji točki železniški prelaz čez Dunajsko cesto in pa glavni kolodvor. V dolžini 1200 m naj bi se ta klanec odstranil in bi železniška proga tekla mnogo nižje kakor sedaj. Največja razlika, to je pri prelazu na Dunajski cesti, bi bila med sedanjim in nameranim stanjem 7 metrov. Nova železniška proga pa ne bi tekla morebiti v kakšnem jarku, temveč bi le na nekaterih važnih točkah bila ograjena s strnjnimi obreznimi zidovi, drugod pa bi bila obdana s položnimi strminami, ki bi bile zasajene z zelenjem in cvetjem, tako da potniki, ki bi se pripeljali v Ljubljano, ne bi imeli vtisa, kakor da se peljejo v jarku. Potrebno je dalje preložiti vse kolodvorske tirišče, napraviti medtirne perone z varnim dostopom do njih, povečati in modernizirati kolodvorsko poslopje in signalne naprave. Kurilnica in ranžirni kolodvor naj bi se preložila proti severovzhodu, to je na Dolge njive, kjer je le malo naselij in bi dim odhajal le proti Golovcu ali proti Posavju. Ranžiranje pri poglobljeni progi ne bi prav nič oviralo cestnega prometa.

Zaenkrat naj bi se sedanji glavni kolodvor le povečal, pozneje pa naj bi se napravil prečni kolodvor.

Sedanji načrt železniške uprave za preureditev kolodvorskega vprašanja nima v mislih poglobitev. Za preureditev kolodvora in za prestavo kurilnice pa bi po načrtu bilo potrebnih 50.000.000 din, za napravo železniških prehodov in nadvozov na Tyrševi in Gosposvetski cesti pa okoli 40.000.000 din. Poglobitev kolodvora in železniške proge pa bi po sedanjih računih, vpoštevajoč sedanje mezde in sedanje cene gradivu veljale okoli 90 do 100 milijonov dinarjev. Ljubljana pa bi s to poglobitvijo neizmerno več pridobila kakor pa z izvedbo sedanjih načrtov železniške uprave, ki bi veljali skoraj prav toliko.

Zveza osrednjega dela mesta s severnim

Znano je, da je razvoj Ljubljane proti severu v glavnem oviral prav železniška proga. Tudi oba glavna arhitekta, ki sta enovala lice novi Ljubljani, to je Fabijani in pa Plečnik, sta se morala ozirati na železniško progo, ki je stala kot skoraj nepremostljiva barijera med Bežigradom in Ljubljano. Zamišljala sta si oba bežigradski okraj kot neko posebno mesto. Toda s poglobitvijo železniške proge bi bila dana severnemu delu mesta vse večja možnost razvoja. Načrt inženjerskega združenja, oziroma ing. Stanka Dimnika ter njegovih 10 tovarišev si zamišlja že moderne prehode za vse važne ceste, ki vežejo Ljubljano s severnim delom. Mračni viadukt na Smartinski cesti bi odpadel ter bi ga čez poglobljeno progo nadomestil nadvoz. Enako bi vodile ceste čez progo: Tyrševa cesta, cesta na gorenjski kolodvor, Gosposvetska cesta, Puharjeva ulica, Aleksandrova cesta bi se čez progo nadaljevala v tivolsko avenijo, Nunska ulica v Tivoli, enako tudi Erjavčeva cesta. Neposreden prehod pa bi dobila čez progo Resljeva cesta, ki bo v bodoče predstavljala eno najvažnejših transverzal ter bi se stekala naravnost na zasnovano Plečnikovo avenijo, s katero bi tvorila pri križišču lep trg. Odpadle bi vse pregrade, odpadle bi zatvornice in vse mučno čakanje prebivalstva in vozil pri prehodih.

Koristi v železniškem prometu

Ne samo zaradi ureditve peronov, lažjega pregleda tirov in vlakov, temveč tudi zaradi dostopa prog samih na ljubljanski kolodvor bi poglobitev prinesla znatne koristi. Dolenjska proga

Ime, ki jamči
za najboljšo kakovost

ELIDA MILA

ELIDA MILO *Favorit*
Že deset let ljubljene vsake
lepe žene

bi imela v mnogo manjši strmini dohod na glavni kolodvor, res pa je, da bi se strmina na gorenjsko stran nekoliko povečala, toda še dolgo ne v taki meri, kolikor bi pridobila dolenska proga. Odpadla bi tudi sedanja strmina z vzhodne in zahodne strani proti Ljubljani.

Druge prednosti poleg te, ki jo bo dala ta idealna rešitev ljubljanskega cestnega vprašanja, bi bile tudi, da bi se dal tramvajski promet neovirano izvesti na vse strani, torej tudi na Posavje in k Sv. Križu. Ljubljana bi zaradi odprave kurilnic in ranžiranja vlakov bila deležna mnogo manj dima in hrupa. Tam, kjer bi največ odkopali proga, to je okoli glavnega kolodvora, so v bližini gramozne jame, ki bi jih zasuli in pridobili lepa stavbišča. Dosti gramozna in proga pa bi mogli prodati za gradbene namene. Grdi železniški nasip ob Zeleni jami bi izginil. S poglobitvijo proge bi bila olajšana kanalizacija vsega Tivolija, Šiške in Bežigrada, ker bi železnica zgradila ob tiru odvodne kanale, ti pa bi se stekali v glavni kanal na Smartinski cesti.

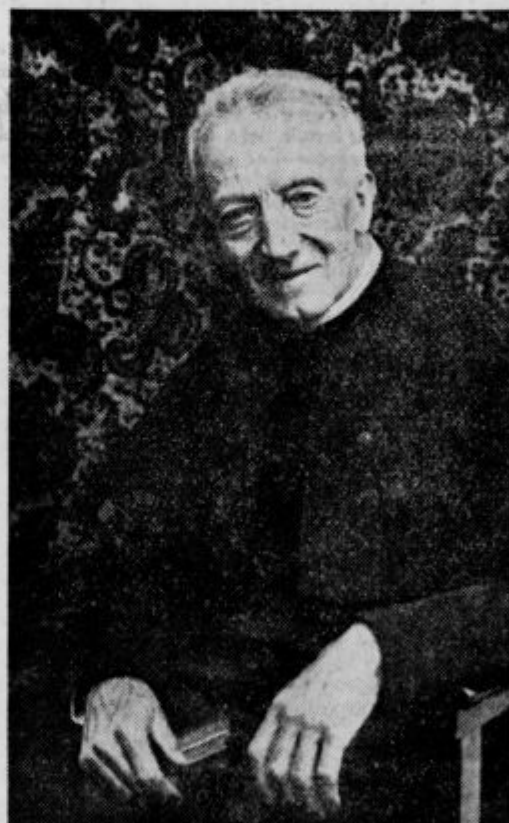
Ko bi bila proga poglobljena, bi ob glavnem kolodvoru zrastle številne trgovske stavbe. Za kolodvorom na severni strani pa je dovolj prostora za napravo potrebnih skladišč. Sedanji neokusni tovarni kolodvor, ki ni nič kaj pripraven, bi se prenesel v bližino Zelene jame. V bližini sedanjega tovarnega kolodvora pa bi zrastle moderno poslopje kolodvorske pošte. To poslopje bi imelo tudi poseben tir, da bi mogli poštni vagoni direktno do poslopja. Pri poglobljeni progi bi bilo tudi veliko lažje urediti promet s motornimi vlakci, ki jih namerava železniška uprava slej ko prej uvesti, oziroma jih bo v to prisilila potreba.

Zanimanje v javnosti

V večernejši številki smo poročali, da je javnost za razširitev kolodvorskega vprašanja že zelo zainteresirana. V resnici je ta problem razširitev star že od l. 1847 in 1849, to je še od časa,

Ignacij Zupanc

predoški župnik, duhovni svetnik, zlatomašnik

kve jako spretno in estetsko zelo zadovoljivo speli na kor nove zavite stopnice. — Takrat si je dovolil še šalo in dal oznaniti, da nove stopnice za primerno plačilo odda tistim, ki menijo, da niso pri maši, če ne čepe po stopnicah. Prav tako je oskrbel dve novi, bogato točeni in pozlačeni svetilki za večno luč in lestence po cerkvi.

Posebne omembe vredna so njegova čisto svojska, iz njegove romantične ljubezni do naše stare baroke izvirajoča svetila za elektriko po cerkvi. Marsikje so ga pozneje naprosili, naj tudi za njih cerkve ustvari kaj podobnega za električno razsvetljavo. Zelo značilno za njegov zdravni estetski čut je to, da na oltar ni dovolil nobenega svetila, ampak je oltar razsvetljen od spred, posredno (indirektno) z reflektorji, tako da luči ne bodejo v oči.

Za več cerkva je narisal obliko velikih cerkvenih bander s svojevrstnimi okraški. Iz zvonika njegovo skrb za lepoto božje hiše in darežljivost Predoslanov pojo štirje močeni, mehko ubrani bronasti zvonovi, ki se mu jih je tik pred največjo krizo še posrečilo spraviti pod streho.

Njegovo delo je lep tabernakelj iz belega marmora, čigar notranjščino krasi dragocene veznine po načrtih prof. Porenta — eno najlepših Porentovih del.

Seveda ne smemo pozabiti dragocenih cerkvenih oblačil, ki jih je dal srečno predelati in prenesti na novo podlago, da so danes lepša, kakor so morda bila nova. Posebno lep je bogato vezen večernični plašč (pluvial) po načrtih g. Vurnikove. Dragocen je bogati ciborij — po načrtih g. prof. Vurnika. Med najlepše izdelke sodobne cerkvene umetnosti spadata. Oboje mu je darovala župnija za 25 letnico župniškovanja.

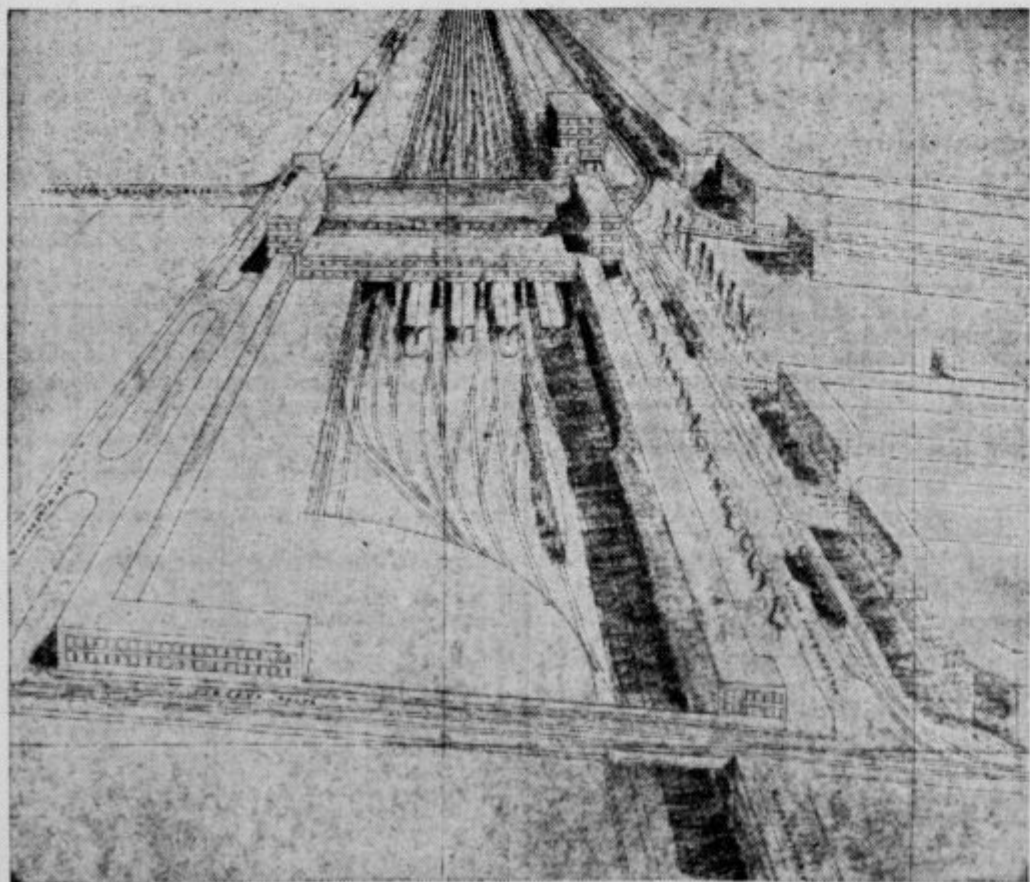
Pa tudi zunaj cerkve se pozna njegova umetniška roka. Kar je lepših znamenj (križev) v Predosljih in okolici, jih je narisal on. — Gasilski domovi z zanimivimi izvirno zamišljenimi stolpi se izmed vseh takoj poznajo, da jih je zamišlil g. Zupanc. Pri njih se posebno vidi, kako stara baroka v sodobnem občutju more še kar prijetne sadove roditi.

Domač, prijazen dih te pozdravi, če mimo greš. Posebno viden znak delavnosti in hkratno tudi umetniškega čuta je močeni »dom« pred cerkvijo. Kakor mladenič ee je — že ne več mlad — ognjevito poglavlje v to delo. Kakor da jih ima trideset — in ne še enkrat toliko, je mislil, risal, delal, in ko je bil dom dozidan — a kakšno ljubeznijo ee je za vse vzvzemal, kar ee je v prostornem domu vršilo.

G. zlatomašnik je eden redkih ostankov starih duhovnikov homeopata. Vešč je te etroke in moč homeopatskih zdravil dobro pozna in vsakomur rad nesebično pomaga.

Pa kaj naj še naštevamo? Saj naštetni moremo samo to, kar je zunanega vidnega pri njegovem neutrudnem delu. Vse lepša in popolnejša bi nam njegova podoba stala pred očmi, če bi človeško pero zmoglo opisati po eni strani njegovo srčno dobroto, po drugi pa njegovo moško odločnost, ki navzlic mehkeemu značaju v načelnih rešeh nikdar ni popuščala. Saj je tudi resen opomin bil vselej tak, da je iz vse resnobne odsevala velika ljubezen, neomajljiva dobrohotnost. — Je kot veren Kristusov služabnik vedno obzirno pazil, da nalomljenega trsa ni pohladi, tlečega stenja ne ugašil, ampak če ee je dalo, ga dvignil, ga v močilen plamen razvnel. Zato tako spoštovanje — ne le v domači župniji, ampak v vsej okolici; prav posebno pa pri duhovniških tovariših, ki gledamo v njem zgled vzvišenega duhovniškega življenja, nesebičnega dela za Boga in ljudstvo; nam pa ljubeznivega prijatelja, moža neprestane, globoko vdane molitve, moža vsega božjega, dobrega, vedno za vsakršno pomoč pripravljenega brata.

Zanimivo je to, da je zlatomašnik ekoraž vse življenje bolehal. Toda ko so padali hrasti, je njega Bog ohranil zdravega. Pa naj ga — žvečega delavca — še ohrani; saj božji vinograd takih delavcev — ko ee njih vrste tako redčijo — tako zelo potrebuje...

Skica nam kaže, kako naj izgleda zasnovani moder ni ljubljanski kolodvor. V načrtu je že zamišljen prečni kolodvor čez progo, po katerem bi zaenkrat šlo šest tirov, možnost pa je, da jih gre tudi osem. Načrti že predvidevajo bodočo stavbo kolodvorske pošte in pa nadhode, od katerih je na naši skici razviden nadhod Tyrševe ceste čez progo.

Zlatomašnik Ignacij Zupanc¹ je redek primer duhovnika, ki je skoraj vse duhovniško življenje preživel v isti župniji. Kot kaplan je leta 1892 prišel pomagat staremu, svetniškemu župniku, naboznemu psatelju Kerčonu. Vezala ju je vdana duhovniška ljubezen, da ju je še le smrt ločila. Za Kerčonom je prevzel župnijo, ki jo spretno vodi še danes s prvotnim — le še povečanim ognjem. — Njemu pač ne bi mogel veljati očetek Skrivnega razodetja efskeemu škofu: »Zoper tebe mam, da si opustil svojo prvotno ljubezen«, ampak rajši pohvala škofu tiatirekemu: »Poznam tvoja poslednja dela, ki jih je več kot prvi« — ali filadelekemu: »Majhno moč imaš, pa si mojo besedo ohranil in mojega imena nisi zatajil.«

Notranje delovanje v predoški župniji se pač ne da popisati. Najbolj to notranjo rast župnije razvidimo iz tega, da ee v njej nikdar ni mogla ukoreniniti in ljudi zase pridobiti kakršna koli za vero brezbrizna, kaj šele veri sovražna smer.

G. zlatomašnika je vedno odlikovala izredna srčna dobrota in mirna, dobro preudarijena dejavnost. Prav posebno pa je pri ljudeh in duhovnikih na glaslo kot moč izbranega, praktično usmerjenega umetniškega okusa, hkratno kot spreten risar izvirnih načrtov za razna obrtniška dela.

Že župna cerkev v Predosljih v marsičem nosi pečat njegove osebnosti.

Svoje talente je najprej porabil pri slikanju cerkve. Res da župnija ni mogla poklicati kakvega velikega, tujega umetnika — doma ga eploh bilo ni — pa je pod njegovim vodstvom njegov kranjski rojak Matija Bradaška slikanje tako dovršil, da velja predoška slikarja v marsičem za njegovo najbolj uspešno delo.

Ropotarico pod zvonikom je po svoji zamisli in risbi izpremenil v lično, prostorno in prijazno krstno kapelo. Na nasprotni strani je zaprl stopnice, ki so marsikom in marsikdaj dajale priliko in potuho za marsikako nerodnost, in iz cer-

¹ Rojen je bil v Kranju 17. julija 1864; v mašnika posvečen 1887, za kaplana nastavljen na Bledu, v Trnovem v Ljubljani in v Predosljih; v Predosljih za župnika postavljen 1903.

Ne pozabite na NIVEA!
Ona jači Vašo kožo!!!

NIVEA

Krekov prosvetni tabor pri Sv. Gregoriju

Prosvetnim društvom ribniškega okrožja in vsem Slovincem!

Kdo si ne želi enkrat videti one prijazne vasi na dolinskem gričevju, kjer je tekla zibel slovenskega velikanu dr. Jan. E. Kreku, ožetu naše kat. slov. ljudske prosvete? Pri Sv. Gregoriju vam kaže njegov spomenik na ljudski šoli kraj, kjer je zagledal luč sveta. — Dvajset let preteče letos, odkar je nemila smrt iztrgala največjega slovenskega človeka. Da se hvaležen spomin pozivi, vabimo vsa prosvetna društva ribniškega okrožja, vsa sosednja društva in vse Slovence Krekovega duha na

Krekov prosvetni tabor pri Sv. Gregoriju, ki bo v nedeljo, dne 25. julija t. l., da se hvaležno oddolžimo spominu največjega prosvetitelja slovenskega naroda.

Ob 10 bo sveta maša na prostem z ljudskim petjem, ki ga spremlja godba, in cerkveni govor. Ob 11 tabor pred Krekovim spomenikom: a) Krek in slovenka vas (govori g. dr. Ivan Oblak) — himna »Povsod Bogas«, b) Vstajenje slovenskega duha (govori g. urednik Franc Teršeglav) — himna »Hej Slovenci« z godbo. — Ob 2 pete litanije z ljudskim petjem. — Po litanijah: a) nastop slov. kat. mladine z gimnastičnimi vajami in govorom »sodobna naloga slovenske mladine (govori gosp. Rudolf Smrsl), b) nastop pevskih zborov ribniškega okrožja (pod vodstvom g. Rafkota Fabianija), ki se zaključijo z državno himno.

Kot je dohod z jutranjim dolinskim vlakom vlakom do Vel. Lašč ali Ortnake najugodnejši in vozna cena nedeljska, tudi Ljubljanci nimajo to nedeljo lepšega izleta kot k prijaznemu Sv. Gregoriju, v Krekov rojstni kraj.

Zlasti pa vas prosvetna društva ribniškega okrožja ta dan k Sv. Gregoriju, da pokažete svoje prosvetno delo in uspehi!

Ribniški okrožni prosvetni odbor.

Spomenike, grobnice, kapele, cerkvena dela, obloge v marmornih izšerih po nizki ceni pri kamnoseško kiparskem podjetju

Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ - LJUBLJANA

Koledar

Nedelja, 18. julija: (9. pobinkostna nedelja) Friderik (Miroslav), mučenec; Kamil Leljiški, spoznavalec.

Ponedeljek, 14. julija: Vincencij Pavl., spoznavalec; Avrea (Zlata), devica mučenica.

Novi grobovi

† Prof. Hinko Vodnik. Dne 17. t. m. v noči od petka na soboto je umrl, zadet od srčne kapi, profesor v Ptuj gospod Hinko Vodnik, rojen leta 1871. v Podutiku pri Ljubljani. Srednjo šolo je obiskoval na stari gimnaziji na Vodnikovem trgu v Ljubljani, univerzo pa na Dunaju. Po dveletni suplentski službi v Celju je dobil mesto višjega vzgojitelja na znanem zavodu »Landerziehungsheim« v Hietzingu pri Dunaju. Ob prevratu je potoval v domovino in z vso vmeno služboval od sedaj kot profesor prirodopisa na ptujski gimnaziji. 17 let je vzorno vodil Dijaški dom v Ptuj.

Vzgojil je dolgo vrsto našega izobraženstva. Po svoji dobroti, poštenosti in zvestem slovenskem srcu je bil pri tovarštvu in pri dijaštvu izredno priljubljen. Bodi mu blag spomin!

Osebnosti

Državni izpit iz slovenske stenografije je v Zagrebu pred stenografsko izpitno komisijo opravila gđ. Kresnik Mara, absolventka trg. akademije in članica Slovenskega stenografskega društva v Ljubljani. Cestitamo!

Hubertus milo,
res domače,
slovensko milo!

— Naši javnosti. Okrajna organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani obvešča javnost, da so odedel uradne ure v društveni pisarni Franciškan-ke ulica 10 vsak ponedeljek popoldne od 17—19 in petek popoldne od 10—12. Opozarjamo javnost, da eta že nad dve tretjini naklade knjige: Dobrovoljci kladivarji Jugoslavije oddani, zato naj interese pihito z naročilom. Predprodaja knjige je zaključena ter stane izvod odedel 145 din in event. poštni stroški 15 din. — Smatramo, da epada ta spominška knjiga, katero je naša javnost sprejela z izrednim zanimanjem, v vsako javno in zasebno knjižnico.

— Društvo organistov v ljubljanski škofiji je imelo občni zbor v ponedeljek, dne 12. julija t. l. Po sv. maši ob 10 v stolnici, je bilo zborovanje v Rokodelskem domu. Občnega zbora se je udeležilo precejšnje število organistov in prijateljev društva. Pozdrave občnemu zboru so poslali: A. Ulaga za društvo organistov mariborske škofije, Vinko Lavrič za »Pevsko zvezo« in g. Ciril Mohar, organist v Kranju. Pri tem občnem zboru je društvo obhajalo tudi 30 letni jubilej svojega obstoja. — Leta 1907 je bil prvi sestanek vseh slovenskih organistov. Prišli so iz ljubljanske, mariborske, goriske in tržaške škofije; da, se celo iz Koroške. Bilo jih je nad sto. Predsednik se je v svojem govoru spomnil tudi prvega takratnega pokrovitelja tega društva, našega umrlega velikega nadškofa Jegliča. Tajnik je podal v svojem precej obširnem poročilu celotno sliko in zgodovino društva od njegovega početka l. 1907 do danes. Iz zanimivega poročila smo spoznali vso borbo in trud društva skozi vsa leta za zboljšanje gmojnega položaja svojih članov. Marsikaj je društvo doseglo, marsikaj pa še manjka. Morda bomo stali kmalu pred popolnoma novim vprašanjem, kako urediti službe organistov. Če bo sprejet v našem parlamentu konkordat, potem je mogoče, da bomo tudi to vprašanje na čisto nov način rešili. Bog daj!

— Prosvetno društvo v Krškem vlnudno vabi na tombolo, ki bo v nedeljo, 25. t. m. ob 15 na sejmišču v Krškem v hladni senci ob Savi. Tablice po 2 din lahko osrečijo naše prijatelje s tremi kolesi. Na razpolago bo tudi vreča moke, 4 m³ drv, blago za moško in žensko obleko in še 200 drugih lepih dobikov. — V slučaju slabega vremena bo tombola l. avgusta t. l.

— Gg. duhovnike, ki jih zanese pot na Pokljuko, opozarjamo, da je ondota kapela sv. Antona popolnoma opremljena za službo božjo. Na razpolago sta tudi mašno vino in hostije.

— Pedesetletnico bomo obhajali »Janez«, t. j. vsi, ki smo služili leta 1887 pri 17. avstr. pešpolku, dne 29. VIII. 1937 na Visokem pri Kranju, občina Senčur. Vabimo vse, da se zanesljivo udeležijo tako važnega kontrolnega pregleda. Veselilo bi nas, da se pridružijo tudi drugi letniki iz naše dobe. Tudi žene so dobrodošle. — Prijavite se najkasneje do 22. VIII. 1937 na naslov: Ivan Okorn, gostilničar, Visoko pri Kranju, pošta Senčur. To pa zaradi priprave kosila. Stroške nosi vsak sam.

V vsako hišo **Lutz-peči.**
Tovarna Šiška, Beljaška 4.

— Delavsko podporno društvo na Brestnici razvije v nedeljo, dne 8. avgusta, svoj društveni prapor ob priliki 10 letnice obstoja društva. Prapor bosta kumovala gđ. Bizjak Tina iz Most in g. Rozman Jaka, trgovec iz Smokuta. Po razvitu in blagoslovitvi prapora bo vrtna veselica, na katero so vabljeni vsi prijatelji tega koristnega in človekoljubnega društva.

— Udeleženkam lanskega socialno-karitativnega tečaja na Zabrški planini sporočamo, da se isti tečaj vrši letos na Zabrški planini od 4. avgusta zvečer do vključno 9. avgusta. Vas pričakujemo. Prijavite se do 1. avgusta na naslov: Katerhinstje E. K., Betnava pri Mariboru.

Dobro razpoloženje in čistost

potom Rogaske slatine, ki čisti in neguje Vaše notranje organe.

Rogaske Slatine

— Dijaški konvikt na Rakovniku ima le še malo mest na razpolago za prihodnje šolsko leto. Zato naj se starši, ki žele dati za šolsko leto 1937/38 svoje sinove v zavod, čimprej priklase. Iz drugih zavodov izključenih dijakov, ali takih, ki bi morali razred ponavljati, se v konviktu ne sprejme. Letna oskrbovalnina se zniža le res revnim in obnem v vsakem oziru vzornim gojencem. Oskrbovalnina se po dogovoru lahko plačuje delno, ali tudi popolnoma v živilih, ako ni mogoče v denarju. Skupne instrukcije so brezplačne, za posameznike — ako žele starši izrecno, da gojenec dobiva po sebn ure — pa ne. Natančnejša navodila se dobe v Salezijskem zavodu na Rakovniku v Ljubljani.

Lutz-peči — najboljša

— Turistični avtobusni izleti v Opatijo—Sušak za din 70. Informacije Putnik, Gajeva 3, tel. 24-72. — Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj »Hermes«. Dnevno. Zahtevajte prospekt! Maribor, Zrinjskega trg 1. Absolventi z malo maturo imajo posebne ugodnosti.

— Ziskine higijenične krušne drobtine iz najfinjšega, posebnega peciva so absolutno enačne, okusne in zdrave. Dobite jih v litem četrt kg zavoj v vsaki špecerijski trgovini.

— »Putnik«. Ljubljana priredi sledeče avtobusne izlete: 1. 25. t. m. enodnevni izlet v Trst ob priliki spuščanja v morje največje italijanske vojne ladje. Cena vožnji in kolektivnemu potnemu listu din 140. Rok za prijavo do 21. t. m. — 2. 25. in 26. t. m. dvodnevni izlet na Vrbsko jezero k mednarodnim veslaškim tekmam. Cena vožnji in kolektivnemu potnemu listu din 155. Rok za prijavo do 22. t. m. — 3. 25. t. m. enodnevni izlet v Logarsko dolino. Cena vožnji din 70. Rok za prijavo do 24. t. m. Vse natančnejše informacije v biljetarnicah »Putnika«.

— Pekoče noge, mučne bolečine bodo takoj izginile, občutljivi gležnji, ranjene noge so zopet v redu po blagodejni Rokovi kopeli. Kurja ocesa Vas ne bodo več mučila ter boste lahko nosili manjše čevlje. Kopel s soljo sv. Roka je prava dobrotnica nog.

— Cenen izlet na Grossglockner od 14. do 15. avgusta. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Hotel Slon, tel. 26-45.

— Maturantje iz leta 1917 pri uršulinkah v Ljubljani praznujejo 20-letnico mature v četrtek, 22. julija. Sestanek pred 9 zjutraj pred samostanom. Za umrle bomo imele sv. mašo. Naslednji dan izlet po dogovoru, na katerega so vabljeni tudi družinski člani.

DOLENJSKE TOPLICE

železniška postaja Straža-Toplice pri Novem mestu. Radioaktivno termalno kopališče. Sijajni uspehi pri zdravljenju revmatizma sklepov in mišic, bolezni črnega sistema, ženskih bolezni, raznih težav v dobi mene, organičnih motenj srca in krvnega obtoka, raznih poškodb, zlomljenih kosti itd. Izredno nizke sezonecne cene: za 10 dni 700 din. Polovična vožnja. Avto zveza iz postaje do kopališča. — Poljsnila daje uprava.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 17. t. m. so objavljena »Navodila za sestavo proračuna mestnih občin za proračunsko leto 1938-39«.

— Ne zamudite ugodne prilike, prijavite se neodložno za krasne izlete »Putnika«, Maribor, z luksuznimi avtokari: Julij: 24.—25. Mirazell, vključno vizum, 200 din; 25.—28. Grossglockner-Zell am See-Salzburg-St. Wolfgang-Ischl-Aussee, popolen aranžman, 1000 din; 25. Vrbsko jezero (Velden), velike mednarodne veslaške tekme, vključno vizum, 150 din; 25. okoli Pohorja 75 din. Prospekti, informacije in prijave »Putnika«, Maribor-Celje-Ptuj.

— Povečana in ilustrirana številka družinskega lista »Žike« je pravkar izšla z naslednjo vsebino: Joža Lovrenčič: Večer na deželi, Dobro sree; Anton Ingolič: Veletot; Anton Debeljak: Izlet proti Gospe Sveti; R. Bačar: Letalec v viharju in noči; Albin Zalaznik: Suženstvo v starem Rimu; Pavel Breznik: Sitni gospod Kolar; Adam Milčević: Mumija Mana; Zdravniška posvetovalnica; »Gospodinski kotiček« pa prinaša nekaj izvrstnih receptov na Žikin specialni sterilizirani zdrob za dojenčke in bolnike. Žika je ržena žitna kava, ki je po okusu pravi kavi najbolj podobna, je pa tudi najcenejša, ker radi velike množine rženega slada, ki ga vsebuje, porabi najmanj slad-

korja. V zavrtkih po pol kg Žike najdete kontrolne listke; tri take listke pošljite na naslov: Pražarna Žika, Ljubljana-Vič, da Vam kot prijatelju Žike moremo brezplačno pošiljati mesečnik.

— Da boste stalne sdravi je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— L. Perdan naslednik, Ljubljana. Krekov trg 11, stara trgovina špecerije, nudi sveže blago po najnižjih dnevnih cenah. Postrežba točna in solidna. Priporoča se Marija Zgonc, lastnica.

— Pri saprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josel gronice«.

Ljubljana

1 Družba sv. Vincencija Pavelskega v Ljubljani. Danes imajo ljubljanske in okoliške konference za praznik sv. Vincencija Pavelskega v Marijanišču ob 7 sv. maši s pridigo, ob pol 9 zborovanje. Referat bo imel vizitator L. Sedej, C. M.: »Po stopinjah sv. Vincencija Pavelskega«. Vsi delavni člani, prijatelji in dobrotniki konference nujno vabljeno!

1 Sv. maša zadušnica za pokojnim dr. Simonom Zaletem bo ob priliki obletnice njegove smrti v torek, 20. julija ob 7 zjutraj v franciškanški cerkvi v Ljubljani.

1 Odhor Slov. kat. akad. starešinstva najskrenejše vabi vse p. n. gg. člane, da se čim najbolj številno udeležujejo kongresa Zveze slovenskih kat. akademikov in starešin (Slavia Catholica), ki bo od 19. do 22. t. m. v Ljubljani. Posebej opozarja odbor na pozdravni večer, ki ga priredi SKAS slovenskim gostom dne 19. t. m. v Unionu. Prispevek za domače udeležence znaša 15 din; prijave v starešinstvu najkasneje v ponedeljek do 18.

1 Uprava hotela »Slon« obvešča cenjene goste, da bo ostal kljub adaptaciji del hotela v obratu. Vhod: Franciškanška ulica 3.

1 Mestna poštinska kolonija v Mednem. Iz utemeljenih razlogov je mestno poglavarstvo prisiljeno prepovedati obiske staršev in sorodnikov v koloniji. Zato opozarja starše in sorodnike kolonistov, naj vsako obiskovanje otrok opuste, ker vodstvo kolonije ne sme pustiti obiskovalce v kolonijo.

1 Strokovno čiščenje oblek, parno nikanje Šimenc, Kolodvorska 8 in sprejemališče, Knafljeva 2.

1 Gitare, tamburice, violine, strune — najboljših kvalitiet po izredno nizki ceni dobite pri M. Modic, Pasaža Nebotičnika.

1 Novo dobrodelno društvo v Ljubljani se snuje. V torek 27. julija bo v upravnih prostorih lista »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17 (prilžišče), ob 19.30 ustanovni občni zbor splošno dobrodelnega in vzajemno podpornega društva — »Družina božjega sveta« v Ljubljani.

1 Požar v Mesnem logu. Med hudo nevihto, ki je divjala dobro uro v noči od petka na soboto, je strela udarila v Slabernetovo šupo v Mesnem logu. Požar je šupo popolnoma upeljal z veliko zalogo sene. Poklicni in prostovoljni gasilci so se omejili na lokalizacijo požara, ker je bilo gašenje znatno otežkočeno. Niso mogli napeljati cevi zaradi oddaljenosti hidranta. Škoda je cenjena na približno 5000 din.

1 Tečaj za vkuhanje sadja je priredila podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva v Šiški v sredo, 14. t. m. Vršal se je v gostoljubni dr. Krekovi višji gospodinjki šoli. Vodil ga je predsednik podružnice g. Katol Fr. Udeležilo se ga je nad 40 članic iz podružničnega okoliša, ki so z velikim zanimanjem in vsu pozornostjo sledile teoretičnemu predavanju, kakor tudi praktičnemu izvajanju v kuhinji. Predsednik g. Katol je s svojim mnogoletnim izkuštvom temeljito obrazložil v kratkih besedah sušenje in vkuhanje sadja, pripravljanje marmelade ter vkuhanje sočivja. — Teoretska izvajanja je potem praktično pokazala izredno ljubezna č. a. Lina, pod vodstvom katere so udeleženke tudi pridno pomagale in same posekale z vkuhanjem. — Kljub kratko odmerjenemu času so naše gospodinje mnogo pridobile na aktualni gospodinjki panogi ter odšle z željo, da bi jim tako agilna SVD podružnica čim večkrat priredila take koristne tečaje.

1 Kino Kodeljevo (31-62.) Danes ob 4., 6. in pol 9. Ptičar: Marija Andergast in Wolf Albach Retty.

1 Nočne službe imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič; v ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočvar, Celovška c. 62 in mr. Gartus, Moste.

Primarij dr. Ješe

ne ordinira od 29. avgusta

Dr. Ivan Pintar

ne ordinira od 19. VII. do 15. VIII.

Dr. Heferle

specijalist za notranje bolezni, Gledališka ul. 14
zopet redno ordinira

Dr. Zdenka Tominšek

Ciril-Metodova ulica 16
zopet redno ordinira

Dr. JENKO IVAN

ne ordinira
od 20. julija do konca avgusta

Školja Loka

Muzejsko društvo v Škofji Loki. Škofjeloski izobraženci so si zamenjali, da ustanove mestni muzej z namenom, da rešijo kulturno-zgodovinske znamenitosti svojega okraja, jih v muzeju zberejo, oziroma jih kot lastnino privatnikov hranijo. Zato že deluje pripravljalni odbor, ki ga sestavljajo gg: dr. P. Blaznik, pred.; notar S. Sink, podpred.; prof. F. Planina, tajnik; dr. A. Homan, blagajnik. Ta odbor sklicuje za petek, 23. t. m. ob petih popoldne ustanovni občni zbor Muzejskega društva v mestni posvetovalnici in vabi vse, ki se zanimajo za to stvar, k obilni udeležbi.

V Pariz na svetovno razstavo

Polovična vožnja! Generalna direkcija železnice v Belgadu je dne 16. t. m. pod št. G. D. br. 68101/37 dovolila vsem udeležencem naše študijske ekakurije polovično vožnjo na vseh naših železnicah, in sicer za dan 19. in 20. julija t. l. pri odhodu v Ljubljano in za dan 31. julija in 1. avgusta t. l. pri povratku iz Ljubljane domov. Polovična vožnja velja le do Ljubljane! Vsak udeleženec naj kupi na odhodni postaji do Ljubljane cel vozni listek z legitimacijo K 13, na podlagi katere bo imel nato pravico do brezplačnega povratka. Pri povratku 31. julija t. l. se bodo legitimacije K 13 zigosale v Ljubljani po izstopu iz našega posebnega vlaka na glavnem kolodvoru. Pri tej priliki bo moral vsak predložiti z imenovano legitimacijo K 13 tudi potrdilo SK Planine, da se je resnično udeležil ekakurije v Pariz. To potrdilo dobi vsak naš udeleženec v Parizu.

Vozne listke na železnici je torej kupiti le do Ljubljane, ker bomo od Ljubljane dalje preskrbeli vozne listke mi sami! Zaradi tega vljudno opozarjamo, da ei v Ljubljani do Jesenic nihče ne kupi voznega listka sam.

Posebni vlak. Garnitura našega posebnega vlaka pride na glavni kolodvor dne 20. t. m. šele ob 8. uri in je le od tedaj naprej mogoč vstop v vlak. Vlak odpelje iz Ljubljane glavni kolodvor točno ob 8.30. Naj vsakdo pazi, da ne bo prepozno!

Sestanke. Dne 20. t. m. ob 7.30 do 8. zjutraj je za vse udeležence ekakurije pri Mikliču nasproti glavnega kolodvora v Ljubljani kratek in važen sestanek, kjer se bodo dale zadnje informacije in navodila. Radi važnosti se tega sestanka vsi udeležite!

Legitimacije in potni listi. Opozarjamo vsakogar, da ne pozabi legitimacije, ki je važen dokument za nas in nasproti oblastem, vzeti s seboj, kajti le na podlagi te legitimacije je dovoljen vstop v vlak, aluži za podlogo pri razdelitvi raznih blokov, vstopnice itd. One, ki potujejo z nami s svojimi osebnimi potnimi listi, ponovno opozarjamo, da vzamejo iste poleg legitimacije s seboj, ker sicer z nami ne morejo, ker niso vpisani v kolektivni potni list. Potni list pa mora biti pravilno izstavljen in vidiran, predvsem od francoskega in italijanskega konzulata.

Počitek, priljaga in drugo. Vsakdo naj se pred odhodom z doma dobro spočije in naspi, da bo vožnja v vlakn čim lažje prenašal. Načelo vsakogar naj bo: čim manj priljage! Vzemite s seboj le najpotrebnejše! Naj nihče ne pozabi doma na sivočič, ki bo v Parizu služil slehernemu za orieniacijo.

Naslov našega bivališča v Parizu, ki je: Ecole St. Nicolas, 66, rue Ernest Renan, Issy-les-Moulineaux, Paris, pustite doma za vsak slučaj.

Nujne sadržani. Onega, ki bi bil eventualno radi bolezn ali radi kakih drugih vzrokov nujno sadržan in z nami ne bi mogel potovati, vljudno prosimo, da sporoči to najkasneje do ponedeljka na naslov: Jože Hvale, Ljubljana, Miklošičeva c. 10, in sicer brzojavno.

Odhod s doma. Preden odidete s doma, naj vsakdo ponovno brez »Reiseefibrac« pregleda, če so vsi dokumenti (legitimacija — potni list) in drugo v redu, da se ja nihče ne pozabi doma.

Vozni red našega posebnega vlaka je sledeči:

Ljubljana gl. kolodvor	Odhod	20. VII.	ob 8.30
St. Vid-Vižmarje	prihod	20. VII.	ob 8.40
St. Vid-Vižmarje	odhod	20. VII.	ob 8.43
Kranj	prihod	20. VII.	ob 9.16
Kranj	odhod	20. VII.	ob 9.23
Jesenice	prihod	20. VII.	ob 10.15
Jesenice	odhod	20. VII.	ob 10.40
Podrožca	odhod	20. VII.	ob 11.10
Beljak	odhod	20. VII.	ob 11.35
Spittal	odhod	20. VII.	ob 12.22
Innsbruck Hbhf	prihod	20. VII.	ob 17.50
Innsbruck	odhod	21. VII.	ob 6.02
Rapperswill	prihod	21. VII.	ob 11.28
Rapperswill	odhod	21. VII.	ob 12.30
	z ladjo v Zürich.		
Zürich	prihod	21. VII.	ob 15.—
	z ladjo		
Zürich	odhod	21. VII.	ob 20.05
Paris (Gare de L'Est)	prihod	22. VII.	ob 6.23

Izlet v Lesieux in Trouville

Paris (Gare St. Lazare)	Odhod	24. VII.	ob 7.00
Lesieux	prihod	24. VII.	ob 9.21
Lesieux	odhod	24. VII.	ob 12.46
Trouville	prihod	24. VII.	ob 13.10
Trouville	odhod	24. VII.	ob 19.00
Paris (Gare St. Lazare)	prihod	24. VII.	ob 22.06

Za vozni red iz Trouville v Le Havre zveemo
v Parizu.

Za vozni red iz Trouville v Le Havre zvemo v Parizu.

Povratek

Paris (Gare de L'Est)	Odhod	27. VII.	ob 20.00
Luzern	prihod	28. VII.	ob 5.04
Luzern	odhod	28. VII.	ob 16.00
	z ladjo v	Fildelen.	
Fildelen	odhod	28. VII.	ob 18.20
Milano	prihod	28. VII.	ob 23.30
Milano	odhod	30. VII.	ob 5.50
Padua	prihod	30. VII.	ob 10.14
Padua	odhod	30. VII.	ob 12.35
Benetke	prihod	30. VII.	ob 18.20
Benetke	odhod	30. VII.	ob 22.35
Ljubliana gl. kol.	prihod	31. VII.	ob 5.00 sinstaj

Ljubljana gl. kol. prihod 31. VII. ca 5.00 zjutraj.

Za vozni red za izlet Parie—Versailles zvemo v Parizu.

Vsaake prosimo, da gornji vozni red izreže in spravi.

Dobro se pripravite, ponovno preštudirajte navodila v legitimaciji in nihče ne pozabite! Pozdravljeni in na svidenje!

Vodstvo

Snežnobeli, trdni in zdravi zobje!

SARGOV
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Kongres Slavicae Catholicae

Jutri bomo sprejeli v svoji sredi naše slovan-
ske katoliške brate in sestre. Ne privede jih k
nam samo želja videti našo Slovenijo, glavni na-
men tega kongresa naj bi bil, da se поблиže spo-
znamo in porazgovorimo, da še trdnje poveže-
mo naše slovanstvo in krščanstvo. V naslednjem
še enkrat objavljamo podrobni program:

Ponedeljek, 19. julija: 21 Pozdravni večer
Slovenskega kat. starešinstva. (Bela dvorana
Uniona.)

Torek, 20. julija: 7.30 Sv. maša z govorom
(kapela oo. jezuitov). — 8.15 Zajtrk v Unionu
(brezalkoholna gostilna). — 9 Otvoritev kongre-
sa. Prvo zborovanje: Slovenska ideja kneza Koc-
lja in škofa Slomška (dr. Grivec). Izkušnje dose-
danih slovan. stikov. (Dr. Stele). — 12 Kosilo v
Unionu. — 15.30 Drugo zborovanje: Varnost, na-
čini in možnosti slovenskega zblizovanja v bo-
dočnosti. (Dr. Janda.) Slovani v izseljenstvu. (D.
Oberžan). — 20 Prijateljski večer.

Sreda, 21. julija: 6 Odhod z avtobusi k Ma-
riji Pomagaj na Brezje. — 8 Sv. maša s skupnim
sv. obhajilom. — 9 Zajtrk. — 9.45 Občni zbor. —
11.30 Odhod na Bled, vožnja po jezeru. — 14

Kosilo v Park-hotelu. — 16 Odhod v Vintgar. —
18.30 Povratek iz Park-hotela v Ljubljano. —
20.30 Večerja v Unionu.

Četrtek, 22. julija: 7.30 Sv. maša. — 8.15
Zajtrk. — 9 Tretje zborovanje: Papeževa encikli-
ka — Divini Redemptoris in Slovani. (Dr. Ra-
jec). Nevarnost komunizma in brezboštva za Slo-
vane. (J. Stolarski.) Koreferat. (Ambrož.) Poslan-
stvo katoliških Slovanov vzhodnega obreda proti
nevarnosti komunizma in brezboštva. (Doktor
Grinjo.) Koreferat. (Mileski, K. Dočkal.) — 13
Kosilo. — 15.30 Četrto zborovanje. Socialne nalo-
ge slovenske inteligence. (Dr. Ivšič.) Zaključek
kongresa. — 19. Večerja.

Za udeležbo na kongresu je dovoljena polo-
vična vožnja. Domači udeleženci naj kupijo na
odhodni postaji celo karto in obrazec K 13, kate-
rega mora žigosati pripravljani odbor Slavicae
Catholicae v Akademskem domu, Miklošičeva 5
in karta potem velja za brezplačen povratek. Da
bomo pokazali skupnost in zanimanje za ideje
naših bratov Slovanov, zato Vas iskreno vabim
starešine, akademiki in srednješolci, da se kon-
gresa v čim večjem številu udeležite.

Strašna vremenska katastrofa

Zavrč, 16. julija.

V četrtek zvečer je zadela našo župnijo veli-
kanska katastrofa. Grozna nevihta s točo in vihar-
jem je uničila Zavrč, Dubravo, Turški vrh do
Kasimira in Goričak. Silen vihar z debelo točo
je omlatil vinograde do zadnjega grozdeka, stra-
šen naliv je odnesel zemljo in izkopal jarke do
pol metra globoko, tako da posajeno mlado trsje
visi le na samih korenincah. Valovi blata so
zasuli njive s pšenico, travnike z lepo otavo. V
dolini je potok trenutno narastel, voda pa je drla
po obeh straneh potoka, poplavlila in izruvala je
krompir, podkopala koruzo, da leži po njivah.
Zemljo je odneslo globlje, kot smo kedaj orali. Ni
povsod enako, ampak škoda je ogromna. Na enem
posestvu cenijo škodo na 5000 Din samo v vino-
gradu, na drugem 15.000 itd., kar vse je zmerno
cenjeno. To pa je samo škoda na pridelku, v
resnici je še mnogo večja, saj se ne bo dala tako
kmalu popraviti. Treba par let predvarnega kme-
tijskega dela in truda. Že sedaj se bojijo, kakšno
bo oranje v jeseni, kako bo obrodilo prihodnje
leto, ker je rodovitno zemljo odneslo, ostal je le
trdi lapor ali pa trda zelena ilovica. V Turškem

vrhu je na treh krajih strela zažgala, vihar je
izruval močna stara drevesa, v gozdu razčesnil
debele stare hraste. Druge ni nič boljše. Vino-
gradi, ki so obrnjeni proti severu, od kod je
prišel tisti usodepolni vihar, so docela suhi. Pri
vseh nesrečah je še dobro, da je bilo to neurje v
noči, da ni zajelo ljudi na polju. Gotovo bi bilo
zahtevalo veliko žrtev, ljudje bi se bili potopili;
saj so drli s hribov taki hudourniki, da so nosili
po 10 kg težko kamenje. Ljudje so naslednje ju-
tro po vinorodnih gričih na ves glas jokali ob
pogledu na opustošeni svet. Pšenica leži, kot da
bi jo z valjarjem povaljal, istotako koruza in
krompir. Kdor nima na eno leto naprej zalogo
zrnja itd., ne bo mogel živeti. Pa kako redki so
taki posestniki! Kako se bo dalo gospodariti brez
celotnega pridelka v vinogradih in na njivah? Za
denar bo najbolj trda. Tudi če bi še imeli kaj za
odprodati, ne dobe skoraj ničesar, ko so pa tako
sramotne cene za pridelke in živino. Edini zaslu-
žek bo nudila nekaterim poprava poškodovane ce-
ste na Turškem vrhu. Ljudstvo upa, da bo dobilo
pomoč v katerikoli obliki. Res je nujna in treba
bo jo nuditi obupanim ljudem!

Minoritski general v Sloveniji

P. dr. Beda Hese, ki je bil izvoljen za
generala minoritskega reda v Rimu dne 29.
maja 1936, prihaja te dni v Slovenijo. Vrh-
hovni voditelj minorit-
skega reda je bil rojen
leta 1885 v Rome v
državi New-York v
Ameriki. Gimnazijo in
filozofske študije je
dovršil v Ameriki, bo-
goslovje pa v Inomo-
stu v Canislanumu,
kjer je bil leta 1908
promoviran za doktor-
ja teologije. Ko se je vrnil v Ameriko, je postal
profesor filozofije in teologije in se je posebno
posvetil vodstvu Tretjega reda. Od leta 1925 do
1932 je bil urednik časopisa »The Minorites«. Vodi
je tudi župnijo in bil gvardijan v svojem samo-
stanu ter zaradi svojih izrednih sposobnosti za po-
vzdigo dušnega pastirstva in redovnega življenja
ter vsestranskega kulturnega delovanja postal
doktor honoris causa na kolegiju sv. Bonaventure
v Alleranyju.

Visoki dostojanstvenik pride dne 19. t. m. v
Ptuj. P. provincial jugoslovanske province oo.
minoritov dr. Bonaventura Burič sprejme visokega
gosta že na obmejni postaji na Rakeku.

V Ptuj sprejmejo svojega generala njegovi
eobratje in organizacije minoritske župnije pred
cerkvijo sv. Petra in Pavla po predpisih svojih
pravil dne 19. t. m. popoldne po prihodu brzovala.

Naslednje dni bodo volitve predstavnikov za
veo jugoslovanske province oo. minoritov, katere
bo vodil in jim predsedoval sam p. general.

Visokemu gostu želimo iskreno dobrodošlico
v Sloveniji in Ptuj.

Kmetiskim kolesarjem

Vsem kolesarjem, ki se zanimajo za kolesarsko
organizacijo, sporočamo, naj se obračajo na domače
prosvetne in fantovske organizacije, kjer naj se
ustanove kolesarske skupine, obenem pa naj javijo
svoj naslov na osrednje pisarno »Kmetiskih kole-
sarjev«, Maribor, Aleksandrova cesta 6. — Opo-
zarjamo, da so vsi drugi naslovi za organizacijo
kmetiskih kolesarjev napačni in da naj se obračajo
vsi naši ljudje v teh zadevah samo na ta naslov.

Visoko nad Kranjem

Sedemdesetletnico —
ako Bog da — bo dne
29. avgusta t. l. obhajal
znani gostilničar
»Kobiljekar« na Viso-
kem (Emava), bivši
dolgoletni župan obči-
ne Šenčur, ugledni klo-
učar itd. Ta dan želi
pri kozarcu vina v pri-
jaznem razgovoru obu-
diti spomine s svojimi
sovrstniki, ki so prav
pred 50 leti odhajali
skupno k bivšemu 17.
pespolku in jim kliče:
Na svidenje!

Vei pa mu kliče: Še na mnoga leta!

Nova žrtev Storžiča

Tržič, 17. julija.

Ze smo poročali, da bi se bila preteklo nedeljo
kmalu pod Storžičem ponovila katastrofa veliko-
nočnega ponedeljka, ki bi terjala življenje petih
tržičkih solarjev. Popoldne so šli svoji ogledovat
kraj velikonočne nesreče in so šli otroci po »Zre-
lu« nabirali rododendron, ki je tam posebno lep.
Velika lisa enega je izvabila otroke, da so stopili
nanj. Spodrsnilo jim je in kmalu so se znašli na
ostrem kamenju. Habjan Nika je obležala z zlom-
ljeno desno nogo in je dobila tudi sicer hude po-
škodbe, da so jo takoj morali odpeljati v ljub-
ljansko bolnišnico, drugi otroci pa so okrvavljeni
in za silo obvezani sami prišli domov. Živahno se
je za poškodovano Niko zanimal zlasti Radon
Viljem, sin čevljarja, ki je precejšnje praseke kar
junsko zakrival. V ponedeljek in torek je šel še
sam k zdravniku, v noči na eredo pa se je poka-
zalo, da rane na glavi ne bodo brez posledic. Od-
peljali so ga zato v četrtek v ljubljansko bolni-
šnico, a brez upanja na okrevanje so ga svoji že
v petek pripeljali nazaj v Tržič, kjer je danes
popoldne v popolni nezvesti umrl. Pokojni Viljem
je dopolnil marca 13 let in je bil dober deček, ki
je imel posebno veselje do športa v vrstah kato-
liške mladine. Naj počiva v miru, svojcem pa naše
sožalje!

Smrt pod vlakom

Radovljica, 17. julija.

Davi se je zgodila nesreča na železniški progi
med Radovljico in Lescami. Železniški čuvaj je
našel jutraj ob pol 4 na tračnicah truplo moža,
okrog 30 let starega, brez dokumentov. Mož je
visoke postave, oblečen v temnorjavo obleko. Pri
sebi je imel uro in verzičo ter ponikljano dozo.
Bil je brez denarja. Na glavi je imel nov siv klo-
buk. Čevlji so bili nizki, rjavi in ponošeni. Ležal
je tako, da je bil oprt z nogami na eno tračnico,
z glavo pa na drugo. Povožil ga je tovorni vlak
in mu presekalo glavo. V roki je imel rožni venec.
Slučaj preiskuje okrajno glavarstvo.

Velike Lašče

Danes popoldne uprizore dijaški Timmerman-
sovo igro: Župnik iz cvetočega vinograda. Igra je
že masekije našla lep odmev, dobra priprava in
porazdelitev vlog jamci, da bo prireditelj v celoti
za vsakega lep užitek. Sodeluje dijaški tamburaški
zbor. Igra bo v dvorani Zadržnega doma.

Naši tekmovalci na mednarodnih tekmah v Parizu

Od leve na desno: Natlačen, Kermavner in Varšek. Naši tekmovalci na mednarodnih tekmah v Parizu.

Mimohod zastopnikov zveze fantovskih odsekov z našo zastavo na čelu pred glavno tribuno ob igra-
nju naše državne himne pred 100.000 glavo množico v Parizu.

Ob 40 letnici prosvetnega društva v Mengšu

Prosvetni tabor v Mengšu

Slovesno se bo v soboto in zlasti v nedeljo
na sv. Jakoba dan razmaja zvon sv. Mihaela v
širokem mengeškem zvoniku. Večkrat je že gledal
ta orjak človeška mravljišča pod seboj, a te dni
se mu bodo zdele te množice še posebno slovesne,
kaj tudi ne, saj slavi Mengš, ki je vzredil toliko
odličnih slovenskih borcev, kakor: Trdino, Maj-
stra, Novaka, Hribarja, 40-letnico slovenskega in
katoliškega dela v prosvetnem društvu.

Društveno ledino je v Mengšu zoraal kaplan
Ant. Koblar, ki je leta 1887 ustanovil: **Bralno dru-
štvo**. Toda, kakor drugod, tudi pri nas to društvo
po prvih začetkih ni moglo naprej, ker pač ni bilo
za deželo. Pokazalo se je, da je ločitev obeh ta-
borov neizbežna. Ko je močno nastopil pri naših
bralnih društvih liberalizem, so katoliško misleči
člani zapustili to društvo in pod vodstvom takrat-
nega kaplana **Tomaža Rožnika** leta 1897 ustanovili
katoliško slovensko izobraževalno društvo.

Prvi predsednik je bil tedanji nadžupnik Janez
Zorc, voditelj društva pa skozi mengeške kaplani.
Ko je zaradi bolezni g. Zorc odložil predsedstvo,
je bil izvoljen tedanji župan Fr. Orel in ostal dve
leti, za njim pa je bil na čelu društva Fr. Ručigaj
z Dobena štiri leta. Od 1907 pa so bili predsedniki
kaplani: Mrkun, Kajdič, Jerše, Klemenčič, Demšar,
Gornik. Leta 1928 je postal društveni predsednik
vnet društveni delavec Ign. Gorenc, ki je ostal na
tem mestu do razpusta društva. Poleg kaplanov-
predsednikov bodo v društveni kroniki zapisani še
drugi gospodje, ki so poleg drugega dušnopastir-
skega dela veliko storili tudi za društveno življe-
nje, kakor gg. Fick, Golf, Baloh, Škrbe. Tudi člani
so vseskozi z veliko požrtvovalnostjo spremljali
dogajanje društva. V začetku so vodili velik boj
za dobre časopise. Značilna je izjava društva z dne
10. novembra 1901 za popolno slovensko univerzo.

Silen razmah društvenemu delu je dal kaplan
Mrkun. Saj je v njegovem času v društvu delovalo
devet odsekov: gradbeni, prireditveni, pevski, tam-
buraški, bolniško-podporni, izseljenski, treznostni,
knjižnični in čebelica. Organiziral je že v tistem času
posebno delavsko skupino. Na njegovo pobudo je

bil ustanovljen 1908 fantovski odsek. V društvu
je bila porojena misel za Slamniskarsko zadru-
go, ki je bila ustanovljena 1907 ter letos slavi 30-let-
nico prav ob tej priliki. Krono svojemu delu je
Mrkun postavil s tem, da je društvo preskrbel
lastni dom. Do takrat so se namreč zbirali v ka-
planiji in mežnariji, dramske predstave so pa
imeli pri »Jeleni« na kegljišču. Dom so najprej
mislili zidati na župnijskem travniku pred kapla-
nijo. To misel pa so opustili, ko se jim je ponudila
ugodna prilika, da so kupili Landstätterjevo tovar-
no. Pogodbo so podpisali 24. novembra 1906 za
32.000 kron.

Med vojno je društveno delo precej počivalo
kakor tudi drugod. Po vojni je v društvu pristopilo
mnogo novih članov in zadnja leta zlasti tudi mla-
dih. Sredi uspešnega dela je vse silno potrli raz-
pust februarja 1933. leta.

Ko je bilo društvo obnovljeno, se je času pri-
merno delo preuredilo. Društveno življenje se vrši
na fantovskih in dekliških sestankih. Od nekdan-
je, zlasti še po vojni, pa je veliko veselje tudi za
dramatiko.

Veliko dela je bilo v društvenih prostorih
narejenega, ki ga nihče ne more preceniti, čaka ga
pa mnogo še naprej. Ob proslavi društvenega ju-
bileja 25. julija naj se vsi navzamajo spet novih
moči za nove žrtve pri tem lepem delu.

Vsa sosedna društva vabimo, naj se udeležijo
po svojih članih naše proslave že v soboto zvečer,
gotovo pa drugi dan v nedeljo, ko je prosvetni
tabor za celo okrožje.

Pričakujemo zlasti mož in fantov, katerim je
nadškof dr. Jeglič izročil svojo veliko oporoko.
Noben kraj naj ta dan ne ostane doma. Veseli pa
bomo prav tako zelo tudi velikih množic žena in
deklet, zlasti v narodnih nošah. Društva, pridite
z zastavami. Moški iz okolice ste vabljeni, da se
udeležite spreveda na konjih in okrašenih kolesih.

Spominske znake lahko naročite že med ted-
nom pri Prosvetnem društvu v Mengšu. Znak, ki
etane 3 din, bo veljal kot vstopnica k vsem prire-
ditvam v soboto in nedeljo ter tudi k razstavi, ki
bo odprta od 25. julija dalje v mežnariji pri cerkvi.

Spored tabora:

Sobota, 24. julija: ob pol 9. zvečer pred dru-
štvenim domom koncert mengeške godbe, nato
akademija.

Nedelja, 25. julija: ob pol 9. zbiranje udelež-
cev v Mal. Mengšu, nato spreved pred društveni
dom, kjer bo na prostem sv. maša z ljudskim pet-
jem kongresnih pesmi ob spremljavi godbe. Po sv.
maši tabor. Popoldne ob pol 3. litanije v župni
cerkvi, nato na travniku pred društvenim domom
telovadni nastop fantovskih odsekov in dekliških
krožkov. Po nastopu srečolov in prosta zabava.

Novo mesto

Kino Krka, Prosvetni dom. Predstave: v ne-
deljo, 18. julija ob 18 in 20.30; v ponedeljek, dne
19. julija ob 20.30 »Ljubavna dražba«. — Predigra:
zvočni tednik.

Samomor v sokolskem domu. Pred dnevi smo
poročali, da so našli starejšo hčerko najemnice
gostilne »Sokolska klet« obojeno. Kakor smo se-
daj zvedeli, je zdravniško dognano, da je rajnica
izvršila samomor v duševni zmedenosti.

»Bayer-jev« - križ štiti od ponarejenja

Oglas je reg. pod S. Br. 181. od 1. JUL 1937

Posavski prosvetni tabor v Rajhenburgu

Novo življenje gre po naši lepi Sloveniji. Nedeljo za nedeljo se zbirajo številne množice našega ljudstva na prosvetnih prireditvah, ki mogoče odmevajo širom naše domovine. Ničesar ni moglo ukloniti našega ljudstva, ki je izšlo iz naših prosvetnih organizacij, ne nasilje, ne lepe in vabljive besede nasprotnikov v pretekli dobi. Ostalo je zvesto Bogu, narodu in državi. In to hoče sedaj javno pokazati in manifestirati. Zato se zbira po preostanih krajevnih na svojih velikih ljudskih taborih v znamenju velikih časov po besedah pokojnega nadškofa Jęglića, kot se je že večkrat v svoji zgodovini.

Posavje pri tem novem življenju noče zaostati. V nedeljo, dne 8. avgusta se bo zbralo na Posavskem prosvetnem taboru v prijaznem Rajhenburgu. Komu v Sloveniji ni znan Rajhenburg s svojo krasno baziliko, ki je postal zadnja leta mnogim Slovencem priljubljena boja pot. Zato prav iskreno vabimo vse prijatelje katoliške prosvete, da se v obilnem številu udeležijo našega tabora, ne le iz vidneke dekanije, ampak tudi iz osebnih. Predvsem Posavčani to in onstran Save prihitite polnoštevno na naš tabor, da bomo v močnem zboru manifestirali za katoliška in slovenska načela. — Prihitite po možnosti v narodnih nošah, na okrašenih vozovih in kolesih. Dopolniški spreved po trgu mora pokazati našo moč in našo zavednost.

Vse prosvetna društva, ozir. župnije ter fantovski odseki vidneke dekanije in posevkega fantovskega okrožja so te dni prejeli okrožnice s podrobnimi navodili za tabor. Prosimo vse, da pohitijo z agitacijo za udeležbo na taboru. Ničesar naj ne ostane ta dan doma. Moje in fantje, žene in dekleta vse moramo pokazati, da se zavedamo važnosti našega gibanja današnjih dni. Prosimo vse, ki so prejeli vprašalno polo, da na njo čim prej odgovorijo, da vemo računati vsaj s približno udeležbo na taboru, da bo mogoče tabor dobro pripraviti in po načrtu izvesti. — Bog živi!

Prosvetni tabor v Slov. Konjicah

Ker je bil odpovedan fantovski tabor konjiškega okrožja zaradi tragične smrti akademika Rudolfa Dolinarja, bo 8. avgusta 1937 prosvetni tabor v Slov. Konjicah za vse konjiški okraj.

Veliki časi, ki jih doživljamo, zahtevajo od slehernega katoliškega Slovenca, da stoji na braniku kot čuvár narodnih svetinj in slovenske besede. Zato vsi zavedni katoliški Slovenci na tabor v Slov. Konjice!

Vozni red romanja na Brezje

Iz lavantinske škofije imamo letos zopet naše redno romanje na Brezje. Udeležbe je toliko, da bomo imeli dva vlaka, katerih vojni red je sledeči:

V soboto 24. julija popoldne:

Prvi vlak sprejema vse, ki vstopajo na postajah od Maribora do vključno Ponikva. Iz Maribora gre ob 15. pride pa v: Hoče ob 15.12, Slivnica ob 15.18, Rače ob 15.23, Pragersko ob 15.33, Slov. Bistrica ob 15.42, Poljane ob 15.54, Lipoglav ob 16.06, Ponikva ob 16.17.

Nato ne stoji nikjer več in vozimo do Ljubljane, kjer bo kratek postanek, nakar se peljemo naprej in bomo na Otočah ob 20.20.

K temu vlaku pelje dopolnilni vlak s proge Zreče—Poljane. Iz Zreč ob 14.30, iz Konjic ob 14.52, stoji na vseh postajah in pride v Poljane ob 15.40, kjer vetopijo romarji v prvi mariborski posebni vlak.

Drugi vlak. Vozi iz Grobelnega, in sicer ob 15.15, St. Jurij ob 15.21, Store ob 15.28, Celje ob 15.40, Laško ob 15.52, Rimske toplice ob 16, Zidani most ob 16.18, Hrastnik ob 16.27, Trbovlje ob 16.34. — Nato ne stoji nikjer do Ljubljane. Na Otočah pridemo ob 19.30.

VOZNA NAZAJ.

V ponedeljek 26. julija zjutraj:

Prvi vlak odpelje s Otoč ob 4.40.

Drugi vlak odpelje s Otoč ob 4.

Oba vlaka imata točen priključek na vseh progah za dopoldansko vožnjo do domače postaje.

Prosimo preč. župne urade, da o tem voznem redu obveste udeležence!

Kongres hrv. kat. dijaštva v Dubrovniku

Kongres hrvatskega katoliškega dijaštva v Dubrovniku se razvija v veličastno manifestacijo hrvatske katoliške mladine za sv. Evaristijo. Kongresa se udeležuje nad 200 dijakov in dijakinj.

Oficijsko se je otvoril kongres hrvatskega katoliškega dijaštva v petek zjutraj s skupno sveto mašo in »Veni sancte! pri gg. dominikancih. Priglasil ga jim je g. Dominik Budrovič, ki bo pridigal tudi ob vseh dnevnih kongresih. Prva njegova tema je bila: »Bog — hrvatski narod — socialna pravica. Kongres sam se je pričel nato v klavzuri malih bratov. Udeležili so se ga vsi trije škofje Carevič, Pušić in Mileta ter zastopniki vseh drugih hrvatskih škofov, vseh hrvatskih katoliških društev ter posameznih krajevnih skupin.

Kongres je otvoril najprej g. Anton Ljuba, predsednik dijaškega pripravljalnega odbora, ki je dal nato besedo g. Vici Bariću, predsedniku hrvatske katoliške dijaške lige. Ta je pozdravil vse častne zastopnike, nato pa predlagal častno predsedstvo kongresa predsedniku g. Matu Jelencu s predsednikom Domagoju na čelu. V imenu navzočih škofov je pozdravil kongres škof Carevič. Velik govor je imel za tem dr. Stjepan Bakšić, zastopnik nadškofa dr. Bauerja in nadškofa koadjutorja Stjepana, ki je sporočil pozdrave obeh škofov. Naglasil je, da je hrvatsko društvo »Domagoj« dalo v 30 letih svojega obstoja svojemu narodu najbolj odličnih moč na polju katoliškega dela. Molili bomo, da bodo »Domagojci« nadaljevali svoje delo v duhu onih »Domagojcev« škofa Mahnič, ki so afirmirali hrvatski katolicizem v težkih borbah. Sledili so nato pozdravi zastopnikov drugih hrvatskih škofov, ki so vsi pozivali hrvatsko mladino, naj odide s kongresa še bolj navdušena za ideje škofa Mahnič. Kongres je poslal udanostno brzojavko nunciju Pellegrinetiju, nadškofu dr. Bauerju, centrali Katoliške akcije in frančiškanskemu provincialu v Splitu, v katerega prostorih so kongresisti gostje. Kongres sam pa je prejel veliko število brzojavnih pozdravov.

Krasno predavanje je imel hrvatski škof Pušić, ki je predaval o katolicizmu kot vedi hrvatskega naroda. Akademiki pa so imeli več manjših predavanj po odsekih za erudencije. Dijaštvo se pripravljalo tudi na vpisovanje Calderonovega misterija »Skrivnost svete maše«.

Celjski mestni svet

Celje, 17. julija.

Sinoči je bila plenarna seja celjskega mestnega sveta, kateri je predsedoval župan g. Mihelič.

V ponedeljek 12. julija je odšla k banski upravi v Ljubljano deputacija, v kateri so bili župan g. Mihelič, predsednik odbora za tujski promet g. Roš, za Opleševalno društvo g. direktor Šubic, za trgovce g. Stermecki, za Društvo hišnih posestnikov g. Fazarinc ter za Ribarsko društvo g. Zorko. Deputacija je sprejel pomočnik bana g. dr. Majcen, nakar mu je deputacija obrazložila posledice onesnaženja Savinje po raznih tovarnah, obenem pa izročila spomenico. G. podban se je za zadevo zanimal in obljubil svojo pomoč. Onesnaženje Savinje si bo ogledala posebna banovinska komisija, ki bo potem storila vse potrebno.

Pred dnevi sta se zglasila na mestnem magistratu zastopnika OUZD, ki sta poročala o novi zgradbi tega zavoda v Celju. SUZOR je sklenil graditi v Celju trinadstropno palačo, vendar bi trakt proti gledališču skrajšali za 16 m, pa pustili odprto možnost, da se tudi ta trakt v primerem času pozida. Za palačo je SUZOR odobril poldrug milijon dinarjev, graditi bi se pa začela prihodnjo pomlad. Župan g. Mihelič je na te predloge pristal, če jih odobri tudi mestni svet. Obenem je zahteval, da morajo biti vsa težišča in zidarska dela oddana že do 31. decembra, nezadani del proti gledališču pa se mora pozidati najkasneje v desetih letih, sicer postane zemljišče last mestne občine.

Za gospodarski odbor je poročal g. inž. Janko Dolinar. Salezijanska zavod v Ljubljani je prosil mestno občino, da se oprosti uvoznice za gradbeni material pri gradnji Mladinskega doma v Gaberju. Prošnjo je mestni svet ugodil. — Adaptacija Viniklerjeve hiše, ki jo je mestna občina pred kratkim kupila, se odobri na 50.000 din. Kdo bo zasedel po adaptaciji to hišo, bo odločil župan z gospodarskim in personalnim referentom.

Referent za gradbeni odbor g. dr. Vorkič je nato izčrpan poročal o javnih nasadih in ostalih javnih prostorih, kanalizaciji in vodovodu, o mestni medkrajevni prometu ter o avtobusnem prometu. Razpravljal je tudi o bodočem razvoju mesta Celja, o obsegu regulacijskega območja, o širnem in ozjem gradbenem okolišču, o gozdovih in kmetijstvu. Posebno dolgo se je mudil pri javnih zgradbah, katerih je mnogo v slabem stanju, dalje o regulaciji obstoječih trgov, ulic in o bodoči kanalizaciji. Program za regulacijski načrt mesta Celja je mestni svet odobril. Nagrade za izdelavo idejne skice generalnega regulacijskega načrta mesta Celja so sledeče: 1. nagrada za 15.000 din, 2. nagrada za 10.000 din, 3. nagrada 800 din, dva odkupa po 3000 din.

Maribor

M Iz frančiškanske provincije. 25. letnico mašništva je obhajal te dni v Mariboru splošno priljubljeni katehet na II. drž. deški šoli p. Anton Avbelj. — Danes v nedeljo bo pri Sv. Trojici v Slov. gorah zapel novo mašo tamkajšnji domačin p. Pelagij Majhenič. Novomašnik je iz domače trojiške rodbine, ki je dala frančiškanskemu redu tri svoje člane. Dva njegova brata sta fratra, tretji pa je sedaj dosegel duhovniško čast.

M Češki akademiki danes ne pridejo. Prejeli smo obvestilo, da se bodo češki katoliški akademiki ustavili v Mariboru šele nazaj grede in zato ne pridejo danes. Tako odpade danes sprejem na kolodvoru ter jutri sv. maša na Slomškovem grobu. Dan njihovega prihoda bomo javili pravočasno.

M Umrla je na zagrebški kliniki soproga uglednega mariborskega lekarnarja gospa Alma Rems v starosti 46 let. Blago pokojnico so prepeljali v Maribor ter bo pogreb danes popoldne ob pol 5 na pobožnem pokopališču. Naj počiva v miru, globoko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

M Iz sodne službe. Gosp. Otmar Cvrm je imenovan za pristava ter je premeščen od okrožnega sodišča v Mariboru k okrajnemu sodišču v Mursko Soboto.

M Mestna podjetja bodo gradila uradno hišo. Racionalizacija poslovanja uprave Mestnih podjetij zahteva, da so vsi uradi čim najbolj združeni. Zaradi pomanjkanja prostorov so sedaj razporejeni po raznih delih mesta. Zaradi tega se je uprava MP odločila, da zgradi veliko uradno poslopje za vse urade in sicer poleg uradne hiše, v kateri je že elektropodjetje in gradbeni urad v Frančiškanski ulici. Nova zgradba bo zavzela sedanjne stavbišče na vogalu Marijine in Frančiškanske ulice. Bo to reprezentativna, večnadstropna zgradba, s katero bo ta mestni del zelo pridobil, obenem pa bo s njo končno veljavno rešeno pereče vprašanje koncentracije vseh uradov MP pod isto streho, kar bo v dobro tudi strankam, ki imajo s temi uradi opravka.

M Veliko zanimanje za metan. Javili smo že, da je plinarna zaključila poskuse z metanom, ki se je za kuho in gretje vode sijajno obnesel. Dne 20. t. m. dobe Mestna podjetja naročene jeklenke za dobavo metana in sicer 400 komadov, s čemer bo omogočena dobava plina zasebnikom na dom in pa oddaja lastnikom avtomobilov za pogonsko sredstvo. Zlasti med lastniki tovornih avtomobilov v Mariboru je zanimanje za metan kot pogonsko sredstvo izredno veliko. Dočim so poprej kupovali avtomobile na pogon z ogljem ali dali stare avtomobile predelati na tak pogon, čakajo sedaj na metan. Mestnim podjetjem se je prijavilo že nad 50 interesentov za stalen odjem metana. Njihove avtomobile jim bo preuredila delavnica mestnega avtobusnega prometa.

M Dobre ljudi brez otrok išče občinska uprava v Studencih, ker ima dva otroka v starosti 2 mesecev in 2 let ter prosi, da bi ju vzeli za svoja ali vsaj za nizko oskrbnino. Pojasnila v obč. uradu v Studencih.

M Slovensko obrtno društvo vabi mojstre, ki se nameravajo udeležiti s svojimi izdelki razstave Mariborskega tedna, da se prijavijo do sobote 24. julija v pisarno Vetrinjska ulica 11/1.

M Imejtelje orožnih listov poziva predstojništvo mestne policije, da vplačajo banovinsko takeo za orožne liste do konca septembra t. l.

M Svileno perilo, letni jopiči, klobuki, čepice, najugodnejše v konfekciji Jakob Lah, Maribor.

Sv. Jurij ob iuz. žel.

Smrt značajnega krščanskega moža. — V Črnicah, župnija Sv. Jurij ob J. žel., je umrl v 43. letu starosti ugleden posestnik Martin Oset, p. d. Martine. Kakor v teški bolezni je bil junaki tudi v življenju. Globoko veren se ni nikdar sramoval pokazati svoje krščanske miselnosti. Naročil je le katoliške liste in jih razširjal po svoji okolici. Bil je odkritosrčen, srčno dober in pošten. Vse okolica ga je spoštovala. Bil je izobražen, zelo razumen gospodar, ki so ga radi spraševali za svet. Bil je tudi odbornik domače posojilnice in okoliške občine. — Naj počiva v miru! Domačim in vsem znancem pa naj ostane svetel vzgled.

3000 din. Stavbena zadruga državnih uslužbencev je v letu 1931 izvršila parcelacijo svojega zemljišča ob podaljšani Jenkovi ulici. Pri parcelaciji je tudi gotov del zemljišča odpadel na cestišče. Zadruga je zato zaprosila, da se odkupi odstopljeno zemljišče. Prošnjo se iz načelnih razlogov odkloni. Zadruga projektirane gradnje Salezijanskega doma je potrebna regulacija vzhodnega dela Gaberja. Načrt v glavnem predvideva: glavna castna zveza bodi vzporedna z Mariborsko cesto, ki poteka od križišča pri cerkvi sv. Maksimilijana s podvozom pod Savinjsko železnico preko nezazidanega zemljišča mimo tovarne Weeten s priključkom na Mariborsko cesto pri Gorjancu v ozadju tovarne Pachiaffo in Knez ter žične industrije do regulacije Voglajne. S premostitvijo na tem mestu se doseže direktna zveza s Čretom in pozneje s Teharji. Glavne podolžne in glavne prečne zveze so široke po 12 m, ostale prečne zveze po 10, odnosno 8 m. — Podvoz Pri hotelu Pošta se bo po tozadevni banovinski komisiji razširil na 12 m. Razdeljen bo na 2 dela po 6 m, in bo v vsakem delu hodnik za pešce, ki bo 2 m širok.

Za odhod za prosveto je poročal g. katehet Lukman. S 1. avgustom je prevzela mestna občina celjsko mestno gledališče in je po prvem avgustu izvedla še nekaj popravil. V mestnem gledališču je gostovalo Ljubljansko gledališče 12-krat, odprto pa je bilo gledališče tudi za razna kulturna društva ter za šolske prireditve. Prireditve so bile jako dobro obiskane, zato je tudi finančni uspeh ugoden. Dobhodkov je bilo 76.634,25 dinarjev, izdatkov pa 72.394,25 dinarjev, pribitka je bilo torej 4.240 dinarjev. Pribitek se bo porabil za nove reflektorje. V zadnji sezoni se je nabralo v Celju gledališkega dinarja za 84.246 dinarjev.

V upravni odbor »Avtobusa mesta Celja« so bili izvoljeni dosedanjí člani. Po izvolitvi članov v upravni odbor »Avtobusa mesta Celja« je poročal o avtobusnem podjetju mestni svetnik g. Fazarinc. Poročal je, v kako slabem stanju je prevzela mestna občina vozove, prav tako tudi avtobusno garažo. Tudi v letošnjem letu se je nabavil nov voz, ki bo stavljen v promet 1. avgusta na progi Celje—Dobrna. Voz bo stal 280.000 dinarjev. Proračun za minulo leto obeta biti veliko ugodnejši kakor prejšnja leta.

Ta tajni seji je sprejel mestni svet v službo: g. Furlana Viktorja iz Gosposke ulice v Celju kot uradnika na mestni policiji, gđ. Danico Krusičevico, dosedaj odvetniško uradnico v Celju pa je namestil kot uradnico na policiji. Za slugo na mestnem poglavarstvu je sprejel Jakše Franc iz Celja.

Celje

Češki bogoslovci v Celju. Včeraj ob 15.14 so prispeli z brzovlakom iz Maribora češki bogoslovci, in sicer 19 po številu. Celjani so jim na kolodvoru priredili lep sprejem. V imenu predsednika mestne občine, akademskega starešinstva in podzveze

Kongres Kat. mednarodne zveze za socialno delo v Parizu od 11. do 13. julija

Inozemskim kongresistom so pripravile pariške socialne šole lep sprejem že za soboto zvečer, na predvečer kongresa. V nedeljo zjutraj je vse kongresiste združila sv. maša in skupno sveto obhajilo. Med svetim opravilom je govoril Mgr. Courbe, predsednik francoske Katoliške Akcije, kjer je povdaril zlasti še, koliko vere, upanja, zaupanja v samega sebe, navdušenja je treba socialnemu delavcu, da njegovo delo postane v veliko slučajih junaka, da celo mučenika.

Po skupnem zajtrku smo se zbrali v veliki dvorani kemijskega instituta, kjer nam je po kratkem pozdravnem govoru mednarodne tajnice, ge. Marije Baera, članice belgijskega senata, R. P. Me. Guin n. S. J. Ph. M. direktor »Boston College Scholl of Social Work« iz Združenih držav ameriških govoril o »Stanovski molččnosti v socialnem delovanju«, in to iz vidika naravnega prava in morale. To vprašanje, o katerem je odlični učenjak govoril nad 2 uri, in ki se je na tem kongresu stavilo prvič v življenju, je dalo povod živahni debati. Precej zadovoljiv in morda najboljši odgovor nanj je podal član pariškega apelacijskega sodišča Maître Sudre, ki je v nedeljo popoldne poročal o »Stanovski molččnosti v zakonodaji in pravnstvu raznih dežel. Zaključek pa je bil ta, da je socialni delavec prav tako kot duhovnik, zdravnik in advokat dolžan molčati po svoji vesti in izpovedati le toliko, kolikor je potrebno v korist in pomoč tistemu, kateremu hoče pomagati.

V ponedeljek, 12. julija je ga. Lecleque, ravnateljica socialne visoke šole v Lizboni v svojem odličnem referatu obravnavala vprašanje, če je socialno delovanje res poklicno delo. Morda je bila vprav ona za to vprašanje poklicana, ker je na zares junaki način nad dve leti zbirala snov zato tudi v Spaniji, kar ni majhna stvar. Seve je tudi njen govor izvalil živahno debato. Nekateri so tu že videli nevarnost, kako si socialno kot poklicno delo postalo polagoma le sredstvo, da človek pride do denarja in bi v mnogostem že sličilo službi zdravnika, ki je skoraj vedno dobro plačana.

Za Portugalsko so dali besedo Jugoslavlji. Tu naj omenim, da so bili pribežniki štiri jeziki: angleški, v katerem je govoril samo R. P. M. Guin n. iz Bostona, francoski, v katerem sem po vzgledu večine podala tudi jaz svoje poročilo o »Prvih početkih socialnega delovanja v Jugoslaviji, nemški, katerega se je poslužil samo zastopnik Poljske, in holandski.

Težko je bilo zbrati in v kratkem poročilu podati velikansko delo, ki se je na socialnem polju storilo v Jugoslaviji. Našla pa sem za to veliko nalogo vsepovsod toliko umevanja, da si štejem v prijetno dolžnost tukaj se zahvaliti vsem onim, ki so mi pri tem delu pomagali, bodisi s koristnimi nasveti, bodisi gmotno in to zlasti ljubljanski škof, prevzvišeni g. dr. Gregorij Rožman, kraljevska banska uprava dr. prof. dr. A. Ušeničnik, v čigar številnih spisih sem našla prekrasne podatke, dr. Lukman kot predsednik Prosvetne Zveze, dr. Gosar, odlični sociolog, ki mi je dal na razpolago svojo veliko zalogo socialnih spisov, lastnih in tujih, dr. Levičnik za Karitativno Zvezo, gđ. Anica Lebarjeva, ki mi je prihranila veliko dela s tem, da je sama napisala vse ono, kar so v socialnem oziru storile žene, in storile so res veliko.

Za menoj so govorili zastopniki Peruja, Švice, Poljske, Belgije, Francije itd. Iz vseh teh poročil morem sklepati, da eo v socialnem oziru v vseh državah precej pred nami, da imajo povsod že številne socialne šole, kjer učenci dobivajo potrebno

fantovskih odsekov jih je pozdravil gosp. profesor Bitenc. Pri priarčnem medsebojnem pozdravljanju so češki bogoslovci zapeli češko in jugoslovansko himno. Zvečer so jim prijatelji priredili v hotelu »Evropac« prirečen pozdravni prijateljski večer. Jutri se odpeljejo na izlet z avtobusom v Logarsko dolino, v ponedeljek popoldne ob 15.16 pa se odpeljejo na kongres »Slaviae Catholicae« v Ljubljano, kamor prispeljo z brzovlakom ob 17.01.

KINO METROPOL

Danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 izredno napet in sodoben film iz življenja novinarjev DR. TOGGER, ob 10 in 14 matineja MEDENI MESEC.

e 25 letnice poroke praznujeta danes v krogu svoje družine višji davčni kontrolor gosp. Franjo Šek in njegova zvesta življenjska družica ga. Ana. Ob errebrenj jubileju želimo ugledni katoliški zakonski dvojici tudi v bodoče mnogo sreče in božjega blagoslova!

e Nesreče. Struel Marijo, 50 letno delavko v Celju, je v petek, 16. julija, neki hlapec vrغل ob tla. Pri tem je zadela z obrazom ob rob pločnika in si presekala čelo nad desnim očesom. — Čepuš Angela, 10 letna hči kovača iz Laškega, je padla v petek s akednja in si zlomila desno roko. — Bevcu Vinku, 34 letnemu dninarju iz Sv. Petra v Savinjski dolini, je v petek stroj za košnjo prerezal kite na obeh nogah.

Krek kliče

25. julija k Sv. Gregoriju!

Slovenigradec

Dr. Simoniti Lojze je otvoril Privatno prakso in ordinira na Slomškovem trgu.

Sv. Marija v Puščavi

Župnijski urad Sv. Marija v Puščavi sporoča, da se vršijo letos romanja v Puščavo naslednje dni: Prvi romarski shod je na god sv. Ane dne 26. julija. Drugi v nedeljo po sv. Ani dne 1. avgusta. Tretji 15. avgusta na praznik Vnebovzeta Dev. Marije. Četrli največji shod naslednje nedelje 22. avgusta 22. VIII. 1937 na naslov: Ivan Okorn, gostilničar, nik Rojstva Dev. Marije.

Dne 26. julija in v nedeljo, dne 1. avgusta, bomo praznovali god sv. Ane, zaščitnice naših mater. Matere, poročajte v Puščavo in se pripravite varstvu svoje patrone sv. Ane! Spovednikov bo več na razpolago. Dnevni red bo naslednji za oba dneva: Ob 5. zjutraj pričetek spovedovanja. Ob 6. prva tiha sv. maša. Ob 7. po prihodu vlakov pridiga, potem pela sv. maša in skupno sv. obhajilo. Ob 8. in 9. ev. maša na griču v kapeli sv. Ane. Ob 10. pridiga in slovečna sv. maša. Pri drugi in zadnji sv. maši bo tudi darovanje za romarsko in farno cerkev, ki ima še precej dolga zaradi popravil, ki so bila izvršena na njej zadnje dve leti. Predstojništvo cerkve se najtopleje priporoča, da pomagata plačati ta dolg. — Cerkveno predstojništvo.

izobrazbo, nistem pa povzela iz nobenega izmed poročil, da bi se kje storilo toliko prekrasne socialnega dela brezplačno kot pri nas, kar sem v Parizu tudi zlasti še povdarila in zakar so Jugoslavlji zastopniki drugih narodov le čestitili in mi naročali, kako zelo občudujejo vsakega izmed naših delavcev v tej veliki poštvovalnosti. Tukaj pa moram omeniti, da se socialno in karitativno delo strogo ločita, kajti pojem Karitas kot tak bi izgubil svoj pravi pomen, kakor hitro bi se karitativno delo smatralo za poklic, kar se je v Parizu tudi posebej povdarjalo.

Na tem kongresu se je zlasti odlikovala Češko-slovaška, ki je bila državno zastopana po g. Mockerkju in soprogi.

Zanimivo je bilo poročilo o socialnem delovanju v Švici, katerega je podala gđ. Marija Angerle, predsednica Karitascentrala v Luzernu. Po tem poročilu znaša mesečna plača socialnega delavca 400—600 švicarskih frankov mesečno, če je zasebno nameščen, in nekaj več, če je državni uradnik, vsi pa so zavarovani za slučaj bolezni, starosti in onemoglosti.

Iz vseh poročil morem sklepati, da je socialno delovanje v Evropi najbolj razvito v Belgiji in Švici, da pa ostale dežele nič kaj ne zaostajajo, saj ima n. pr. Italija 18 socialnih šol, na Poljskem so vprav lanske leto eno izmed socialnih šol spreminili v visoko šolo. In to da mnogo misliti nam, ki do danes nimamo niti ene socialne šole.

Mesto Pariz je kongresiste počastilo s lepim sprejemom na magistratu. V toplih besedah se je zastopnik mesta zahvalil zastopnikom raznih držav, ki so od blizu in daleč prihiteli, da si med zidovi staroslavne prestolnice pridobe novih smeri, novega navdušenja za junaka delo v službi svojega bližnjega. Ni pozabil čestitati generalni tajnici ge. Baers, za njene lepe uspehe na polju socialnega delovanja, ki so jo povedli v belgijski senat, kar je — v Evropi vsaj — redek slučaj, da bi žena zavzemala tako odlično mesto v državi. Nato so nas povedli v krasno dvorano, kjer nam je mesto Pariz pripravilo obilni in okusni bufet, nakar smo imeli predpravo ogledati si vse dvorane pariškega magistrata in to ob roki izvrstnega poznavalca in tolmača umetnosti, literature, filozofije, zgodovine etc. zakaj vsaki stroki je posvečena posebna dvorana, ki pa so bile vse bajno razsvetljene. Preden smo odšli, so nas še povabili, da se vpišemo v Zlato knjigo mesta Pariza, da poleg imena postavimo tudi državo, kateri kdo pripada.

In končno, zakaj smo šli v Pariz, tam z isto toploto stilišni roko socialnemu delavcu, ki je prihitel iz Haitia, črncu iz Australije, učenjaku iz Amerike, ženi, ki jo navdaja prava Caritas in ki se ni ustrašila dolgega in mučnega potovanja iz Peru, oni iz Paragvaya, oni iz Venezuela etc.?

Kdor izgovori besedo »Socialno delo« ta izreče z njo tudi službo tistim, ki v človeštvu trpe, zakaj socialno zlo sega od enega konca sveta do drugega, socialno zlo spremlja vse človeško življenje. Danes se je posebno treba boriti proti skupnemu zlu, ki se tukaj imenuje brezposelnost, tam alkoholizem, tam zopet prostitucija itd. Povsod pa, kjer hočemo izboljšati moralne korenine, omajajo s tem tudi socialne temelje. Na vseh cestnih križiščih stoje gostilne, krčme, poleg katerih naj bi se postavili tudi šotori socialnih delavcev. Tukaj poznati pravo tehniko socialnega delovanja je prava umetnost, je dvakrat človeška umetnost, ker jo izvajajo ljudje na ljudeh.

Julija Pajman.

Obnova zunanjščine župne cerkve sv. Petra v Ljubljani

Nedavno je bila konkurenčna razprava zaradi nujnih popravil pri cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Odkar je namreč pokojni župnik Janko Petrič zglede prenovil notranjščino te cerkve, je naglo propadajoča zunanjščina, ki od obnove po potresu sem ni bila nikdar več temeljito popravljena, vzbujala že kar sramoto. Že pod Petričevim župnikovanjem pa je dozorelo prepričanje, da je treba to vprašanje temeljito rešiti in ne bi kazalo obnavljati povojne oblike te cerkve. Po potresu je namreč cerkev sv. Petra doživela več važnih sprememb. Podaljšan je bil prezbitarij, na severu in jugu ob kupoli dodan po en prizidek, tako da je nastala v notranjščini oblika križa, vsa fasada pa je dobila temeljito spremenjeno obliko. Te prezidave so omajale ravnovesje notranjega prostora, nova fasada pa je dala zunanjščini lažno, arhitektonski prisiljeno obliko bahaškega bogastva. Do potresa je izgledala bistveno drugače. Nedvomno predvsem iz urbanističnih ozir, to je z ozirom na položaj cerkve pri koncu Šentpeterske ceste, si je prvi arhitekt zamislil, neodvisno od arhitekture, ki se je za njo skrivala, kot ravno odrezano, med zvonika razpelo steno, v kateri je prav na-

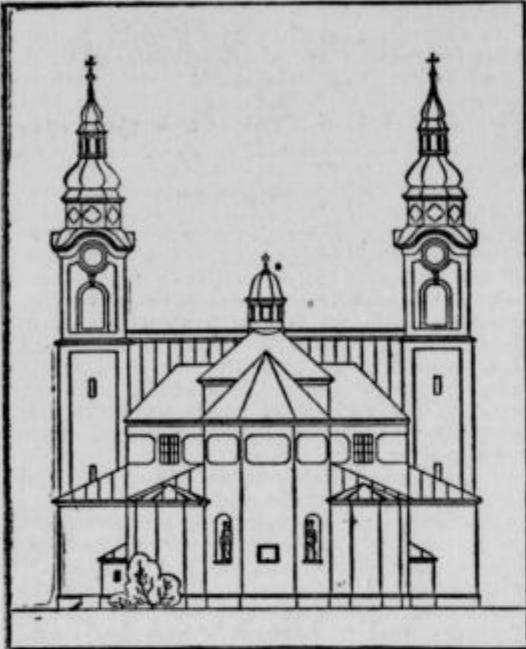
noma samostojne rešitve v smislu gornjih epoznanj. V tej obliki je bil načrt predložen konkurenčnemu zboru, ki je potrdil razloge, ki govorijo zanj, in sklenil, da se delo po njem izvrši.

Ljubljansko javnost bo gotovo zanimalo, kakšen je ta načrt, zato ga bomo kratko opisali. Načrt predvideva razne spremembe v zunanjščini eploh. Tako bodo stranske apside ob prezbitariju povišane do zidu ostale stavbe, da se doseže večja enotnost izraza tega dela. V dve vdolbini v glavni apside bosta postavljena kipa sv. Petra in Pavla, ki sta sedaj na fasadi. Da se doseže večja zaokroženost mas gradbene celote, bodo opuščeni nekateri manjši prizidki in odstranjeni trikotni želi na zunanjščini navidezne prečne ladje. Ker bo tako streha dobila zopet bolj zaokroženo obliko, bo tudi veljavnost vrha kupole, ki je sicer pogreznjena v streho, pridobila. Strehe zvonikov bodo oproščene okornih Jeblingerjevih dodatkov. Glavna skrb pa bo posvečena učinkovitosti fasade. Prvotna osnovna oblika v sedanjih višini med zvonika razpeta pravokotne stene se bo vzela za podlago nove. Da učinek ne bo predolgočasen, bo ta stena obogatena z arhitektonsko smiselno porabljenim okrasom. Kakor se na fasadi semenišča vse bogastvo osredotočuje v slavnem portalu z orjaki, tako bo tudi tu dominiral glavni portal, ki bo predstavljal dva toliko pred fasado postavljena nizka dorska stebra, da bo prostor med njima služil tudi za najpotrebnejšo vhodno lopo. Na stebrih bo težka nadvratna preklada, v katero bo spredaj vdolan mozaik, ki je sedaj v vrhnjem delu fasade. Na prekladi pa bo mogočna Petrova tiara, v kateri bo skrita luč, ki bo ponoči osvetljevala relief nad portalom.

V primeri z glavnim bosta stranska portala je malo poudarjena in okrašena na vrhu s Petrovimi simboli — ribo. Ostala fasada bo gladka, imela pa bo močen vodoravni zaključek na vrhu, kjer bodo mesto sedanjih odprtih arkad zaprte plitve dolbine. V štirih izmed njih bodo iz raznobarnih kamenitih plošč sestavljene podobe štirih evangelistov, v treh pa enako izvršeni ornamenti.

Tako bo nova fasada vrnila Ljubljani v bistvu važen urbanistično arhitektonski motiv preteklosti, prežeta pa bo v duhu modernih teženj s sodobno občuteno versko pomembnostjo, po kateri bo monumentalno, čeprav ne preveč vsiljivo označena kot vhod v sv. Petru posvečeno cerkev. Zaradi poenostavljenih oblik, posebno zaradi izločitve vsakega kvaru nevaščanja izpostavljenega okrasja pa smemo upati, da bo vzdrževanje nove fasade neprimerno bolj praktično in lažje, kakor je bilo dosedanje. Ko bo nova zunanjščina stala, smo prepričani, da ne bo nihče več točil solza po dosedanjih, ki je nepraktična in bahaško nelepa.

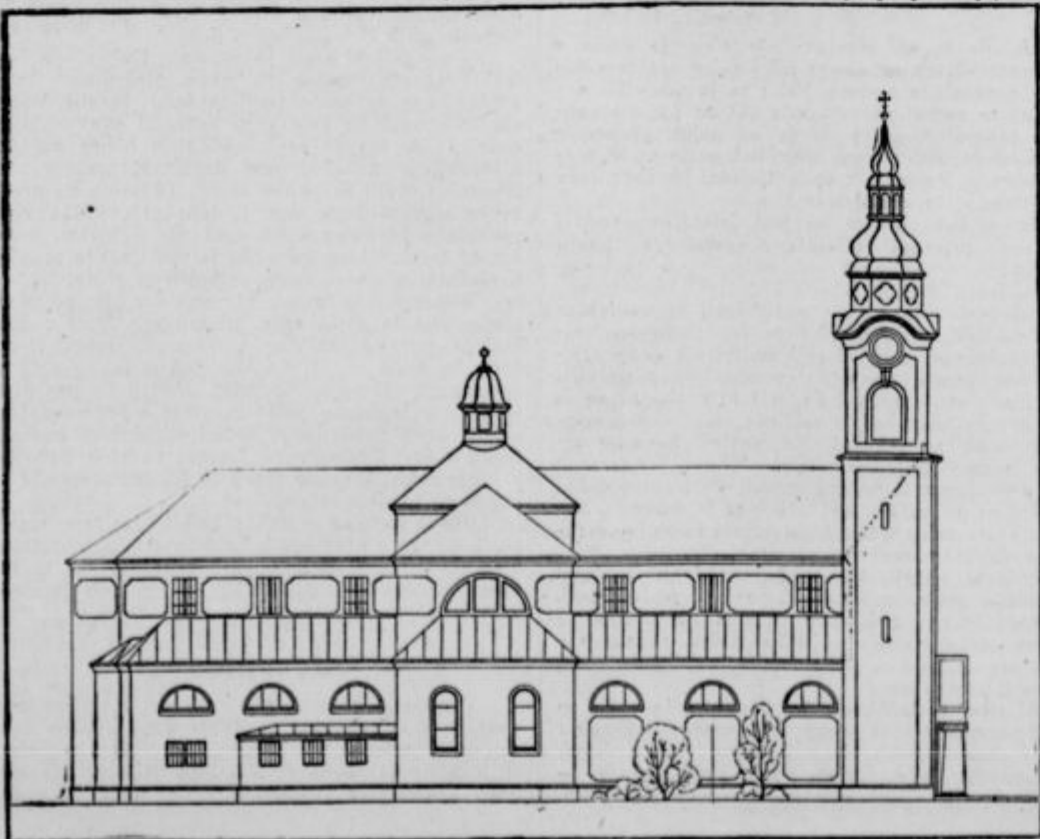
Konservator Fr. Stelč.

rahlo naznačil s pilastri in s pravokotniku podrejenim trikotniškim čelom klasični red baročnih in antičnih fasad. Učinek te fasade je bil, kakor bi bila dva možaka (zvonika) razpela pred gledalcem, ki se ji bliža po utrudljivo dolgi Šentpeterski cesti, belo zaveso in ga opozorila, da je na cilju, pred glavno predmestno župno cerkvijo, ki ga vabi v svojo arhitektonsko in likovno umetnostno bogato notranjščino. Za obnovo po potresu poškodovanih cerkva merodajni arhitekt Jeblinger ni razumel velikega in velkard logičnega snovanja baroka, ki je dal šentpeterski cerkvi fasado; očitno se mu je zdela preekromna in prekmekča, zato jo je vsestransko razčlenil in obogatil z okviri, vdolbinami, mozaikom, odprtimi arkadami na vrhu, raznimi dodatki na vrhu in z dozdevnim arhitekturnim bogastvom zvonikov, katerim je po nepotrebnem obogatil tudi strehe. S tem navideznim in neresničnim bogastvom pa je tako razbil celoto prvotne zasnove, da je vzel fasadi vsak močnejši izraz, vso tisto preprosto veličnost in monumentalnost, ki jo je prvotno imela sredi arhitektonsko skromne okolice.

Popotresna fasada, ki svojemu namenu monumentalnega poudarka okolice ne ustreza več idealno, kakor je ustrezala prvotna, pa spada poleg tega med arhitektonske tvorbe, ki zahtevajo neprestano skrb, ali pa postaja njih vzdrževanje, če jih zanemarimo, izredno drago. Ker take stalne nege ni imela, se je razpadel zajedel že prav do jedra njenega zidovja. Pojavilo se je torej nujno vprašanje, ali jo sploh kaže obnavljati v sedanjih obliki in ali ne bi bilo bolj pametno vrniti ji prvotno obliko, ki je svojemu urbanističnemu položaju bolj služila od nje. Razmotrivanja tega vprašanja so se vršila po sledeči poti: 1. Ali mogoče interes varstva spomenikov opravičuje vzdrževanje sedanje fasade? Odgovor se je glasil, da ne. 2. Ali je s staljša varstva spomenikov priporočljiva restavracija prvotne fasade? Odgovor se je glasil, da ne nujno, ker sodobno spomeniško varstvo odklanja restavracije historičnih oblik, ki jih ni več, in mesto njih raje vidi svobodne sodobne ustvaritve, ako so umetniško zrele. Prevladala je torej težnja, naj se fasada šentpeterske cerkve obnovi v popolnoma novi obliki, ki naj bo umetniški dokument ustvarjalne moči naših sodobnih arhitektov in ki naj izrazi nekako isto arhitektonsko misel, katere je vodila prvega arhitekta.

Vzporedno s temi razmotrivanji je univ. prof. arhitekt J. Vurnik snoval tako novo obliko. V njegovih osnutkih je projekt prešel vse stopnje od približne restavracije prvotnega stanja do popol-

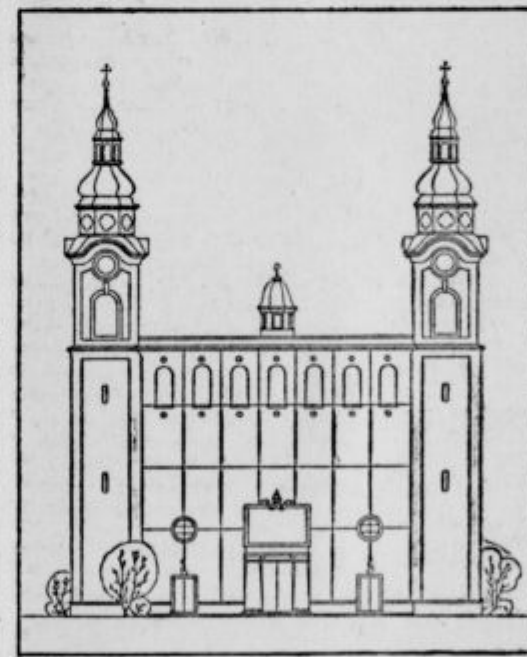

Konkurenčna obravnava za obnovo zunanosti šentpeterske župne cerkve

je bila 18. maja t. l. v dvorani Rokodelskega doma v Ljubljani pod vodstvom okrajnega podnačelnika g. Počkaja. Zastopniki štirih občin šentpeterske župnije, to je ljubljanske, dobruške, poljske in ježenske, so pretresali na skupnem zborovanju vse potrebe župne cerkve. Soglasno so odobrili načrt, da se te potrebe krijejo po skupnih prispevkih vseh šentpeterskih župljanov, ki bodo od svojih direktivnih davkov prispevali skozi 5 let po 10%. Od uslužbenskega davka se konkurenčna doklada ne bo pobirala, tako da državnih uradnikov in privatnih nameščencev, ki niso hišni posestniki in ne plačujejo pridobnine, ta davek ne bo nič zadel.

S prispevki, ki bodo v teku 5 let pritekli iz cele fare, se bodo krili najprej zaostali cerkveni dolgovi, ki znašajo danes še vedno nad pol milijona dinarjev. Ti dolgovi so nastali zaradi nabave novih zvonov, orgel, zaradi kritja zvonikov in zaradi obnove cerkvene notranjščine. Župljani so sicer v teku zadnjega desetletja za vse te stvari veliko prostovoljno prispevali in se je pri cerkvi iz prostovoljnih nabirk plačalo v zadnjih 15 letih do 528.000 dinarjev. Vsega pa prostovoljni darovi niso pokrili, ker vrednost teh naprav in del presega vsoto 1 milijona dinarjev. Zastopniki občin, zbrani na konkurenčni obravnavi, so vsa v cerkvi izvršena dela in vse nove naprave spoznali za potrebne in koristne in so nujnost zaostalih plačil soglasno potrdili. Nad pol milijona dinarjev pojde torej za poravnavo dolgov, ki jih je sedanje cerkveno predstojništvo podedovalo in jih je nujno treba poravnati, ker je vsak delavec vreden svojega plačila. Drugi del konkurenčnih dajatev, nekaj nad milijon dinarjev, se bo pa porabil za obnovo in ureditev cerkvene zunanjščine, strehe, zakristije, za dopolnitev orgelj, ki še niso popolne, nekaj malega od tega tudi za obnovo razpadajočih fasad župnišča in cerkvene hiše. Seveda so to velike vrste, toda vsi občinski zastopniki, ki so pri konkurenčni obravnavi sodelovali, so bili enodušno mnenja, da je treba staro in častljivo šentpetersko župno cerkev temeljito in za trajno urediti, tako da bo potem za dolga desetletja mir. Vsi so tudi soglasno izrekli svoje prepričanje, da je

izvedba popolne in trajne obnove in ureditve mogoča samo po skupnem sodelovanju vseh faranov, ki jih je danes v veliki šentpeterski župniji še vedno nad 26.000. Ko se bo enkrat šentpeterska fara začela cepiti — v Mostah in v Zeleni jami se že na to pripravljajo — bo izvedba prepotrebnih del pri župni cerkvi postala nemogoča. Velike obveznosti

župne cerkve za nazaj in njene sedanje nujne potrebe in popravila naj vzajemno pokrije celotna šentpeterska župnija, dokler je še vsa skupaj kot ena velika družina.

Nekateri mislijo, da bi se dalo to izvršiti s prostovoljnimi prispevki faranov. Gotovo bi šlo to zelo lahko, ako bi se res našli verni farani, ki bi svoji župni cerkvi naklonili kar 400.000 dinarjev, kot je bilo pred kratkim neke zapisano. Toda takih faranov cerkveno predstojništvo zaenkrat ne pozna in ve samo to, da je pot nabiranja prostovoljnih prispevkov težka in trnjava in da so prispevki po večini le majhni. Lansko leto je res neka velikodušna goopa iz fare naklonila cerkvi pred svojo smrtjo znesek 30.000 dinarjev. Ta znesek se je porabil za kritje cerkvenih stolpov, ki je bilo nujno in neodložljivo in je stalo 80.000 dinarjev. Preostali znesek se je nabiral po družinah, nabirali so v požrtvovalni vnemi cerkveni ključarji, a vsega ni bilo mogoče nabirati. Razen omenjenega volila večjih daril šentpeterska župna cerkev zadnja leta ne pomin.

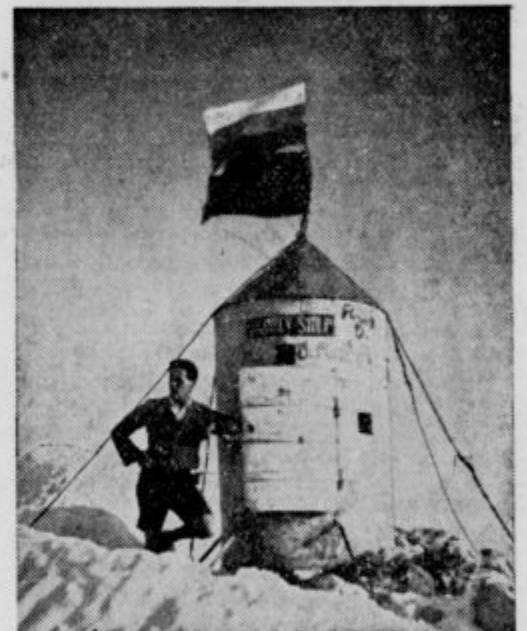
Tu pa tam pada beseda o bogastvu šentpeterske cerkve. Tako besedo more izgovoriti samo tak, ki cerkvenega gospodarstva od blizu še ni nikoli videl. V puščico darujejo dobri verniki ob nedeljah in praznikih od 300—400 dinarjev, včasih malo več, včasih manj. Nekaj malega se nabere še v cerkvene nabiralnike, parkrat v letu so cerkvena darovanja, nekaj pripnese pogrebi, tako da je imela župna cerkev v letu 1956 okrog 75.000 din dohodkov. Toda vsi ti tekoči dohodki gredo sproti za tekoče izdatke, ki so pri tako veliki cerkvi in pri tako mnogoteri službi božji, kot je pri sv. Petru, zelo veliki. Redni dohodki komaj krijejo redne izdatke, kakih večjih popravil pa iz rednih dohodkov ni bilo mogoče izpeljati doslej in jih ne bo mogoče poslej. Beseda o bogastvu šentpeterske cerkve je bajka, ki žalibog ni bila in ne bo nikoli resnica. Cerkev le skromno izhaja in kakor je bila doslej vedno navezana na dobra dela vernih faranov, tako bo nanja morala računati tudi po izvršenih obnovitvenih delih. Hvala Bogu, pri sv. Petru dobrih in požrtvovalnih vernikov ni nikoli

Kdaj ste elegantni?

Čisto preprosto: kadar dober okus izpopolni modo! Radi tega se tudi nosi k vsakemu čevlju primerno nogavico. Večja izbira nogavic ni danes noben luksuz več — kajti volnene ali svilene nogavice, ki se po vsakem nošenju operejo v blagi peni milnih lusk LUX, so bolj trpežne in se lepo priležejo k nogi.

ZA VSE BOLJŠE STVARI

Crna zastava vrh Triglava, ki sta jo obesila vrla blejska fanta Lovro Ušaj in Josko Burja ob smrti nadškofa Jegliča.

Dr. Fr. Debevec
do 10. avgusta ne ordinira

manjkalo in verujemo, da jih ne bo manjkalo tudi v bodoče.

Gotovo je vsota 1.732.000 din. ki naj jo zbere šentpeterska župnija v 5 letih, velika. Toda zastopniki občin so jo sprejeli v prepričanju, da jo bo velika župnija zbrala zato, da bo župna cerkev sv. Petra temeljito, v trajnem in najboljšem materialu obnovljena. Vodila jih je zavest, da gre tu za trajno ohranitev ene najstarejših cerkva našega mesta in našega naroda. Polovična izvedba vseh potrebnih del, ki bi pa niti ne bila znatno cenejša, bi v tem slučaju ne bila na mestu. Ubožni sloji pa pri konkurenčnih dajatah ne bodo skoraj nič ali le malo prizadeti, kakor je že bilo omenjeno.

Pomniti je treba, da druga verstva stalno in z velikimi dajetvami skrbje za vzdrževanje svojih cerkva in verskih občin. Saj plačujejo verniki pravoslavne cerkve od predpisanih direktiv in od uslužbenskega davka vsak mesec 22%, in sicer 10% za cerkveno obščino, 10% za patriarhijo, 2% pa za episkopat. To plačujejo redno vsi, tudi državni uradniki in zasebni nameščenci. V primeri z njimi bodo dajate šentpeterskih faranov kar majhne in le začasne.

Konkurenčna obravnava za obnovo zunanjščine šentpeterske župne cerkve je zdaj od oblasti uradno potrjena in odobrena ter ima zakonito moč. Obnovitveni načrti so tudi potrjeni tako od cerkvene kot državne oblasti in se bo z delom takoj pričelo. Vsa dela bo vodil poseben gospodarski odbor, ki je bil izvoljen na konkurenčni obravnavi, ki bo o vsem tem vodil točne račune, kateri bodo ob zaključku del vsaj javnosti na vpogled.

Naj bodo prepričani vsi farani velike šentpeterske župnije, da se vsa dela pri obnovi župne cerkve vodijo točno in pravično, v ljubezni do cerkve, ki je kakor mati in glava vse župnije, v iskreni želji, da bi bila ta cerkev v radoet in ponos ne samo šentpeterski fari, marveč vsej Ljubljani, vsej domovini.

Naj živi stari idealizem šentpetra in njegovih!

Cerkveno predstojništvo:
Alojzij Košmerlj, župnik
Ivo Zan, Albin Zajc, cerkvena ključarja

Dr. Jeglič - apostol Bosne

Vrhbosenski nadškof dr. Ivan Šarič o dr. Jegliču

Sarajevo, julija.

Vest o smrti velikega učitelja in nadpastirja slovenskega naroda, blagopokojnega dr. Antona Bonaventura Jegliča, je v Sarajevu izzvala veliko žalost, ker je blagopokojni nadškof dr. Jeglič v glavnem mestu Bosne in Hercegovine zapustil najlepši spomin kot vzoren duhovnik in kot človek plemenitega srca. V dobi svojega dolgoletnega bivanja v Sarajevu, kjer je dr. Jeglič deloval tako kot kanonik kakor književnik in kot ravnatelj šol, si je pridobil mnogo iskrenih in vdanih prijateljev med duhovščino in mestnim prebivalstvom, ki se danes objokuje njegovo smrt skupno z bratskim slovenskim narodom. Dr. Jeglič je zelo ljubil Bosno in bosenske Hrvate-katoličane. Svojo iskreno ljubezen do Bosne je dokazal tudi leta 1932, ko je kot 82 letni starček prišel v Sarajevo a knezoškofom dr. Rožmanom na veliki evharistični kongres, da se enkrat obišče Bosno in obnovi spomine iz svoje mladosti.

Sedanji vrhbosenski nadškof g. dr. Ivan Šarič je napisal za »Spomenico vrhbosenske nadškofije« lopol članek o delu in življenju dr. Antona Jegliča pod naslovom »Apostol Bosne«. Ta spomenica se ni izdala, toda nadškof g. dr. Šarič nam je dovolil, da njegov članek lahko objavimo v »Slovenec«. Pismo nadškof piše o dr. Jegliču naslednje:

Konec leta 1881 je prejel mladi profesor bogoslovja v Ljubljani dr. Anton Jeglič pismo od novo imenovanega nadškofa vrhbosenskega dr. Josipa Stadlerja. V tem pismu nadškof dr. Stadler vprašuje dr. Jegliča, ne bi li hotel v Sarajevo za vrhbosenskega kanonika. Knezoškof Pogačar je dovolil dr. Jegliču, da sme v Bosno, in dr. Jeglič se je takoj odzval klicu vrhbosenskega nadškofa, kateremu je božja previdnost pokazala mladega in razumnega Slovenca Jegliča. Na božič 1881 je bil dr. Jeglič imenovan za vrhbosenskega kanonika. Dne 9. februarja 1882 je prišel kot prvi izmed imenovanih kanonikov v Sarajevo, kjer pa so ga čakala enako kakor prvega vrhbosenskega nadškofa Stadlerja samo ogromna apostolska dela in pa napor. Toda dr. Jeglič se je izkazal kot pravi apostol Bosne. Bil je človek dela, molitve in žrtvovanja. Ves je živel za čim večjo božjo elavo in za rešitev neumrljivih duš. Poleg kanoniške službe je upravljal tudi sarajevsko župnijo v letih 1882 in 1883. Še danes se dom ubožnih v Sarajevu hvaležno spominja prvega svetnega duhovnika, župnika Jegliča. Dr. Jeglič je vnelo oznanjal in priporočal pobožnost k presv. Srcu Jezusovemu, kateremu je posvečena vrhbosenska nadškofija. Na prižnici je bil ves obzrjen apostolskega duha. Pravi dobri pastir je bil v spovednici, v kateri si ga našel sleherno jutro navezgodaj.

Bil je ravnatelj v zavodu sv. Jožefa in v zavodu malega Jezusa. V teh zavodih v Sarajevu je poleg nadškofa največ delal kanonik dr. Jeglič. Na učiteljsku v zavodu sv. Jožefa je kanonik Jeglič predaval učiteljskim pripravnicam vzgojeslovje. Leta 1897 je izdal knjigo »Vzgojeslovje«, ki je bila hitro razpečana.

Sleherno leto je dr. Jeglič odhajal kot pravi misijonar v bosensko diasporo. Pridigal je, kristol, spovedoval, delil druge sv. zakramente in verske tolažbe v Bjelini, v Zvorniku, v Srebrenici, v Vlasenici, v Višegradu, Gorazdu in Foči. Ni se ustrašil ne težav ne naporov. Neutrjeno je delal tudi na njivi katoliške prosvete. V časopisu »Vrhbosni« se je izkazal kot pravi hrvaški književnik. Njegovi članki so zelo umni in sodobni, njegov slog je odkrit in lahek in vsakdo je rad bral, kar je napisal Jeglič. Leta 1897 je izdal v treh večjih zvezkih hrvaško knjigo o premišljevanju pod naslovom »Premišljevanja za vsak dan cerkvenega leta o sv. evangeliju in Jezusu Kristusu«, napisal Anton Boissieu S. J., prevedel dr. Anton Jeglič. To knjigo je najvil v listu »Vrhbosni« tako-le:

»Po nadškofovem nalogu moram voditi njegovo ubožnico. V njej so strčnice malega Jezusa, ki strežejo siromakom in delajo zanje. Po svojem poklicu so dolžne, da streme za krščansko popolnost, v čemer naj jim bom jaz učitelj. Toda tu, glej, so težave! Zelo znano sredstvo za napredek na poti k popolnosti je vsakdanje premišljevanje. Kje pa naj vzamem knjigo pomočnik, ker take v našem dragem jeziku ni? Ne morem povedati, koliko sem trpel tri leta zaradi tega. Nuja me je naglala, da sem prisedel to knjigo za vsakdanje premišljevanje.«

Z nadškofom Stadlerjem je dr. Jeglič leta 1896 ustanovil časopis »Balkan«, posvečen edinstvu in bratski elogi. Dr. Jeglič je v »Balkanu« objavil najbolj bistre članke. Leta 1890 je postal kanonik Jeglič nadškofov generalni vikar, leta 1893 pa arhidjakon vrhbosenskega kapitlja. Pred njim je imel ti službi stari kanonik Josip Bežić, ki je leta 1890 nevarno zbolel, a leta 1898 umrl. Leta 1896 je postal dr. Jeglič apostolski protonotar. 13. avgusta 1897 pa je bil imenovan za naslovnega sinujskega škofa ter za pomožnega vrhbosenskega škofa. Na praznik Marijinega imena, 12. septembra 1897, je bil posvečen v Sarajevu za škofa. Posvetil ga je nadškof dr. Stadler. Pri tej priiliki je pri svečanem kosilu nadškof Stadler izrekel škofu Jegliču priročno zdravico, v kateri je dejal med drugim tudi to:

»Ko sem bil svojn dekan bogoslovne fakultete v Zagrebu, sem nekega dne dobil tudi proročno iz Ljubljane, v kateri dr. Jeglič prosi za stolico na hrvaškem vseučilišču. Niti dekan bogoslovne fakultete niti dr. Jeglič, prav gotovo pa ne Jegličev stari oče ni tedaj leta 1879 mislil na kakšno delo v Bosni, toda glejte, kaj je govoril oče svojemu sinu, ko mu je ta povedal, da želi na vseučilišče v Zagreb: »Sin moj! Ti ne boš šel v Zagreb! Ti pojdi v Bosno in tam postaneš škof!«

Dne 24. aprila 1898 je sv. oče Leon XIII. imenoval dr. Jegliča za knezoškofa ljubljanskega. Iste dne so poslali zastopniki vrhbosenske nadškofije dr. Jegliču spomenico, v kateri pravijo med drugim: »V času Vašega požrtvovalnega in z ljubeznijo prežetega dela v tej vrhbosenski nadškofiji se čutilo zastopniki te nadškofije dolžni, da Vaši Prevzišnosti na dan, ko Vam je sv. oče podelil ljubljansko škofijo, izrečemo svojo zahvalo za Vaše neprestano delo za blaginjo in srečo našega mučenega in trpečega ljudstva v Bosni. Vaša skrb za božji hram, Vaše neutrudno delo in skrb za rešitev duš, ki ste jih lovili noč in dan z Gospodovo mrežo za božji prestol kot pravi venator animarum, Vaša nežna čustva za otroke božje in reveže, te božje dvorjanke, Vaš pronikavi duh pri vodstvu uprave te nadškofije in njegovih zavodov, Vaša modrost, ko ste bili svetovalec nadškofa in vrl tovariš ter brat članov kapitlja, vse to ostane z neizbrisanimi črkami zapisano v letopisih te nadškofije, v srehi vse Bosne in v Srcu božjem, tej pravi knjigi življenja.

Ob 80 letnici Jegličevega življenja pa sem s proštom vrhbosanskega kapitlja poslal knezoškofu Jegliču to čestitko v imenu vse vrhbosenske nadškofije:

Na dan Ročnjega telesa, 29. maja t. l., slavi Vaša Prevzišnost po milosti božje Previdnosti

zelo redek jubilej, 80 letnico svojega življenja. Tudi mi od vrhbosanske nadškofije prihajamo, da izkažemo Vaši Prevzišnosti svoje najbolj prišerene čestitke. Vaša Prevzišnost je polnih 16 let v vzponu moči in življenja, preživela med nami in se žrtvovala za napredek naše nadškofije. Vi ste bili kot prvi vrhbosanski kanonik in pozneje kot proš in generalni vikar, eden izmed najozjih sodelavcev velikega našega pokojnega nadškofa in Vašega prijatelja dr. Josipa Stadlerja. Vi ste bili ob zibelki naše nadškofije ter ste udarjali, ob svojih največjih osebnih žrtvah, temelje njeni bodoči izgradnji in njenemu procvitu. Še danes so živi sledovi Vaše pogumne iniciative in Vaših apostolskih naporov. Vi ste pri nas sprejeli sv. škofoveko dostojanstvo. Pri nas ste v najlepšem spominu, tako v našem kapitlju, kakor v naših župnijah in tudi pri naših moških in ženskih redovih, prav tako v naših kongregacijah, semeniščih in zavodih. Prav tako ste v najlepšem spominu mnogim starejšim posameznikom, med našo duhovščino in ljudstvom, torej v vsej naši cerkveni organizaciji. In radi tega nas vrhbosanske duhovnike naravnost obremenjuje je apostolov opomin: »Spominjajte se svojih predpostavljenih, ki so Vam pridigali božjo besedo« (Hebr. 13. 7). Radi tega pa je naša sveta dolžnost, da se Vaši Prevzišnosti zahvalujemo iskreno, toplo in iz srca. In to, Prevzišni gospod, sedaj v imenu vrhbosenske nadškofije tudi ekrimo. Prepričani smo, da sleherni duhovnik vrhbosenske nadškofije z nami deli ista čustva in občutke spoštovanja in vdanosti do Vaše Prevzišnosti pastirske osebe. Prosimo tudi Boga, naj On sam Vaši Prevzišnosti podeli večno plačilo. Naj Vas ohrani živega in zdravega do skrajnih mej človeškega življenja! Naj Vas še dalje obsepije s svojim božjim blagoslovom in z milostmi v korist Cerkvi in narodu! Da bi nam še dolgo živeli, Prevzišeni! Ad multos annos sanos et sanctos! Za vrhbosenske svečenstvo: Ivan, nadbiskup vrhbosenski; magr. Stjepan Hadrovic, proš kaplola vrhbosenskega.

Na to pismo je jubilat nadškof dr. Jeglič odgovoril, da on ne bo do groba pozabil v molitvi te naše ljubezni in hvaležnosti in da se bo tudi žez grob spominjal preljube mu Bosne, kateri je zelo rad poklonil svoje mlado duhovniško srce. Naj nam to potrdi tudi to pismo, ki ga je pisal misijonar Jeglič iz bosenske diaspore svojemu nadškofu Stadlerju:

»Presvetli gospod! Nadaljujem svoje poročilo o položaju katoličanov v Janji, Zvorniku, Srebrenici in Vlasenici. Janja je oddaljena dve uri od Bjeline. V tem naselju so štiri družine. Združili se bodo z Bjelino. V Zvorniku je katoliška cerkev, sedaj je lepo bela in čista. V njej je tudi nekaj slik. V malem stolpu je zvon, ki ga je kupil gostilničar Golner z zetom Boszakom. Blagoslovil sem ga 5. julija v prisotnosti vojaških in civilnih oblasti. Bilo je mnogo katoličanov, seveda pa tudi pravoslavni. Po blagoslovu in pridigi so dvignili zvon takoj v stolp ter nam je zvonil za sveto mašo. Za cerkev zgrajeni kapetan, upravnik vojaške bolnišnice, ki je zgrajena poleg cerkve. Razen uradnikov je v Zvorniku še 18 katoličanov. V Srebrenici živita razen uradnikov samo dve katoliški družini (šest oseb). Dve uri od Srebrenice kopljejo rudo. Sedaj samo poskušajo in iščejo. Ze sedaj je tam nekaj delavcev, po večini katoličanov. V Vlasenici zaskrat razen petih uradnikov ni nobene katoliške družine. Na poti od Janje do Vlasenice sem izpovedal okoli 30 oseb. V soboto, 12. julija, sem dospel v Dolno Tuzlo, kjer imam dosti dela s sestrami usmiljenkami. Dva hlapca in štiri sestre so bolni. Srčna Vam hvala, kar mi pišete o učiteljsku. Na vsak način moramo učiteljske imeti. Iz učiteljske bomo dobili učiteljice, ki bodo zmogline poučevati in vzgajati v hrvaškem jeziku. Pripravljen sem založiti vse svoje sile za sestre, pa tudi če umrem, dokler ne dobimo vsaj enega duhovnika, pa magari dva, ki bi mogla zadostovati za sestre in zavod. Ko se nam to posreči, potem sem pripravljen odelopiti in delati, kar mi Bog naloži po Vas. V četrtlek grem čez Majevico v Brčko in Tolišo. Milim, da bom mogel bivšemu provincialu osebno čestitati k godu. Glede Bjeline sem mislil, da bom tukaj osebno govoril s predetojnikom, toda ga ni. Kar pa ste, Presvetli, vprašali radi župnišča, ne bi bilo lahko kupiti kaj vrednega blizu onega kraja, kjer se bo zgradila kapela. Odboru sem naročil, naj pripravijo najprej naerte ter jih pošljejo s proračunom ordinariatu v odobritev. Poljubim Vaši Presvetlosti sveto desnico ter prstan in ostanim najbolj pokoren — dr. Anton Jeglič, kanonik.«

Večini spomin dr. Antona Bonaventura Jegliča, ki je bil tako požrtvovalen in neutrudni apostol Bosne!

Dr. Ivan Šarič, nadškof vrhbosenski.

Nadškof vrhbosenski prevz. g. dr. Ivan Šarič je spenil leta 1897 v čast škofu Jegliču sledeči sonet:

Ziva vatro v ljubavi Krista!
Svatom hočeš, da zapališ grudi,
Voljo bi neg' svetlova trista,
Da tu ljubav upoznaju ljudi.

Rodu viteč: Vjerman Kristu bodi.
Njega ljubi, to je ljubav čista;
I nečeš li, da ti mrinja sudi,
Nek u tebi ova ljubav blista!

To je tebi sreća i sloboda,
To je tebi spas našega roda!
I da ti je žica ugodjena,

Potvrđuje i moja Ti Vila,
I Kristova Crkva potvrdila,
Kad Te htjede mitrom urešena.

Dr. Jeglič o nadškofu dr. Stadlerju

Leta 1931 je napisal blagopokojni nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič za isto »Spomenico« članek pod naslovom »Par črtic o nadškofu Stadlerju«, v katerem pravi:

Zelite, naj kaj napišem o nepozabnem nadškofu Stadlerju. O njegovi globoki veri, o izrednem zaupanju v božjo Previdnost, o goreči ljubezni do presv. Srca Jezusovega, o navdušenosti do katoliške Cerkve, o plantiči gorečnosti za duše nadškofije vrhbosenske Vam bodo poročali drugi. Jaz naj Vam napišem par značilnih črtic iz njegovega življenja.

Bil sem predložen za kanonika vrhbosenskega, toda svojega novega nadškofa še nisem poznal. Bil sem semeniški podvodja. Kar na jesen leta 1881 neko nedeljo popoldne potrkna na moja sobna vrata. Na moj »notric« stopi v sobo star, košen moč in pravi: »Ali ste danes že molili rožni venec?« Odgovorim: »Ne.« On reče: »Moliva ga sedaj skupno! In res, po sobi hodeč vasa ga opravila.

Avstrijska vlada ga je hotela odstraniti iz Vrhbosne. Zadeva je bila zelo resna. Nadškof po-

hiti preko Dunaja v Rim. Cesar ga je jako milostno sprejel. V Rimu je bil papežev državni tajnik popolnoma hladen do njega in mu je govoril o odstopu. Potri gre k papežu Piju X. Ves začen vid, kako se mu papež nekako hudomušno smehlja. Koj ga vpraša: »Poznaš li škofa Marčeliča?« Na odgovor »da«, mu papež, grozeč s prestom, šalivo reče: »Golovo si ga podkupil, ker te je močno hvalil in pred menoj poveljeval. Nič se ne boji! Do smrti ostaneš vrhbosenski nadškof!« Kako je bil Stadler iznenaden, kar odleglo mu je.

S franškanskim provincijalom p. Cavarovicem sta si radi župnij prišla navzkriž. Nadškof je pihel v Rim k papežu Leonu XIII., da zadevo uravna. Ko se je vrnil, je, smehljajoč se, prišel

Slovanska vzajemnost in naš čas

Težnja po tesnejšem sodelovanju in zblizanju vseh slovanskih narodov se odraža že vse od početkov našega skupnega kulturnega rojstva v slovanski družini, ki sta ji očetovala naša blagovestnika sv. Ciril in Metod. Onadva sta nas vse Slovane kulturno prebudila in krstila ter tako spojila s Cerkvijo. Z njunima imenoma se začena zgodovina slednjega slovanskega naroda, ki se sploh bolj ponajša z — dosedaj zakrito in omalovaževano — kulturno zgodovino v nasprotju s politično zgodovino, s katero se, žal, še danes iz tradicije sem natrpa naša mladina v solah... Od njiju pa so skozi tisočletno preteklost kazali na neizmerne vrednote slovanstva in naglašali vso slovanstvo vsi večji in največji narodni vodniki in klicarji, videci in preroki, ki so veljali v slovanskih narodih in jim kot nosilci duha kazali pravce. V smeri močnej, organično sklenjene slovanske vzajemnosti začrtajajo ti veliki duhovi slovanstva pot in poslanstvo posameznim slovanskim narodom kot svoje poslednje, najsvetejše naročilo in oporoko, ki naj jo odmotja, skrbno hranijo in udeležijo bodoči rodovi Slovanov.

Pri nas so vodniki duha in mojstri besede vse od Vodnikov Ilirije in Prešernovega klica: Naj več sveta otrokom sliši Slave, njegove Zdravilce in drugih njegovih verzov, ki kažejo slovanstvo prepričanje, neprestano — zlasti sredi preteklega stoletja in še v kasnejših desetletjih — izražali iskreno vero v slovanstvo in njegovo veliko poslanstvo v človeški kulturi zapovedujejo vsi naši umetniki besede od Sloška z njegovim krogom in oživiljem Apostolstva sv. Cirila in Metoda vred, dalje Jenko, Stritar in drugi, dokler se ni mimo vzklonil in laborov ter čitalniških »besed« — kar vse je to idejo slovanske vzajemnosti že kar preveč poplivilo in razpilo — začelo z resnejšim delom v tem pravcu na realnejših tleh. Vendar so do zadnjega bili — in v veliki meri še so stiki in spoznanja Jugoslovanov sploh in nas Slovencev posebej z ostalimi slovanskimi narodi malenkostni in slabotni. Ne govorimo tu o tem, ali so ostali slovanski narodi s svoje strani storili dovolj za tesnejše zblizanje, marveč je naša dolžnost, da najprej vestno in resno pogledamo nase in pometemo pred svojim pragom; to tudi zato, ker smo morda vprav mi, ki predstavljamo enega najmanjših slovanskih narodov, najbolj poklicani za zblizovalno delo med slovanskimi sorodniki že po naravnem liku svojega naroda.

Priznati moramo sicer, da se je — zlasti pri nas — storilo že mnogo v tem pravcu in pokazalo mnogo dobre volje. Saj so naša kulturna društva živahno iskala in gojila zveze s sorodnimi društvi pri Bolgarih, Čehih, Slovaki in Poljaki. Saj so se prirežale že številne slovanske prireditve, kongresi a predavanja, turneje, organizirali se je dopisništvo in v zadnjem času tudi študijsko izmenjavanje slovanskih izobražencev na različnih slovanskih univerzitetnih mestih, omogočil se je tudi drugače marsikomu študij v bratski slovanski državi, posnemali smo, kar smo opazili zdravega in dobrega pri ostalih Slovanih, tudi pri nas po možnosti in poročali mnogo o svojih opažanjih. Slovanske države so sklepale med seboj najprišrenejše zveze, gospodarske, trgovinske in politične pogodbe, navezovalle slike po poslaništvih, kulturnih korporacijah in medsebojnih obiskih. Vse to je nujno potrebno in zelo važno, da se zgrade močni medsebojni kulturni in politični mostovi.

Kljub vsem tem dosedanjim prizadevanjem pa dober poznavalec slovanskih narodov in držav še ne more biti zadovoljen, zakaj mnogak je treba še storiti in vse, kar smo že uvedli, poglobiti, povečati in pospešiti. Slovanska vzajemnost ni prazna beseda, ampak čaka velikih osebnosti, državnikov in kulturnih tvorcev ter organizatorjev, da jo popularizirajo in ji zadostje z velikimi realnimi potezami. Ta potreba ne izvira morda iz manj pristnega hejsovanstva preteklosti, iz starih, čeprav za nas velepomembnih slovanskih pesnikov Herderja, niti ne iz okrepjene nacionalne ideje sedobnosti, marveč izvira iz žive zavesti, naše neposredne in pristne narodne in slovanske razživljenosti. Morda je ni bilo dote v zgodovini, ko bi vse razmere in okoliščine same bolj silile Slovane, da se med seboj spoznajo, zblizajo in zvežejo v eno močno kulturno in tudi politično silo Evrope kot zahteva

Slovanskim lantom v vednost

Čemšenik, 16. julija.

»Jutro« in »Domovina« sta objavila dopis z nadpisom: »Žrtve celjskega tabora«, v katerem dopisnik neresnično opisuje, kako se je udeležila neka skupina nezrelih fantičev iz občine Zagorje celjskega tabora. Skupina da je od nekih gospodov dobila na roke več kovačev. Med potjo se je zgodila nesreča. Ponesrečil se je 16-letni škrlabar Jože iz Razlak, ki je skočil iz vlaka.

Da se loči resnica od laži, izjavljamo spodaj podpisani prizadeti udeleženci celjskega tabora sledeče:

Udeležili smo se tabora kot člani Prosvetnega društva iz Čemšenika, iz zavednosti in na lastne stroške. Med potjo domov se je žal zgodila nesreča, katere ni zakrivil podpredsednik vodja skupine, ker spodaj podpisani ponesrečenec izjavlja, da v vlaku proti postaji Zagorje ni spal, pač se je nekoliko zakasnili ter je medtem, ko so drugi izstopili, vlak že odhajal. Na postaji Sava je izstopil in se vrnil z izletniškim vlakom. Ko je vlak vozil proti Zagorju, se je pripravil, da izstopi. Čakal pripravljen pri vratih, na katere se je nekoliko nagnil. Vrata so se v tem hipu odprla in on je omahnil ter oblezel nezavestno ob progi.

Radi bi vedeli, kje je Jutrov dopisnik dobil neresnično informacijo, da smo bili podkupljeni. Zanimalo bi nas tudi, kdo dela iz nesreče poleg »Jutrovega« dopisnika politično žrtve. Ostale nasvete naj »Jutro« in »Domovina« hranita za svojo nadobudno mladino.

Mi smo hvalni, da nesreča ni bila večja in da je ponesrečenec že zdrav med nami. — Škrabar Jože (ponesrečenec), Grakelj Franc (vodja skupine), Ludviko Jože, Lavrin Fran, Polc Ludvik. — Bog živi!

nam kanonikom in je pripovedoval: »Kaj se mi je zgodilo? Ko sem prišel v čakalno sobo kardinala Rampolli, zagledam provincijala p. Cavarovića. Ali sva se spogledala in presenečena smejala.«

Ob koncu leta 1897 me pokliče pred se. Ko pridem, mi reče: »Poklekajte in molite Očenasi!« Ko izmolim in vstanem, mi pove: »Za Gorico ne morejo v Rimu dobiti naslednika pokojnemu nadškofu Zornu. Sem pa jaz te dni pisal kardinalu Rampolli, naj v Gorico imenujejo ljubljanskega škofa Misia, v Ljubljano naj pa pošljejo Vaso! In tako se je tudi zgodilo.

V Gornjem gradu, 22. XII. 1931.

Tit. nadškof Jeglič.

to naš čas. Nastavki so že tu, volje ne manjka že marsikje, manjka nam le še večjega medsebojnega spoznanja, ki bo samo vodilo do čimprejšnjega tesnega zblizanja. Nikdar bi se namreč Slovani, pa naj so to Čehoslovaki, Poljaki, Bolgari ali Jugoslovani, pred zgodovinsko odgovornostjo ne mogli opravičiti, če bi v tem pravcu kaj zamudili, če bi ne mogli strniti močnega slovanskega kroga, ki bi s svojo veljavnostjo lahko postal odločilen v evropski kulturi in politiki.

To so stvari, ki si jih v imenu resnice ne moremo in ne smemo več prikrivati, saj nas ali k temu spoznanju položaj slovanstva v naši dobi. Iz duhovnih in kulturnih pogledov se zdi, da smo prav mi Slovani, ki se v zgodovini še nismo izpostavili in izživel, danes v prvi vrsti poklicani, da izvršimo a svojo prvotno bolj krščansko in človečansko naravo svoje veliko poslanstvo. Razna sodobna pereča družbena, narodna in etična in tudi verska vprašanja pričakujejo baš od nas Slovanov kot kulturnih posrednikov med vzhodom in zapadom zadovoljive in boljše rešitve v prid vsemu človeštvu. Slovansko mesianstvo se bo uresničilo, kakor hitro bomo vsi Slovani o njem trdno prepričani. V to pa je treba še mnogo medsebojnega poglobljenega študija slovanskih razmer in učenja slovanskih jezikov po naših erdnjih solah pri mladini, ki ima nalogo, da izvede slovansko vzajemnost do realnejše in popolnejše oblike, kakor to terjata naš čas.

V torek se bo pričel — že drugič — v Ljubljani kongres slovanskih kat. izobražencev, že šesti po redu teh kongresov, oslonjenih na cirilmetodjsko idejo, ki bočejo biti močni duhovni tečaji za medsebojno spoznavanje in proučevanje kulturnih razmer in nalog, ki zadevajo v tej dobi slovanski kulturni krog. Dosedanja zgodovina tega gibanja že pričrjuje mnogotere sadove, ki nam dajejo upanje, da napredujemo v delu za realizacijo slovanske vzajemnosti. Naj bi i ta ljubljanski kongres storil korak dalje v tem našem najsvetejšem prizadevanju!

Ethin Boje.

Jubilej ugledne trgovke

Tiho, neopaženo je utonil v družinski, otroški ljubezni in udanosti javnosti nepoznan in neoznanjen 35 letni jubilejni dan trgovskega udeleževanja gope Irme Stupice, lastnice veletrgovine z železnino v Ljubljani in lepega posestva na Viru.

Pred 35 leti se je predstavila mlada, komaj šolskim klopem odrasla gospod. Irma Ažman, rojena Ljubljanka, trgovcu z železnino, sedaj že blagopokojnemu Francetu Stupici, in postala prva in edina pisarniška moč takrat komaj 10 let starega podjetja. S svojo zvestobo, modrim nastopom in delavno roko si je osvojila srce svojega mladega šefa, ki jo je kmalu popeljal pod oltar.

Težke so bile borbe, ki jih je bojeval mladi, podjetni slovenski trgovec Franc Stupica in včasih se je že zdelo, da bo zaman vsa njegova delavnost in vztrajnost. Še huje je bilo, ko se je začelo mlado podjetje razvijati in rasti. Kaj mu je v tem boju pomenila soproga, današnja jublantka, se skoraj ne da oceniti. Stala mu je zvesto ob strani z modrim nasvetom tudi v najtežjih zadevah in mu z dneva v dan dejansko in neumorno pomagala nositi težka bremena skrbi in dela.

Gospa Stupica je bila pet let deležnica vzgoje kot gojenka notredamskega zavoda v Smihelu. Ko so se lani začele zbirati bivše šmihelske učenke in gojenke v društvo, da postavijo spomin na 50 letni obsto samostana dolenskim sirotam »Dom kraljice Marije«, je bila gospa Stupica med prvimi, ki je podala tovarišicam roko v pomoč in sodelovanje. Društvo jo je soglasno izvolilo za predsednico širšega ljubljanskega odbora, kar je še danes. Ko je najvišja pokroviteljica, kraljica Marija, obiskala samostan, da se prepriča o napredku zasnovevanega dela, je gospo Stupico skupno z gospo M. Turkovo, predsednico ožjega odbora, in drugimi odbornicami doletela visoka čast, pozdraviti na samostanskih tleh svojo kraljico.

V neskaljeni sreči je potekalo življenje v družini Franceta Stupice in naše jublantke. Trije zdravi in pridni otroci so jima delali veselje, kadar sta se mogla za kako uro odtrgati vsakdanjemu delu. In že sta se erečni očka in blaga mamica pripravljala na svoj prvi družinski praznik, na 25 letnico svoje zakonske sreče. Tedaj je na predvečer slavnostnega dne 1. februarja 1935 kruto posegla neizprosna smrt med nje. Iztrgala je po kratki bolezn blagega moža iz rok ljubeče žene in hvaležnim otrokom vzel najboljšega očeta.

Težko je bilo breme, ki ga je sprejela po smrti gospodarja in moža naša jublantka. Vrzel v družini je globoko zazijala. A odločna, globokoverna žena in mati se je junaško znašla in novem, za marsikoga obupnem položaju. Modro in previdno je uredila trgovske posle in vzel a sodelovanjem svojih dveh akademsko, a tudi strokovno nabraženih sinov, Franceta in Leona, vodstvo trgovine v svoje roke. Z umno glavo in blagim srcem je še danes na svojem mestu.

Gospa Stupica je velika ljubiteljica lepe umetnosti, stroga a pravična šefinja in skrita dobrotnica mnogih domačih in okoliških revežev. Ti in vsi drugi prijatelji in znanci ji kličejo mo jubileju dela in uspehov: »Še mnogo zdravih let!«

Jesenice

V nedeljo in ponedeljek ob pol 9 zvečer in v nedeljo ob 3 popoldne predvaja Kino Krekov dom veliko filmsko delo »Poročnik Indijske brigade«, ob 5 matineja »Soba št. 309«. Za dodatek barvnati film: kronanje svečanosti v Londonu in drugo.

MLADI SLOVENEK

Bodi zdrava, domovina...

Tamkaj pod poljem...

Tamkaj pod poljem dviga se griček: biserček v kroni naše doline. Nanj imam jaz najlepše spomine — kakor na rodno gnezdo ptiček.

Z materjo vedno tja sva hodili, ko ob večerih ave so peli larni zvonovi; a sabo sva vzeli rože, da znamenje sva okrasili,

ki na pobočju grička samuje. Zunaj zelen bršljin ga ovija, v njem je prelepa lurska Marija: našo vasico zlega varuje.

In za kapelo rastejo breze — vresje rdeče krog se razcvita. Bora visoka znamenje krasita: viteza mrka na kraju te steze.

Neki večer sva zraven kapele tiho obstali, zrlj v doline: vse obsijane od mesečine v dolu so sanjale hišice bele.

Svet je objela mehka tišina. Mati me je za roko prijala, rahlo beseda ji je vzdihnila, ko mi je rekla: »Glej — domovina!

Vtisni v spomin si hribe zelene, vas in dolino! Kadar izvabi svet te na tuje — o, ne pozabi tihe kapele, grička in — mene!

Snoči, ko nisem mogla zaspati, mislila sem na tiste sprehode: kdo zdaj okrasil znamenje bode? Vedno spominjam nanj se, o mati!

Marija Brenčič, Podlipa pri Vrhniki.

Kako bi mogel...

Kako, kako bi mogel se tega sramovati, da je rodila me slovenska mati?

Kako, kako bi mogel svoj jezik v prah tepati in zemljica slovenske nevrden sin postati?

Ponosno in veselo zavedam vedno se, da zemljica slovenska mi domovina je!

Francka Mrak, Ciriče pri Kranju.

Naša domovina

Mi slovenske smo krvi, v srcih plamen nam gori za slovensko domovino, drago, ljubljeno, edino.

Naša domovina je lepa in bogata — v dušah naših naj blesti kot svetinja zlata!

Ivana Zidanek, učenka V. razr., Ljubljana.

Zemljica naša slovenska

Kdor ima srce, zna za dom solze, za slovensko domovino raj. Zanj hrepeni, k njej le hrepeni, njo, le njo bo ljubil vekomaj. (Blaž Potočnik.)

Lepa je ta naša slovenska zemlja, polna naravnih krasot, polna zanimivih običajev, navad in dobrih ljudi. Ko jo v mladosti pravi Slovenec spozna, jo vzljubi in postane mu svetinja, za katero živi in jo varuje kot dragocen zaklad. V tujini mu spomin nanjo gori kot večna luč.

Poromaj k eni izmed naših ljubkih gorjanskih cerkev, ki so jih naši predniki posodili visoko pod nebo! Tudi boš imel svojo domovino pred seboj kot na dlani. Z očmi, žejnimi lepote, jo pozdravi in pobožaj!

Poglej vasice, raztresene križem po dolini, vse od zlatega sonca ožarjene. Bele so in tihe, kakor bi v topleni soncu dremale. Sredi med njimi čepe cerkvice, vse skrite v zelenju, le zvonike vidiš z okroglimi lonicami. Okrog vasic, okrog raztresenih domov so nabrani kozolci. Polni so že zlate pše-

nice. Visoko nad šumečimi gozdovi žde cerkvice, mežikajo v svet kot beli golobčki in te prijazno pozdravljajo, popotnika. V tihi večeri, ko dolino ovije mrak, prisluhni njihovi pesmi — pesmi drob-nih zvonov. Tedaj spoznaš vso lepoto in poezijo teh starodavnih cerkvic. Spoznaš, zakaj so naši dedje gradili cerkvice po gorah: da so stoletja in stoletja branili sebe, vero in domovino. Zakopali so se v to našo zemljo kakor korenine hrastov. Noben vihar jih ni porušil, noben vihar jih ne bo!

Pozimi je v slovenskih hišah toplo in veselo. Ded in babica sedita ob peči in pripovedujeta pravljice, kakršnih zlepa ne najdeš v današnjih knjigah. Zemljica počiva, v mirnem luninem soju lesketajo ledeni kristali...

Takšna je naša domovina. Skozi vse leto je polna lepote. Bodi pozdravljena, zemlja slovenska!

Vinko Mirt, Ljubljana.

Po nevihti

Proti poldnevju sta prišli na travnik onkraj kamnoloma dve dekleti in pričeli preobračati seno, da bi se bolje sušilo. V soncu so se svetile njune bele naglavne rute.

Drugega dne je bilo prav tako vroče kakor prejšnji dan. Kmalu popoldne so se pričeli zbirati na zapadu črni oblaki. Počasi so prodirali dalje in od časa do časa zakrili sonce. Fantiči so planili pokonci, pritrdili šotorsko platno čvrsto v zemljo in izgrebli jame, po katerih naj bi se voda odtekala.

Tedaj so zaslišali drdranje koles po kolovozu. Onkraj kamnoloma se je uveljavil lojterski voz, v katerega sta bila vprežena dva vola. Ob vozu je krevsal star možakar, stric Jernač. Z voza so skočila dekleta in hitro pričela grabiti seno na kup. Starec je bil natikal seno na vile in ga metal na voz. Neko dekle je splezalo na voz in tlačilo seno.

Nebo se je zmerom bolj temnilo. Delo pa kar ni hotelo izpod rok. Še mnogo seno je bilo raztreseno po travniku. Oblaki so se kopičili. Čvrčanje je utihnilo. Sonce se je skrillo.

Fantiči so sedeli ob potoku in opazovali ljudi na esedovem travniku. Janez se je zanišljeno poglavljal a prsti in nekaj tuhtal. Nenadoma se je obrnil k tovarišem in rekel:

»Veste kaj, sicer nas starec res ni lepo sprejel, ampak to ni ne de. Pomagati mu pa le moramo!«

»Ta je pa lepa! Da bi mu za njegovo zmerjanje nazadnje še pomagali!« se je nevoljno oglašil fantič, ki se je leno pretegoval po travi.

»Da te ni sram!« se je razjezil Janez. »Po tvojem naj bi mi lenarili in gledali v zrak medtem, ko se ubogi kmet muči, da bi spravil svoj pridelek pod streho. Celo leto se trudi in peha, nazadnje pa naj mu ena sama nevihta vse upe uniči. Hej, lenuhi, pokonci! Pomagajmo, da se seno ne pokvari in segnije.«

Dečki si tega niso dali dvakrat reči. Skočili so na noge in zdrveli počez čez travnik k lojterskemu vozu. Dekle na vozu jih je začudeno pogledalo. Starec pa se zanje še nismenil ni.

»Imate še kaj grabelj?« je vprašal Janez.

Starec ni odgovoril, dekle na vozu pa je pognilo izpod sena troje grabelj in še ene vile navrh. Vile je vzel Janez, grablje pa je razdelil med svojo četo. Drečje je poganjal vole, trije so

delali redi, drugi so z rokami grabili seno na kuppe. Na eni strani je metal seno na voz Jernač, na drugi pa Janez. Vse je šlo hitreje izpod rok.

Pričele so padati prve debele kaplje. Samo še majhen košček travnika je bilo treba pospraviti in kmalu je bilo tudi to delo dokončano. Seno je bilo na vozu.

»Prinesita šotorsko platno, ki leži v enem izmed šotorov!« je naročil Janez dvema fantičema, ki nista imela nobenega dela več.

Brž sta stekla ponj in sliš ga kmalu tudi pri-nesea. Z združenimi močmi so pokrili seno s plat-

»Dal sem ti lepo ime. Zdaj pa si ga moraš sama zaslužiti!«

Ptička je zaskrbljena zletela z Gospodove roke. Premišljevala je, kako bi zaslužila rdečo barvo, ki ji je bila tako všeč. Ali naj si splete gnezdo med trnjem? Veter zanaša liste rdečih rož in morda se bo kakšen zapletel v njene peroti. Morebiti bi ji tak list podaril svojo rdečo barvo?

Poleklo je neznanako mnogo let, taščica pa je bila še zmerom siva in nič drugega kakor siva. Ne sledi rdeče barve nikjer!

Stara taščica je bridko tožila svojim mladičem: »Vse smo napravile, kar se je dalo, toda še vedno smo sive...«

Beseda ji je zastala v grlu.

Po dolini se je vila dolga vrsta ljudi. Spredej so jezili vojščaki na ponosnih konjih, za njimi so korakali ljudje s konji v rokah, zadaj pa so se rle objokane žene. Med ljudmi so bili tudi krvniki z žebli in kladivi, veliki duhovni z dolgimi bradami in resni sodniki. Vsi so mahali z rokami, prekli-njali, vresčali, kričali, tulili...

Mladiči v gnezdu so bili začudeni. Hoteli so vedeti, kaj se godi. Toda starka jim ni dovolila pogledati iz gnezda.

»Mirujete!« jim je ukazala. »Stisnite se skupaj in molčite!«

»Čemu tako kričijo? Kdo joka? Kdo gre mi-mo?« so spraševali starko radovedni mladiči.

Starka je bila hudo prestrašena in jim je od-govarjala samo v pretrganih stavkih: »Vojščaki gredo mimo... Konjeniki jim sle-de... Krvniki... Veliki duhovni...«

Njen glas je zmerom bolj trepetal od strahu. Nenadoma je straka plahutnila s krili, skočila v gnezdo, razkrila peroti in mladičem prestrašeno kričala:

»Ne, ne, ne! Nočem, da bi to videli! Tri zlo-čince peljejo, da jih razpno na križ. To je strašno!«

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi striček! — Dovolj, striček, da se tudi midve oglašiva, čeprav naju še prav nič ne poznaš. Vsako nedeljo prebrevam Tvoj kotiček, ki nama je zelo všeč. Večkrat sva Ti že mislili pisati, a šele danes sva zbrali toliko poguma, da Ti piševa.

V nedeljo, 16. t. m. bo pri nas na Mirni otvo-ritev in blagoslovitev novega prosvetnega doma. Dolgo smo čakali, a zdaj je dograjen. Škoda, da Te ni bilo zraven, ko smo pokrivali streho. Bi bil vsaj videl, koliko nas je bilo, ki smo podajati ope-ko. Zraven pa smo prepevali, da je bilo veselje.

Ob priliki otvoritve doma priredi pevski zbor »Mirna« koncert. Prepeval ne bo komadov, pač pa krasne narodne pesmi. Prav prijazno Te vabiva, pridi poslušat naše doljenške pevce, obenem pa si oglej naš novi dom!

Ce prideš, Ti pripravimo v dvorani skromen prostorček; upava, da boš z njim zadovoljen. Pre-pričani sva, da se od te slovesnosti vrneš ginjen domov.

Prosiva Te, nikar ne vrzi najinega prvega pi-semca v koš. Če ga sprejmeš v kotiček, Ti bova vdru-gič še kaj zanimivega pisali.

Prav prično Te pozdravljata — Marija in Brigita Gregorič, učenci? razr. na Mirni, Dolenjsko.

Dragi prijateljci! — Vajinega pisemca se je držala takšna grozanska smola, da ga je šele čez poldrugo leto steknilo moje pero prav na dnu glo-boke torbe. Pozabljeno in zapuščeno je ležalo tam, pretakalo bridke solze in bi mu od ljute žalosti na-zadnje prav gotovo počilo srce, da se ga ni usmi-lilo moje ljudomilo pero ter ga rešilo iz samotne ječe. Varno ga je položilo v kotiček — in je pisemce tedaj tako gromko zaviskalo: ujuhl, da je moje pero od strahu padlo vznak in napravilo debelo pakco. To pakco je vrli gospod stavec pri priči zra-diral iz kotička — vsa čast mu in hvala lepa, kajti bi si sicer veseljni svet bogve kaj mislil o menil!

Novi prosvetni dom ste medtem že zdavnaj slo-vesno odprli in blagoslovili. Škoda, škoda, da me ni bilo zraven! Ze zaradi vaših vrlih pevcev, ki ne pojo »komadov«, kakor nekateri drugi, nego pojo prekrasne naše slovenske pesmi, mi je žal, da sem zamudil redko priliko. Če bi bil čarodej, bi ustavl-jal čas in ga za poldrugo leto pomaknil nazaj kot kazalec na uri — in bi tako ob pravem času prisopihal na vašo svečanost. Ker pa čarodej nisem in ne bom, mi ne preostane drugega, kakor da si obrišem debelo solzo z lic in z otožnim glasom zadeklamiram predse:

Minuta izgubljena ne vrne se nobena...

Bomo pa ob kakšni drugi priložnosti prišli skupaj, če nam bo sreča naklonjena.

Lepo pozdravljeni oba! — Kotičkov striček.

nom in vse skupaj prevezali z vrvo. Nič niso govorili. Vsak je pomagal, kjer je bilo še kaj treba.

Učila se je ploha. Starec je bil do kože pre-močen in z njegovega klobuka je lil studenec. Rekel pa ni nič. Obrnil je voz in odgnal vole po kolovozu proti vasi. Fantiči so še nekaj časa gledali za njim, čeprav so bili mokri kot miši. Kmalu jim je izginil v gozdu.

»Hitro v šotore!« je zaklical Janez.

»Mar bi se šli raje kopat v potok, ko smo že tako in tako mokri!« je nekdo predlagal.

Smejali so se in se poskrili pod šotore.

Proti večeru se je nevihta podela. Fantiči so pomolili glave iz šotorov. Kakšen svež zrak jim je zavel nasproti! Ozrli so se proti potoku in videli, da je hudo narasel in da je ponekod prestopil celo bregove.

Tedaj so videli, da se nekdo približuje nji-hovima šotorima. Bil je stari Jernač.

Obstal je ne daleč od fantičev in, kakor bi nadaljeval svoje misli, brundal predse:

»In kaj sem še hotel reči? Tisto s travnikom in šotori nisem mislil tako hudo...«

Pomolčal je in stopil še par korakov naprej: »Imate menda prav, res niso vsi potepi — po-tepi in ne bi smeli vseh metati v en koš.«

Prestopal se je nekaj časa z ene noge na dru-go, potem jim pa kar naravnost povedal:

»Prav za prav sem vam prišel povedat, da lahko pridete v nedeljo k meni na kosilo, če vam je všeč.«

Seveda jim je bilo všeč. To je starca spravilo v takšno dobro voljo, da jim je prijazneje rekel:

»Če vam je bolj pri roki, lahko prinesete tudi svoje šotore na moj travnik!«

In tako se je tudi zgodilo.

(Konec.)

MLADANJIVA

† Vladiki dr. A. B. Jegliču

Vtisnil znamenje si božjih nam vojščakov: nihče se izgubil ni iz vrst junakov!

Kakor hraat v viharji noči mi stojimo — hrabro proti temnim silam se borimo.

Ko nam je tako potrebna srečna tvoja zdaj beseda — kam odšel si v uri boja?

Saj si z nami! Ti varuješ silo mlade, da nevihta jih ne vrže med prepade.

Vere vase nam vihar iz sre ne izruje! Vemo: duh tvoj veliki nad nami čuje!

Marija Brenčič Podlipa pri Vrhniki.

Iz mojih otroških let

17. V drugem razredu

Tako sem izdelal prvi razred. Počitnice so mi-nile in približala se je prva ura drugega razreda. Imeli smo drugo gospodično učiteljico. V drugem razredu se mi je zdelo bolj lepo kot v prvem.

Nekoč sem bi pri lepopisju raztresen in sem napravil v zvezek veliko pakco. Gospodična učite-ljica je na koncu ure pregledala zvezek in rekla: »Vsi, ki ste napravili pakce v zvezku, boste jutri pol ure zaprti!« Jaz sem postal rdeč kot kuhan rak.

Drugega dne nisem hotel iti v šolo. Tožil sem, da me boli glava. Mama pa je takoj vedela, da v šoli nekaj ne more biti v redu. Zapodila me je s šolo in poslala sestro za menoj. Sestra je vprašala gospodično učiteljico in je tako izvedela vse. Gospodična učiteljica mi je nato kazeno od-pustila.

Na koncu leta sem razred vseeno izdelal z od-ličnim uspehom. Spet sem nesel spričevalo k teti Nežki v Ljubljano pokazat. Podarila mi je spet kovčaka. Jaz sem ga hitro spravil v žep in rekel: »Oh, teta, saj ni treba!« Kovčaka pa sem v žepu čvrsto stiskal in ga za vse na svetu ne bi dal nazaj.

18. Kako bi me kmalu ubilo

Nekoč sva šla z očetom na Rožnik. Blizu cer-kve sva zagledala električno žico, ki je ležala ne-kaj metrov od poti na tleh. Blizu je ležala posekana smreka. Vse je kazalo, da je neki kmet posekal smreko, smreka pa je treščila na žico in jo pretrgala.

Jaz in oče sva šla mimo. Vprašal sem ga, zakaj leži žica na tleh, on pa mi je odgovoril: »Ne do-tikaj se žice, če ne veš, ali je tok v njej ali ne!« Jaz ga nisem ubogal. Oče je šel dalje, jaz pa sem ostal zadaj. Radovednost mi ni dala miru. Prijel sem za žico in prestrašeno zakričal. Tok je bil res v njej. Oče se je obrnil. Držal sem žico in je nisem mogel izpustiti. Tok me je tresel in grabil, jaz pa se tulil, tulil... Oče je poskušal na vse načine, da bi me rešil električne žice. Pa je bil ves njegov trud zaman. Postajal sem modrikast. Nazadnje sem zbral vse svoj pogum, se zagnal z vsem telesom nazaj in se otresel žice. Padel sem nekaj metrov nazaj in treščil z glavo ob tla. Oče me je ves prestrašen pobral. Ko sem spet prišel k sebi, sem očetu obljubil, da se ne bom nikoli več dotaknil žice, če ne bom vedel, ali je tok v njej ali ne.

Konec.

Albin Valentin, dijak, Ljubljana-Vič.

Kako pravimo in kako bi bilo v resnici

„V razrednico ga je dal...“

Če je kakšen učenec prav zanikrni in poreden, ga učitelj ali profesor zapiše v razrednico. Tedaj pravijo sošolci: »V razrednico ga je dal!« Kako čudno bi bilo, če bi učitelj koga v resnici s kože in kostni vred dal v razrednico, nam kaže slika, ki jo je narisal Frane Burja, dijak II. razr. gimnazije v Št. Vidu.

„Na vlak je stopil...“

Oče je rekel svojemu sinu: »Stopil bom na vlak, ostani priden!« Kako bi bilo, če bi kdo v res-nici stopil na vlak, namesto v vlak, nam kaže slika, ki jo je narisal Frane Burja, dijak II. razr. gimna-zije v Št. Vidu.

BOGATAŠA

Dva bogataša se pomenkujeta. Prvi bogataš pravi: »Ko sem jaz začel slu-žiti, nisem imel v žepu prebite pare.«

»Z menoj je bilo pa še huje,« reče drugi bogataš. »Ko sem jaz začel služiti, nisem imel niti žepa!«

Taščica

(Legenda.)

Ko je Bog ustvaril svet, je pobarval tudi ptiče. Barv je imel brez števila in delo mu je šlo hitro izpod rok.

Pozabil pa je na neko ptico, ki je skromno stala ob strani. Ker ni imel več barv, je obrisal ob njeno perje čopiče. Ta ptica je bila lišček.

Mar veste, zakaj ima osel dolga ušesa? Ko je Bog osla izgnal s prvima človekoma iz raja, je osel pozabil, kako mu je bilo ime. Trikrat se je vrnil, da bi ga slišal. Pri tem je tako napenjal in iztezal ušesa, da so se mu preveč raztegnila.

Ob stvarjenju sveta je bila kaznovana tudi če-belica. Zakaj? Če se je približal kdo satovju, da bi pokušal med, ga je picila.

Gospod jo je poklical k sebi in ji rekel:

»Dovolil sem ti, da pridobivaš najslajše od vsega, kar je ustvarjeno, ti pa si sebičina in vsa-kogar pičiš. Nikomur ne dovoliš, da bi pokušil tvoj plod. Če boš še koga picila, boš morala umreti.«

In res! Kadar čebela koga piči, mora umreti.

Torej, Gospod je ob stvarjenju sveta barval ptiče in vsaki dal svoje ime. Neki sijobarni ptiči je dal ime taščica.

Ptička se je temu čudila: zakaj ji je Bog dal tako lepo ime? Imenovati bi jo moral prav za prav sivka.

Dolgo je letala po novo ustvarjenem svetu, na-zadnje pa se je le ojunčila in zletela k Bogu.

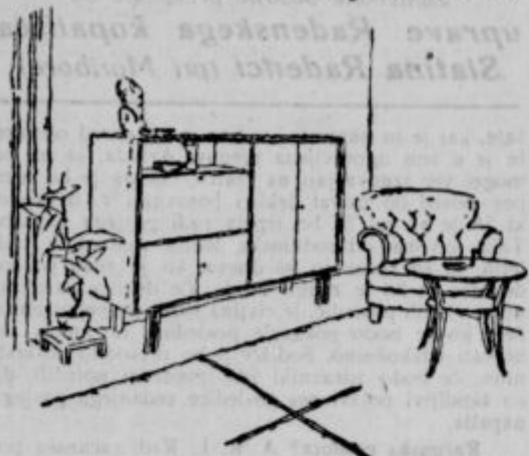
Ptička je mislila, da ji bo Bog rekel:

»Oh, saj res! Pozabil sem ti pobarvati prsa z rdečo barvo. Pridi, da ti popravim storjeno krivico.«

V resnici na se je Gospod samo nasmešnil in ji rekel:

D R U Ž I N A

Moj dom — moje vse

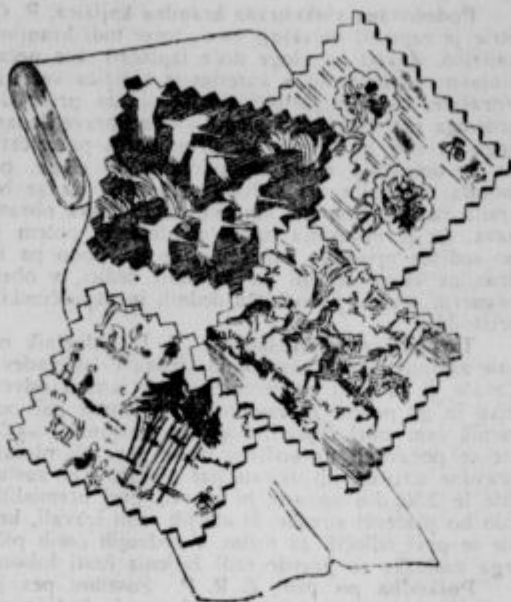

To veselje spada že k umetnosti življenja. Čeprav so zdaj ljudje manj stalni, kot so bili pred sto leti, vendar je še večina takih med nami, ki so radi doma, ki ljubijo svoj dom in jih veseli, da si stanovanje domače uredijo. Bivanje v domačem stanovanju je nekaj lepega, čut za domačnost je odlična dobrina življenja, kjer se razvijajo in spajajo duševne in čustvene sile. Veselje do bivanja v stanovanju je izvor umetnosti za stanovanjsko opremo. Človek, ki more o svojem stanovanju reči: »Ta svet je moj svet, veselim se ga, moj je, kakor sem jaz njegov,« tak človek razume življenje in ve, kakšnega pomena je dom. Vsak človek si more po svoje urediti lep dom; za to ni treba, da imaš bogatstvo, treba je le, da imaš odprte oči in smisel za lepoto. Če si tega zmožen, potem najdeš tudi sredstva, bodi skromna bodi bogatejša, da imaš lepo stanovanje, lepo v tem pomenu, da je domače in srčno toplo. Vprav naše mizarstvo je tako razvito, da dobimo poceni pohištvo, ki je zaeno lepo in domače.

Slika ti pokaže omaro, ki vsebuje ploščo za pisanje in prostor za knjige, vse v enem kosu pohištva. — Pohištvo ne sme biti zdeva mode. Nemogoče je, da bi od leta do leta imeli drugačne vrste pohištva. Saj lepi na pohištvo tudi naša ljubezen do domačnosti in sleherni domek je lep, če ga ljubimo.

Pisani zastori in prevleke

To poletje so zavese in pohištveno blago jako pisanih vzorcev, kakor vidiš na sliki. Tu so letiči, beli ptiči v blagu, ali šopki, ali otroci, drevesa, pokrajina, jezdec itd.

Poletne obleke iz platna in vezenine

Letos se oblačimo v platnene bluze, obleke in krila z vezinami. Reči moramo, da se to hladno blago prav lepo ujema s pisanimi vzorci. Tu vidiš nekaj najnovejših modelov. Bluza je svetlomoder s cvetnimi mlili, radostnih barv. Preprosta obleka iz belega platna je okrašena s temno-modrimi cvetkami. Rutica za vratom in pas sta iz temnomoderne platna. — Druga obleka je sivkasto bela z ozkimi, črnimi črtami v kvadratih. Samo jopica je vezena. V slehernem drugem kva-

dratu je lepa cvetka s temnozelenimi lističi. (Tudi otroške obleke so lepe z vezinami.)

Vezena na žepih

Jako svojsko je, če v rdečo, zeleno ali belo klobučevino uvezemo z zlatom ali s srebrom razne okraske (ali črke itd.) in jih najšijemo na žepke na obleki.

Vrtnice

Naberimo si — kakor so včasih imeli navado — lističe temnozelenih vrtnic, ki več let ohranijo svoj vonj, če jih potresemo na papir in jih tako dolgo sušimo, da so trdi ko pergament. Nato jih premešamo z navadno, morsko kuhinjsko soljo, jih damo v kozarec in zapremo.

NAJNOVEJŠE
MODNE
TKANINE

Souvan
MANUFAKTURA

Kako je bilo včasih

Meseca maja 1817 je pogorela Stara Loka, 23. maja 1822 so pogoreli Železniki, Črešnjice in na Studencu, tri leta kasneje pa je pogorelo v Šiški 60—70 hiš. Sredi oktobra leta 1822 je topel južni veter nenadoma raztal lednike in otajal snežinke. Brez vsakega deževja so reke silno naraščale in je zlasti Drava napravila mnogo škodo. Meseca septembra 1821 je pogorel St. Andraž, še ne deset let kasneje pa Velikovec. — Dne 1. oktobra 1827 je začelo goreti v Ljubnem: pogorela je cerkev in 22 hiš. Naslednjega poletja so pogorele Priučje, Jeseni 1832 so je vnelo v Kranju v mlino pri mostu, kjer je bilo potem upepeljenih 27 hiš; takoj za tem je bilo v Spodnjih Duplah 13 pogorelo. Zlasti obilo požarov je bilo leta 1834: gorelo je v Mengšu, Postojni in v Šiški, pogorele so Toplice in Vače nad Litijo.

Krompirjeva pašteta

in zelenjava

To je angleško navodilo, ki bo pa tudi nam všeč. Takole narediš: Skušaš krompir, ga olupiš in razrežeš na rezine. Pripraviš lončeno kozico in jo dobro namažeš z mastjo. Kozico obložiš s krompirjem tako, da je pokrito dno in obod. Pripraviš različno zelenjavo (zelje, fižol, korenje, ohrovt, gobe), ki jo dušiš v masti, pomešaš z dvema žvrkljanima jajcema, obliješ s smetano in vse strešeš v kozico, ki je obložena s krompirjem. Zelenjava mora biti popolnoma skrita v krompirju, tudi vrhuno plast tvorijo krompirjeve rezine. Vse potresemo z drobtinami in damo na vrh še malo masti ali presnega masla. Damo v pečico, kjer naj se vse duši četrť ure. Preden damo na mizo, potresemo še s sirom.

Ločitev zakonov

v Angliji

Pravkar razpravljajo v Angliji o novi postavi za ločitev zakonov. Odkar so se Angleži ločili od rim-kat. Cerkve pa do leta 1857 se je mogel kak zakon ločiti le s potrdilom parlamenta. To obravnavanje je bilo jako drago in ločitev je stala tudi več ko 200.000 din. (Pri nas tudi ni dosti cenejša, saj se pravljanje vleče, dokler odvetnika upata, da bo moči pri obeh strankah še kaj zaslužiti.) Tako je bilo v 150—200 letih v Angliji samo 230 ločitev zakona. Od leta 1857 pa je bilo ločitev vedno več, v poslednjih letih po 4000 do 5000 na leto. Izmed ločenih žena se je v Angliji poročilo v drugič 60 od sto, od moških pa 75 od sto. Približno tako bo tudi po drugih evropskih državah. Zdi se, da so za ločitev zakona najnevarnejša leta med 5. in 10. letom zakona, posebno pa med 7. in 8. letom. Med 15. in 20. letom zakona se jih jako malo loči, pač pa po 20., tedaj pa število ločitev izredno poskoči. — Moški in ženske vsakršne starosti vlagajo tožbe za ločitev, od manj ko 20 letnih pa do več ko 80. letnih. Največkrat se primeri, da se ločijo zakonci od 29. do 43. leta svoje starosti. Glede na poklic se loči največ ljudi, ki so »brez poklica«, dalje umetniki, igralci in trgovski potniki. — Spočetka je bila v Angliji ločitev takoj pravomočna; l. 1860 je bila določena doba treh mesecev po izreku sodbe do pravomočnosti; kasneje so to dobo podaljšali na šest mesecev. Če bodo pa v Angliji sprejeli novi zakon o ločitvah, potem se bo pa brez dvoma ločilo še 5000 parov na leto več ko doslej.

Potem ne bo

nazadovanja rojstev

Če bodo povsod tako ravnali, kakor je te dni sklenil občinski svet v Innsbrucku. Sklenili so, da bodo družine z več otroki plačevale manjše zneske za vodarino in druge pristojbine, za elektriko in plin, in sicer polovico manj! Prav tako bodo imele take družine znižane vstopnice za kopališča in polovično vožnjo po tramvaju.

Dalje je sklenil občinski svet, da bo vse službe oddajal le očetom z več otroki in sinovom in hčaram iz družin z več otroki.

Po uradih in drugih javnih napravah morajo priti vedno prve na vrsto matere, ki imajo več otrok, ker ne utegnejo čakati po pisarnah.

Župan iz Innsbrucka bo kot zastopnik mesta povabil vsako leto matere z več otroki na kak izlet in na kosilo k sebi; dalje bo župan za botra vsakemu šestemu otroku in vsako leto za birmanskega botra desetih otrok iz družin z več otroki.

Kadarkoli bo v gledališču kaka mladinska predstava, bo dobilo 100 otrok iz družin z več otroki proste vstopnice.

Mesto Innsbruck bo imelo v svoji knjižnici naslovov posebej označene družine s številnimi otroki, da jih bo moči nadzirati in da ne bo kdo sleparil z novimi odredbami.

Leteča pomoč za matere

Angleški zdravstveni minister sir Kingsley Wood je dal pobudo, da naj bi vse deželne oblasti imele na razpolago »letalsko brodogovje« zdravnic in strežnic, ki bi prihajale na pomoč materam v slučajih težkih porodov, ko bi bilo nevarno mater prepeljati na kliniko ali v bolnišnico. Ta misel je po vsej Angliji vzbudila veliko pozornost in v ministertvo prihaja z vseh strani polno vprašanj, kako bi se dalo to urediti. — V Lanarkshiru imajo že od leta 1933 »letečo pomoč« za porodnice. Ta sestoji iz dveh zdravnikov in dveh strežnic s popolno kirurško opremo. V sleherni hiši morejo porodnico operirati s temi pripomočki. Tudi »dajalca krvi« ima letalo s seboj, če je bolezen take vrste, da je treba kri obnoviti. Letalo je pripravljeno za vožnjo na daljave do 60 km in je treba nani čakati največ 1 uro 15 minut podnevi in 2 uri ponoči. Službo vodi okrajna bolnišnica.

V Newcastleu je pa že od l. 1929 taka pomoč ustanovljena. Tu je za podlago »Zenska klinika princese Mary«, odkoder prihaja pomoč na 60—100 km daleč po grofijah Durham in Northumberland. Zdravnik, ki je pri porodnici, sporoči kliniki, da naj prileti pomoč. Letalo pripelje s seboj vse, kar je treba pri porodnici. Navadno ostane potem tudi kaka strežnica pri bolnici, da oskrbuje dojenčka. Ze večkrat so te »leteče pomoči« rešile v Angliji življenje materam in otrokom. — Kje smo še mi!

Drobnarije in malenkosti v gospodinjstvu

Slehera gospodinja naj si zdaj pa zdaj izbere kak dan, ki ga bo uporabila za same malenkosti, ko bo opravila same drobnarije, ki sicer z njimi odlaša iz dneva v dan.

Najbolje je, da začneš kar s svojo obleko. Ali nima epodnja obleka samo ene naramnice in je še ta le na dveh nitkah? Tam ni elastike, ondi ni gumbov, spet ni kje ves rob prišit ali je nastala kaka majhna luknjica.

Dalje pogledaš v kopalnico ne moreš več obesiti brisačke; milo za umivanje rok se je razdrobilo. Na brisačo prišij zanko, milo daj v vrečko in jo zašij, pa je spet dobro za umivanje.

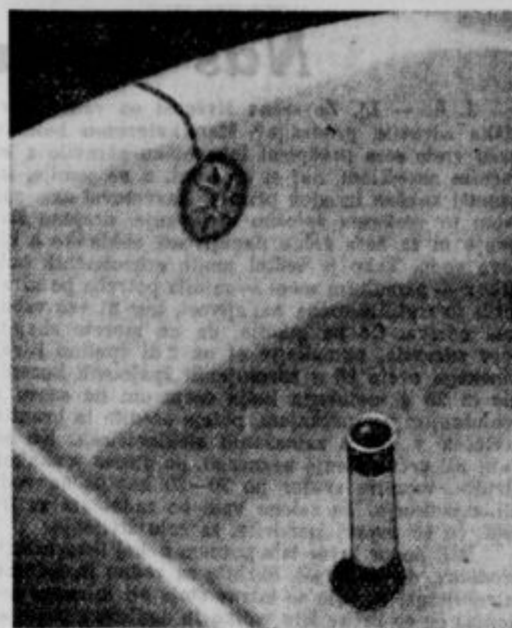
Zastori kažejo drobne luknjice; medene palice na stopnišču niso dobro pritrjene. Vogal lino-leja v otroški sobi venomer štrli kviku. Vogal pribij ali prilepi na lepenko, ali pa ga odreži. Mogoče je pretrgana vrstica pri zastorih? Brž po testih in jo sešij.

Zanka za obešanje metle je pretrgana in metla mora stati na tleh in se vsa potlačiti. Treba je smetišnico malo potolči s kladivom, ker je vsa zveržena. Daj moraš nov papir za muhe, očistiš okvire slik; vaza iz stekla je motna, prtiček pod njo je že dolgo umazan. Pepelnike je treba kdaj temeljito izmisti in usvetiti.

In tako dalje, veliko je teh drobnarij, ki jih opravimo na ta dan. Greš iz sobe v sobo, pogledaš navzgor, navzdol, naprej, nazaj in na desno in levo. In šivaš in zabijaš žebelje, lepši in peresi in pleskaš in si zvečer do smrti utrujena. Vendar ti ni bilo že dolgo tako dobro v duši ko ta večer in noben dan ti ne nudi takega zadovoljstva in moralnega zadoščenja ko dan službe v malenkostih.

Mož in žena se pričkata zaradi nove obleke. Zena vsa obupana vzkligne:

»Tone, kar pozabil si, kaj si mi dolžan!«
»In ti si pozabila, kaj sem dolžan tvoji šivilji!« se brani Tone.

Da ne gre voda čez banjo, vtakneš cev v izliv banjo in voda ne more više ko do vrha cevi.

Malinovec — malinov sok

Lepe, zrele maline zmečkamo s čisto kuhalično ali z rokami v porcelanasti skledi ali v snažni glinasti posodi in jih denemo v šrambo ali v klet. Pokrili jih moramo z redko tkanino, da ne pridejo do njih muhe. V šrambi jih pustimo 2—3 dni, da bi se dobro izkvasile in vsak dan jih enkrat premešamo. Čez tri dni pretlačimo maline v stroju (dobimo ga v želez. trgovinah) ali jih tudi lahko pretlačimo skozi čisto platno. Potem sok skuhamo. Najboljši je emajliran bel lonec, čist, popolnoma brez duha. Na vsak liter soka denemo 30 dkg sladkorne sipe. Ko se sladkor v soku raztopi, denemo lonec na štedilnik (ogelj mora biti zelo miren) ter ga pustimo polduro uro počasi vreti in večkrat z malinovcem zamešamo. Pri kuhanju moramo posnemati pene. Ohlajeni sok nalivamo v čiste, prekuhanne steklenice ter jih takoj zamašimo s prekuhanimi, novimi zamaški. Malinovec hranimo v temnem, mrzlem prostoru, v kleti. Tako skuhan malinovec drži skozi leta in se ne pokvari.

Zajtrk na izletu

Lahko košaro, ki jo vzamemo na take izlete s seboj, najprej obdaš znotraj z listi solate ali rabarbare. Potem po napolniš z jestvinami in pokriješ vse s pet z debelo plastjo zelenih listov, da

ostanejo jedila dalj časa sveža. Kaj naj bi vzeli s seboj? Predvsem: sadje! Pa paradižnike, kumare, gnat, mrzlo pečenko, suhe slive. V steklenicah termos vzameš s seboj grah, fižol itd. Posodje dobiš v trgovini s papirjem, saj so krožniki, kozarci in slično za na izlete vsi iz papirja.

Nadevane paprike

Šest lepih, zelenih paprik operemo, odrežemo jim pokrovček, odstranimo vso notranjost in jih denemo za pol ure v mrzlo vodo. Z mesenim strojem zmleemo četrť kilograma prašičevega mesa, dodamo sesekljano čebulo, popra, peteršilja, dva stroka strtega česna, jajce, soli in 10 dkg evrovega riža, vse dobro zmešamo, ter nadevamo s tem papriko in na vsako denemo pokrovček. Na to jih dušimo v kozici, dodamo žlico masti in jih dušimo počasi eno uro. Nato jih potem oblijemo z omako. — Omaka: 3—4 zrele, rdeče paradižnike kuhamo v četrť litra vode, zmečkamo jih, dodamo sesekljano čebulo, ščepec popra, 3 kocke sladkorja, pol žličke soli in jih kuhamo 20 minut. Dodamo belo prežganje iz žlice masti in 2 žlice moke ter pustimo omako počasi pol ure vreti. Nadevane paprike denemo v globoko skledo, omako precedimo ter oblijemo z njo papriko, jo serviramo gorko in obložimo z novim, maslenim krompirjem. — Solata.

Na počitnicah: »No, kako se vam zdi to vreme?« — »Ni vredno, da bi si usta hladili!« — »In kako je z gospo soprogo?« — »Isto!«

»Ali se v tem hotelu dobro spi?«
»Izvrstno! Ob devetih dopoldne mi bilo še nobene sobarice na spregled, ko sem zvonil!«

Naš domači zdravnik

J. Š. — Lj. Za srčno živčnost so vam lekarniška zdravila predraga? Marsikateremu bolniku vaše vrste sem predpisal lekarniško zdravilo z izrecnim naročilom, naj si ga kupi, a ne jemlje, iz-
vzemši kakšen izreden primer. Na svetovalec sem pač vsem in vsakemu splošno utrjevanje, urejeno živ-
ljenje in za časa srčne nagajivosti obkladke s ki-
sovo vodo. Tako je večini mojih srčnožilnih bol-
nikov — pametnim vsem — minila potreba po zdra-
vilah in izgubila srčna nagajivost, ker ni več vzbuj-
jala odziva. Če pa mislite, da ne morete ahajati
brez zdravila, namakajte si na 2 dl (petino litra)
vinskega cveta 20 g zdrobljenih špajnovih korenin
in 20 g metovega listja osem dni na soncu z
vsakdanjim premešanjem, potem ocedite in hranite
izvleček v dobro zamašenih steklenicah. Ko se
vam zdi srčno stanje nezno, po dnevu vsakakor
stirpite, vzemite zvečer po 20—25 kapljic na vodi
ali skladkorju. Ta zaloga vam bo zadostala za tri
leta, če se poprej zmožite, za celo življenje.

Isti. Zoper krčne žile poznam nekaj lekarniških
sredstev, domačih nič. Skrbite za redno in izdatno
iztrebljanje, varujte se mirne etoje ali mirnega se-
denja; če so krčne žile velike in nadležne, dajte si
jih izrezati ali izsušiti.

J. Č. — N. Hmeljeva moka (prav za prav železe)
vsebuje neko emolnato anov, ki se že od nekdaj
rabi kot uspalno in pomirjevalno sredstvo pri raz-
nih živčnih boleznih, prav posebno pri vnetjih
in razdraženosti sečnih in spolnih priprav. Obnese
se tudi pri krčeviti dišči in prepogostih nočnih iz-
livih. Kot vzetek zadostja šeepe tega prahu (1/2—
1 g), ki naj se použije sam ali pa s špajkovim ali
kamiličnim čajem. Zavrelica ali tudi izvleček iz
hmeljovih storžev je v rabi kot krepilo za želodec.
Perišče hmeljevih storžev devajo v zglatve ljudem,
ki slabo ali nemirno spe. V vse te namene je divje
rastoči hmelj prav tako dober kakor umetno gojeni
po hmeljnikih.

A. P. — M. Ozebel uhelj vas skrbi že zdaj?
Povsem pravilno, zdaj je čas! Stare ozebine začeti
zdraviti v pozni jeseni ali zimi, je očitna zuga,
tembolj ozebine na uhljih, kjer se okvarjena koža
tako nerada popravlja. Opustite umivanje uhljev z
vodo in milom, anžite si jih z oljem in vinskim
cvetom, vsak drugi ali tretji večer si devajte nanje
obkladke s pravim vinskim kisom, če dan jih
imejte pokrite s kakšno nevidno mažo ali neopaz-
nim praškom (najbolje kožnopoltnim smukcem).
S takim previdnim varčevanjem se menda posreči,
da spravite uhelj zdo pametice pred zimo.

A. G. — S. Štiriletna pljučna bolezen z voltino
se vam je po izrezu reber toliko popravila, da vam
je v mirovanju kar dobro, le boja navzgor vas
močno oopi in delo hudo utruja. V skrbih ste, kako
boste mogli živeti, ker niste več za delo? Za zdaj
hvalite Boga, da je blagoslovil prizadevanje zdra-
vnikov, ki se jim je posrečilo omejiti in zadušiti ne-
varen požar v vas. Bržkone ste še mlad človek,
mlad človek pa doseže vse, kar po pameti hoče. Za
težko delo, kakor je kmetstvo ali drvarstvo ali
ogljarsko, niste ne zdaj ne v doglednem času. Lo-
tite se kakšnega drugega dela, ki se da izvrševati
v vašem gorskem kraju. Z doma pa nikar ne! V
vaši domovini je čuda dosti prvostnega lesa, ki
se da obdelovati za najrazličnejše potrebe, kuhin-
jske in jedilne, za hišno opremo in nakit. Posebno
vam priporočam, da se izurite v rezljarstvu ali
rezbarstvu, ki je nekoč cvetelo v vaših krajih. Po-
trebno pa je, da se smotrno utrjujete z vodo in
zrakom (spite samo z odprtim oknom), sončite se
prav oprezo, začeni si s pet minutami in ne dalje
ko eno uro na dan. Prav polagoma se urite v hoji,
e hojo in delom se nikdar ne upehajte, dihanje
stalno samo z zaprtimi usti, ko bi vam trebalo od-
preli usta, opočasnite korak ali opravilo. Hranite
se izdatno, držite se mlečnih jedi in izdelkov. V
dveh ali treh letih boste že lahko vriekali.

J. S. — P. Komarjev hočete ubrskati svojega
dojenca? Obešanje pelina ali rmana ali vinske rute

ali druge močno dišeče rastline v otrokovi bližini
je povsem nezanesljivo in otroku morda nevarno
ravnanje, ker take vonjave povzročajo slinosti čišni
celo odraslim ljudem. Kajenje s tobakom ali dru-
gimi dišečimi praški v spalnicah je za otroka prav
tako neprimerno. Tudi mazanje obraza in glave
z raznovrstnimi mažami proti komarjevemu pika-
nju ni neoporečno. Ne ostaja drugo kakor prastaro
in zanesljivo sredstvo: gosta mrežica na oknih ali
čez otrokovo posteljo razpeta daje zadostno var-
stvo!

Ista. Borovnice kar najbolje shranjevati naj
vas naučim? Ne maram se spuščati v tekmo s pia-
teljicami kuharek knjig ali voditeljicami kuhar-
ekih šol in tečajev, ker kot zdravnik smatram vse
tiste načine shranjevanja za dobre, zdi se mi pa
sušenje že zavoljo enostavnosti kar najbolj pripo-
ročljivo. Uporabnost suhih borovnic zoper zaprtje
se zdi meni zelo dvomna, jaz jih priporočam pri
driskah in grizah.

D. N. — J. Golšo pri mladem dekletu, ki je že
rabila maže in razna zdravila brezuspešno, naj
zdravim jaz na daleč? Opustite, kar se da sol in
omejite pitje vode na najmanjšo mero. Če to ne
zaleže in povzroča golša kakšne resne motnje ali
dela znatno nakazo, potem pa — pod nož!

J. K. — V. Čebelj pike vam svetujem zoper
zastarelo skrnino (kronični revmatizem v sklepih).
Nastavite si na najbolj okvarjeni sklep tri čebela,
da vas pičijo, čez teden dni ali dalje, ko so se po-
polnoma porazgubili nasledki prvih pikov, napravite
ei na drugem mestu šest pikov, potem devet, dva-
najst in petnajst. Če se vam po pikih pojavijo ka-
kršnekol težave (slabosti, srčno utripanje, bruhanje,
omotica ali dr.), opustite nadaljno poskušanje
s čebeljim strupom, ki ni za vsakega primeren.
Ko ne morete v toplice, napravite si enkrat ali dva-
krat na teden kopeč z zavrelco smrekovih vršičkov.
Opustite za tri mesece vsako živalsko hrano razen
mleka. Zoper otrdevanje sklepov je najbolje sred-
stvo — gibanje navzlic bolečinam in hreščenju v
njih.

M. M. — K. Zoper enostranski glavobol (mi-
greno) hočete domačih zdravil, lekarniških imate
že dovolj? Priporočajo se čaji krčnice (hypericum
perforatum), vinske rute (ruta graveolens), pre-
vidno! — sivke (lavendula officinalis), mete (men-
tha piperita) materne dušice (thymus vulgaris) in
melise (melissa officinalis). Nekateri si otirajo bo-
lečo čelo in sence z izvlečki omenjenih rastlin ali
drugimi dišečimi mažami ali cveti, drugi si devajo
obloge s čebulovimi luskami, zopet drugi njuhujo
močne dišečine. Homeopati imajo precej sredstev
zoper razne vrste enostranskega glavobola (des-
na ali leva stran, bleda ali rdeča koža, dnevni ali
nočni čas, itd.) in se hvalijo z uspehi, ki jih pri-
znava celo mnogi pravoverni zdravniki. Izmed
teh sredstev sta dve, ki se dasta napraviti doma.
Homeopatska seirova kava je zmes vinskocevi-
nega izvlečka in zavrelce sirove zmelete kave. Vi
si stoličite sirovo kavo v prah, zamešajte z deset-
kratno množino mlečnega sladkorja in uživajte v
potrebi po en šeepe. Drugo pa je vinskocevitni iz-
vleček medene detelje ali rabozela (mellilotus of-
ficialis), ki je menda učinkovit tudi kot čaj. Katere
izmed vseh teh domačih pripomočkov vam pripo-
ročam? Vsako in nobeno. Če se vam ljubi, presku-
šajte jih po vrsti in držite se tistega, ki se prilaga
vam. Sicer pa vas opozarjam na današnji odgovor
o srčni živčnosti.

M. K. — Lj. Kopanje vam de slabo? Nič ču-
dnega če se hodite kopat brž po kosilu! Dvema go-
spodoma se ne da dobro služiti hkrati. Kako naj
telo dobro opravlja dvojne različne del, prebavlja-
nje, ki je veliko notranje delo in uravnavanje to-
pote v mrzli vodi in površ se mišični napor pri
plavanju? Kopat se in plavat hodite pred obedom
ali pa več ko tri ure po obedu, ko je želodec že
opravlil svojo delo! Samo tako kopanje je pametno,
koristno in prijetno!

Pravni nasveti

Prevzem dolga in poročilo. J. K. Matič kmetica
je prevzela in dala vknjižiti na svoje posestvo pre-
cejšeno vso dolga svoje prve hčerke-obrtnice,
menda zato, ker je mati zaščitena, hčerka pa ne.
Druga hčerka se boji, da ne bi bila zato na de-
diščini prikrajšana. Ali je mogoče vknjižbo raz-
veljaviti in preprečiti zaščito dolga, ki je obrtniški
in ne kmetijski dolg? Ali more druga hčerka za-
htevati dolo, dokler mati živi, kar drugače nima
dosti pritoževati? — Hčerka-obrtnica ni postala
zaščiten, če je mati-kmetica prevzela njen dolg
ali pa vsaj poročilo. Zato bodo vsak čas hitro
prišli hčerko. Mati je pa zaščiten le tedaj (ako
je kmetica seveda), če je prevzela dolg ali po-
ročilo pred 20. aprilom 1932. Če je samo porok,
se njena obveznost smatra za njen dolg šele tedaj,
kadar mora obveznost izpolniti. — Če je vknjižba
fingirana, bi jo mogli izpodbijati le materini up-
niki, v kolikor bi bila izvršena v njihovo škodo.
Druga hčerka pa še ni upnik in za časa materi-
nega življenja ne more zahtevati dediščine. Doto
pa hčerke lahko zahtevajo, kadar se može.

Zemlja zaščita. I. S. Po čl. 2, odst. 4, uredba
o likvidaciji kmetijskih dolgov se omožena žena, ki
živi skupaj s svojim možem, smatra za kmetja, če
osebno izpolnjuje pogoje, ki jih predpisuje ta
uredba za kmetja in če izvirajo njuni skupni do-
hodki pretežno iz kmetijstva. To je dovolj jasno
povedano. Če so bili tedaj, ko se je žena zadolžila,
ženini in moževi skupni dohodki večji iz obrti,
kakor iz kmetijstva, žena ni zaščiten, čeprav je
ona kmetka posestnica, mož pa obrtnik.

Izguba steze. I. S. Po sedesemdesetletni stezi
je peljala steza. Sosed je prostor, kjer je tekla steza,
ogradil in tako izrinil stezo na vaše sosedno zem-
ljišče. Steza je že čez tri leta zaprta. Vi želite, da
se steza zopet spravi nazaj na sosedov svet, ven-
dar tega sosed ne pusti in vam svetuje, da še vi
stezo zaprete. — Ker ekoli tri leta, ko je bila steza
zaprta, upravičeni niso tožili in prišli li sosedu,
da stezo odpre, ter ta čas niso hodili po tej stezi,
so pravico služnosti hoje izgubili in sosedovo zem-
ljišče je postalo prosto. Seveda pa s tem še niso
pridobili služnostne pravice hoje na vašem zem-
ljišču in jim vi vsak čas s tožbo lahko preprečite
hojo, če ne odnehajo zlepa.

Skrasani rok. R. V. Če od prvih štirih sinov
ni nobeden odslužil polnega vojaškega roka, ni-
kakor ni mogoče misliti, da bi peti sin na proš-
njo mogel dobiti skrajšan rok. Ko dijaki dovrše

šolo in odslužijo svoj kadroviski rok, se štejejo
tudi oni med rodbinske člane, če niso oddeljeni
iz družine v zakonskem roku in na zakonit način.
Njih služba v kadru vpliva na odrejanje roka na-
slednjim družinskim članom tako, da se šteje de-
vetmesečni rok za skrajšanega, štirinajstmesečni
rok pa za polnega.

Zavržena prošnja za skrajšan rok. F. P. Z.
Če je bila prošnja za skrajšan rok zavrnjena, bi
se bili lahko pritožili na pristojnega poveljnika
divizijske oblasti. Ker niste povedali, iz kakšnih
razlogov je bila prošnja zavrnjena, ne moremo
presoditi, če je bila zavrnitev upravičena.

Vojaško-pilotska šola. G. B. Obrtni se na po-
veljstvo vojnega okrožja.

Zaščita upokojenca. M. I. Po pokojnem možu
prejemate malo pokojnino in imate tudi posestvo.
Vprašate, če vam pripada kmetijska zaščita. — Za-
ščita vam pripada, če izpolnjujete pogoje po ure-
bi o likvidaciji kmetijskih dolgov, t. j., če vam je
kmetijstvo glavni poklic, če obdelujete posestvo
sami ali s člani svoje rodbine, po potrebi pa tudi
z najeto delovno močjo in če izvirajo vaši obdav-
čeni dohodki pretežno iz kmetijstva.

Pritožba zoper sklep reklamacijskega odbora.
D. R. Zoper sklep reklamacijskega odbora in od-
lobo pristojnega višjega davčnega oblasti se sme
vložiti tožba po določbah zakona o državnem svetu
in upravnih sodiščih. Rok za vlaganje tožbe znaša
30 dni od dne, ko je bil davčnemu zavezanec vro-
čen odlok reklamacijskega odbora. Ministrstvo
torej ne more reševati pritožb ali tožb, ki spadajo
pred upravno sodišče. Če ste zamudili rok za vlo-
žitev tožbe, nimate nobenega pravnega leka več.
— Ako so drugi trgovci na vaše ime oddajali le-
na železnico in ste bili vi zato več obdavčeni, bi
pač lahko proti njim nastopili z odškodninskimi
zahtevkom.

Obšinske trošarine. D. R. Občina je gotovo s
sklepom občinskega odbora, ki ga mora potrditi
ban, navedla obšinske trošarine. Če ni tako postop-
ala, se pritožite na bansko upravo.

Gozdarska šola. I. K. Obrtni se vendar na
ravnateljstvo nižje gozdarske šole v Mariboru, ki
vam bo gotovo rado dala vsa pojasnila glede po-
gojev za voja in to šolo.

Razdalja med stavbami. A. K. Po predpisih
gradbenega zakona mora ob postavljanju zgradb
v urednem naselju pustiti lastnik prostega pro-
stora najmanj štiri metre na eni strani do sosedu,
v redkem naselju pa po toliko prostega prostora
na obeh straneh. Če sosed gradi novo stavbo pet
metrov proč od vaše, mu pač ne boste mogli uspeš-
no ugovarjati. Lahko mu zabranite odvod vode z
njegove strehe na vaše zemljišče, kakor tudi vdi-
ranje snega na vaš svet. Sicer pa bi bili morali
vse ugovore navesti pri stavbnem ogledu in bi jih
bila že občina lahko rešila ali pa vas z njimi za-
vrnila na sodno pot, v kolikor bi bili isti zasebno
pravnega značaja.

Napeljava električnega voda čez tuj vrt. F. M.
S. Sosed ni smel brez vašega privoljenja napeljati

električni vod čez vaš zelenjadni vrt? Zračni pro-
stor nad vašim vrtom je vaš in nima sosed še no-
bene služnostne pravice pripisestvovanja. Tako pra-
vico si bo pridobil, ko bo žica že 30 let vsela
preko vašega vrta. Svetujemo vam, da se s sosedom
poravnate: naj vam da primerno odškodnino ali pa
naj da žice napeljati čez lastni svet.

Nova zidanica. G. G. B. Kot lastnik vinograda,
čigar dosmrtni užitek ima druga oseba, ste opravi-
čeni, da postavite novo zidanico. Paziti morate sa-
mo nato, da ne bi bil užitek radi zidave zidanice
omejen v svojem užitku s tem, da zazidate sedaj
rodeče trte.

Zapuščinska obravnava. G. G. B. Kot oporočni
ali pa tudi zakoniti dedič boste vabljeni k zapu-
ščinski razpravi, ki se bo vršila pri domačem so-
dišču ali pa notarju, vendar pa ni potrebno, da se
zapuščinske razprave osebno udeležite. Lahko v ta
namen pooblastite kogarkoli izmed svojih znancev,
na kogar se pač zanesete, da bo zastopal vaše ko-
risti. Če bi bratje hoteli zoper vas kot oporočnega
dediča uveljaviti svoje pravice kot zakoniti dediči,
bodo morali pač s tožbo spodbijati veljavnost oče-
tove oporoke, kar jim ne bo uspelo, če je oporoka
pravilna napravljena.

Podežovana vinkulirana hranišna knjižica. R. C.
Stric je zapustil nečakinja v se, torej tudi hranišno
knjižico. Zavod pa vloge noče izplačati, ker neča-
kinja ne ve za geslo, s katerim je knjižica vezana.
Vprašate, kako je lastnici postopati, da pride do
prostega razpolaganja z vlogo. — Če uprave denar-
nega zavoda ne morete na drug način prepričati,
da je nečakinja edina upravičenka do vloge, bo
morala nečakinja pri sodišču zahtevati, da se bo
vršila radi te hranišne knjižice zapuščinska obrav-
nava. Če je nečakinja oporočna dedinja, potem ji
bo sodišče prisodilo zapuščino, če ne, bodo pa te
hranišne vloge deležni vsi zakoniti dediči, v obeh
primerih seveda po odbitku dnevnih in zapuščinskih
pristojbin.

Tarnanje radi stroškov. J. T. L. Odvetnik ne
sme zastopati dveh nasprotnih strank v isti zadevi.
Če ste vi in vaša nasprotnika šli k istemu odvet-
niku in ga prosili za zastopstvo, potem je pač od-
vetnik sam smel izbrati, koga bo zastopal. — Če
ste se poravnali na sodišču in se zavezali plačati
pravne stroške, jih morate pač plačati. Ker zaslu-
žite le 2.50 din na uro, bi morali prej premisliti,
kdo bo plačeval stroške, ki ste jih sami izzvali, ker
ste se prvi odločili za tožbo. V sedanjih časih pič-
lega zaslužka so pravde radi žaljenja časti luksu-
s.

Poskodbna po psu. Z. R. P. Sosedov pes je
ugriznil 9 letno hčerko in je bil sosed obsojen na
600 din denarne kazni ali 10 dni zapora. Sosed se
sedaj izgovarja, da pes ni bil njegov, ampak od se-
stre in noče prevzeti nobene odgovornosti. Vpra-

Kmetijski nasveti

Koreninska uš na koruzi. A. R. S. — Koruza
se vam je začel asušiti. — Na koreninah oveneli
rastlin ste opazili polno zelenkastih in rdečih uš, ki
so gotovo krive obolenosti koruze. Radi bi po-
znali škodljivca in kako ga je zatreti. — Na ko-
reninah koruze se rada zapodi in razmnoži kore-
ninska uš. To se zgodi tedaj, če se na isti njeni
seje večkrat zaporedoma koruza. Od koreninske uši
napadene rastline prično hirati, slabo cveto in ne
napravijo storžev. Ko postane rastlina močno
sušva, se posuši, ker ji ti škodljivci izpijejo ves
sok. Ta mrčes zatiramo na ta način kakor hitro se
na bledečih stebrih pokažejo znamenja, da so uši
na njih, se morajo bolehe rastline izrjaviti in z
mrčesom vred pokončati. Najbolje jih je sežgati
na mestu. Če je pa koruza že odrasla in bi jo bilo
škoda požgati, se zelena stebila nad zemljo pore-
žejo za živinsko klajo, konciji pa in korenine
sežgo. Jeseni je poruvali vse korenine dozorele
koruze in jih uničiti.

Zelenka-zimzelen napaden po plesni. I. K. Z. Z.
— Vaša zelenka — zimzelen — zaostaja vsako leto
v rasti, ker jo napada bela smetelja. Radi bi jo zdra-
vili, da ne bi vsled te bolezni shirala. — Vaš zim-
zelen je napaden po plesni, zato hira. Plesen so po-
sebnna vrsta glivic, ki se zajedjo v stanišje lista ter
ga uničijo. Proti tej bolezni pomaga samo žeplo in
njegovi preparati. Zveplati pa treba že zgodaj spo-
mladi, predno se plesen pojavi, kajti če prodre
plesen v list, tedaj je že prepozno. Sedaj bi bil edi-
ni pripomoček, da potrgate vse od plesni napadene
liste ter jih uničite, grmčije pa pridno zveplate. —
Mogoče pa tudi, da je vaš zimzelen na zelo vlažnem
mestu, kjer ima le malo sonca. Tedaj je glavni
vzrok plesni vlaga, ki jo je treba najprej odstraniti,
če hočete imeti zdrave rastline. Je pa letošnje ne-
ugodno vlažno leto mnogo krivo tej bolezni.

Zavarovanje poda pred gnilobo. I. M. D. V. —
V sobi morate vsake štiri leta pod izmenjati, ker
vam zgine. Radi bi vedeli, kako bi deske zavarov-
ali pred gnilobo, ker poda ne morete višje dvig-
niti. — Deske lahko zavarujete pred gnilobo, če
jih dobro osušene namočite s karbolinejem, da se
ta vanje vpije. Toda če so tla, na katerih leži pod,
vlažna, tudi to sredstvo ne bo popolnoma zadostov-
alo. Najbolje bo, če tla izsušite, naložite nanje
gramoza (ne peska) do 10 cm na debelo, da ne bo
mogla vlaga do deske. Se boljši bi bil leš, premo-
gov pepel, ki ga je na železnici dovolj, ki se najbolj
drži suho. Vsekakor morate skušati preprečiti, da
vlaga iz zemlje ne vleče do poda, do deske.

Zdravljenje vlečljivega vina. S. F. N. — Ko
ste pretočili svoje vino, ste opazili, da teče kakor
olje in da ima tudi manj prijeten okus. Kako bi
ga ozdravili. — Vaše vino je postalo vlečljivo,
kakor letos že mnoga bela mehka vina. Vzrok tej
bolezni je še nepovrli sladkor. Vlečljivost povzro-
ča bakterije (Bacillus viscosus), ki izpreminjajo
sladkor v sluznato iverino. Ta bolezen se da sicer
nekoliko omiliti, popolnoma ozdraviti pa nikdar.
Najbolje je takoj, ko se vlečljivost opazi, vino tako
pretočiti, da pride čim več z zrakom v dotiko; naj-
bolje ekoli razpršilo pipo. Sod pa, v katerega vino
pretakate, morate prej močno zažveplati. Koristno
je tudi, če ob pretakanju primešate vinu nekoliko
čreslovine (10 do 15 gr na hl). Po dveh do štirih
tednih se bo toliko popravilo, da se bo dalo piti.
Tedaj ga pa morate čimprej iztočiti, porabiti, kajti
tako vino le malo časa drži. Če je pa bila pijava
že preveč vlečljiva, tedaj se tudi s tem postopkom
ne bo dala več popraviti.

Pravilno krmljenje prašev. I. I. V. — V svo-
jem pisnu navajate toliko vprašanj, ki se tičejo
prašičereje, da bi bilo bolje, da si nabavite knjigo
o prašičereji ali živinoreji, v katerih dobite na-
tančne odgovore na svoja vprašanja. Vendar vam
hočem tu na kratko podati nekatera tozadevna
navodila. — Prašiče je najbolje krmiti s sirovo
krmo, ker kuhana preveč omehuži želodec in čre-
vesje, zato se krma slabše prebavi in izkoristi.
Najboljša sirova krma je pač črna detelja. Krompi-
r pa morate kuhati ali pariti v brzoparilniku,
ker sirov malo koristi. Tudi ajdove plevle morate
popariti, toda ne kuhati. Mlado črno deteljo ni
treba rezati, ampak poklad se jim cela po trikrat
na dan. Še najbolj pa je, če morete gnati prašiče
na črno deteljo na pašo, da se je tam sami poljubno
nažrjo. Štiri mesece starim prašičem zadostuje, če
jim dajete dnevno kvečjemu četrt kg težnih krmil,

Julij—avgust

70—dinarjev

dnevni penzion z vsemi kopalš-
kimi taksemi.

Direkten vagon iz Ljubljane ob 8'00 zjutraj
pride v kopalšče ob 14'18 popoldne.

Zahtevajte obširne prospekte od
uprave Radenskega kopalšča
Slatina Radenci (pri Mariboru)

šate, kaj je tu ukreniti. — Ker je bil sosed obsojen
in je s tem ugotovljena njegova krivda, se ne bo
mogel več izgovarjati na sestro, češ da je bil njen
pes. Sosed bo moral deklici poravnati v s o škodo,
ki jo je ali pa še bo trpela radi pasjega napada.
Taka civilna odškodninska tožba zastara v treh
letih, ki se računajo od dneva, ko je znan poško-
dovalec in ko je znana škoda. Če deklica zaenkrat
nima vidnih posledic, je civilna tožba še nepotrebn.
Sele ko se bodo pokazale posledice, bo smela za-
htevati odškodnino. Sodišče ji bo prisodilo odškod-
nino, če bodo zdravniki kot izvedenci potrdili, da
so škodljivi pojavi res posledice sedanjega pasjega
napada.

Računska pomoč? A. K. L. Radi računske po-
mote je vaš dolžnik mislil, da je prav za prav vaš
upnik in vas je tožil na plačilo dozdevne razlike
340 din, čeprav ste imeli od njega dobiti po vašem
računu še 80 din. Na sodnikov nasvet sta se oba
poravnala tako, da ste se zavezali plačati 120 din.
— Vprašate, če lahko to poravnava, ki se vam zdi
za vas krivična, ovržete. — Čim ste vi trdili, da
gre za računsko pomoč, nasprotnik pa, da ne, je
postalo sporno, komu gre še kaj: ali vam, ali na-
sprotniku. S tem, da sta se poravnala, je vsak nekaj
popustil in je taka poravnava dvostranska obvezna
pogodba, ki se ne da več enostransko razrušiti. Med
vama ni šlo za zgolj računsko pomoč, kajti o taki
se le tedaj lahko govori, če obe stranki pomoč kot
tako priznata, ampak je šlo zato, ali je bilo eno
plačilo izvršeno ali ne. Ta sporna zadeva je sedaj
urejena s poravnavo.

Dolg na posojilu. F. V. D. Dolg na danem po-
sobilu zastara šele v 30 letih. Če vas upnik v zad-
njih treh letih ni tirjal, zato dolg še ni zastaran. Na
vsakokratni opomin ste dolžni upniku vrniti glav-
nico in obresti za zadnja tri leta. Če tega ne storite,
vas sme tožiti in plačati boste morali tudi pravdne
stroške.

Hranjenje svežega mesa poleti brez ledu. I. M.
K. — Slišali ste praviti, da se sveže meso da poleti
hraniti tudi brez ledu; pa ne veste, kako se z njim
postopa. — Na Koroškem uporabljajo poseben na-
čin hranjenja mesa poleti, ko imajo mnogo ljudi
na hrani, na sledeči enostaven način. Tam koljejo
najrajši ovce, pa tudi manjša goveda. Meso zakla-
ne živali razsekajo po velikosti, kakor ga rabijo
za enkratno kuho ali pečenje. Take kose vložijo v
lesen škal med kisl mleko, ki naj stoji približno
dva prsta visoko nad mesom. Soliti ga ni treba.
Posodo z mesom dajo v klet. Dobro je tudi, če
pokrijejo škal z vejami smreke ali z brinjem. Za
konserviranje mesa 60 kg težke ovce je treba 5 do
6 litrov kislega mleka. Kadar rabijo meso, ga vz-
amejo kos za kosom iz škala in ga dobro izperejo
s svežo vodo. Na ta način shranjeno meso ostane
sveže nad osem dni, tudi v času najhujše vročine.
Tako doma shranjeno meso je najcenejše in se ne
skvari tako lahko. Hraniti se da pa tudi sveže
meso, kupljeno od mesarja, če ga hočemo imeti
uporabnega več dni, smo pa od mesarja preveč od-
daljeni.

Varstvo živine pred muhami. R. F. S. — Živina
trpi poleti zelo od muh, zato bi radi vedeli za
sredstvo, s katerim bi živino popolnoma obvaro-
vali pred muhami. — Sredstev proti muham pri
živini je mnogo, toda nobeno ni brezpogojno naj-
boljše, pač pa si mora kmet na razne načine po-
magati, da odvrta ta nadležni mrčes. Čistota hleva,
hlad, zasenčenje in stalen zračni prepih pod stro-
pom so važni pripomočki proti muham, dočim ne-
snaga, eoparica, vročina in sončna svetloba znatno
pripomorejo, da se muhe pasejo in nadlegujejo
živino. Nesnaga okrog hleva, zlaši gnojščia po-
sejuje zarojo muh. Tu navajamo nekaj sredstev,
s katerimi se da omiliti mušja nadlega. Najobičaj-
nejši pripomoček je lovjenje muh na praprotove
veje, ki se poškrbe z mlekom. Zvečer gredo muhe
na praprot in tedaj se jih v temi polovi v vreče in
pobje. Dobro sredstvo je »Flitter«, s katerim škro-
pimo v hlevu. Je mnogo tudi drugih pripomočkov,
ki so pa navadno predraga. Zelo učinkovito sred-
stvo je baje pobarvanje oken z modro barvo, ki
muham ne prija. Drugi priporočajo tudi poseben
svežih orehovi vej po stropu, ker njih duh pre-
žene to golazen. Kuhanje orehovega listja in škrop-
ljenje živine s to vodo baje tudi odvrta muhe od
njih. Neprecejšnje pomočnice so pa lastavice v
hlevih, ki največ muh uničijo. Poskusite eno ali
drugo sredstvo; nekaj uspeha boste gotovo imeli.

Trda ali smrdljiva snet na pšenici. S. G. H. —
Letos opažate na svoji pšenici, da je precej klasov
napadenih po snetjavosti, ki na zunaj ni posebno
vidna, ampak zrna je črna. Kakšna vrsta sneti je
to in kako se je je mogoče ubraniti? — To je trda
ali smrdljiva enet, ki se širi z okuženim semenom.
Črna snov, ki je v zrnju, je seme te sneti, ki mu
pravimo trosi. Ko pšenica dozori, dozore tudi ti
trosi, ki se ob mlatvi razprše kot fin črn prah in
se oprimejo zrna. Če samo en tak prašek pride z
zrnem v zemljo, izkali, požene klase glivice v klico
pšenice in raste z njo po steblo do klasa. Tam se
razvije v klaste in prodre v rastoče zrna, ki ga
spremeni v črn prah. — Proti tej nevarni bolezni
na pšenici se borimo z razkuževanjem semena; to
pomeni, da s posebnimi razkužili uničimo tros-
e sneti na zrnju. Taka razkužila so dvojna: mokra
in suha — namakanje in prašenje. Prej je bilo bolj
v navadi namakanje z modro galico in z raznimi
posebnimi sredstvi. Danes se pa rajši uporablja
prašenje s preparati, kakor so »supulunc«, »tilan-
tine«, »porzole« in slinči. Seme pšenice se potroši
z enim tednom praškov po navodilih ter se v vreči
stresa sem pa tja, da pride ta prah do vsakega
zrna. V zemlji se prah raztopi v vlagi in uniči
trose, ne da bi škodoval zrna.

ODREZITE

„SLOVENEČ SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, ka-

Žena se je žrtvovala

V onemogli jezi trese dvoje rok rešetko majce-nega okenca ječe v Conciergerieji. Zaman toče dvoje pesti po železnih palicah, ki so močne in se ne vdajo. Ves opešan se zgrudi mož v ječi na bomo slamačo in si ječeje podpre glavo z rokami. Zunaj zahaja zimsko sonce in krvavordeče ožarja ves Pariz. Mrak lega na mesto. V celici se temni bolj in bolj, dokler je slednjič noč ne zagrne v popolno temo. Iz dalje doni zamolklo hrmenje. To je trušče Pariza, ki se prebujajo v radost in veselje. Osamljeni človek ne najde pokoja na svoji slamnaji. Mrke misli ga mučijo in nemirno se valja po ležišču.

Ze več tednov je grof Lavalette, generalni pošt-ni načelnik Napoleona, v ječi. Vdal se je v usodo in pričakuje obsodbe. Le kadar se začne mračiti in padajo poslednji sončni žarki skozi okence, kadar postane breme v glavi in prsih kar nezno, tedaj obupno buta ob rešetko in zatuli ko ranjena zver. In če potem na slamnaji planejo spomini nanj, se mu zazdi njegovo jetništvo še težje. Misli na svojo ženo, bivšo nečakinja cesarja; misli na svojo tako srčno ljubljeno cesarico, ki mora daleč izven Francije, na nekem daljnem otoku prenašati nemara hujšo nesrečo ko on. In mož, ki je v ne-štetih vojnah že tolikrat hrabro zrl smrti v oči, si z roko pogladi oči, da si obriše solze.

Videti je, da je njegova usoda zapечатena. Ne boji se smrti. Saj se s smrtjo kar tikata, s smrtjo za domovino in za cesarja. Smrti na šafotu pa ne pozna. Če na to pomisli, ga nehote obide groza. Tako neumno, tako trapasto se mu zdi umreti kar za nič! Nobene krivde se ne zaveda, saj ni storil drugega, ko da je izpolnjeval svoje dolžnosti. Ali je zvestoba do cesarja tak hud zločin? Le zato, ker je bil zvest cesarju, ko so ga bili že vsi zapustili in ga je prvi radostno pozdravil, ko se je bil cesar vrnil z Elbe, le zato mora zdaj umreti? Zato so ga vrgli v ječo, zato ga mučili z neskončnimi vprašanji in ga slednjič obsodili kot izdajalca? Obsodili ga bodo na smrt, brez dvoma. Padel bo kot žrtev.

Izrekli so smrtno obsodbo.

Ves Pariz se streslo ob tej novici, da bo moral grof Lavalette na morišče. Vsi občustujejo s prijateljem Napoleona, ker ima toliko zaslug za domovino. Nikogar pa ni, ki bi se upal reči besedico v dobro obojenca. Zavedajo se, da bi bilo brezuspešno, zakaj, kralj Ludovik zahteva glavo Lavalette, ker sovraži tega moža. Le neka žena se ni obupala: Emilija Lujiza, Lavaletteova soproga. Vse poskusi, da bi rešila svojega ljubljenega moža. Celo do kralja najde pot in se mu vrže k nogam. Toda kralj skomigne z rameni in hladno odvrne: »Drugega ne morem storiti ko svojo dolžnost. Pravica ima svojo pot.«

Grofica poišče pravnega ministra. Ganjen je, vendar odkloni vsako posredovanje. Spet in spet skuša priti žena v Tuileries, da bi stopila še enkrat k kralju ali vsaj k princesi Angoulénski. Toda prepovedano je, da bi jo pustili na dvor in povod jo zavrnejo. Nesrečno ženo obvladata bolečina in utrujenost. V veži se zgrudi na tla. Ko si opomore, jo spodijo iz palače. A spet in spet prihaja, zakaj v obupni se krčevito drži poslednje bilke: da ereča kralja. Zaman čaka in slednjič spozna, da ni ničesar, kar bi moglo rešiti njenega moža. Tedaj se grofica spomni drzne misli in se koj loti priprav, da jo izvede. Izprosi si dovoljenje, da sme obiskati moža v ječi. Pretresljivo je evidenje, a grofica se premaga z železno voljo in skuša pogovoriti moža, da bi pobegnil.

»Če umrješ ti, umrjem tudi jaz. Potem ostane hčerka brez varstva. Pomisli vendar! Bežati moraš! Oblici se v tvojo obleko in pojdi. Zunaj je moja nosilnica.«

Grof si na vso moč prizadeva, da bi ženi pre-podil te misli. Dopoveduje ji, koliko težko je s tem v zvezi in v kakšno nevarnost zaide sama. Toda grofica ne popusti. Zagrizla se je v to misel, ki je ne izpusti. Slednjič se Lavalette posreči pre-govoriti jo vsaj toliko, da pobeget prihodnji dan.

Dne 23. decembra 1815, na predvečer smrtno obsodbe, pride grofica ob petih popoldne s svojo hčerko Jozefino v ječo. Se enkrat skuša Lavalette izbiti misel na beg, a vse je zaman. Ona je vse na-tančno pripravila in prisili moža, naj brž vse ukrene.

»Ob sedmih se preoblečeš v mojo obleko in oideš z Jozefino iz ječe. Zunaj je nosilnica. V njej te preneso do mojega voza, ki čaka nate. Z vozom se odpelješ h kakemu prijatelju, ki te bo skril. Kasneje pa pobeget iz Francije. Se enkrat ti priščem: če ne pobeget, umrem jutri s teboj vred!«

Lavalette se mora vdati navalu žene in hčere. Po dolgem obotavljanju sklene, da pobeget. Gro-fica ima drugo obleko s seboj, ki jo bo sama ob-lekla, a Lavalette naj se obleče v to, ki jo ima zdaj ona na sebi. Nato naj se Jozefino oprime pod pa-zduho in naj počasi odide iz ječe.

»Ko boš v sobi, kjer je ječar, si daj robec na obraz, da te ne spoznajo. Pazi tudi, da se s klo-bukom ne zadeneš podbojev nad vrat. Ključar je jako uslužen. Skušal ti bo pomagati v nosilnico. Bodi jako previden!«

Ko se grofica opozori hčer na vse podrobnosti, se grof preobleče v žensko. Kmalu pride ječar. Grof in grofica se naglo poslovita. Grofica stopi za vrata in Lavalette odide, opirajoč se na hčer, po-časno iz ječe. Za njim se zapro vrata. Stopata skozi obo, kjer so pazniki. Nekaj paznik pristopi h grofu in ga nagovori, misleč, da je grofica. Lavalette si

pritisne robec na obraz in le pokima z glavo, ko da ne more besedice spregovoriti. Dospeta na dolg hodnik, ki vodi na dvorišče. Težka vrata so zakle-njena in nikogar ni, ki bi jih odprl. Minute silne napetosti nočejo miniti. Slednjič pride paznik, od-rine zapah in spusti oba na prosto. Mimo čuvaj-nice se bližata glavnemu vhodu. Ondi stoji nekaj orožnikov in častnikov. Komaj za tri korake od njih gresta oče in hči skozi vrata. Stražnik pozorno pre-motri grofa, ki se vznemiri in že misli, da se je vse ponesrečilo. A tudi ta nevarnost mine in z olaj-šanim vdihom stopi Lavalette v nosilnico. Skrbno pazi nanj njegov zvesti sluga Bonnaville, ki mu je ves načrt znan. Na dogovorjenem mestu čaka voz. Nekaj prijatelj grofa pristopi k nosilnici:

»Gospa, voz je pripravljen!«
Lavalette se poslovi od hčere in sede v voz. Konji potegnajo in topotajo po cesti navzdol. Čez čas se obrne kočijaž:

»Za vami so štiri pištole, če bi jih potrebovali.«

Lavalette smehljaje se priklama. V kočijažu spoz-na grofa Chassenota. Med vožnjo si eleče žensko obleko, se zavije v plašč in si dene klobuk na glavo. Slednjič se voz ustavi. Grof izstopi in sledi pri-jatelju kot sluga. Ploha je in vihar besni po cestah. Oba zavijeta okrog vogala, pa zagledata stražo. Skoraj bi bili trčili drug v drugega. Vojakom se neznansko mudi. Nekoga iščejo. Pojavijo se orož-niki in hitijo dalje. Beg iz ječe so že odkrili in

DEŽNIK

Nekoč je živel na Kitajskem modrijan — mo-drijani živijo navadno na Kitajskem —, ki je — kar je bilo tudi znak njegove modrosti — bival v majhni hišici, daleč proč od trušča in vrisča veli-kega mesta, in je premišljeval. A vprav zato ga je doletela čast, da je nekega dne razsvetlil sijaj vi-sokega gosta njegovo borno kočjo. Luteng, cesarski princ, je bil na izletu po deželi, pa ga je spotoma zalotila nevihta in je prišel k modrecu vedrit. Jutro je bilo polno prelestne luči, kakršne so bile oči prin-čeve najljubše žene Kirije. Kdo bi spričo takšne jutranje lepote pomislil na nevsene stvari, na vihar in nevihto? In tako se je zgodilo, da se je cesarski mladenič, ki ga je majhen deček premočil, zatekel v bližnjo kočjo modrijana. Gospodar je postregel vi-sokemu gostu s skromnim prigrizkom, posušil mu je obleko in je začel pogovor z dišečimi sadovi svoje modrosti. Mlademu princu se je zadel spričo tistega vremena zlasti en stavek jako umesten:

»Priskrbi si vedno dežnik, o gospod, preden se začno na zahodu zbirati oblaki!« je dejal modrijan. »Zakaj, pozneje je že prepozno.«

Resnica tega izreka je bila tako očita, da jo je cesarski princ takoj razumel in je poplačal svo-gega svetovalca in prijaznega gostitelja z zlatnikom. Ko je nehale deževati, se je Luteng skrivši, kakor se je bil izmaknil iz palače, spet vrnil v svoje ce-sarske dvore v Nankingu.

Princ se je še večkrat spomnil prejetega nauka. »Kupi si dežnik, preden začne deževati!«

To je bil preprosti smisel te modrosti, ki je bila ekoraj preskromna za modrijana. A bržkone je vsebovala globočji pomen. Mogoče je to pomenilo toliko, kakor: »Bodi previden in se skušaj izogniti zlu že vnaprej, saj tudi cesarskim princem grozi marsikaka nevarnost.« In ko je Luteng zajahal ko-nja, ki mu je bilo videti, da je nemiren, medtem ko je konj njegovega spremljevalca spokoyno pe-ketal za njim, se mu je zadelo spričo spomina na modreceve besede umestno, da je zamenjal konja, tako da je on še zadovoljno sedel na drugem konju, ko je vrgel konj njegovega spremljevalca na tla, kjer je prišel v neljubjo dotiko z rumeno pretjo Kitajske. Drugič je princ zapazil, da so se Kirijine oči nekam vlažno lesketale in je kazalo, da so za-solzene. Mahoma se je cesarski princ spomnil dež-nika in modrega opomina v zvezi z njim. Vzel je prekrasen rubin iz miznice — cesarski principi imajo take dragocenosti zmeraj pri sebi — in ga s kra-ljevsko kretnjo podaril svoji najljubši ženi. In glej! — domača nevihta se je razjasnila in posijalo je zlato sonce!

Maslo ob glavi

Ni bilo moči natančno razumeti, kaj je oče govoril z materjo, ker je vse tako zagrizeno po-vedal in je kar nekam predse brundal. A slednjič je povedal nekaj prekrasnega, česar v teh nekaj letih otroškega življenja še ni bilo slišati. Rekel je: »Pustite me v miru s temi ljudmi! Ti imajo vsi maslo ob glavi.«

Deklici sta takoj pozorno napeli ušesa. »Ema, ali si slišala, kaj je rekel?«
»Maslo ob glavi. Vsi imajo maslo ob glavi.«
»Maslo — je rekel.«
»Ob glavi — je rekel.«

To je bilo pač najlepše, kar se je od poletja sem, ko je počila vodovodna cev, pripetilo v hiši. Res je, razumljiva ta stavek ni bil prav nič. Zakaj je rekel oče: »Pustite me v miru?« In zakaj si naj dajo ljudje maslo na glavo? A kaj bi Otroci prav dobro vedo, da ni treba vsega razumeti, kar kdo reče. Poglavito je maslo. Pa ob glavi! Prekrasno!

Ema in Helena sta koji prepočili prepri, ki bi se bil kmalu razvnel. Blaženo sta se objeli in se smejali do solz. Oče je prišel k njima: »Kaj pa je?«
»Maslo ob glavi, ha, ha!« — »Vsi imajo maslo ob glavi, hi, hi!« — »Maslo ob glavi, ob Savi, ob kravi...« — »Živijo! Oh, očka, kako je to ime-nitno, kako te imava radi!«

Oče je bil nejevoljen, bržčas radi slovniške ne-pravilnosti stavka in je zabrundal: »Prvič je tako, da rečemo — maslo na glavi, ne ob glavi...« — »Pa saj si ti sam tako rekel...« — »Jaz lahko rečem tako, ker sem oče in ker vem, kako se naj pravilno reče. Vedve pa tega ne vesta, zato morata pravilno povedati. In drugič vaju vse to prav nič ne briga, kar tega še ne moreta razumeti.« — »O, razumeva, razumeva.«

»Kje neki! Saj to pomeni, da...« A kako naj bi človek nedolžnim otrokom razložil take zamo-tane in kočljive stvari? Oče je spet zabrundal: »Saj ničesar ne pomeni.« — »Zakaj si pa potlej to rekel?« — »Kar tako, za šalo.« — »O ne, saj se nič ne smeješ!« — »Pa se, za vraga vendar, sme-jem se! Je srdito zavpil oče in je zbežal ven. Za njim je odhitela mati. Smehljaje se je ježal.

Oba pa nista ničesar dobrega pričakovala. Odlele sta imela otroka novo, neizčrpano igro. Ko sta se zjutraj deklici zbudili, sta se obe obme-tavali ko z žogo: »Ema, ti imaš maslo ob glavi. Stoj kil.« — »Helena, ti imaš maslo ob glavi. Tisoč kil.«

Cez tisoč se še nista učili. Nato sta obrali vse znanice. »Teta Barbara — maslo ob glavi.« — »Stric Andrej — maslo ob glavi.« — »Gospod v prvem

iščejo grofa po vsem Parizu. Ne najdejo ga. Giljo-tina čaka zaman.

Stirina naj dan se skriva Lavalette. Na varnem je, zakaj, saj nihče ne sluti, da biva na podstrešju svojega najhujšega sovražnika, ministra in vojvode Armanda Richelieuja. Iščejo ga pri njegovih prijateljih, ki jih tudi nekaj primejo, vendar jih izpu-stijo, ker ni dokazov.

Medtem pa je Pariz ves navdušen radi izred-nega bega. Prebivalstvo radostno vzklika ženi, ki se je upala kljubovati kralju in iztrgati giljotini plen. Toda kraljeva družina trepetava v strahu in smrtni grozi. Ze vidi grofa, kako vodi zaroto in pahne kralja s prestola. A ničesar takega ni. Lava-lette pobeget s pomočjo treh angleških častnikov, generala Wilsona, stotnika Hutchinsona in poroč-nika Brucea v Belgijo, odidol pa v Monakovo.

Junaska žena mora dolgo ostati v ječi. Nihče je ne sme obiskati, nobena vest ne prodre do nje, dokler je bolezen ne vrže na posteljo radi skrbi za usodo njenega moža. Slednjič jo izpustijo, toda zdravje ji je zrahljano in duševno je popolnoma strta. Le polagoma okreva ob strani svojega so-proga, ki je potovala za njim v Monakovo, a po-polnoma zdrava ni bila nikoli več. V ječi se je želó smrti započilo vanjo.

V Monakovem jo vse občuduje in spoštuje. General Blücher ji piše: »Zena ste, kakršnih je najti malokdaj — z najhrabrejšim srcem na pravem mestu.«

Cez sedem let je kralj odpustil Lavaletteu. Po-milostil ga je in grof se je vrnil v Francijo. Živel je v Parizu in 15. februarja 1830 je sklenil svoje nemirno življenje. (Thery Dan.)

DEŽNIK

Se enkrat je imel cesarski princ priliko, da se je spomnil modrijana in njegovega nasveta. To je bilo takrat, ko je nekega večera začelo butati hr-menje nezadovoljnega ljudstva ko grozeče pljuska-nje morja na ponosno zidovje njegove palače. Ce-sarski princ se je začel malce tresti, ko je zaisljal te glasove, a tresenje je bilo le notranje, zakaj, da bi pokazal bojazen očito, bi se ne bilo ujemalo z njegovo visoko častjo. Zato mu je bilo obličje ne-gibno kakor lice njegove slonokoščene pagode, ki se mu je z visokega podstavka smehljalo. Ko je stopil Tsiku, kolovodja nezadovoljnih, neramno grozečih oči preden in mu je prebral zahteve ljud-stva z grožnjo, da bo odstavljena vsa cesarska hiša, je bilo Lutengovo obličje še zmeraj hladno ko mar-mor in nedostopno. Brezbržno je dejal kolovodji, naj pride drugo jutro k njemu. Ze mu je srce vri-skalo od veselja, saj se je spet spomnil nasveta modreca. Nezadovoljstvo ljudstva — to je bila pre-teča nevihta, a že je v duhu videl rešilni dežnik. Naglo je pozval k sebi zakladnika Sarenga in mu dejal:

»Prinesi deset funtov denarja v zlato iz globin moje zakladnice. Zraven še draguljev. Jutri bom dal vse to kolovodji in mu bom za to čez pol leta po-ložil njegovo glavo k nogam.«

Ta misel ni bila napačna. Tudi zakladnik je bil mnenja svojega cesarskega gospoda. Zal, pa ni bilo moči radi drobne malenkosti izvesti tega načrta; prejšnji dan je bil neki upornik do dna izpraznil zakladnico. Zdal pa princ ni vedel, kaj bi storil. A čemu je živel modrijan? Ta mu bo vendar znal pomagati iz zagate!

Na skrivaj se je Luteng odpravil k njemu in ga takole nagovoril: »Plemeniti mož, tvoj svet me je marsikdaj rešil iz skripecev. Obvaroval me je, da nisem padel s konja; izgladil je lepo čelo moje naj-ljubše žene. A zdaj sem v kleščah nove težave. Denarja potrebujem, da bi podkupil nekega pod-ležal! Povej mi, kje naj dobim denar!«

Tedaj je modrijan srepo pogledal in je bil strašno hud. Zakaj, tudi on je bil zdaj na koncu svoje modrosti. Če bi vedel, kako bi odgovoril na to vprašanje, dragi moj princ,« je rekel, »potem bi mi pač ne bilo treba biti modrijan.«

Tedaj je princ spoznal, da ta denar in modrost dva pojma, ki drug drugega izključujeta. Prepustil je kolovodji upornikov naropano bogastvo s svojo najljubšo ženo vred in si je od vseh zakladov ob-držal samo dežnik. Skril se je v samoto in je ondi čakal na tisti dan, ko bo njegov protivnik, ki mu zdaj ni nedostajalo denarja, pač pa modrosti, za-grešil kako neumnost, ki bo radi nje izgubil pre-stol, kakor ga je on. (L. Ring.)

Maslo ob glavi

nadstropju — maslo ob glavi.« — »Gospod Gorič-nik — maslo ob glavi.« — »Gospod Meločnik — maslo ob glavi.« — »Grof — maslo ob glavi.«

Slišati je bilo ko litanje. Kakor na molku se je višja oseba pridružila drugi višji osebi. »Vsi, vsi — je rekel.«

Zvečer, sta sedeč na blazinah, peli svojo pesem:

Mleko v kravi,
maslo ob glavi,
hop, hop, hop!

V šoli sta vse aoucenke nahrulili, da imajo maslo na glavi. Oče jima je ves jezen prepovedal rabo tega izraza in je povedal, da ga morejo samo odrasli pravilno uporabljati. Nato eta ga deklici vprašali, ali morejo imeti samo odrasli maslo na glavi in oče, ker je bil odkritosrčen človek, jima je odgovoril, da samo odrasli...

Otroka eta sklenila, da se bosta zdaj obračala le na odrasle.

Tedaj sta šli deklici s starši nekoč k stricu Adolfu, ki je bil slaven politik in ki bi naj očetu preskrbel neko imenitno službo. Deklicama je bilo strogo prepovedano vtikati se v pogovor in zares eta hrabro molčala do konca. A ko je šel oče v predsoho po sukno, se nista mogli več premagovati in sta planili k stricu, rekoč: »Stric, nekaj novega!« — »No, kaj pa?« je dobrohotno vprašal stric. »Ti imaš maslo ob glavi,« eta zmagovalno vzkliknila in zaploskati. Stric je osepnil kot bi treščilo vanj in videti je bilo, da ga je to sporočilo vznemirjalo. Mogoče je bil razočaran, saj novega vendar ni nič slišal? Novo je bilo le to, da je o tem sploh kdo govoril. — »Kdo vama je pa to rekel?« je siknil. — »Očka je rekel...« — »Vsi imajo,« je klavrno dodala Helena.

A zdelo se je, da je stricu tudi to znano. »Adi-jo!« je zakrčkal in zaloputnil vrata brez slovesa. Iz tiste službe pa za zdaj ni bilo nič.

Ker oče, kot je kazalo, ni bil v krogu svojcev zadovoljen z delovanjem svojih hčerk, eta si izbral tuje ljudi za to lepo igro. Slehernemu, ki sta ga dobili, sta povedali kot imenitno šalo, da ima maslo na glavi: mlekarju, peku, mesarju, slaščičarju, inštalaterju radia, mehaniku pisalnih strojev in gostil-ničarju. Celo nad visoke dostojanstvenike eta se spravili.

Oče je bil ves iz sebe. »Zdal imamo same smrtne sovražnike,« je zastokal. »Več ko tri ducate sodniških tožb sem si nakopal na glavo.«

Toda spet se je zmotil, kot že večkrat. Nihče ga ni tožil. Nasprotno! Ko se je bila prva jeza po-glegla, se je mržnja spremenila v posebno prijaz-

Lepota

Kako je mogla to storiti, si Gabrijela pozneje ni mogla pojasniti.

Tisto popoldne se je bila pravkar malce udob-no uesela v naslanjač; le malce, zakaj, čer je sedela vedno prav skromno, zmeraj pripravljena, da s eodzove na prvi migljaj svoje gospodariče. Ni lahko biti družabnica!

A zdaj je stara gospa zadremala. Trudno je polzel pogled mladega dekleta po kolonah časo-pisa ki ga je pravkar brala gospej. Pri člankih o zabavah in modi je dalj obetala. Zakaj ji ni tako, kakor tem erečnim ženskam, ki gredo skozi življenje vse lepe in občudovane, prekrasno oblečene in ljubljene?

Nalahno je zavzdihnila, listala dalje in tedaj se je zgodilo:

Casopis je objavljial razpis o tekmi lepotic in jih pozival, naj pošljejo svoje slike. Kako je bilo zavidati tisti, ki bo dobila prvo nagrado! A tudi drugim bo lepo, ki bodo omenjene in njih slike ob-javljene v listu... Zakaj ni ona lepa!

Zmeraj so jo potiskali v ozadje. Če je bila kdaj kam na zabavo, so bile vedno njene prijateljice tiste, ki so jih prosili kakega plesa, z njo pa je kvečjemu spregovoril kdo nekaj dobrohotnih besed. Ti moški niso imeli razumevanja za njene jasne, pametne poteze. In tako je prišla v devet in dvaj-seto leto.

Mahoma je vstala in šla v svojo sobo. Ondi je imela med drugimi slikami tudi fotografijo ne-kega dekleta, ki je bila pred leti z njo skupaj v zavodu. To je bila sijajna, srčnata mlada lepota. In ker je bila tako lepa, je Gabrijela hranila to njeno sliko, dasi z dekletom že dolgo ni bila v nikaki zvezi.

Na to fotografijo se je Gabrijela podpisala s svojim imenom, priložila naslov in odposlala ured-ništvu lista.

Gabrijela je preživela naslednje dni v silni raz-burjenosti. Kakor se je zavedala svoje nelepe zu-nanosti, tako je bila prepričana o krasoti svoje bivše sošolke. Če bo dobila slika prvo nagrado in bo vsa zaveda prišla na dan? Ali jo bodo celo kaznovali? Na vsak način pa bo ob službo.

Toda usoda je bilo ravnala z njo. Med tekmo-valkami je bilo dosti še lepših deklet in slika njene sošolke je dobila četrto nagrado — nagrado za to-lažbo —, a je bila med desetimi najlepšimi vendarle objavljena v vseh listih.

Prišla so pisma, ceniki modnih tvrdk, prošnja in ljubezenska pisma, prva te vrste, ki jih je do-bila v svojem življenju. Brezbržno jih je prebirala, saj niso bila njej namenjena. Le eno pismo je bilo takšno, ki jo je nekako zanimalo. S preprostimi be-sedami se je pisec resno zanimal za dozdnevno lep-otico Gabrijelo.

Na to pismo je Gabrijela odgovorila, ker ni mogla drugače. Nenadoma je začutila, kako je bila sama. Vse je izšla na papir in sama sebi se je ču-dila, da je bilo pismo tako odkrito in osebno.

Kmalu je prejela odgovor. Dopisovanje se je začelo in razpredlo in kmalu je spoznala, da se ne more več umakniti s pozorišča. Kaj naj bi storila? Vsa sleparija se bo razodela, in zdaj, zdaj je ni bilo strah le radi tega, da bo razkrinkana, osra-močena, marveč je občutila tudi hudo bolečino, da bo spričo tega edinega človeka, ki ga je ljubila, zares ljubila, tako osmešana, mogoče celo oblatena kot sleparka. Za zmeraj mora izginiti iz njegovega kroga. Vendar ga mora še videti, vsaj enkrat videti in enkrat samkrat govoriti z njim. V nedeljo je bila ob dogovorjeni uri v kavarni. Takoj ga je spoznala po sliki, ki ji jo je bil nedavno poslal. Srce ji je burno utripalo in za hip se je podzavestno začu-dila, ko je, že pred njo stoječ, ni spoznal. Seveda, saj je pričakoval po sliki ono drugo...

»Moja prijateljica Gabrijela prosi oprostčenja,« je slednjič tiho dejala. »Ni več utegnula, da bi vam pravčasno sporočila. Kar iznenada je zbolela.«

Temna rdečica ji je zaplala v lice. Videla je, kako je bil njegov pogled razočaran, a že je pri-stavil zanjo stol k mizi in začela eta se pogovarjati.

Spočetka ji besede niso hotele v jezika. A to je kmalu minilo. Saj sta vendar že dolgo poznala drug drugega in imela eta zanimanja, čustva, misli, besede...

Večkrat je opazila, kako jo je njegov razumni pogled začudeno motril. Spet in spet je pozabila, da prav za prav ne sedi radi nje v kavarni, pa se je tako ljubeznivo vedel z njo. Od vzburjenja je zardevala, oči so se ji blestele, kar polepsana je bila.

Cas je potekal, Gabrijela bi bila morala že zdavnaj oditi, pa ni mogla. Vedela je pač, da ga ne bo nikoli več videla. Slednjič je vstala. Spremil jo je.

»Izročite svoji prijateljici Gabrijeli moje po-zdrave!« Jako mi je žal, da je zbolela,« je dejal. »A nekaj vam moram priznati: prvo pismo sem si pisal zgolj iz radovednosti, kakšno dušo ima taka lepota. A pametna, prisrčna pisma vaše prijate-ljice Gabrijele so me presenetila in čudno priklenila. Vendar...« malo je obstal, vendar sem nekoliko v strahu prišel na ta sestanek. Saj ni kar tako za moškega, da bi se pobliže seznanil s tako zvano javno lepotic. Sicer sem pa vesel, da ste prišli vi, čeprav je, po pisnih sodeč, vaša prijateljica Gabri-jela jako dober, pameten človek. In... kajne, da vas bom še kdaj videl?« Njegove oči so se toplo zazrle v njene.

»Mene?« Vsa se je zmedla. »Saj mislim..., to bo moja prijateljica...«

»Veste,« je nadaljeval, ne da bi se oziral na njen ugovor, čutim, kakor da bi vas že od nekdaj poznal. Mogoče je to kako duhovno sorodstvo z vašo prijateljico Gabrijelo? Seveda! Nekakšna skup-nost mora brez dvoma biti, da se spoprijateljita dva človeka! Nežno jo je prijel za roko. »Ali mi ne bi povedali svojega imena?«

In rdeča ko škrlat, s pogledom v stran, je dejala:

»Jaz sem Gabrijela.«

»Ah!« je vzkliknil in ji okrenil obraz k sebi. »To sem ves ta čas čutil.« Prisrčno jo je potegnil k sebi in Gabrijela je prvič v življenju začutila, da ima človeka, ki jo ljubi in ki mu je bila ona že od prvih besed iz dna duše vdana. (C. Mora.)

nost. Očetu so se še bolj odkrivali in globlje pri-klanjali ko doslej, da bi nazorno pokazali, da ni-majo masla na glavi. In celo stric, politik, je kar sam od sebe ponudil očetu službo.

To je bilo zagotvetno. Skoraj strahotno. Od kod je pihljal ta mlačni veter? Od kod so se pozibavale mirovne palme?

»Ali je človek, kar Bog varuj, zares dober, kakor vedno pravimo? Ali eta imela otroka zares dar videev, kar imajo samo otroci, in eta skrivši zapazila maslo na glavah? Ali obdaja glavo vsako-gar, ki ima kako zadolžnico, čeprav le majhno, sijaj breztelesnega masla, ki ga vidi samo jasno oko? Ali ima vsakdo kako rumeno liso, kak ne-svetniški sijaj?

Odrasli tega ne vedo. Toda otroci vedo. In včasih tudi povedo. (Bruno Wolfgang.)

»Aló, park bom zdaj zaprl...«
»Le, saj danes ne grem nikamor več ven...«

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Al mislite, de me je zadenč, ke sem bla u Jakupičevem paviljone na tist umetniški razstavi, ke sa ja prredel trije samouki, Magulič spustu iz rok, ke sem ga enkat pudučila, kuku more prou za prou malat, če če bit res muderen? Kaj š. Koker sem mu rekla »adija«, me je zgrabu zadi za kika in me putegnu nazaj u paviljon, koker de b mou res kašna kumanda nad mana.

»Kam se vam pa medu, ghespa Neška?

Tiste žgančke bote že še lohka ekulhal za muža. Če jih bote prepozen pustaul na miza za kusiu, jih bo mou pa za večerja. Dober žgančik zmeri prou prideja. Ta peru se morva midva ud muderne malarije voreng puguvoit, pol bote pa lohka šli kusiu kuhat, je reku. Glas se mu je pa kr tresu, tku je biu najavolen. Veste, de se mu je mogel fržmagat, ke sem ga tla jest malat učit. Pa ni sam Magulič tak. Usi malari sa glih: mn ke zna malat, bi če bit slaven. Ke se je mal pumiru, je pa spet začeu: »Veste, ghespa, jest sem hodu na Goluc na akademija. Tam sem vidu, kašne farbe sa drevesa. Vite, zatu pa tud delam pulet drevesa zelene, jesen, ke drevesa na rjau ulečaja, delam pa rjave. Tist, ke se učeja na akademiji med zidovijam, pa sploh na veja, kašne farbe sa drevesa. Zatu pa tudi delaja take, de nisa nekumer pudoben. Nebu delam tud plou, če je jasen. Keder se h deže prpraula, nardim pa siuga, de lde veja, de brez marele ni vn za hodet. Jest sem holt resnicoluben, zatu pa tud nardim use tku, koker je u resnic. Jest se na pestim nubemu nafarbat.«

»Že verjamem. Tu je tud lepu ud vas. Ampak vi morte pumiselt, de resnica u uči kole. Zatu pa ta prau malari, ke b se rad ldem prkepil, nardeja usaka reč raj mal drgač, koker ja vidja in koker je u resnic. Vite, zatu pa nime slike tud nubenga u uči na koleja in zdrauje sploh nisa škudlive.«

»Zastopem, ghespa, zastopem. Ampak, kuku nardeja pa tekat, če pesti eden sebe namalat. Al tud raj kašenga družga prutretira, de naručnika resnica preveč u uči na bode?«

»Tist pa spet na sme. Zadet ga more, tu se tku samu ud sebe zastop. Če na bo dober zadet, pa slike plačat na bo tou, pa uzeu ja tud na bo. Ampak en ta prau muderen umetnik bo djaud tud u taka slika neki sojga not, koker u usaka druga.«

Buhve, kuč časa b se še uleku najin špeter naprej zavle muderne malarije, ke nahter lde sa res tak, de s na daja nubene reči dupuvedat, če b na prietu h sreč glih tekat kar u en sap Frtaučku Gusti u Jakupiču paviljon.

Kua se pa špeterata tlela za en prazen nč? Neška, saj ti bod pametna, ke s že u letih in b lohka vedla, de mačka na boš navadla mukat, če se še tku pumujaš. Pejta raj gledat kela dol na

Aleksandrova cesta, kuku alaunasten sprejema ta nova organizacija tujce, ke sa s pršli Iblana ogledvat. Use je u luft, koker na soden dan Vidva pa tlela etujeta in umetnas: rešujeta, koker de b Iblanci brez umetnas sploh na mogel žiut. Umetnas je pršla pr nas že zdauni iz mode. Če b šlu glih za kašen žogobrc, b že nč na reku, ke žogabrc je viteška igra. in je že zaden čas, da se ja tud Sluveni enkat voreng puprimema in ne trpema, da b nas zmeri drug brat. Tud mi se morma trenirat, de boma znal druge brat, drgač. na boma nekol nekamer naprej pršli. Astn, kar hiter stopa z mana, če čta še videt, kuku sluvesen in gostoluben se pr nas sprejemaja lde, če s prideja Iblana ugledvat.

»Ja, kdu pa je prou za prou ustanovu ta organizacija, ke ja tku hvaleš?«

»Kdu nek? Jenesari, al na veš? Zdej, ke nima ja glih nubenga družga pusebenga upraka, sa začel pa štederat, kuku b se dal Iblancem puagat. de b pršli spet ud kašenga gnarja, de na bo mogu kdu reč, de sam za soje varžete skrbjeja.«

»Kuku pa prou za prou sprejemaja goste? Al jim muska kašna okrogla zašpila, ali jim kej fleten ga zapujeja?«

»Pena z luč! Muska ja kušta, pet pa tud še na znaja dober, ke sa se šele organiziral. Ščasama bo pa že šlu, ke boja mal h seb pršli. Zdej na morja še družga strit, koker de kašna zamukaja, al pa zarigaja, de je mal bl živahen u Iblan, koker je punavad. Noja, pa z jajcem sa jih tud dons že trahitral, de na bo mogu kdu reč, de sa tku umazan.«

»Kuku pa tu? A nimaja nč družga?«

»Ja, al misleš, de jih boja s pohanen piškam? Pohane piške raj sami puhustaja. Keder boja spraul kašn tak fond skp za sprejemajne obiskovalcu Iblane, jim boja pa že še drgač pustregel.«

»Z jajcem sa pa Iblanci zadenč že ghespuda Ziučuvica trahitral, ke je pršou h nam sištast predajat, ke mu na jube ta kšelt na gre puseben dober. Sištast pa Iblanci tud nč na ubrajtaja. Sej je še dober, de sa mu jajca ofral. Zaslužu jih tku ni. Če b ghespud Ziučuvic še en čas država kumanderu, b mu Iblanci še z jajcem na mogel več pustrečt, tku b bli uskublen.«

Razvezano snopje

Veliki vseslovanski kmetiški upor leta 1515

Majhne upore v raznih okrajih (zlasti na Kranjskem 1490, 1503, 1513) je zadušila gospoda brez posebnih težav. Dosti skrbni pa ji je prizadejal veliki vseslovanski kmetiški upor leta 1515. Kmetje niso zahtevali nobene spremembe v političnem ali verskem oziru, temveč samo svojo »staro pravdo«, to je, da se odstranijo nove in neupravičene gospodske zahteve, ki niso zapisane v urbarjih, ter da se uveljavijo zopet nekdane pravne navade v podložniškem razmerju k zemljiški gospodi. Skoraj vsaka pritožba, ki so jo sestavili uporniki (n. pr. v Konjicah in v Bohinju), končuje z besedami, da terja gospoda od kmetov to in to, »česar ni bilo prej.«

Upor je nastal na Dolenjskem, kjer je nasilni kočevski graščak Jurij Turn z oskrbnikom Gregorjem Strženom kruto izterjeval deželni davek, ki ga pa ni izplačeval deželni blagajni in ki je razen tega povsod teptal stare kmetijske pravne navade. Turnova nasilna smrt je bila kakor znamenje splošnemu uporu, ki se je vnel ko blisk po vsem Kranjskem, južnem Štajerskem in Koroškem. Povsod je klical upornike bojni klic na zborovanje: »Le vkup, le vkup, uboga gmajna!« Tedanji cesar Maksimilijan je pisal kranjskim kmetom pomirjačo pismo in šla je celo vest po deželi, da cesar soglaša z uporom. Uporniki niso čakali cesarskih komisarjev zaradi preiskave razmer, temveč so šli takoj na delo: s kosami in raznovrstnim orodjem so napadali gradove. — Glavno kmetisko zborovanje je bilo o binkošti v Konjicah in je tjakaj poslal deželni glavar Dietrichstein štiri posredovalce, da se pogajajo s kmeti. Komisarji in kmetje so se baje zedinili v nekaterih točkah, kar pa ni pomirilo razburjenih kmetov. Uporniki so divjali dalje, ker jim gospoda ni izpolnila obljub.

Toda gospoda in zlasti koroški deželni stanov, so zbrali vojaško moč in eo polagoma udušili upor koroških kmetov. Tedaj je bil še St. Vid glavno mesto Koroške. Radi upora pa je plemstvo prosilo cesarja, naj odtegne St. Vidu čast glavnega mesta. Cesar je ustregel želji in je podelil čast glavnega mesta Celovcu, l. 1518. Glavni voditelji upornikov so bili usmrčeni, drugi so morali plačevati »uporniški davek«, ki naj bi bil kmete na veke spominjal tega upora.

Šah

Na turnirju v Kemeriju je bil Reševski po trinajestem kolu v vodstvu z 10 točkami in eno nedokončano partijo, v kateri je pa imel njegov protivnik Relletab boljše pozicijo. Na drugem mestu je bil letonski mojster Petrov z 9 in pol točke. Petrov se je torej naenkrat vrnil med najboljše mojstre, kar je precej nepričakovano. Na tretjem mestu je bil Flohr z 9 točkami in na četrtem pa dr. Aljehin z 8 točkami in eno nedokončano partijo. Mlada velemojstra Fine in Keres sta to pot nekoliko zaostala in videti je, da ne bosta med prvimi. Zelo sveže igra na tem turnirju zmagovalac turnirja v Jurati dr. Tartakower. Prinašamo njegovo partijo s Fineom v petem kolu. Tartakower je nevarnega ameriškega velemojstra elegantno premagal.

Dr. Tartakower—Fine.

1. e2—e4, e7—e6 2. Sg1—e2 (nenavadna poteza, ki pa ni tako slaba, da bi opravila belega v nevarnost. Prednost poteze je v tem, da ne vodi v podrobno raziskane variante.) d7—d5 3. e4×d5, e6×d5 4. Se2—g3, Sg8—f6 5. d2—d4, Lf8—d6 6. Lf1—d3 (beli je svoje figure dobro postiral, posebno močna kontrola polja f5 je za črnega neprijetna.) o—o 7. o—o, Tf8—e8 8. Sb1—c3, Sb8—e6 9. Sg3—f5, Sf6—e4 10. Sf5×d6, Dd8×d6 11. Sc3—b5, Dd6—d8 12. Lc1—f4, Te8—e7 13. f2—f3, Se4—b6 14. Tf1—e1 (beli ima inciativo in zelo neprijetno vznemirja črnega. Grozi T×e7 in Sb5×c7.) Sf6—e8 (po T×e1+? bi črni pešca e7 ne mogel ubraniti, ker bi bel takoj zagrozil črnemu na e liniji.) 15. Dd1—d2, a7—a6 16. Sb5—c3, Te7×e1+ (beli je grozil T×e7 in S×d5.) 17. Ta1×e1, Le8—e6 (na S×d4 bi prišlo S×d5.) 18. Sc3—e2 (konj potuje iz damskega krila na kraljevo krilo, kjer bo mogel zelo močno napasti.) Dd8—d7 19. g2—g4 (beli zopet hoče preko polja f5 vdreti v črno pozicijo.) Se8—d6 20. c2—c3, Ta8—e8 21. Se2—g3, f7—f6 (to zelo zmanjša odpornost črne pozicije. Bolje bi bilo Se6—e7—g6.) 22. Dd2—c2, h7—h6 23. Dc2—d2, Se6—d8 24. Lf4×h6! (s to žrtvijo bel vdere odločilno v črno pozicijo. Slabitev črnega kraljevega krila se je črnemu hitro maščevala.) g7×h6 25. Sg3—h5, Te8—f8 26. Dd2×h6 (proti belemu napadu ni obrambe.) f6—f5 27. Dh6—g6+, Kg8—h8 28. Sh5—f6 in črni se je vdal, ker je po T×f6, Df6+ in L×f5 hitro konec.

Iz turnirja v Rogaški Slatini prinašamo danes partijo med državnim prvakom Pircem in subotiskim mojstrom Schreiberjem. Pire je Schreiberja, ki letos ni igral tako dobro kot lanske leto, z močno igro v zanimivi partiji premagal.

Schreiber—Pire.

1. Sg1—f3, d7—d5 2. d2—d4, a7—a6 (črni namerava na c2—e4 igrati sprejeti damski gambit, varianta, ki jo je Aljehin večkrat uspešno uporabil. Za belega bi bilo radi tega boljše odločiti se za Collejev sistem e2—e3, Lf1—d3, Sb1—d2 itd.) 3. e2—e4, d5×e4 4. e2—e3, Le8—g4 5. Lf1×e4, e7—e6 6. h2—h3, Lg4—h5 7. o—o, Sg8—f6 8. Sb1—c3, Lf8—e7 9. Dd1—e2 (Dd1—h3 je brez moči, ker črni odgovori Sb8—e6 in bel ne sme vzeti na b7, ker izgubi po Sc6—a5 damo. Bolje kot Dd1—e2 bi bilo Le4—e2, čeprav bel potem ne bi imel nič več izgledov kot črni.) o—o 10. Tf1—d1, Dd8—c8! (proti belemu napadu e3—e4 itd. pripravlja protinapad na damskem krilu.) 11. e3—e4, b7—b5 12. Le4—b3, e6—e5, 13. e4—e5, Sf6—d7 14. d4—d5, e5—e4 15. Lb3—c2 (d×e6 bi bilo slabo radi f×e6 in belo kraljevo krilo bi bilo naenkrat v ognju. Ves bel napad v centru je s tem dovedel v težave samo belega, ker bodo centralni pešci hitro elabi in črni dobi napad.) Sd7—e5 16. d5—d6, Le7—d8 17. Sc3—e4, Sb8—d7 (zadržavanje damskega skakača do momenta, ko je res potreben v borbi za središče, je bilo zelo poučno.) 18. Se4—g3, Lb5—g6 19. Le2×g6, h7×g6 20. h3—h4, Dc8—b7 21. Td1—d4 (To ne vodi nikamor. Bolje je bilo dovedlo h4—h5.) Sc5—d3 (grozi Ld8—b6.) 22. Td4—g4, Ld8—b6 (za pešca e5 sedaj ni rešitve.) 23. Le1—e3, Sd3×e5 24. Sf3×e5, Sd7×e5 25. Tg4—e4, f7—f6 (Pire sedaj s kombinacijsko igro konča partijo.) 26. f2—f4, Lb6×e3+ 27. Te4×e3 (na De2×e3 bi prišlo Sg5—g4 in črna dama bi grozila na diagonalni a7—g1 končati partijo.) Se5—d3 28. Ta1—f1, e6—e5 29. f4—f5, Sd3—f4 30. Tf1×f4 (obupen poskus, z žrtvami priti do napada, ki ga pa črni z lahko odbije.) e5×f4 31. Te3—e7, Dd7—b6+ 32. Kg1—h1, f4×g3 33. f5×g6, Dd6—f2 (s tem je dal črni belemu občutiti kruto rešnico, da je vsak odpor brez smisla.) 34. De2—d1, Df2—f5 35. d6—d7, Ta8—d8 36. h4—h5, Df5—d3 in bel se je vdal, ker pade pešec d7 in sledi v par potezah mat.

Križanica

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16					17					18				
19				20							21			
22			23		24					25	26			
27	28		29	30		31		32	33	34		35	36	
37			38			39	40		41	42		43		44
45			46			47			48			49		
50					51					52				
53		54	55		56	57	58		59			60		61
62	63			64	65	66		67		68			69	
70			71	72							73			
74					75					76				
77						78				79				

Besede se začno pri številkah, nehajo pri debelih črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. košček železa, 7. vrsta pesnitve, 10. del noge, 16. tuja beseda za kalup, 17. kuhinjska potrebščina, 18. vas na Kočevskem, 19. del nekdanje Grčije, 20. država v USA, 21. draga dišavi, 22. kemična snov, 24. del cirkusa, 25. francoski kralj, 27. judovski veliki duhovnik, 29. mlečni izdelek, 31. del dneva, 33. jugoslovanski otok, 35. žensko ime, 37. slovenski leposlovec, 39. vrsta padavine, 42. evropski prebivalec, 45. finsko mesto, 46. kos celote, 47. turški naslov, 48. domača beseda za hiat, 49. moško ime, 50. živalska smrt, 51. žensko ime, 52. kuharski izraz, 53. del voza, 55. jugoslovansko mesto, 57. ud družine, 59. del obleke, 60. del glave, 62. dragocen vrč, 65. južna rastlina, 68. del konjske opreme, 70. jugoslovanski otok, 72. zapuščinska listina, 73. operetni skladatelj, 74. reklamno sredstvo, 75. svetopisemska oseba, 76. del obleke, 77. oseba iz Carskega sla, 78. del naslova, 79. kopaško orodje.

Navpično: 1. grška črka, 2. kos papirja, 3. leposlovna oblika, 4. trda snov, 5. tujka za vzgon, 6. domač rokodelce, 7. turško ime, 8. vrsta tesni, 9. ud izumrlega naroda, 10. nadležna žuželka, 11. drag kamen, 12. kraj na Gorenjskem, 13. izbrana družba, 14. Ibsenova drama, 15. del pohištva, 23. druga beseda za udor, 26. del obleke, 28. vojaški izraz, 30. turški državnik, 31. slovenski sportni pisatelj, 32. žensko ime, 34. grška boginja, 36. slab tek, 37. del strehe, 38. vrsta nasada, 39. izraz za strast, 40. kraj ob Adiji, 41. nordijska boginja, 43. izraz za rodbino, 44. izraz pri kovanju, 53. vrsta vina, 54. tujka za oddelek, 56. glasben izraz, 58. azijska reka, 59. divja žival, 60. vrsta jedi, 61. vrsta krme, 63. severno moško ime, 64. kraj pri Trbovljah, 66. okleščen les, 67. kraj v Julijskih Alpah, 68. izraz pri kartah, 69. drag kamen, 71. mestno zabavišče, 73. kaznivo dejanje.

Ali ste že poravnali naročnino?

Rešitev zlogovne križanice z dne 11. julija

Vodoravno: 1. Pia, 3. Loče, 5. mora, 7. peka, 9. kopa, 11. pesa, 13. pripeka, 16. kazavec, 17. buča, 18. dina, 19. Zala, 20. dota, 21. riba, 22. Rača, 23. kozel, 24. šola, 25. trio, 26. želo, 27. Rova, 28. Sana, 29. Solčava, 31. torpedo, 33. Peko, 34. setev, 35. Jelsa, 36. dog, 37. groza, 38. soda, 39. lesa, 40. sreča, 41. Dover, 42. čeka, 43. kamen, 44. Debar, 45. livada, 47. navada, 49. otok, 50. bober, 51. kozak, 52. koza, 53. dijak, 54. Livek, 55. kotel, 56. raven, 57. pater, 58. tiran, 59. cinet, 60. vinar, 61. divigalo, 63. zamenja, 65. dika, 66. bager, 67. Koper, 68. mokar, 69. krona, 70. veka, 71. laso, 72. lemež, 73. Lunkar, 74. jasek, 75. kolek, 76. grapa, 77. kurjava, 79. babica, 81. ročaj, 82. Kovar, 83. nomad, 84. godec, 85. krojač, 86. goba, 87. Jazon, 88. gobec, 89. tamar, 90. božič, 91. kolar, 92. pivce, 93. Polona, 95. risalo, 97. Mali, 98. reja, 99. Ruma, 100. kosa, 101. polja, 102. soba, 103. capa, 104. Tana, 105. gaber, 106. nada, 107. tarča, 108. vagon, 109. narava.

Navpično: 1. pika, 2. Azazel, 3. lovec, 4. čebula, 5. moča, 6. radio, 7. pena, 8. kazalo, 9. kola, 10. Padova, 11. peta, 12. carina, 13. priba, 14. perca, 15. kača, 23. Kotor, 24. šodo, 25. triko, 26. žetev, 27. rosa, 28. saga, 29. solza, 30. vada, 32. pesa, 33. peča, 34. sever, 35. jelka, 36. Domen, 37. grobar, 38. sova, 39. Lena, 40. sreda, 41. dotok, 42. čeber, 43. kazak, 44. deža, 45. lijak, 46. davek, 48. vatel, 49. oven, 50. boter, 51. koran, 52. komet, 53. dinar, 54. liga, 55. koza, 56. rama, 57. Paka, 58. tiger, 59. Ciper, 60. vikar, 61. Dvina, 62. Loka, 64. meso, 65. Dimež, 66. Bakar, 67. košek, 68. mulek, 69. Kropa, 70. veja, 71. Loba, 72. leca, 73. lučja, 74. Javor, 75. komad, 76. Gradec, 77. kurjač, 78. vaba, 80. bizon, 81. robec, 82. komar, 83. mozič, 84. Golar, 85. krovce, 86. Golo, 87. jarica, 88. golota, 89. taliga, 90. Bojana, 91. komatar, 92. pisa, 93. poljana, 94. nabava, 96. sapa, 97. mana, 98. reber, 99. ruda, 100. koča, 101. pogon, 102. Sora.

»Kaj, če bo konj zapazil, da ne znam plavati?«

Podeželska gospodična je prosila trgovca, naj naroči barvo za šminkanje obraza. Ko je naročeno dospelo, ji je izročil s pribombo: »Gospodična, za tolikšen denar bi se dobilo barve, s katero bi jaz najmanj dva kravja hleva prebarval.«

»Mama, tu v časopisu stoji, da iščejo za gledališče statisto. Kaj pa je to, statist?«
»To so oni igralci, ki nimajo nič govoriti.«
»Potem bi pa naš atek lahko prosil za tako službo.«

Kaj pravi tehnika

Jadrarno letanje

Če postavimo plošev pod primernim kotom tako, da piha veter nanjo, nastanejo na plošvi sile, ki pritiskajo plošev navzgor. Tega principa se poslužujejo otroci pri spuščanju zmajev. Krila letala predstavljajo posevno plošev, ki jo motor vleče skozi zrak s tako hitrostjo, da nastane dovolj velika sila, ki obdrži s svojimi pritiskom letalo v višini. Če ustavimo motor, letalo ne pade takoj na tla, ampak drsi v določenem kotu skozi zrak proti zemlji. To imenujemo drsni let.

Drsni let je najpreprostejša oblika jadrarnega letenja. S hriba spustimo jadrarno (brezmotorno) letalo. Pilot vodi letalo proti zemlji.

Jadrarno letenje se je naprej razvil po svetovni vojni v Nemčiji, ki so ji zmagovalci za delj časa prepovedali letenje z zrakoplovi in motornimi letali. — Jadralno letalo ima vse bistvene dele, ki jih ima motorno letalo, samo da mora biti pri jadrarnem letalu, ki mora izrabljati samo zračne sile, vsa konstrukcija čim lažja.

Najbolj čudno se lajku zdi, kako je mogoče, da se letalo tudi brez motorja obdrži v zraku in kakšne so tiste tajnovne sile, o katerih govorimo v jadrarnem letalstvu. — Mislimo si, da piha veter v posebni smeri. Recimo, da zadene veter ob pobočje hriba. Gibajoči se zrak se zaradi hriba ne ustavi, ampak piha ob pobočju navzgor. Veter se giblje v isti smeri, kakor se je gibal po ravnini in se obenem dviga. Dviganje izrabljajo jadrarna letala za letenje. V praksi se je pokazalo, da se dviga tak veter s hitrostjo 0,5 do 4 m/sek navzgor. Če pomislimo, da morejo dobra jadrarna letala leteti tako, da padejo v brezvetrenem ozračju vsako sekundo samo 60 do 70 cm, nam bo jasno, da se bo že v relativno slabem dvigajočem vetru letalo dvigalo z brzino, ki jo daje razlika med brzino dviganja vetra samega in brzino, s katero bi padalo letalo, če bi letelo v brezvetrenem ozračju.

Drugi način, nič manj važen, je letenje v termičnem dvigajočem vetru in letenje v oblakih. Ozračje ni nikoli mirno. Kadar sije sonce na zemljo, vrkava različna zemeljska površina sončno toploto različno. Voda, gozdovi, travniki, močvirja itd. vrkavajo toploto dosti bolj, kakor pesek, ceste, kamenje, naselja itd., ki izžarevajo toploto v zrak. Zrak se nad temi mesti bolj razgreje, postane lažji in se začne dvigati. To je termični dvigajoči veter. Hitrost dviganja je 0,5 do 3 m/sek. Če se na enem mestu zrak dviga, mora na drugem padati. Kadar sije na zemljo sonce, se zrak dviga nad tistimi predeli, ki bolj izžarevajo toploto, nad predeli, ki toploto vrkavajo, pa zrak pada. Zvečer, ko sonce zaide, je pojav obraten. Voda se bolj počasi ohlaja kakor pesek. Ko je pesek že mrzel, še voda poklija toploto v zrak in tako spet nastane termični veter — vendar ravno obraten kakor podnevi. Če hoče jadralec izrabiti termiko, mora paziti, da se obdrži kolikor mogoče dolgo v vetru, ki ga dviga in da hitro prečeka predele, kjer veter pada.

Za jadrarno letenje so velike važnosti tudi beli kodrastni oblaki, ki nastajajo tam, kjer se dvigajoči se topli zrak tako hladi, da se v njem nahajajoče se pare zgostje. Dvigajoči veter je v teh oblakih zelo močan, 4 do 6 m/sek. Jadralec se obdrži na enem oblaku, da pridobi na višini, potem pa »preskoči« na drugega.

Največjo jakost izkazuje dvigajoči se veter ob nevihtah. Z nevihto prihaja val mrzlega zraka v ozračje. Pred tem mrzlim valom se topli zrak z veliko hitrostjo dviga 10 do 14 m/sek. Jadranci se pred nevihto dvignejo v čelno stran oblakov in potujejo z nevihto vred. Z letenjem v nevihtah so dosegli najboljše rezultate za let na daljavo.

Spremembe v načrtu združnega zakona

Načrt združnega zakona je po dolgih peripetijah prišel do tega, da je predložen narodni skupščini. Je to načrt, ki ga je lansko leto izdelalo kmetijsko ministrstvo in smo o tem načrtu že mnogo pisali. Naknadno, ko je ta zakonski načrt že bil sprejet od skupščinskega odbora in sicer v neizpremenjeni obliki, je kmetijski minister 14. t. m. predlagal neke spremembe. Te spremembe so pa deloma precej bistvene, tičejo se združnih zvez, zato podajamo v kratkem njih vsebino.

Prvotno je načrt vlade določal, da bo morala vsaka zadruga biti članica ene revizijske ene poslovne zadruga iste vrste v okviru revizijske zveze. Revizijska zveza ne bi smela istočasno biti tudi poslovna zveza.

Spremenjeni predlog te določbe nima več, ampak predpisuje le, da mora biti vsaka zadruga članica ene zveze in, če ta zveza ni revizijska,

tudi v revizijski zvezi, v kateri je članica njena poslovna zadruga zveza. Pravico revizijske zveze more dobiti le tista zveza kreditnih ali pa nabavnih zadrug, ki imajo najmanj 300 članic, zveze produktivnih zadrug ali pa zavarovalnih zadrug pa morajo imeti najmanj 100 članic. Zveza, ki ne bi imela toliko članic, bi morala biti članica kakšne revizijske zveze.

Je pa ostala v spremenjenem načrtu določba, da smejo članice poslovnih kreditnih zvez biti le kreditne zadruge in pa zveze drugih združnih vrst.

Spremenjeni načrt se je v zgoraj navedenih točkah bolj prilagodil obliki naše združne organizacije in moramo vsled tega to spremembo pozdraviti. Po prvotnem načrtu bi bila naša združna zadruga organizacija popolnoma razbita, revizijske zveze bi bile ločene od poslovnih, kar po predloženem spremembi odpade.

Izgledi za naš izvoz v Italijo

Te dni so bili objavljeni kontingenti, ki nam jih je na sestanku jugoslovansko-italijanskega stalnega odbora priznala Italija za naš izvoz. Ti kontingenti pomenjajo napredek nasproti stanju, ki je bilo pred tem. Možnost našega izvoza v Italijo je sedaj povečana. Po svoji vrednosti predstavljajo novi kontingenti 500 do 600 milijonov dinarjev, dočim je po septembrskem sporazumu mogel izvoz znašati le okrog 400 milijonov dinarjev.

Dosežene kontingente smatramo sedaj kot uspeh. Vendar pa je vrednost teh kontingentov le mal del tega, kar smo svoje čase, ko je bila naša trgovina še brez sedanjih ovir, v Italijo dejansko izvažali.

Vrednost našega izvoza v Italijo je znašala:

v letih	milij. din.
1929	1971.2
1930	1919.3
1931	797.5
1932	672.3
1933	137.1

Sedaj dovoljeni kontingenti ne dosežejo torej niti tretjine vrednosti izvoza iz časov pred krizo. Seveda je treba pri tem upoštevati, da je vrednost izvoza padla deloma tudi zaradi nižjih cen, toda na račun padca cen gre le mal del znižanja vrednosti izvoza. S sedanjimi kontingenti torej ni mogoče računati na tako intenzivnost naših trgovinskih odnosov z Italijo, kakor smo je bili včasih navajeni.

Obstoja pa še vkljub dovoljenim kontingentom vprašanje, če bo mogoče vso dovoljeno množino res izkoristiti. Izvoz v Italijo bo odvisen od našega uvoza iz Italije. Ne bo lahko ta uvoz kar tako povečati. Iz Italije smo uvažali posebno veliko tekstilnega blaga, sedaj proizvajamo tekstilij že sami velike množine. Na drugi strani pa za blago, ki ga potrebujemo, konkurira Italiji v pogledu cen prav uspešno Nemčija.

Kontingenti predstavljajo prav za prav okvir, v katerem se bo gibal naša trgovina z Italijo. Možnost našega izvoza bo odvisna od sposobnosti našega uvoza iz Italije.

Da se medsebojna trgovina regulira v smislu obojestranskih gospodarskih potreb in plačilnih zmoglosti, je dogovorjeno tudi, da klirinški saldo z Italijo ne sme biti večji kot 20 milijonov lir odnosno 50 milijonov dinarjev bodisi v našo korist ali v korist Italije. Ako bi klirinški saldo šel čez to mejo, bodo naša Narodna banka ter italijanski kompenzacijski zavod sporazumno podvezla korake za zmanjšanje salda na znesek 20 milijonov lir oziroma 50 milijonov dinarjev.

Dosedanji sporazum glede kliranga je spremenjen tudi v toliko, da ne bo več samo italijanska lira služila kot podlaga za plačila. Po novem sporazumu bo kliring imel dva računa, in sicer bo en račun v dinarjih, a drugi v lirah. Račun lir bo vodila naša Narodna banka, račun dinarjev pa zavod za plačila v Rimu.

Kontingenti, ki so bili sedaj dovoljeni, veljajo za šest mesecev in v kolikor v tem času ne bi bili izrabljeni, se avtomatično prenašajo na nadaljnje poletje.

Vprašanje preferencialov in ugodnosti z ozirom na preferenciale, ki jih uživata Avstrija in Ogrska, in katerim bo treba prilagoditi tudi naše trgovinske odnose z Italijo, bo prišlo v razpravo na prihodnjih sestankih italijansko-jugoslovanskega stalnega odbora. Še-le tedaj, ko bo to rešeno, pa bo mogoče te naše medsebojne odnose v celoti in pravilno presoditi.

Znižanje prometnega davka na moko in njene izdelke

Finančni minister je 14. t. m. izdal uredbo, s katero se znižuje skupni prometni davek na moko in odpravlja dopolnilni davek na kruh in pecivo. Ta uredba je bila izdana v cilju poživitve našega gospodarskega življenja in olajšanja davčnih bremen najširših slojev.

Dosedanji skupni davek na poslovni promet je znašal 5%, dopolnilni davek na izdelke iz moke pa 3.7%. Ta davek, ki so ga morali nositi seveda konzumenti, se je pokazal kot previsok. V namenu, da se zniža cena moki in kruha ter pecivu, in da se razbremenijo najširši sloji, je skupni davek na moko znižan na 4.25%, dopolnilni davek

na navaden kruh in na navadno pecivo, ki je znašal 3.7%, je pa sploh ukinjen. Istočasno je znižan dopolnilni davek na luksuzno pecivo od 3.7% na 1.25%, in na slaščičarske izdelke pa na 2.5%.

Stanje vlog pri denarnih zavodih v juniju 1937

Stanje hranilnih vlog in vlog v tekočem računu je 1. junija t. l. znašalo pri denarnih zavodih (drž. hipotekarna banka, poštna hranilnica, samoupravne hranilnice in privatne banke) 390 milijonov din.

Razdelitev vlog je bila sledeča (v milij. din):

	1. V. 1937	1. VI. 1937
Drž. hipotekarna banka	2.929	2.973
Poštna hranilnica	2.115	2.121
privatne banke	6.275	6.296

skupaj 11.319 11.390

V mesecu maju so vloge narasle za 71. milijonov dinarjev, od tega odpade največ na Državno hipotekarno banko (44 milij.). Junija lansko leto so vloge pri istih denarnih zavodih znašale 10.392 milijonov din, ter so se torej v enem letu povečale za 998 milijonov dinarjev.

Glavni del povečanja vlog pa, kot vidimo, odpade na državne zavode, hipotekarno banko in poštno hranilnico, pri privatnih zavodih je povzročila v razmerju z obeloječim stanjem vlog le neznatno.

Poročilo o stanju vinogradov

Kraljevska banska uprava, oddelek za kmetijstvo, poroča na podlagi došlih poročil iz vseh okolišev, da je razvoj vinogradov na splošno povojen v kolikor ni nastopil palež in ni bilo ujm. Letos je posvečala banska uprava nastopu peronospori posebno pažnjo. Prvič se je pojavila peronospora 21. maja (Podgorce pri Ptuj, Paradiž pri Sv. Barbari v Halozah, Ljutomer, Novo mesto). Močnejše je pa peronospora nastopila proti koncu junija ob času deževja in toplenga vremena. Inkubacijska doba bolezni je trajala komaj 10 do 12 dni, dokler peronospora ni nastopila okoli 30. junija, zlasti po vrhovih in mladji trti in tudi po grozdju.

Vinogradniki so večinoma štirikrat štrpili vinograde. En del vinogradnikov je izvršil celo peto in šesto škropljenje, a je kljub temu še precej od peronospor napadenega grozdja. To je pripisovati po večinu površnemu škropljenju in slabi sestavi škropliva.

Grozdje se veled ugodnega vremena lepo razvija in prihaja že v moko. Pojav grozdnih plesni, o kateri tožijo zadnje čase mnogi vinogradniki, večinoma ni bil ovid, temveč peronospora. Kdor je posvečal tretjemu in četrtemu škropljenju večjo pozornost, ta nima napadenega grozdja, listje je zdravo pod in nad grozdem; to pa je ravno za zoričev največje važnosti.

Ovidi se pojavlja v manjši meri. Vinogradniki so že izvedli drugo žvepljenje, v kratkem bodo še tretje. Nekateri so primečali pri četrtem in petem škropljenju med galičeno brozgo za zatiranje plesni žvepleno-apueno brozgo in so dosegli uspehe.

Žitne cene in Prizad

Mednarodna situacija na trgu pšenice je bila te dni v pogledu tečajev nekoliko slabša, toda razpoloženje je bilo tudi še naprej čvrsto. Na naših trgih je bil dovoz blaga precej slab, kar pa ne ovira, da ne bi prišlo do špekulacij. Prizad je sklenil, da bo novo pšenico plačeval po 180 din za 100 kg. Vendar pa ta cena ni še definitivna, ker mora o tem sklepati še ministrski svet.

Tendenco na trgu koruze je zelo čvrsta, čemur je vzrok velik interes Prizada za koruzo. Ceno koruzi je Prizad povisal od 97 na 99 din za 100 kg. V dveh dneh je Prizad kupil 565 vagonov koruze.

Izgledi za novo koruzo so zelo ugodni.

Število natovorjenih vagonov je v mesecu juniju po statistiki naših državnih železnice znašalo 136.302. V maju je bilo natovorjenih 129.896 vagonov, v juniju lanskega leta pa 112.085. Proti juniju lanskega leta znaša povečanje za 20.244 vagonov ali 17%. To povečanje je dokaz, da se je gospodarska aktivnost proti lanskemu letu znatno povečala.

Srbsko 4% posojilo iz leta 1895 je padlo na pariški borzi od 246 na 237 z ozirom na vest, da so prekinjena pogajanja med našo vlado in med zastopniki francoskih imejiteljev tega posojila.

NASLOV ZA BRZOJAVE:
JUGOBARUCH PARIS 96.
TELEFON:
OPERA 98-15 IN 98-16

**BANKA
BARUCH**
PARIS 9^e - 11, RUE AUBER

SE PRIPOROČA JUGOSLOVANSKIM OBISKOVALCEM
PARISKE SVETOVNE RAZSTAVE ZA VSE BANCNE
POSLE, KI JIH IZVRŠUJE NAJKULANTNEJE.

Združni gospodarska banka d. d. v Ljubljani
sklepuje svoj občni zbor na dan 5. avgusta t. l.

Nagradno tekmovanje jugoslovanskih harmonikarjev na Ljubljanskem velesejmu bo letos na nedeljo, 12. septembra. Tekmovali bodo v sedmih skupinah: Diatonična harmonika. Kromatična harmonika. Mladinsko tekmovanje za tekmovalce do 10. leta starosti na diatonični ali kromatični harmoniki. Profesionalni, proizvajalci in trgovci harmonik. Ansambli. Tekmovanje za prehodni pokal na diatonični in kromatični harmoniki in naslov jugoslovanskega prvaka za leto 1937/38. Posebna skupina za one igralce, ki so na dosedanjih tekmovanjih že prejeli kako nagrado. Prijavni rok je zaključen s 1. septembrom t. l. Prijave sprejema urad Ljubljanskega velesejma, ki pošlje na željo vsa tovarna navodila brezplačno.

Italija uvaža naše žito. Z Italijo se je naša država sporazumela, da kupi od nas in plača potom kliranga 2500 vagonov pšenice in 3000 vagonov koruze. Te množine bo Italija kupila pri nas po naših domačih cenah, kakor je to bilo tudi lanskega leta.

Občuten padec franka. Francoški frank, ki je zadnji čas sploh nagljen k slabosti, je včeraj mednarodno za nekaj točk zdrknil. V Curihu je notiral danes 16.675 proti 16.86 včeraj. Na pariškem trgu pa je angleški funt včeraj poseknil od 128.04 na 128.90. Popoldne pa je celo prišlo do tečaja 129.55 za funt. Kot vzrok za ta novi padec franka navajajo notranje politične težave v Franciji.

Razdolžitev kmetov na Madžarskem. Nova kmetijska uredba predvideva končno ureditev dolgov kmetov, ki imajo manj kot deset oralov. Za to potrebna sredstva znašajo 80 milij. pengov, od katerih bo dal 20 milij. na razpolago socialno zavarovalni zavod, ki bo s tem dosegel dolgoročno plasiranje svojega kapitala s 5½%, 10 milij. bo dala poštna hranilnica, 24 milij. prizadeti denarni

zavodi upniki kmetov, okrog 18 milij. budimpeštanske velebanke, 8 milij. pa finančni sindikat, ki bo emitirali kmetijske obligacije, iz svojega kapitala in svojih rezerv.

Borza

Dne 17. julija 1937.

Denar

Devizni promet je znašal 9,643.000 din.

Curih. Belgrad 10, Paris 16.675, London 21.70, Newyork 436.625, Bruselj 73.475, Milan 22.975, Amsterdam 240.50, Berlin 175.45, Dunaj 83 (82), Stockholm 111.90, Oslo 109.025, Kopenhagen 96.875, Praga 15.21, Varšava 82.70, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Hel-singlons 9.59, Buenos-Aires 132.

Sport

Prireditve v Ljubljani in Mariboru

Ljubljana

Na igrišču SK Ljubljane, Tyrševa cesta ob 18, ob 16.30 predtekma: Slovan—Moste. Vstopni-na je popolarno nizka. Juniorji Ljubljane igrajo v Mariboru finalno juniorsko prvenstveno tekmo z juniorji Zelezničarja.

Maribor

Nogomet: na stadionu SK Zelezničarja, Tržaška cesta ob 16: prva finalna tekma za prvenstvo juniorjev Slovenije med prvakom Ljubljane SK Ljubljana in prvakom Maribora SK Zelezničar. Sodi g. Bergant.

Himalajo si hočejo pokoriti

Najvišje gorovje na svetu, ki so se ga doslej lotevali Angležji, Nemci, Francozi, Amerikanci in Rusi, hočejo sedaj naskočiti še Avstrijci. Ti so se nekaj tujih ekspedicij sicer že udeležili, sami pa niso še nobene pripravili. Pri nesrečnem pohodu na Nanga Parbat 1. 1934 (tudi letošnji nemški ni bil brez žrtve) sta Tirolca Aschenbrenner in Schneider dosegla najvišjo točko 7850 m visoko na tkzv. Srebrnem sedlom. Schneider se je med vsemi hribolazi največkrat povzpel čez 7000 m visoko.

Prihodnje leto spomladi bo dunajski profesor Schwarzhuber krenil s petimi izkušenimi planinci v Indijo. Kako resno mislijo Avstrijci, razvidimo iz tega, da ne bodo že kar prvi naskočili enega od trinajstih 8000 m visokih vrhov, temveč se bodo najprej urili in priredili »izlete« na gore v višinah »samo« do 7000 m. Prav tako ne mislijo na pot z velikim številom domačih spremljevalcev. Samo 6 Darjeelingecev bodo vzeli s seboj in nekaj nosačev. Denarja pa ne bodo rabili več kot okrog 350.000 dinarjev, ki so jih že zbrali.

Časten športnik

Pri angleških prvenstvih v golfu (pri nas so nedavno zgradili igrišče za golf v okolici Bleda) se je zgodil dogodek, ki ga je malokdo opazil, pa je bil vendar zelo pomemben. Trener, ki ga nihče ni poznal, je sodeloval pri tekmah in šele pri deveti luknji opazil, da je od četrte luknje naprej igral z žogo, ki ni bila njegova. Noben ni tega opazil, toda Kenyon (tako se mož piše) je svojo zmoto takoj prijavil. Pogreška, ki jo je nehoti napravil, ga je stala mnogo: polovanje nazaj na Skotsko in izgubo enotedenske nagrade za po-uevanje. Lep zgled za pravi športni duh pokli-ene tekmovalca.

Izlet kolezarjev v Postojno

dne 1. avgusta.

Za skupni izlet kolezarjev v Postojno, ki je prvi po svetovni vojni, je izredno zanimanje ne samo med tistimi, ki bi to pot na koleseh opravili, temveč tudi med takimi kolezarskimi ljubitelji, ki iz tega ali drugega razloga ne morejo s kolezi v Postojno, a bi radi šli s kakim drugim prevoznim sredstvom. Tudi tem je prireditelj ustregel njihovo željo in izposloval, da lahko pridejo v Postojno tudi z vlakom; odhod tega vlaka z Ljubljanskega kolodvora bo ob 6.15, povratek iz Postojne v Ljubljano pa ob 19.15. Prijave za vlak sprejemajo isti poverljivci kakor pri kolezarjih, in sicer: Pisarna Gorjane Jakob, Miklošičeva c. št. 15, tel. 20-66; tvrška Ivan Jax in sin, Gosposvetska cesta št. 1, tel. 24-65 in vsi predsedniki, ozir. tajniki kolezarskih klubov podzveze »Ljubljana«. Na Vrhniki pa trgovina gosp. Franc Sušteršič. Prijavnina 40 Din, t. j. za obmejno prelaznico, vstopnina za v svetovnoznano Postojnsko jamo itd. Izletniki z vlakom si morajo seveda na postaji kupiti tudi nedeljsko povratno karto.

Kolezarji, ki bi se jim zdelo za nedeljo preveč vožnje na kolezu, se lahko iz Ljubljane odpeljejo že v soboto popoldne, in sicer samo do Planine, ker morajo tam prenočevati in se zaradi skupnega potnega lista pridružiti v nedeljo večini izletnikov, ki bo v Planini okrog pol 9. Odhod kolezarjev iz Ljubljane in ljubljanske okolice bo v nedeljo, dne 1. avgusta, ob 6 zjutraj izpred Narodnega doma, povratek iz Postojne pa okrog 17.

Ob priliki tega izleta v Postojno prireditelj tamkajšnje lokalne oblasti tudi mednarodno kolezarsko dirko na progi Postojna—Razdrto—Postojna (26 km) — kar se bo z ozirom na prekratko razdaljo mogoče podaljšalo — v kateri bodo sodelovali naši in italijanski dirkači-amar-terji. Za zmagovalce so razpisane tako od ene kakor tudi od druge strani krasne nagrade. Zato naše dirkače opozarjamo, da se najkasneje do

20. t. m. prijavijo pri tajniku podzveze gosp. Gregorcu glede udeležbe v omenjeni dirki.

Prijave za vse izletnike se zaključijo 24. t. m. in morajo vsebovati: ime in priimek z imenom očeta, poklic, datum in kraj rojstva, stalno bivali-šče, evidenčno in tovarniško številko ter znamko kolesa.

V slučaju slabega vremena se izlet vrši dne 22. avgusta.

Od vseh strani

Končno so vendarle izgubili Baski — nogome-taši. Že dva meseca igrajo po Rusiji, stalno so zmagovali, sedaj pa so menda že utrujeni. Kar z 2:6 so izgubili v Moskvi tekmo proti »Spartaku« in poročila pravijo, da so strašno slabo igrali.

Navzlic rekordu (madjarskemu), ki ga je po-stavil Szabo v teku na 5000 m v Helsinkiu na Fin-skem, je bil premagan. Prvi je bil Mäki (14:31.4), 2. Szabo (14:33.8), 3. Askola (14:36.4). Lehtinen je odstopil.

Po baltičkih deželah in državah potuje ro-munsko nogometno moštvo, ki pa je precej skrupu-cano. Sicer je doslej doseglo nekaj uspehov, to pot pa so jih Estonci v Tallinu premagali z 2:1 (0:0). Gledalcev je bilo samo 6000.

Amerikancu Parkerju, ki je v teniških tekmah v Wimbledonu edini odzvel en set zmagovalcu Budgeu, je bivši teniški svetovni prvak Anglež Perry prerokoval, da ne bo dolgo, ko bo svetovni prvak. Sedaj pa so ga Amerikanci v tekmah za Da-visov pokal proti Nemčiji zapostavili in bo na-mesto njega igral Grant, ki je menda vendarle boljši. Računajo, da bo prvega dne Nemec v Cramm premagal Granta, Amerikanec Budge pa Nemca Henkela.

Razpis

lahkoatletskega prvenstva mesta Maribor za poedince.

Sportni klub Zelezničar (Maribor) razpisuje za dne 23., 24. in 25. julija 1937 prvenstvo Maribora za poedince. Prireditve se bo vršila na stadionu SKZ na Tržaški cesti z naslednjim sporedom:

Dne 23. julija z začetkom ob 18.30: 1. tek 800 metrov, 2. tek 5000 m.

Dne 24. julija z začetkom ob 16: 1. predteki na 100 m, 2. met krogla, 3. skok v višino z zaletom, 4. predteki na 400 m, 5. 100 m finale, 6. met kladiva, 7. trosek, 8. 400 m finale, 9. zapreka 110 m predteki.

Dne 25. julija z začetkom ob 8.30: 1. tek 110 m zapreke finale, 2. met diska, 3. 200 m predteki, 4. skok ob palici, 5. tek 1500 m, 6. met kopja, 7. fi-nale 200 m, 8. tek 10.000 m, 9. skok v daljino z zaletom, 10. stafeta 4 krat 100 m.

Pravico nastopa imajo vsi verificirani atleti mariborskih in JLAZ-i včlanjenih klubov.

Prvi v vsaki disciplini dobi naslov »Prvak Maribora za leto 1937« ter častno priznanje.

Prijave pošljite najkasneje do 16. julija 1937 do 12. na naslov: SK Zelezničar, Maribor, Delav-nica drž. železnice. Upoštevajo se samo prijave klubov.

Prijavnina za atleta znaša 3 Din. Prijave brez prijavnine, kakor tudi zakasnele prijave se ne bo-do upoštevale.

Tekališče je dolgo 428 m, ima dva nedvignjena zavoja in je posuto z ugaski.

Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilnikih JLAZ-e.

»Velika športna prireditve v beneška noč na Savia. Društvo za pospeševanje tujskega prometa v Krakem bo priredilo v nedeljo, dne 30. t. m. pri novo sgrajenem kopališču ob Savi veliko športno prireditev. Na spo-redu so razne plavalne in veslaške tekme. Obenem bo velika ljudska zabava. Veselice se bo pričela ob 3 po-poldne. Zvečer bodo vozili na Savi bajno razsvetljeni čolni. Vse prostor pri kopališču in paviljonu bodo lepo razsvetljeni. Poskrbljeno je tudi za dobro jed in pristno dolensko kapljico ter za prasička na račinu. Kdor hoče res pravega in prijetnega razvedrila, naj ta dan ne za-mudi v Krakem izredno prilike in obišče našo skrbno pripravljeno prireditev »beneška noč«.

Kako se je začelo?

Dne 18. julija se je sredi popoldanske godbe oglasila vest španskega radia: »Odbora socialistične in komunistične stranke nas s privoljenjem vlade obveščata: »Tajno rovarjenje fašistov, ki jih vodita Gil Robles in Franco...«, se je večeraj v Melilli in Ceuti razvilo v upor, ki je planil tudi na polotok. V Seville je aredišče tega gibanja. Potrebno je, da se delavske vrste neutegoma pripravijo na morebitne poulične boje... Veak delavec naj se koj zglaši v najbližnjem zbirališču svoje organizacije!«

Slično so se glasila povelja anarhistično-sindikalnih zvez in še isto noč je iz notranjega ministrstva, torej popolnoma soglasno z vlado, govorila kot prvi »republikanski politiki« proslula komunistična Dolores Ibarruri, s pridivkom »Passionaria«.

Se v isti noči so začeli ljudi kar trumoma vlačiti v ječe. Ker se splošna policijske čete niso udeležile teh pohodov, so bili le rdeči milničniki ti, ki so vsak v svojem mestnem okraju aretirali vsakogar, ki je bil osumljen, da je »fašist«. »Fašist« je bil pa vsak, kdor ni spadal h kakoli organizaciji proletarcev ali ki je imel kaj denarja. Seveda so bili »fašisti« tudi vsi duhovniki.

Strelji se razlegajo v poletno nedeljsko jutro. Puš generalov? Kdor doživlja te dni, vidi le eno: revolucijo rdečih! Rdeči so povsod, rdeči ukazujejo, preiskujejo hiše, požigajo, ropajo, aretirajo, streljajo. Nekaj madridskih vojašnic se je priključilo Francu. Na tisoče rdečih milničnikov v zvezah s policijskimi četami navalni na te vojašnice. Najhujši so boji za vojašnico Montano. Semkaj je moglo skrivati priti nekaj stotin falangistov. Letalci z bombami obmetavajo etaro zidovje. Poulična sodra tuli od jeze. Poveljnik, general Fanjul, sklene, videč, da se ni moči upirati, da preda vojašnico, kar mora poplačati s svojim življenjem. Večina častnikov se zbere v tako zvanem prostoru za zastave; in tu izvršijo samomor. Moštvo drevi na ceste. Vsakogar, ki ima civilne čevlje, odvadejo kot »fašista« na dvorišče. Krog 160 mož so tako segnali skupaj in jih »strojnimi« pokosili. Ostalo moštvo ujamejo in ga zenejo s seboj.

V »Palači lepih umetnosti«, v sijajnem poslopiju Madrida, je komunistična Čeka otvorila svoj tribunal v dvorani, ki so jo zastrli s črnim blagom. Pod rdečim erpom in kladivom stoluje jud in začne izvrševati sodnijsko oblast. Na cesti Fomento se

utabori Čeka anarhistov. Povsod sam teror drubali, sama morija. Začno se prosluli »prehodi na pokopališče«, odkoder se nihče ne povrne; osnuje se »motorizirana morija«, kakor so nazivali avtomobile, ki so prevažali razne poveljnike in krvnike. Povsod goreče cerkve, vsak prostor, vsak trg — krvavo morišče. Zarana se izprašujejo sosede: »Ali je prišlo sveže blago?«

To so dnevi, ki se je v njih ves svet s strahom zavzel, videč, kako španski boljševizem muči svoj narod, kako mori nedolžne žrtve, kako seganja množice na morišča, prav tako, kakršno je bilo v Rusiji ob izbruhu rdeče revolucije. Vse svetovno časopise objavlja pretresljiva poročila.

»Daily Mail« z dne 21. 8. 1936 piše: »V Barceloni so menihi in redovnice segnali v skupni prostor, kjer so jih alekli in postrelili.«

Isti list poroča dne 18. 8. 1936: »Mr. John Roncon nam piše iz Cartagene: 50 orožnikov so zvezali tako, da jim je šla vrv od vratu do vratu, obtežili so jih z železnimi kladami in jih z rdeče jetniške ladje »Sil« pahili v morje.«

Posebni dopisnik pariškega »Journala«, Emile Condroyer, je poročal: »V El Arabalu sem videl ječo, kjer so bili vidni še sledovi ognja in petroleja. Preden so nacionalisti prišli semkaj, so rdeči, ki so bili zaprti v ječo 30 moških, žensk in otrok, izlili skozi okno petroleja v ječo, kamor so potem pometali goreče vžigalice... V Utreri, južno od Seville, so nekega moža privezali na etol, njegove otroke pa na njegova kolena in so jih zažgali... V nekem drugem španskem mestu, kjer so gospodarili rdeči, je videl dopisnik skupino žensk v črni obleki. Vprašal je milničnike, kdo da so te ženske. Porogljivo je odvrnil milničnik: »To so vdove od večeraj, danes in jutri.«

»Je suis parlot«, pariški list, je napisal 15. 8. 1936: »Neki francoski inženir, ki so ga dogodki prehiteli v Gijonu, nam poroča o umoru neke mlade Švedinje, njegove sosedice v hotelu. Našel jo je, kako je imela razparan trebuh in črevesje ji je ležalo na obrazu.«

List »Matine« pa je zapisal 14. 8. 1936: »Pred Barcelono je zasidran parnik »Uruguay«, ki ga imajo rdeči za jetnišnico, kjer je več stotin ujetnikov, katere bodo kmalu vse po vrsti postrelili.« Tako se je začelo!

Kristus „sovjetski sovražnik št. 1“

Na nekem zborovanju 8—10 letnih »pionirjev« v Saratovu, so na predlog nekega mladinskega komunističnega sklenili, da proglasi »Kristusa za sovjetskega sovražnika št. 1«. Dalje so oznanili sovjetski mladini, da naj se doma upre vsakdo, ki bi ga starši silili k verski vzgoji. Vodstvo »pionirjev« je sklenilo, da bo imelo vsak mesec po enkrat shod »sotroških brezbožnikov«.

Osrednji svet moskovskega brezbožniškega gibanja je nedavno sklenil, da ustanovi posebne propagandne in poevetovne postojanke po deželi. Te postojanke naj bi mimo propagandnega delovanja nadzirale tudi duhovnike in pazile na mlalino, da bi ne bila pod verskim vplivom. Te postojanke naj bi tudi naznanile GPU vse tiste člane komunistov, ki navzlec svarili, še vedno hodijo v cerkev.

Neki sovjetski list potrjuje vest, da v Haba-rovsku, Blagoveščenskem, v Čiti in Irkutsku zaprli 200 duhovnikov, po večini pravoslavne vere. Zaprli so jih, češ da so vohunili v prid sovjetskim sovražnikom in da so hujskali ljudstvo proti Stalinu in Rdeči armadi. Ježov, načelnik GPU, je izdal ukaz,

da morajo v omenjenih mestih in okolici zapreti vse cerkve in izročiti duhovščino posebnemu sodišču.

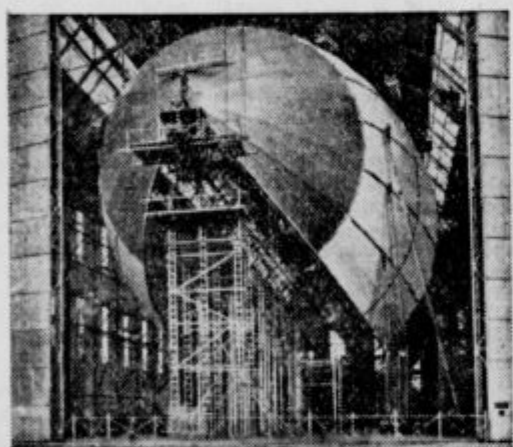
V prvih 6 mesecih tega leta so v Sovjetski zaprli 612 cerkva; 402 cerkvi sta bili pravoslavni in 81 je bilo katoliških. Dalje so še zaprli 60 mesej, 55 sinagog, 6 baptističnih cerkva in 2 metodistični. Večina teh cerkva so uporabili za komunistično stranko.

Ukrajinske zveze brezbožnikov so naprosile vlado sovjetske unije, naj duhovnikom prepove spovedovanje. Oprajo pa vlogo na to, da je spoved jako nevarna, češ da verniki izdajajo duhovnikom vojaške tajnosti... A GPU je že brez te vloge prepovedala spoved; duhovnike, ki bi se zoper to pregrešili, bodo kaznovali s 4 letno ječo.

Osrednji svet sovjetskoruskih brezbožniških zvez je še sklenil, da ustanovi posebno tiskarno, ki naj bi framasone vsega sveta oskrbovala s spisi brezbožniške vsebine. Spise bodo tiskale v 13 evropskih jezikih. Poseben oddelk tiskarne naj bi tiskal spise za narode izven Evrope, zlasti za Daljni Vzhod. V novi tiskarni bo 6000 uslužbencev.

Novi nemški zračni velikan

Ogromne množice ljudi iz vsega sveta si vsak dan ogledujejo hangar v Friedrichshafenu, da bi videli tudi, kako gradijo novega nemškega zračnega velikana »LZ 130«, ki je konstruiran po vzorcu zgoralega »Hindenburga«. Verjetno je, da bodo vsa gradbena dela končana že sredi septembra. Ta zrač-

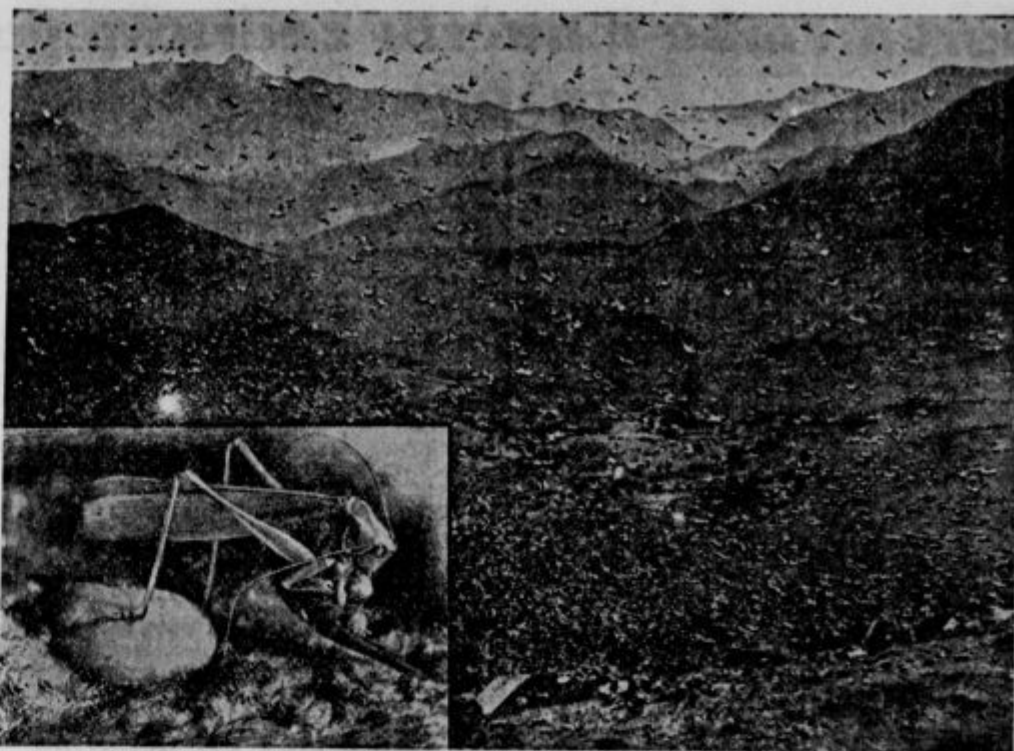

Ogrodje zrakoplova »L 7130« oblačijo v gumirano svilo, ki propušta zelo malo nosilnega plina

na ladja je namenjena za prekoceanska potovanja; hitrost je preračunana na 135 km na uro.

Oblika zrakoplova je aerodinamična, dolžina znaša 248 m, premer 41 m. »Hindenburg« ali »LZ 129« je bil dolg 237 m, širok pa 30 m. Tako bo novi »LZ 130« bolj vitek, kakor njegov prednik in vsi starejši Zeppelinji, poleg tega pa je skelet »LZ 130« konstruiran iz posebno močne spojine aluminija. Gonilnih snovi (težko olje) bo nosil 60.000 kg. Na palubi »LZ 130« sta dve vrsti dvoran in kabin, ki so med seboj oddeljene s posebnimi hodniki; dvorane so določene za dnevno bivanje, 25 spalnih kabin pa ima 50 postelj. Posebna novost pri tem novem prekoceanskem zračnem velikanu je dvorana za kadike, ki ustreza vsem varnostnim predpisom, ki so radi nesreče »Hindenburga« mnogo strožji od prejšnjih.

Pri žalostni nezgodi nemškega vodljivega zrakoplova »Hindenburga« je bila uničena tudi ogromna korespondenca — 200.000 pism, ki jih je balon vozil na krovu iz Evrope v Ameriko. Pri reševanju žrtev katastrofe so rešili izpod gorečih ruševin komaj 20 pism, ki so ostala nepoškodovana. Med temi pismi je bilo tudi pismo mladega dečka iz Solingena, ki je po zračni poti poslal voščila za rojstni dan svoji materi, ki živi v USA. Ostala rešena pisma so trgoveškega značaja. Med ameriški filatelisti se je začel pravi lov na znamke z žigom »Hindenburga«, kar gotovo ni nič čudnega.

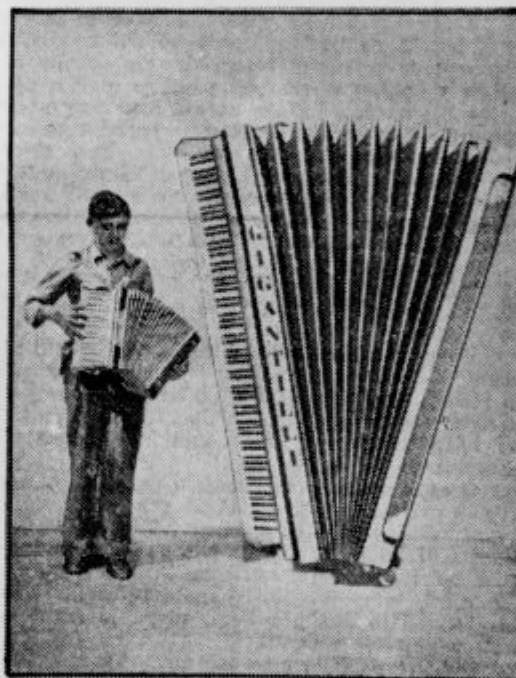
Argentinsko poljedelsko ministrstvo je nakazalo več milijonov pezet za pobiranje kobilic. Tako bo tudi 70.000 metalcev ognja sodelovalo pri tem pobiranju, zakaj letos je Argentini še posebno v nevarnosti, da ji vse poljske pridelke požro nebrojna krdela kobilic.

Ribič — potapljač

Hodi pod vodo in z roko ribe lovi

Zdaj pa zdaj moreš videti v Požunu človeka, ki ima izredno skazen obraz, da ga vsakdo pogleda. Pa ni le radi tega zanimiv, marveč radi svojega poklica: on je namreč ribič. Pa ne navaden ribič, kakršnih je na tisoče ob Donavi, ampak je ribič-potapljač. Imenuje se Jožef Kováč (Kovács ga ondi pišejo) in mu je 35 let. Pozna vse južno-slovaške reke in tudi Tiso. Precej let je ribaril pod vodo popolnoma gol in je vzdržal pod vodo eno minuto in 20 sekund. Ta čas mu je zadostal, da se je potopil 6 metrov globoko, pograbil je ribo in splaval na breg.

»Dolgo čas sem se moral vaditi na kopnem,« je pripovedoval dopisniku nekega češkega lista,

Harmoniko za 6 oseb, ki je dolga 2 m, so v nemškem Klingenthalu naredili za neko družbo varietéja. Harmonika ima 128 tipk za višje glasove in 432 tipk za base, ki so razvrščene v 72 vrstah po 6 in 6 druga vrh druge. Harmonika je na kolesih, da je moči nanjo igrati.

Mravlje, ki pojejo

Znanstveni listi poročajo o raziskovanju učnjaka H. Autruma, ki se bavi s proučevanjem mravelj iz družin mirmika in formika. Mravlje teh družin imajo posebne utripajoče ude, ki z njimi proizvajajo glasove, katerih pa seveda človeško uho ne more slišati. Autrum je pustil, da so mravlje tekale po taki podlagi, ki je bila občutljiva za glasove. Glasove je sprejel z mikrofonom in jih ojačil z zvočnikom. Potem je mogel določiti, da so utripajoči udi na drugem obroču zadka in začno utripati in »peti«, kadar se jih dotakne kaka druga mravlja s tipalkami. Mravlja »poje« le, če je razburjena ali v pijanosti.

V morski vodi so živila

Danski kemik in raziskovalec morja, Avgust Krogh, je izračunal, da je v Atlantskem oceanu raztopljenih toliko hranil, kolikor bi jih dalo 20.000 žetev vsega sveta. Ali se moremo s temi hranili kako okoristiti? — Znano je, da je največ zlata v morju in ne kopnem. Krogh je kot prvi izračunal, koliko mesa in krompirja je v morju v obliki proteina in ogljikovih hidratov. V kubičnem metru morske vode je povprečno 3,9 gramov ogljikovih hidratov in 1,5 grama proteina. »Juha« svetovnega morja je izredno redka, vendar pa, če upoštevamo ogromne množine vode, dobimo vprav astronomske številke.

Najdragocenejši radio aparat

Tak aparat so naredili za maharadžo iz Patiale. Indijski knez je želel imati radio, ki bi bil mnogo dragocenejši kot zlati aparat angleškega kralja. Maharadža je poklical v svojo palačo najboljšega indijskega arhitekta, ki se je z njim pomenil o napravi radio aparata. Vsebovati mora seveda najmodernejše tehniške novosti, da more knez poslušati vse postaje sveta brez najmanjših motenj. Aparat je v omari, ki je popolnoma v skladu z opremo palače. Zunanji obod je iz dragocenih vrst lesa s prelestnimi ornamentami. Gumbi so iz slonove kosti in so obdani z dragulji. Razen tega je pa maharadža se nastavit vrsto inženirjev, ki morajo paziti, da aparat brezhibno deluje.

»preden sem se naučil tako dolgo zdržati brez sape. Zdaj, ko imam potapljaško obleko, ki sem si jo do podrobnosti sam naredil, bi bil lahko ves dan pod vodo. Dokler sem se nag potapljaj, nisem ničesar videl v vodi, ker mi je voda jako škodovala in me je ščemelo v očeh, da sem večinoma mižal. Bal sem se tudi, da ne bi oslepel, če bi me kaj sunilo v oči. Dokler sem gol lovil ribe, sem moral vedno že vnaprej določiti bivališče rib. Zdaj, ko ribarim v potapljaški obleki, mi ni treba več tipati okoli, saj zdaj vse natančno vidim. Seveda vidim tem bolje, čim bolj je voda čista.

Ribe bivajo večinoma v mirnih predelih vode. Največ rib sem doslej našel blizu kakih vdolbin ali pa v luknjah v vodo padlih dreves. Ribe se me prav nič ne bojijo in večkrat me je že kak karp pogledal skozi okence moje potapljaške čelade. Če se približam ribam, je na primer, som čisto miren, a karp vtakne glavo v blato ali gréz. Karpe in jastoge lovim z obema rokama in jih primem za glavo in repno plavuto; tudi soma, ki tehta kakih 15 kg, zgrabim z obema rokama za vrat in trebuh. Večje ribe lovim s kavljem. Som se divje brani in večkrat me je že čavnil po roki in mi je neloč z desnice kar kožo posnel. Neki 36 kg težki som me je zgrabil za glavo in me hudo ranil (tedaj sem lovil še brez obleke). Ščuka ne popusti zlepa, som pa takoj, ko začuti, da mu grozi resna nevarnost. Le zdrave in dobro rejene ribe so bojevite, druge zbežijo in se zarijejo v blato, kjer jih prav lahko dobim. Največja riba, kar sem jih doslej ujel, je bil 58 kg »črki som.«

Ob slovesu mi je pokazal potapljaško obleko, ki si jo je sam naredil (piše poročevalec). Obleka ima tri dele, ki se drug v drugega neprodušno zajedajo. Pokrivalo je 10 kg težka, železna čelada, ki ima štiri okenca, dva večja sta spredaj, dva poševne oblike pa ob straneh. Obleka sestoji iz hlač, konec hlačnic je obušalo. Vsa obleka je iz gumija. — Potapljač in njegov spremljevalec, ki ga čaka v čolnu, sta v zvezi z dvema cevema. Skozi eno cev pošilja spremljevalec z ročno sesaljo zrak potapljaču, skozi drugo se pa sporazumevata. Zadosti je, če ribič kar v čelado govori, pa ga oni na čolnu že razume.

Ze devet let si Kováč s tem poklicem služi kruh. Na glavi in po rokah je poln trazgotin od ugrizov rib. Te brazgotine povedo več ko besede, kako je ta pesel nevaren in mučen.

»Le zakaj sem najel fakirja, da mi nosi prtljago! Kjerkoli zagleda kako kaktejo, pa se usedo nanjo!«

Ribolov. »Ali ni dolgočasno ribe loviti? Kaj si pa mislite, kadar po ure takole sedite?« — »Mislil si: Ali bo prišla ali ne bo?« — »In kadar prime?« — »Takrat si pa mislim: Zdaj je pa že prišla!«

Lahkoverni natakari: »Gospodje, ali ste vi naročili štiri limonado e torto?«

Prastara kitajska prestolnica Peiping, ki so jo baje obkolili Japonci.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ienitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

UNION
Renata Müller in Georg Aleksander v napetem in zabavnem filmu
Eskapade
(Njegova ošlečna žena)
Predstave danes od 17. in 19. in 21. uri

Službe iščejo

Čevlji, prikojevalec
išče službo. Najraje na Gorenjskem. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 11115.

Krepkega vajenca
sprejme večja trgovina z mešanim blagom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takojšen nastop« 11349.

Trgovska pomočnica
vajena samostojnega vodstva, išče službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Gorenjska« št. 11210.

Mesarski pomočnik
vojašine prost — išče službo, najraje na deželi. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11252. (a)

32 leten samski
pošten, izobražen — išče kakršnokoli službo, samo h konjem ne. Ponudbe v upr. »Slov.« pod št. 11277.

Sedlarski pomočnik
mlajši, išče zaposlitve — tudi kot delavec. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ljubljana in okolica« št. 11317. (a)

Dijak
s štirimi razredi gimnazije, s malo maturo ter vajen strojepljiva — išče kjerkoli primerno zaposlitev. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11255. (a)

Strojinik I.
iz izpitov in prakso — išče v večjem industrijskem podjetju zaposlitve. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Strojinik I.« 11313.

Šofer
neoznjen, nekadilec — išče kavijske zmožen — išče službo. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »šifro »Abstinent««. (a)

Mesto
pisarniške praktikanke z vso oskrbo išče absolutno trgovskega tečaja. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »V Sloveniji«. (a)

Poštena prodajalka
omir, blaginjska, mlajša aglina moč, išče službo v katerikoli prodajalni v Ljubljani. Dopolni upravi »Slovenca« pod »Blaginjska« 600 Din št. 11312. (a)

Šofer
mlad, poročen, zmožen kavijske, sposoben in delaven, želi zaposlitve. Gre tudi v tovarno kot skladiščnik; zmožen pisarniških del. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožnost« št. 11354. (a)

Trgovski pomočnik
verziran v vseh strokah, vojašine prost, želi namestitev kot poslovalca podružnice ali skladiščnik ali kaj sličnega. Ponudbe v upravo »Slovenca« v Ljubljani pod »Zmožen« 10.000 din kavijske 11443.

Zasluzek
1000 dinarjev
in tudi več lahko zasluži s primerno majhnim investiranjem, mesečno s delom doma. Pošljem material, prevzamem gotove izdelke. — Zahtevajte prospekte, priložite znamko. — »Hemip«, Pančev, Braće Jovanović br. 20.

ZLATNA JAMA
JE STALNA REKIJAMA
V
SLOVENCU

Vajenci

Učenko in pletiljo
tako sprejem. Mala vas št. 55, Ježica. (v)

Učenko za šivanje perila
sprejem tako. Kopališka 12. (v)

Vajenko
pošteno, pridno, sprejme modistka Gregore, Šmartinska cesta 8. (v)

Vajenca
za trgovino z mešanim blagom sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11295. (v)

Mesarskega vajenca
sprejem tako, pomočnika pa s 1. avgustom. — Zdrav, mesar, Glavni trg, Celje. (v)

Učenko
za trgovino z mešanim blagom, pridno in pošteno, sprejme Andrej Jeglič, Lesce pri Bledu. (v)

Učenko
za strojno pletenje sprejem tako, z vso oskrbo. Pismene ponudbe v upr. »Slov.« pod »Učenka« št. 11253. (v)

Vajenca
poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, sprejem v špecerijško trgovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pošten« št. 11322. (v)

Vajenca
ki bo živahen, pridni in pošten ter bo imel veselje do špecerijške stroke — sprejem. — Ponudbe na Ivan Perdan nasl., Ljubljana, Krekov trg 11. (v)

Učenka
delavna, pošena, z dežele, se sprejme v trgovino. Za hrano in stanovanje mora pomagati pri gospodinjstvu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Priprosta« št. 11338. (v)

Vajenec
17 letnega sina bi rada dala v trgovino z mešanim blagom v kak večji obrat v mestu ali na deželi v svrhu popolnejše izobrazbe. Fant je že zaposlen štiri leta v domači trgovini. Je zanesljiv in vreden. Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« v Ljubljani pod »Miren značaj« št. 11376. (v)

Pouk

Poučujem
francoščino in matematiko za prvo in drugo gimnazijo. Aljaževa 8. (u)

Objave

Javna zahvala
Podpisani se srčno zahvaljuje g. Ravniku Jožetu, pos. v Radečah-Njivice 14, za njegovo velikodušno pomoč v nesreči. Arman Alojz, posestnik v St. Petru, občina Zidani most. (f)

STROJ

Lokomobil 20—40 PS
v popolnoma dobrem stanju, kupim. V poštev pridejo novejši modeli. — Takojšnje ponudbe pošliti na: Tvorinica tkanina Lugomer, Kloštar, Podravina, Savska banovina. (f)

Službodobne

Služkinja
za domačo in kmečko delo — se sprejme. Ljubljana, Vič št. 55. (b)

Bakrokotlar
dobi stalno mesto. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Bakrokotlar« 11190.

Medicarski pomočnik
dobi službo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Medicars« št. 11378. (b)

Slikarske in plesarske
pomočnike sprejem. Nastop takoj. V. Tomažin, Novo mesto. (b)

Čevljarskega pomočnika
za boljša dela, sprejem takoj v stalno delo. Franc Stopar, Sevnica. (b)

Sprejem hlapca
za vsa kmečka dela. — Hleba Franc, Zadobrova, p. D. M. Polje. (b)

Iščem služkinjo
zmožno hišnih del in kuhne, srednjih let, ki je služila pri učiteljski družini. Sv. Petra cesta 67, Kačar. (b)

Več mizar. pomočnikov
vajenih lahkega, a preciznega dela — sprejem v stalno službo. — Drago Višnar, Jesenice. (b)

14—15 let staro dekle
iščem k 5 letni deklici kot varuhinjo proti vsaj oskrbi. St. Vid nad Ljubljano, Vičmarje 25. (b)

Iščem mizarja
z malim kapitalom za skupno delo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kompanjone« št. 11382. (b)

Sprejem prodajalko
z nekaj gotovine v stalno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »8—10.000 din« št. 11385. (b)

Dekle z dežele
sle prosto, delavoljno in zanesljivo — se sprejme v pouk gospodinjstva in prodajalke. Eigner, Koroška cesta 67, Maribor. (b)

Zastopnika
za prodajo perja in puha iščem za Ljubljano, Jesenice, Trbovlje, Trzin in Maribor proti proviziji. — Wolfenstein Adolf, Čopnja, Dunavska banovina. (b)

Dekle
poštena, zdrava in ubogljiva, stara 18—30 let — se takoj sprejme za pomoč v gospodinjstvu v trgovsko hišo. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dravska dolina« 11269. (b)

Dekle
zdravo in pošteno, vajeno vseh hišnih del in tudi nekoliko kuhe ter v pomoč gospodinjstvu — iščem na posestvo. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod »šifro »Viljudna in ubogljiva« št. 11237. (b)

Trgovski pomočnik
manufakturi, do 25 let star, vojašine prost, živahen fant, bister in nadarjen ter posebno pridni — se sprejme. — Le oni, kateri odgovarjajo tem pogojem ter čutiljo resno zanimanje za manufakturno stroko, naj pošljejo ponudbe v upr. »Slov.« pod »šifro »Izredno sposoben« št. 11258. (b)

Starejša obitelj dveh oseb
išče s prvim septembrom zdravo, pošteno in čisto dekle srednje starosti, ki je zares veščica boljše mešanske kuhe in šivanja in ki opravlja tudi vsa hišna dela. Plača po dogovoru. Ponudbe s sliko in navedbo dosedanjih služb pošljite podružnici »Slov.« v Celju pod »značko »Eika«. Do konca tega meseca se lahko predstavite osebno: Celje, Strossmayerjeva 1, 1. nadstropje. (b)

Par lepih črnih konj
165 cm visokih, za težko in deloma lahko vožnjo, brezhibnih, prodamo za 7500 din. Sever & Comp. Ljubljana, Gospodarska cesta 2. (j)

Hlapca

sprejme Klemenč, Vič. (b)

Mizarskega pomočnika
za pohištvena dela, sprejem. Goljar Josip, Florjanska 1. (b)

Kravarja
dobrega molzača, sprejme takoj Prosekdvor, Bresternica pri Mariboru. (b)

Mlajše dekle
za gospodinjstvo, iščem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Poštena« št. 11429.

Dekle
pridno, pošteno, ki zna tudi kuhati, sprejem. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11432. (b)

Tri čevljarske pomočnike
dobro izurjene, za zbita dela, sprejem. — Martin Vrtač, Visoko, p. Šenčur pri Kranju. (b)

Krojaškega pomočnika
izvežbanega, sprejem. — Prednost imajo cerkovniki. — Krojač in organist. Hoče. (b)

Prodajalka
za pekarno, se sprejme. Plača dobra. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dopolodne kuhati« št. 11404. (b)

Službo dobi takoj
mlajša trgovska sodelnica, poštena, pridna, vajena vseh pisarniških del. Ponudbe: F. Drogenik, mlin, Poljčane. (b)

Dekle
ki zna tudi perfektno nemško, išče službo kot pomoč gospodinj ali otrokom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11260. (b)

Rabim prodajalko
za špecerijško in manufakturno stroko in pomoč pri gospodinjstvu. Zahteva se pridnost in poštenost. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11343.

Industrijsko podjetje
išče perfektno korespondentko za slovenski in hrvaški ter nemški jezik. Z roko pisane ponudbe z navedbo dosedanjih praks in zahtev plače poslati v upravo »Slovenca« pod »23« št. 11243. (b)

Mlekarja
sposobnega v izdelavi pastiriziranega masla in sira, treznega in resnega, iščem. Zanesljiv, ki garantirajo za svoje delo, naj pošljejo ponudbe upravi »Slovenca« pod »Parna mlekarja« 11318. (b)

Medijske toplice
idealno letovišče in termalno kopališče pri Zagorju o. S. Odprti bazeni, kranjski sprosti, dobra in solidna postrežba, nizke cene. Prospekti in informacije pri upravi kopališča in Putnika. (L)

Penzion »Keko« na Rabu
lastnik Slovenec, Vam nudi največje ugodnosti za oddih. Dnevno 50 Din, kopanje prosto. Izletniki Raba, napravite izlet na Barbat v penzion Keko. Postrežemo z rakli (jastrog) in pristnim štajerskim in dalmatinskim vinom. (L)

Letoviščarjem za Split
nudi lepe sobe z vso oskrbo ali brez. Prvo vrstna hrana in izredno nizke cene. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11327. (L)

Zivati
Par lepih črnih konj
165 cm visokih, za težko in deloma lahko vožnjo, brezhibnih, prodamo za 7500 din. Sever & Comp. Ljubljana, Gospodarska cesta 2. (j)

Kupimo

Vinske in pivske sode
velikost 8000 do 11.000 litrov — kupim. Pismene ponudbe na Publicitas, Zagreb, pod št. 46878. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Pletilni stroj
rabljen, št. 8, 60—90 cm, kupim. Abolar Ivanka, št. Lovrene na Dolenjskem. (k)

Bukov okrogli les
od 40 cm premera, ter smrekov in jelkov les za celulozo — kupim. Ponudbe pod »Eksport« v podružnico »Slov.« v Celju.

Kupim
aluminij, baker, svinec, cink, medenino in cin. — »Grušnik«, Ljubljana, Dravice. (k)

Velevoznik
išče vsako količino zgodnjih in poznih jabolč. — Dalje se iščejo zveze z dobro vpeljanimi kupovalci in trgovci sadja v vseh krajih Slovenije in Hrvaške. Ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Izvoznik jabolč« 11420.

Več klavirjev in pianinov
zaradi preselitve pod cenno naprodam. R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5-1. (g)

Ženitbe
34 letno dekle skromno, poročil obrtnika ali stalnega uslužbenca. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dežela« 11244.

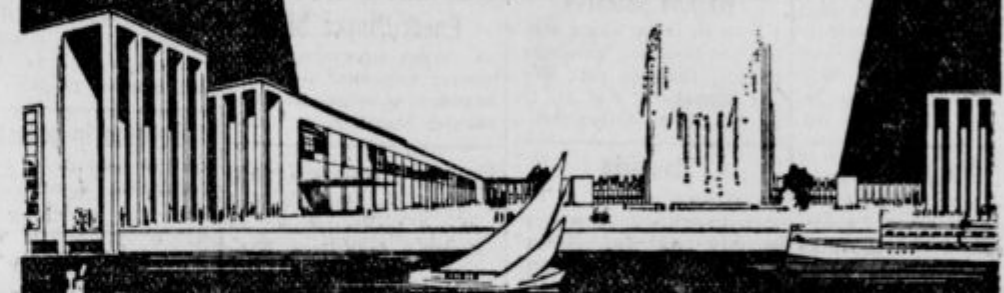
Starejša dama
želi zaradi nepoznanstva tem potom spoznati značajnega, dobrosrčnega gospoda v svrhu ženitve. — Neanonimne ponudbe pod »Lastni dom« št. 11282

Vrednostne papirje
vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10, tel. 27-52.

Udeležbo
za sedaj 15.000 din, 18čem takoj v razvoja zmožni trgovini ali industrijskem podjetju. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Škurno« št. 11274. (d)

Hranil. vloge
prodaste najbolje potom moje oblastveno dovoljene pisarne. — Takojšnja gotovina. Rudolf Zore, Ljubljana Gledališka 12. Telef. 33-10

DÜSSELDORF POZIVA
na veliko razstavo
LJUDSTVO NA DELU
„SCHAFFENDES VOLK“
in na potovanje po Renu
OD MAJA DO OKTOBRA 1937.
60%-tno znižanje na nemških državnih železnicah.
Informacije:
NEMAČKI SAOBRAČAJNI BIRO,
BEOGRAD, Knežev spomenik 5

Kupim prešo za sadje
Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Majhna preša« št. 11375. (k)

Kupujemo ržene rožičke
in vsa ostala zdravila zeljšča. — »Salus« d. d., Ljubljana. (k)

Polnojarmenik
55 cm, lahke konstrukcije, iščem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro in poceni« 11324.

Staro železo
litine, kovine, dele strojev kupim in plačam najbolje
Justin Gustinčič
Maribor, Tattenbachova 14

Stare moške obleke
čevlje, perilo itd., kupim. Po pohištvo pridem na dom. Istotam kupite najceneje vse, kar rabite. — Starinarina, Koroška cesta 17, Maribor. (k)

Kupimo žage
1 polnojarmenik (Schnellgatter) 65 cm; 1 parni stroj (lokomotiva) 50—60 KS; 1 krožno žago ali cirkularsko; 1 stroj za brušenje žage; 1 čelno žago (Stutzsäge) in kompletno transmisijo z lesišči. — Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Žaga«. (k)

Polnojarmenik
moderna tipa, Esterer ali Maxhütte itd., 450 R.w., s tonakim ležajem, dobro ohranjen, kupi
Stev Tončič
Maribor, Meljska cesta 12

Cunje
krojaške odreske, stari papir, tekstilne odpadke, ovčjo volno, goveje diako (aravco) — kupi vsako množino
ARBEITER - MARIBOR
Dravska 15

Staro železo
aluminij, baker, cink, medenino, svinec in druge kovine kupuje stalno po najvišji dnevni ceni Avgust Stražisar, železnina, Ljubljana, Vošnjakova 4.

Radio
3-čevni Philips
baterijski radio, skoro nov, naprodam za 450 din. Ivančič Franc, Černe 1, Brežice. (i)

Skoraj nov radio aparat
»Standard Darling« 2 + 1 čevni, zaradi selitve prodam. Ogledati v garažah hotela Union. (i)

Glasba
BREZPLAČEN POUK V IGRANCI
ZAHTEVATE BREZPLAČEN CENIK
MEINEL-HEROLD 9202
BORNE GLASB. MARIBOR št. 102

300 let staro violo
vredno 7000 din, prodam po dogovorjeni ceni. — Starinarina, Koroška cesta 17, Maribor. (g)

Kromatično harmoniko
prodam. Vprašati v gostilni Pečar, Vodmat, Zaloška cesta. (g)

Tega ne smore nitiče.
Zamenjavamo stari plošče, gramofone, radio aparate za nove proti primernemu doplačilu.
elektroton
PASAJA NEBOTICNIK

Naprodaj
partije instrumentov za godbo na pihala in bas. Bolčić, Jelačićev trg — Amerikan bar, Zagreb.

Glasovir
(Fügeli), izredno dobro ohranjen, prodam za 5000 din. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11491. (g)

Denar

Posojilo
15.000 din išče takoj na posestvo kračanska družina. — Nudi brezplačno hrano in stanovanje v bližini Maribora. Naslov v upr. »Slov.« v Mariboru pod št. 1208. (d)

Hranilne vloge
vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje
vnovčim
najkulantneje po najvišji ceni

takoj v gotovini
AL PLANINŠEK, LJUBLJANA,
Beethovnova ulica 14, telefon 25-10.

Kupim vložne knjižice
Kmečke hranilnice in posojilnice v Celju (prej Lastni dom) do 150.000. Kmečke hranilnice in posojilnice ter Okrajne hranilnice v Slov. Konjicah. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Tečen plačnik« št. 11280. (d)

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA
MARIBOR
Aleksandrova ulica št. 40

HRANILNE VLOGE
bank in hranilnic, kupuje
vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Ureditev dolgov
potom vodnih in izven-sodnih
poravnava.
Nazveti v konkurznih zadevah in vseh drugih strokovno-obrtnih poslih
revizije, sestava in apro-bacija bilanc.
Preskrba kreditov
vsi posli
kmečke naščite.
Edina koncesionarna komercialna pisarna
Lojze Zajc
Ljubljana, Gledališka ul. 1
Telefon 28-18

Auto-motor

Ce hočete hitro dalec priti, morate avto št. kupiti. Vse bi delal rad
motorjem?
Glej, jaz s njim že davno orjem!

Motor BSA
najnovejši model, 500 ccm — poceni prodam. Bernard tapeznik, Kranj. (f)

»Puch« motor
250 ccm, prodam. Bačnik, Ljubljana-Moste, Zaloška cesta 144. (f)

»Opel« limuzina
izvrstno ohranjena, ugodno naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11367. (f)

Avto
dober, ekonomičen, kupim — Natančne ponudbe upr. »Slov.« pod »Gotovina« št. 11410. (f)

Motor s prikolico
Indian Police Scout, 600 ccm, kot nov, s malo porabo bencina, takoj prodam. Več Miklošičeva 14, trafika. (f)

Tovorni avtomobili
rabljeni, v zelo dobrem stanju: Citroen, Chevrolet, Bedford, Mercedes in Saurer — ugodno naprodam. — Copic, Maribor, Vrbanova 12. (f)

Tovorni avtomobili
»Chevrolet« in »G. M. C.« 3—5 ton nosilnosti, Saurer avto, 24 sedežev, vse v izvrstnem stanju — prodam Avtomontaga d. d. Ljubljana, Miklošičeva 34
Naprodaj
po neverjetno nizki ceni avto Chevrolet Hmuzina, malo rabljen, tovorni avto Steyr, 1½ tonski, Amilcar, najnovejši model, dvosedeljen, prevoznik trikotel, več rabljenih koles, Ljubljana, Karlovska cesta 4. (i)

Platno, gradl, šifoni, najnovejše barvasto pralno blago za moško in damsko perilo, blago za posteljne prevleke, velikanska izbira klotastih in svilenih odevi, pregrinjala, namizne garniture, predpostelniki, tekači, zavese, bistraše, kuhinjske servete itd. Dalje velika izbira srja in pidžam za gospode lastnega izdelka, damsko triko in batist perilo v najnovejših fazonah. Nudi še vedno po najnižjih starih cenah. Pri nakupu nad Din 100— dobite primeren nameček!

Nova specialna trgovina s perilom

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA
SV. PETRA C. 30
(Viz a viz stare trgovine SV. Petra c. 29)

Ker nikjer drugje ne do-
bite tako ogromne izbire
v teh predmetih, ter po-
leg tudi ne tako nizkih
cen, je v Vašem interesu,
da nas v slučaju potrebe
posetite.

Posedstva

Naprodaj dve parceli
m² 18 din. — Poizve se:
Dravice 62. (p)

Novo hišo
dvostanovanjsko, v Ljubljani, Stožice štev. 101 —
ugodno prodam. (p)

Novozidano hišo
obrestinostno, prodam. —
Jadranska 40, Pobrežje,
Maribor. (p)

Srednje posedstvo
v bližini trga, prodam. —
Naslov v vseh posloval-
nicah »Slovenca«. (p)

Nova podkletena hiša
naprodaj pod ceno. Vpra-
šajte: Kolar, Vojnik. (p)

Visokoprtilična hiša
dvostanovanjska, nova —
naprodaj. Šmarska cesta
št. 43, Ljubljana. (p)

Kupim gozd
hrastov ali bukov — za
izsekane. Obširne ponu-
be upravi »Slovenca« pod
»Pragovi-švelarji« 11314.

Pozor Amerikanci!
Enonadstropno hišo: go-
stilna, trafika, mesarija,
hlevi, drvarnice, sadni
vrt in nlive — prodam.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 10520. (p)

Hiša

za kolodvorom v Ptuj —
naprodaj. — Istotam lepo
stavbišče. Naslov: Rogoz-
niška cesta 44, Ptuj. (p)

V Brežicah

in okolici so naproda:
hiše, krasna stavbišča,
vinogradi, sadovnjaki in
gozdovi ter saokroženi
deli Attemsvega vele-
posestva. — Pojasnila pri-
lož. Miklau Otmar, Bre-
žice. (p)

Posedstvo

z vodno močjo za kmet-
ski mlin, tudi brez po-
slopij — kupim. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
št. 11231. (p)

Tristanovanjsko hišo
z velikim zelenjavnim vr-
tom takoj prodam. Cesta
na Loko 22, Ljubljana.

Vnajem

IŠČEJO:
Trgovino meš. blaga
dobro idočo, vzajem v
najem. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Na dežel«
št. 11170. (m)

Parno pekarno
vpeljano, večjo, vzajem
s 1. oktobrom v najem.
Natančnejše podatke po-
šlajte na Janžekovič, Dol-
nja Lendava. (m)

Dvosobno stanovanje
s pritliklami oddam —
najraje odraslim. Tovar-
niška 29. (č)

Enosobno stanovanje
oddam s 1. avgustom. —
Mala čolnarska ulica 4.

Trisobno stanovanje
oddam za takoj ali po-
zneje. Velike sobe, plin.
Medvedova 5 b (Mirija).

Enosobno stanovanje
mirno, s pritliklami, ta-
koj oddam v Trnovem.
Cesta na Loko 22. (č)

Štirisobno stanovanje
krasno, komfortno, od-
dam. Aleševčeva 29/I. —
Pripravno za zdravnik.

Dvosobno stanovanje
s pritliklami, oddam. —
Podrožnik, Cesta 7 št. 31

Stanovanje
sobe in kuhinje in pritlik-
lin, oddam s 1. avgustom.
Ciglerjeva ul. 28, Moste.

Stanovanji
dvo- in enosobno, čisti in
sončni, se oddata takoj
ali pozneje na Gospodet-
ski cesti 10. Informacije
daje hišnica. (č)

Trisobno stanovanje
s kopalnico in pritliklami
pri novi šišenski cerk-
vi oddam za september,
oktober ali november. —
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 11357. (č)

Trisobno stanovanja
s kopalnico, na Opekarski
cesti in v Dalmatinovi
ulici oddam takoj. Poiz-
vedbe: Gradbena pisarna,
Rimska cesta 2/I. (č)

Dvosobno stanovanje
parket, v I. nadstr., s
pritliklami, oddam s 1. av-
gustom. Ogleda se lahko
v ponedeljek, sredo in
soboto od 2 do 4. Cesta
v Rožno dolino 7. (č)

SOBE
ODDAJO:
Oddam lepo prazno sobo
solidni osebi. Staretova
št. 31, Trnovo. (s)

Delavnica
obstoječa iz dveh velikih
svetlih prostorov, pri-
pravno za vsako obrt —
odda takoj: V. Lesjak,
Selenburgova 4. (n)

Dva lokala
na zelo prometnem kraju
se oddata takoj v najem.
Večji in srednji pripra-
ven za vsako obrt. Naslov
v upravi »Slov.« pod
št. 11305. (n)

Gostilna se odda na račun
in mesarija s kavalnico in
hladilnico v najem, na
prometnem kraju, zaradi
smrti. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 11397. (n)

Gostilno na račun
takojo oddam v Kranju
zmožni natakarij. Potre-
ben kapital 5 do 10.000
dinarjev. Naslov se izve
v upravi »Slovenca« pod
št. 11328. (n)

Stanovanja
IŠČEJO:
Dvosobno stanovanje
s kopalnico, pri stadionu,
išče za november urad-
nik. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Soliden« št.
11287. (č)

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje
s kuhinjo, v Jernejevi
ulici 8, oddam. Vprašaj se
pri stranki Čač v hiši, č

Enosobno stanovanje
se odda pri doljenjem
kolodvoru. — Poizve se:
Kapiteljska 3, Tanko. (č)

Stanovanje
obstoječe iz dveh sob in
pritliklin, se odda s 1. av-
gustom na Mirju po zmer-
ni ceni. Ponudbe naslo-
viti v upravo »Slovenca«
pod »Mirje« št. 11427. (č)

Podružnica „SLOVENCA“ je na Miklošičevi cesti št. 5

Opremljeno sobo

lepo, oddam takoj ali po-
zneje solidni in stalni
osebi. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 11352.

Obrt

Trajna ondulacija
po znižanih cenah na
najmodernejšem aparatu
brez elektrike le v sa-
lonu Kosec, Prisojna ul. 1

Gumbe plise, entel, ažur
predtisk in monogram
hitro izvrši Matek & Mi-
keš, Ljubljana, poleg ho-
tela Štrukelj. (t)

Pohištvo

Spalnice
od 1800 din naprej; ku-
hinje od 800 din naprej,
vam nudi mizarstvo Jo-
sip Goljar, Florjanska 1.

Moderno in kvalitetno
POHISTVO
vse zajamčeno — že od
1700 Din šperane spalnice
675 Din kuhinjske opreme
375 Din kuhinje, kredence
400 Din omare
150 Din postelje — itd.
Oglejte si veliko izbero
pohištva pri
»OPRAVA«
zaloga pohištva
Ljubljana, Celovška c. 50

Prodaj
masivne spalnice po 2550
kuhinje po 550
Martinez, Ljubljana, Pru-
le. (č)

**Kupujte
pri
naših
inserentih**

VELIKA PRODAJA!
Moške spodnje hlače od 10—20 Din. Moške srake
od 18—28 Din. Moške nogavice od 3—10 Din in drugo
blago po nizkih
cenah pri **Trpinu**
Maribor, Vetrinjska ulica 15

Ivana Kovič
po kratkem, a mučnem trpljenju, previdna s tolažili sv. vere,
v starosti 63 let, v petek, dne 16. julija ob 8 zvečer mirno
v Gospodu zaspala. — Pogreb predrage rajnice bo v nedeljo,
dne 18. julija ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Tacen 68, na farno
pokopališče Šmartno pod Šmarno goro.
Blago rajnice priporočamo v molitev in blag spomin.
Tacen pod Šmarno goro, dne 17. julija 1937.
Pavle Kovič, soprog; Tone, Tončka, Slavko, Pavla, sinova
in hčerki — in vse ostalo sorodstvo.

Glavni odbor
Hranilnice in posojilnice za Kandijo in okolico
javlja žalostno vest, da je danes v zgodnjih jutranjih urah umrl po daljšem trpljenju,
v 62 letu starosti, njen dolgoletni poslovodja, gospod

Franjo Mrvar
Pogreb na zavod sasužnega pokojnika bo ispred poslopja kandijske hranilnice na
Trdinovi cesti v ponedeljek, dne 19. julija ob 16 na župno pokopališče v Smihelu.
Novo mesto, dne 17. julija 1937.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

Za vlaganje kis, špirit, žganje, rum pri
Jakob Perhavec
MARIBOR, Gosposka ulica 9
Telefon 25-80

Vila
moderna, naprodaj. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Periferija« 11360.

Posedstvo
10 orolov, z gospodarski-
mi poslopi in premlčni-
mi, tik ceste — ugodno
prodam. Pojasnila daje
Janez Vidensček, Teharje,
Celje. (p)

Redka prilika!
Parcelo, pol travnika, pol
gozda, 2800 m², s ribniki,
v katerih se goje postvili,
ter z vsem lesom za ko-
čo, prodam za 10.000 din
v ljubljanski okolici. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Ribnik« št. 11374.

Naprodaj večje podjetje
z dobrimi donosi zaradi
bolezni. Plačljivo v hra-
ninah knjižicah Kmečke
posojilnice ljubljanske. —
Več pove Jože Rajnar,
Janševa cesta štev. 11 —
Ljubljana VII. (l)

Dražba
hiše št. 82 na Brdu pri
Ljubljani, z vrtom in
dvoriščem, vl. št. 892, k.
o. Zg. Šiška, bo 5. av-
gusta 1937 pri izvršnem
sodišču v Ljubljani. Naj-
manjši ponudek 30.000 din,
možno je prevzeti hipo-
teko. (p)

Zastoj
ne, pač pa za nizko ceno
prodam posestvece na Do-
lenjskem (njive, vinograd
gozdič, sadovnjak, trav-
nik, hišica, hlev, kozolec,
čebelnjak). Ogled možen
od 18. julija do 7. av-
gusta 1937. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 11239. (p)

Enonadstropna hiša
dobičkanosna, na promet-
ni točki mesta Celja, z
več stanovanji, dvema
obokanimi kletama in
dvema lokaloma, preje
vinska trgovina z vino-
točem, se zaradi starosti
s prevzemom dolgov
ugodno prodam. Naslov v
podružnici »Slov.« v Ce-
lju pod »Točka«. (p)

Enonadstropno hišico
v centru mesta Maribora,
primerno za vsako obrt,
posebno za kavarno —
prodam. Hiša sestoji iz
10 lepih družinskih sta-
novanj. — Letni dobiček
stanovanj znaša 28.428
din. Ponudbe v upravo
»Slov.« v Mariboru pod
»Velika sreča«. — Cena
250.000 din. (p)

Posedstvo
od 25 orolov navzgor ku-
pim. V posest pridejo
gozdni predeli, preple-
teni s travniki in grmi-
čevjem. Skozj naj teče
dobro voda; lahko je tu-
di močvirje, toda brez ne-
varnosti poplavl. V bli-
žini mora biti železniška
postaja. Oferte z naved-
bo cene poslati na na-
slov: E. Michler, Beo-
grad X., Miloša Pocerca
br. 15. (p)

Hiša
z nekaj zemljišča, blizu
mesta, primerna za upo-
kojenca, naprodaj. Vpra-
šati: Pekre 88, p. Limbuš

Majhno posedstvo
s hišo in tremi orali zem-
lji, prodam pod ugodnimi
pogoji. Izve se pri: Sto-
par Elizabeta, Kal št. 13,
p. Št. Janž, Dolenjsko.

Stavbišča
za strnjen sistem, v bli-
žini banske uprave — so
ugodno naprodaj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 11225. (p)

Dvostanovanjsko hišo
z velikim vrtom, vodnja-
kom, elektriko, 8 minut
od postaje, industrijski
kraj, prodam. Colner Ed.,
Šmarje, Sevnica. (p)

Hiša
pripravna za obrtnika —
naprodaj sredi mesta. —
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 9915. (p)

Nova hiša
velik vrt, v okolici Ma-
ribora, naprodaj. Naslov
v upravi »Slov.« v Mari-
boru pod št. 1227. (p)

Pekarna
dobro idoča, s tujskimi
sobami, naprodaj na Go-
renjskem. Pismene ponu-
be upravi »Slovenca« pod
»Dobra pekarna« št. 11391

Prodaj:
Dvostanovanjsko vilo pri
tobačni tovarni 380.000 di-
narjev, hipoteka 100.000
din; štiristanovanjsko vi-
lo v Rožni dolini 100.000
din, hipoteka 66.000 din;
dvostanovanjsko vilo za
Bežigradom 250.000 din,
hipoteka 56.000 din; tri-
stanovanjsko vilo v Šiški
160.000 din, hipoteka din
112.000; tristanovanjsko
hišo v D. M. v Polju din
90.000, hipoteka 40.000 di-
narjev; tristanovanjsko
vilo na Ježici 135.000 din,
hipoteka 125.000 din —
plačljivo v hran. knjižic-
ah Kmečke pos. ljubljanske.
Gostilno, mlin, trgo-
vino v večjem prometnem
kraju Dolenjske 350.000
din, hipoteka 90.000 din.
Hišo s trgovskim loka-
lom, gospodarskim po-
slopijem, v večjem indu-
strijskem kraju ob Južni
žel. 125.000 din, plačljivo
vse v knjižicah katerega-
koli denarnega zavoda.
V istem kraju naprodaj
novozidana štiristanovanj-
ska vila za 200.000 din,
hipoteka 80.000 din. —
Stavbne parcele v Rožni
dolini, Viču, Mirju, Kole-
ziji, Trnovem, pri Sv.
Krištofu, za Bežigradom,
v Šiški, Stožicah, Šmar-
tinski cesti, v centru. —
Velikost parcel in cena
po izbiri za strnjen in
odprt stavben sistem. Ce-
ne zelo ugodne.
Realitetna pisarna
KUNAUER LUDVIK
Rimska c. 6 — Ljubljana.
Telefon štev. 37-33.

Hišico
tudi polovico, kupim. Vi-
lo, tik kolodvora, vrt —
dam v najem. Ponudbe v
upravo »Slov.« pod »Vi-
la« št. P 11442. (p)

Enodružinska hiša
na lepem prostoru, blizu
mesta, naprodaj. — Ale-
ksandrova cesta 83, Po-
brežje, Maribor. (p)

Stavbna parcela v Kranju
z vsem za zidanje po-
trebnim materialom —
naprodaj. Jože Gros, Klan-
ec št. 7 pri Kranju. (p)

Stavbne parcele
v St. Vidu, ob drž. cesti,
ali na Brodu, prodam. —
Poizve se: St. Vid nad
Ljubljano 28. (p)

Večje zemljišče
skupno ali delno — prav
poceni prodam. Sprejem
tudi knjižice. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 11352. (p)

Hiša
z vrtom, pripravna za
upokojenca, pri Celju ali
Novem mestu, se kupi za
35—40.000 din. Ponudbe v
upr. »Slov.« pod št. 11376

Dvostanovanjsko hišo
z velikim vrtom, vodnja-
kom, elektriko, 8 minut
od postaje, industrijski
kraj, prodam. Colner Ed.,
Šmarje, Sevnica. (p)

Enodružinska hiša
nova, veranda, velik vrt,
10 let davka prosta, na-
prodaj. — Pripravna za
upokojenca, ki ljubi mi-
ren kraj. Levstikova 34,
Tezno pri Mariboru. (p)

Posedstvo
z dobro idočo gostilno,
vrtom, ca. 5000 m² zemlji-
šča, v Ljubljani, ugodno
naprodaj. Ponudbe v upr.
»Slov.« pod »Ugodno« št.
11303. (p)

Hišo
z velikim vrtom, sadono-
šnikom z brajdo, nekaj
travnika, blizu kolodvora,
prodam ali zamenjam za-
radl službene potrebe. —
Naslov v upravi »Slov.«
v Mariboru pod št. 1229.

Mesariji pozor!
Večletno dobro vpeljano,
moderno opremljeno me-
sarijo, center Ljubljane,
najprometnejša točka, z
udobnim stanovanjem in
vozovno opremo, prodam
zaradi izselitve. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»50.000 din« št. 11408. (l)

Tristanovanjska hiša
nova, z delavnico, na pro-
metnem kraju, v nepo-
srednji bližini mesta, ob
glavni cesti, z lepim vr-
tom in lastnim studencem
— primerna za kakršnega-
koli obrtnika ali lemo
industrijo, ugodno napro-
daj. Vprašati: Roja, Ma-
ribor, Milinska ul. 10. (p)

Prodamo

Betonski gramoz

kamenje, pesek, žagovino
poceni prodaja Prangež,
Bohova, Hoče. (1)

SINGER

PFAFF

šivalni stroji, ki odgovar-
jajo popolnoma novim, pa
so zato še več kot polo-
vico cenejši — edino pri

PROMET

(nasproti križanske cer-
kve).

Trijer

(čistilnik za šito), v do-
brem stanju, poceni pro-
damo. — Pražarna 2/ka,
Ljubljana, Rožna dolina,
cesta XV. št. 4a, telefon
34-40. (1)

NAUMANN

Kolesa

Motorji

le dobro blago pri
S. Rebolj & drug
Gospodarska c. 13.

Globok otroški voziček

prodam. Medvedova c. 17,
I. nadstr., Ljubljana VII.

Mlatilnica

skoro novo, po zelo ugod-
ni ceni prodam. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 11132. (1)

Prodaj

elektromotor 4,5 ks, tro-
fazen 350 volt, pripraven
za pogon kmetijskih stro-
jev, čistilnice za žito ter
kozice s plaščem. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 11286. (1)

Peč

na proževanje plina in
oglja, velika 145 x 72 cm,
močno napravljen in li-
tega železa, s potrebnim
priborom in ventilator-
jem, proizvajajo do 30 k.s.
plina, ceno naproday. —
Ogleda se jo še lahko v
pogonu. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 11131. (1)

Elektromotorji novinar-
bjeni za vse napetosti večno
v veliki izbiri na prodaj. Last-
na delavstva za previjanje in
popravljanje dinamo, avto-
dinam, elektromotorjev ter
vseh elektroaparatur. — Is-
vrtjem vse električne instal-
acije za razsvetljavo in pogon.
ELEKTROPERCILJE
FRANJO PERCINLIČ
Ljubljana, Gospodarska 16.

VRTNO POHIŠTVO

ležalni stol Din 60°
ležalni stol Din 90°
vrtilni fotelj
zložiiv Din 60°
verandni fotelj
zložiiv Din 160°
polcena postelja
tapcirana Din 200°
zložiivja
vse z dobrim štrpčnim
platnom prevlečeno.
Tvrda

WEKA MARIBOR

Pri odjemu nad 400 Din
franko vsaka želez-
niška postaja.

Prodaj za nizko ceno

vse orodje, lesene in že-
lezne modele za vojnja-
karske obrt. — Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 11262. (1)

KAPPEL

PISALNI STROJI

so najmoderneje konstru-
irani, trajni in v cenah
brez konkurence. Plačilo
v ugodnih obrokih. Zate-
vajte neobvezno predva-
janje. Rabiljeni pisalni
stroji se vzamejo v za-
meno. Samoprodaja pri
tvrdki:

Kleindienst & Posch

Maribor
Aleksandrova cesta 44

MALINOVEC

prišten, naraven, s čistim
sladkorjem vkuhan — se
dobi na malo in veliko v
lekarni dr. G. PICCOLI,
Ljubljana, nasproti »Ne-
botičnika«.

Novi krompir

kg 70 par. dobavi Rigler,
Pragersko. (1)

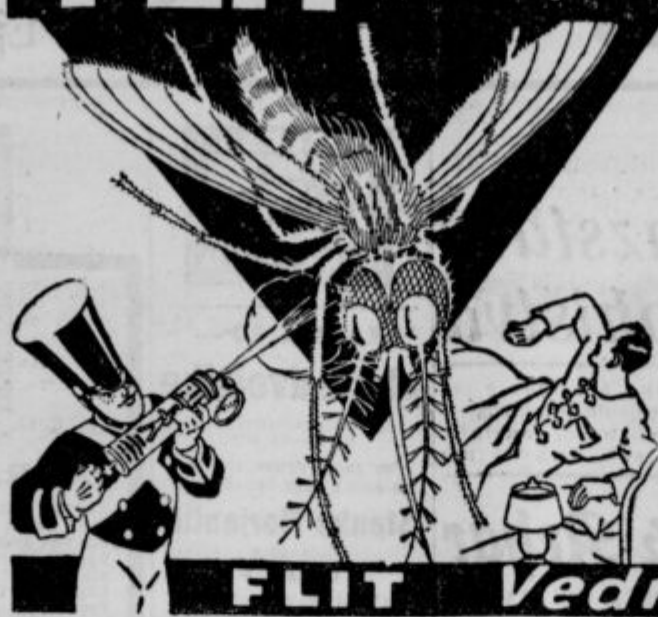
Naprodaj dva voza!

Zupančič, Jegličeva 15 —
Ljubljana. (1)

Parkete

bratove-bukove
domače-slovenske
dobavila in polaga
Bokal Anton
naročila sprejema v Kolinkovi 14
Solidno delo. — Nizke cene.

FLIT --- pravi sovražnik mrčesa

slabim sredstvom

komarja ne ubiješ!

FLIT je vodeči proizvajal v 90 drža-
vah, — najboljši snak moči in
ubojnega delovanja — ker vsebuje
strup, ki ga drugod ni.
FLITOVA para ne pušča madežev
in je ljudem neškodljiva. Varuj se
pred nadomestili pod imenom FLIT.
Pravi FLIT je samo v plombirani
čeki. Pazl na garancijo:
rmenno barvo, — črn rob in
FLIT vojaka.

FLIT Vedno ubija!

Poročne prstane,

ura, verižice, uhane, ka-
kor tudi očala, kupite
najbolj ugodno pri Josipu
Janko, urarju v Kam-
niku, Šutna, naspr. farne
cerkve. (1)

KOLESA

skoraj nova, prvovrstnih
znamk in izbira starih
poceni naproday pri

PROMET

(nasproti križanske cer-
kve).

Krasno alojo

1,50 m visoko, ceno pro-
dam. Rozman, Podstrmec
št. 15, Vel. Lašče. (1)

Šivalni stroj

pogreziiv, nemški fabri-
kat, s okroglim čolnikom
— kateri tudi stika po-
ceni naproday. — Nova
trgovina, Tyrševa 36. (1)

Žage:

remischeldske gaterice —
vodna, tračne, kakor tudi
vse vrste orodja in okov-
ja si nabavite ugodno pri

JEKLO

Stari trg.

Buret,

lister in vsa letna obla-
čila nudi v elegantni iz-
delavi ceneno Preaker,
Sv. Petra cesta 14. (1)

VINA

Za težko delo je močno
vino! Dobite ga najlažje v
Centralni vinarni
v Ljubljani
TELEFON ŠTEV. 25-73

Elektromotorji

novi in razlojeni vseh vrst in
velikosti vedno v zalogi. Spre-
jemajo se vsa tovrstna popra-
vila, instaltramo po konku-
renčnih cenah. Velika zaloga
instalacijskega materiala.
A. VERBAJS — Ljubljana
Gospodarska 10
(Poleg Šlamiča) Telefon 28-67

Štajerska jajca

in piščanč vedno v za-
logi pri Baloh, Kolo-
dvorska 18, dvorišče. (1)

Mizarji!

Z uporabo »Polinit« pol-
ture pristočimo na čaru
in na denarju. — Z 1 kg
»Polinit« polture napra-
vite 5 do 6 litrov najfi-
nejše polture, katere vas
stane le 16—18 din liter.
Dobite jo pri tvrdki

Barve - laki:

RUDOLF HAFNER, Ljub-
ljana, Miklošičeva c. 18
(v bližini kolodvorja).

CHAMPION DAJE MOČ

Glavno zastopstvo in zaloga Robert Weinberger
Zagreb, Gunduličeva ulica 16.

Sode

dobro ohranjena, prodam.
Ponudbe v upravo »SE«
pod »Posoda 33« 11407.

Naročajte in širite

»SLOVENCA«

Razno

Gospodična išče tovarišico

za izlete v hribe. Ponud-
be upravi »Slovenca« pod
»Planine« št. 11390. (r)

Danes na žegnanje

v Tomačevu, tudi v po-
nedeljek v gostilni Kovač-
mno go zabave. — Vabita
Gorjanc.

Novost za dame!

Izvršujemo trajno ondu-
lacijo na najnovejšem ter-
najlažjem aparatu, kar
jih je do danes naredila
moderna tehnika! Za vsa-
ke lase uspeh garantirani!
Prepričajte se in boste
presenečeni! — Frizerski
salon »Rakar«, Prešerno-
va ulica 9, dvorišče, na-
sproti slaščičarne Košak.

Kolesarjem

in izletnikom 1. avgusta
t. l. v Postojno, se pri-
poročajo: kavarna, resta-
vračija, sobe, sladoled G.
Garzarolli; restavračija
Pelani; restavračija, sobe
Ludvik Burger. — Kosilo
kompletno za izletnike
Lit 6.50. — Cenjenim go-
stim brezplačna shramba
koles. (r)

FOTO-ATELJE-HELIOS
V. BEŠTER
LJUBLJANA, ŽIDOVSKA UL.
TELEFON 2034

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 18. julija: 8 Klavir — štirinotno (gđent
Silva Hrasovec in Herta Seifert) — 9 Čas, poročila,
spored — 9.15 Vreki govor (g. dr. Roman Tominec) —
9.30 Prenos cerkvene glasbe iz cerkve sv. Petra v Ljub-
ljani. — 10 Prenos koncerta iz Rogaške Slatine — 11.30
Otroška ura (gđ. Manica Komarova) — 12 Kar imamo,
to vam damo (plošče po željah) — 13 Čas, poročila,
spored, obvestila — 13.15 Akademski pevski kvintet —
14 Kmet, ura; Organizacija mlekarstva v Sloveniji (g.
Aljož Obenine) — 17.30 Vseelo popoldne: Fantje na
vasi, Sestre Stritarjeve in plošče — 19 Čas, vreme, po-
ročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Prirodne in
kulturne značilnosti Jugoslavije (dr. Boža Milojevič,
prof.) — 19.50 Večer ob tabornem ognju (idila iz skavi-
skega tabora) — 20.50 Pevski in klavirski koncert gđ.
Vide in ge. Marie Valjalo — 22 Čas, vreme, poročila,
spored — 22.15 Mandolinistični trio.

Ponedeljek, 19. julija: 12 Sprehod po gozdu (plošče)
12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila —
13.15 Vreka veselih pesmi (plošče) — 14 Vreme, borza
15 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac.
ura: (dr. Fran Bubenović, profesor, Zagreb — 19.50 Za-
namivost — 20 Lenerjev godalni kvartet igra (plošče)
20.10 Zdravniška ura: Igra narave v bitju in šitju člo-
veka (dr. Ivan Matko) — 20.30 Brahmsova ura: Sode-
lujeta ga, Helena Lapajne in g. prof. Marjan Lipovšek
22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Originalna švi-
carska glasba (bratje Malenšek).

Torek, 20. julija: 13 Magistrov trio — 13.45 Vreme,
poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Nekaj ope-
ne glasbe (plošče) — 14 Vreme, borza — 15 Čas, vreme,
poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Potovanje
Jerotija Račanina v Jeruzalem L. 1704 (prof. Hadoslav
Medenica) — 19.50 Zahvalni kotiček — 20 Haslerjeve pe-
smice (plošče) — 20.10 Vpliv alkohola na gospodarsko,
socialno, zdravstveno in kulturno strukturo Slovenije
(g. Vojko Jodit) — 20.30 Zbor čestih bogoslovcev — 21
Prenos iz Rima: Donizetti; ljubzenski napoj; (operna
izvedba v studiju).

Drugi programi

Nedelja, 18. julija: Beograd: 19.30 Salonski kvartet;
21 Narodna pesni in glasba — Zagreb: 20 Vokalni kon-
cert: 20.30 Orkestralni koncert: 21 Rim — Dunaj: 19.35
Ziehrerjeva opera »Zakladnik«; 22.30 Plesna glasba —
Budimpešta: 22.15 Operni orkester; 23.30 Jazz — Trst:
Milan: 17.15 Vokalni in instrumentalni koncert; 21 Vo-
jaška godba; 22.30 Koncert pianistke Marije Golia —
Rim-Bari: 21 Donizettijeva opera »Ljubzenski napoj«
— Praga: 19.05 Orkestralni koncert; 20.40 Sketki; 21 Or-
kestralni koncert; 22.55 Jazz — Varšava: 21 Rim — Ber-
lin-Hamburg: 20 Korale in valčki — Königsberg: 20
Sinfonični koncert — Lipsko: 20 Orkester in solisti —
Koln: 20 Nemški skladatelji — Frankfurt-Stuttgart: 21
Rim — Strassbourg: 21.40 Beethoven in Brahms.

Ponedeljek, 19. julija: Beograd: 19.30 Narodna pes-
mi; 21 Orkestralni koncert — Zagreb: 20.30 Vokalni kon-
cert: 20.30 Orkestralni koncert; 21 Rim — Dunaj: 19.35
Plesna glasba — Budimpešta: 22.30 Plesna glasba —
Plošče; 23.30 Madjarske pesmi — Trst-Milan: 17.15 Violi-
na; 21 Popevke; 22 Komorna glasba — Rim-Bari: 21.00
Sinfonični koncert — Varšava: 20 Laska glasba; 21 Ci-
ganska glasba; 22 Klavir — Berlin: 21 Plesna glasba —

Torek, 20. julija: Beograd: 20.15 Orkestralni koncert;
21 Milan — Zagreb: 20 Orkestralni in vokalni koncert;
21.30 Tamburice — Dunaj: 22.30 Zahvalni kotiček — Bu-
dimpešta: 19.30 Madjarske pesmi; 21 Spavalica »Vihar
nad Parizom«; 22.05 Klavir; 22.50 Salonski orkester
Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba; 21 Donizettijeva opera
»Ljubzenski napoj« — Bari: 21 Igra; 22.15 Koncert pi-
anistke Branke Musulin — Praga: 19.10 Vojška godla.

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

se priporoča za vse bančne posle. Izplačuje brez omejitve stare in nove naložbe

Agnes Günther: 41

Dušica - Rožmarinja

»Rožmarinja, kako si vendar molčela! Te je
avečanstvo toliko utrudila?«
»Da, oče! In postalo mi je tako tesno pri srcu.
Vse kaže, da bom morala odslej pobirati najtežje
kamnje. Če bom to le zmogla!...«
»Toda otrok! Mar te je gospod samostanski
pridigar tako zelo zadel v srce?«
»Ta mi je srce le olajšal! Toda glej, oče! Harro
danes odhaja in ne morem niti besedice več z njim
govoriti. Ali ne opaziš na njegovem hrbtu, kako
se hudeje? Na njegovi roki, katero verno zapira
in odpira, vidiš, takole —, kot bi hotel kaj zmeč-
kati. Harro zmeraj tako dela, kadar je nevoljen!«
Knez je danes izredno dobre volje ter se pri-
tajeno nasmeje. Razgovor o Parizu torej Tohr-
steincu ne ugaja posebej! — Malčica bo to že ve-
dela! Nato reče veselo:
»Rožmarinja, sprehajaj se še enkrat v žaru
pomladnega sonca s svojim stariim prijateljem. Je
čisto prav tako, saj se poslavljaj od svoje otroške
dobe. Jaz bom pa šel malo z mamoi!«
In hipoma je mesto kneginje v rahli sencu trsja,
ki se je ob toplem, od sonca obžarjenem zidu zgrin-
jalo v hodnik in kjer je plaval lahen vonj vijolic,
stopala s Harrom Rožmarinja. — Spočetka oba
molčita. Toda trenutki so predragoceni. —
Kar izpregovori prva Rožmarinja:
»Ti si tudi bil v cerkvi, Harro? Ali si poslušal
gospoda samostanskega pridigarja?«
»Sem ga sicer poslušal, toda nisem vsega slišal.
Dozdeval se mi je prečloveški.«
»Kakšen bi pa sicer naj bil?«
»On bi na primer mogel biti bolj duhoven!«
»Po tvojem naglasu sodim, da s tem ne misliš
nič lepega, Harro!«
»Ne morem nič za to! Moja flavta ni nama-
zana!«

»Harro, bila sem danes srečna, ko se je pri-
kazalo sonce. Sanjala sem nocoj o Gizeli. V spanju
je še doslej nisem videla. — Hodila sem po nebe-
škem travniku, ki je bil lepo zelen in poln zvezdnic.
Gizela se mi je smejala. Stopala je z golimi, ne-
izrečeno lepimi nogami k nekemu studentu, ki je
izviraj izpod temnih, mahasto zelenih kamnov in se
je stekal v majhno, okroglo jezero. Dvignila je svojo
obleko in je stopila v studenec, da so se njegovi
čisti valčki valili prek njenih nog. Vprašala sem jo:
»Čemu to delaš? In mi je odgovorila: »Hodila sem
vendar po tolikih iglah, velikih in majhnih mečih
in po žarečem železu.« O ti revica! Ali si bila pri-
morana to storiti? To ni najhuje, mnogo huje je,
ako rob ni čist. Pri teh besedah se je pripognila
in je vzela rob svoje obleke, ki je bil bel kot svetel
poletni oblaček ter ga je oprala. Jaz sem ji rekla:
»Saj je vendar bel! Ona pa je odgovorila: »Od solz,
od solz, od solz! Nato je stegnila svojo roko proti
meni ter me je vprašala: »Kje je pa Harro?«. Vsa
prestrašena sem se ozrla, a te nisem videla nikjer.
»Niso ga spustili noter, sem ji odgovorila. Pri tem
sem padla na tla ter sem presunljivo jokala. Zdajci
je pristopila k meni, je sedla na ozaro, položila
mojo glavo na svoja kolena in božala moje lase,
rekoča: »Od solz, od solz! In na mah sem se znašla
v nekem prepadu, kjer so bile visoke, črne pečine.
Tu je tekel črn potok in veter je vzdihoval. Čula
sem še vedno Gizelin vlet — »od solz.« Morda
je pa to bil glas potoka? In mislila sem si, da je
gotovo potok solz. Koliko solz je že tečlo — in
vetrov vzdihujejo radi tega. In vedno sem iskala
izhoda ter sem si želela nazaj na travnik. Toda
brez tebe nisem mogla najti tja. Pri tem pa sem še
moralna na to misliti, če še znam pesmi za birmski
pouk. Iskala sem jih v spominu. Daj jim vsem, ki
hrepene ...! Zdajci sem dobila sunek in bilo mi je,
kot bi me obdajali žarki veselja. V tem trenutku
sem se zbudila.

Harro je zelo resno poslušal. Nato pa je rekel:
»Rožmarinja, ti imaš umetniško dušo! Tvoje

sanje sem doživel s teboj. Ti občutiš barve, ti vidiš
slike...«
»O čem se ta dva tu zadi tako vneto razgo-
varjata? Rožmarinja ima rdeča lica.«
»No, mar ne slišiš, o nebeških travnikih, o
slikah!«
»Ti si vse barve tako lepo porazdelila. Bela
žena z malce rožnatimi nogami, nežni valčki — to
so bili gotovo vodni kolobarji. — Lepi vodni ko-
lobarji s svetlimi robovi. Temnozeleno mahovje...
In kakšna pesem je že to? In dušica predava:
»Daj jim vsem,
ki hrepene
za teboj in tvojo milostjo,
da vzdržijo.«
»Prav lepo, dušica! Naučila si se tudi lepih
stvari...«
»Mnogo lepih stvari. In kako srečna sem, da
sem bila pri birmi! Sprva sem se branila in zato
sem tudi tako sanjala. Bala sem se, Harro, da bi
se s tem od tebe ločila.«
»Da bi se ti s tem od mene ločila...« Sepetaje
je Harro ponovil te besede. Oh, ta opojna pomladna
sapiča! —
»Da bi bila jaz na nebeških travnikih in ti tu
zunaj!«
»Ta tu zunaj mora pač biti zal kraj, dušica?
Menda pa le ne bo tako strašno. Tu so gotovo
vmes tudi zelo odlični ljudje, taki, ki si ne upajo
v nebeske pokrajine in vendar radi tega še niso
zreli za pekel, kjer raste asfodelos in žubori potok
pozabljenja.«
Ze zopet kneginja pritiska na kneza:
»Ali ni malce nedostojen ta pristrčni tete à
tête?«
»Pusti ju pri njunem duhovnem razgovoru!
Zdaj sta pri peku — prej sta govorila o nebesih.
To je mnogo primernejše za današnji dan nego
tvoji pariski spomini...«
»Pozabiti, Harro, ne maram. —«

»Oh, tako po malem vsrkavati pozabljenje.«
»Kaj pa hočeš pozabiti?«
Zdajci se je Harro prestrašil.
»O Harro, le še malo časa imava. Ze slutim,
da postaja mama nestrpna. Kolikokrat mi boš pisal?
Vsak teden? Do božiča bom štela dneve! In Harro,
ne pozabi, da ne morem priti na nebeški travnik
brez tebe. Kakor me je Gizela vprašala: »Kje je
Harro? Tako me bo tudi Bog vprašal. Danes sem
se vendar Bogu zaobljubila, da hočem njemu slu-
žiti. Saj si tudi sam čul: Mojemu Bogu in gospodu
Jezusu visoki služiti vse svoje življenje!«
Njen hočem, svečani, srebrni glasek prodira
skoz grmičevje španskega bezga, ki ju loči od kneza
in kneginje. — Kar se oklene jeklena knezova roka
roke kneginje. S stisnjenimi zobmi izpregovori
knez: »Da čuješ! Tega ne dopuščam! Nikakor ne
dovoljujem, da se otrok v današnji zbranosti moti!
Jutri obsega se celo življenje in bo še za ves čas! —
»Da, to sem čul.« odgovori Harro.
Doğa, vitka postava v beli obleki in visoki
mož z mračno nagubanim čelom si stojita nasproti.
In Harro nadaljuje:
»Čul sem vse to. Vsi so isto obljubili.« —
»Potem bodo morali to tudi držati! Jaz sem
občutila, da me je nekaj skrivnostnega prevzelo. In
ker sem že to storila...«
»To se ti vidi, sreče Harro nežno... Zelim ti
od vsega srca, da bi bila v izpolnjevanju tvoje za-
obljube vselej srečna!«
»Brez tebe ne, Harro! Neprenehoma te bom
iskala. In če bi umrla kot nocoj v sanjah, morala
bi se vrniti in te iskati. O Harro, ti si mi toliko
ljubeča storil! Ako bi te ne bilo, bi v mojem vrtu
rastle koprive, trnje in strupene cvetlice. Se še spo-
minjaš, ko si me slikal v častni dvorani? Vidiš,
tako bom hodila v življenju in smrti ter nosila
svojo ljubezen, dokler je ne prinesem k Bogu!«
»Dušica, nehaj! Ne veš, kaj govoriš. Tega ne
prenesem. Pojdi zdaj k svojemu očetu, — otrok —
duša!« —

Radi velike zaloge poletnega blaga dajemo od 15. julija t. l. naprej

10% popusta

na vse poletno, svilen, bombažno in volнено blago za moške in ženske obleke, — dalje

20%-30% popusta

na vso konfekcijo, in sicer velja popust na vse reklamne cene kot so označene v izložbah.

Velika zaloga ostankov svile, krepov, delenov kakor tudi štofov za moške in ženske obleke s

30%-50% popustom

Izkoristite takoj ugodno priliko!

F. I. GORIČAR, Ljubljana, sv. Petra cesta 29

Otvoritev razstave pohištva

TELEFON
ST. VID 16

Oglejte si našo stalno razstavo v novih, najmoderneje urejenih prostorih. — Prepričajte se o kvaliteti naših, jedilnic, spalnic, gospodskih sob, kuhinj itd.

Erman & Arhar

TOVARNA IN SKLADIŠČA TIK ZADNJE TRAMVAJSKE POSTAJE V ŠT. VIDU

Za Din 40— obličje dvojnik

(Doppelhubel) od 42—51 mm

ter razno drugo orodje po zelo niskih cenah nudi

Stanko Florjančič

selesnina Resljeva 3

(Vhod skoki dvorišče) Vis a vis Medie-Zanki

SS Prestolonaslednik Peter

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. — SUSAK

Dnevna hitra paroplovna služba s Sušaka za Dalmacijo in obratno. Odhod s Sušaka ob 16. uri. Dnevna večkratna zveza za vsa kopališča in letovišča jugoslovanske obale. Ugodna turistična potovanja s Sušaka za Dalmacijo in Grško po niskih pausalnih cenah. Ekspresne turistične proge iz Benetk za Dalmacijo. Prvovrstni parniki — izvrstna kuhinja. Prospekte in pojasnila daje direkcija na Sušaku, vse njene agencije in vsi uradi „Putnika“ in društva „Wagon-Lits-Cook“.

Bančni zavod išče zastopnike-organizatorje za Beograd, sedež banovinska in večja mesta v državi. Samo resni in solidni gospodje, ev. penzionisti s prav dobrimi dohodki — v svrhu pridobivanja članov za teden štednje v zvezi s zavarovanjem in dajanjem posojila. Ponudbe na Propaganda d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5 pod 4189

Zgorela bom!
O, jej!
Noge me pečejo!

Vnete noge — otekli glečnji — razbolela kurja česna — vse to povzroča neznosna bolečina, ubija privlačnost ženske in stori moškega pomilovanja vrednega. Te bolečine lahko v nekaj minutah odstranite. V umivalnik vroče vode vsujte za peti soli sv. Roka, ki bo postala mlečno bela. Okopljite svoje noge v to blagodejno, mlečno, učinkovito kopel. Bolečine sklepov bodo prenehale, sklenjene — rane — otekline na nogah pa izginejo. Kopel v solni raztopini sv. Roka omehča kurja česna tako, da se dajo z roko prav dobro odstraniti. Noge in vse telo je po Rokovi kopeli kot preroleno: postanete sveži in dobro razpoloženi.

Otekline na nogah izginejo: lahko nosite tudi manjše čevlje.

Za 3,9 in 15 Din se že lahko dobe izdatni za oči soli sv. Roka za nego nog. Večji družinski zavojec 26 Din.

Otroški vozički naj-novejših modelov motorji, tričiklji, pogonilni stroji, dvokolesa, motorji, tričiklji, pogonilni stroji, Po zelo niski ceni! Ceniki franko!

TRIBUNA P. BAYSEL, LJUBLJANA, Karlovska
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 24.

Išče se mlajši inženjer-kemik

za industrijsko podjetje v Sloveniji. Ponudbe z referencami na Aloma Company d. z. o. z., Ljubljana pod šifro OBRTNA SILA

Za jesensko setev

nudi trdka **FRAN POGACNIK** d. z. o. z., Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) c. št. 33 sive in črne ajde, koruzo, grahoro, rdečo deteljo in repo v najboljši kakovosti in po najnižji dnevni ceni.

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetinske izdelke nudi najceneje

RUOLF RADOVAN tapetnik, Mestni trg 13. Ugoden nakup morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

reg. zadruga z neom. zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

NOVE VLOGE vsak čas razpoložljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi po 3%.

Pogrebni zavod
Ivan Gajšek, Ljubljana

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je naša dobra mamica, ljuba stara mamica, zlata in srčno ljubljena naša teta, gospa

Marija Mak roj. Naglič

v 80. letu starosti, na dan Karmelske Matere Božje, pokrepčana s sv. zakramenti, za vedno zapustila v neizmerni žalosti in odšla k svojemu Stvarniku po zaslužno plačilo.

Blago pokojnico spremimo na zadnji poti v nedeljo, dne 18. julija ob 17 iz hiše žalosti Ob Mladinskem Domu št. 1 k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. julija 1937.

Globoko žalujoči rodbini Brvar, Valentin.

Skrušeni v težki boli javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes zjutraj nenadoma umrl v starosti 66 let moj predobri mož in naš skrbni oče, naš brat, svak, stric, gospod

profesor

Hinko Vodnik

Pogreb bo v ponedeljek, dne 19. t. m. ob petih izpred hiše žalosti, v Panonski ulici št. 5, na mestno pokopališče. Sv. maša zadušnica bo v torek ob sedmih v mestni prostijski cerkvi.

Ptuj, dne 17. julija 1937.

Žalujoča soproga Ana, sinova Srečko in Hinko ter ostalo sorodstvo.

Profesorski zbor drž. realne gimnazije Kraljeviča Andreja v Ptujju javlja žalostno vest, da je danes ponoči nenadoma umrl njegov odlični član, dober tovariš in vzorni vzgojitelj, gospod

profesor

Hinko Vodnik

Pogreb bo v ponedeljek, dne 19. t. m. ob petih popoldne iz hiše žalosti, v Panonski ulici št. 5, na mestno pokopališče.

Ptuj, dne 17. julija 1937.

Naznanilo!

Dovoljujem si vljudno naznaniti, da sem kot dolgoletna poslovodkinja trgovine s perilom trdke »TRIGLAV« v Ljubljani, Kolo dvorska ulica št. 8, trgovino sama prevzela, ter jo bom izpopolnjeno z damskim perilom skušala voditi v popolno zadovoljstvo vseh odjemalcev.

Perilo se izvršuje tudi po meri, ter se sprejme istotako blago v izdelavo. Postrežba solidna in točna.

Vsem dosedanjim in novim odjemalcem se najtopleje priporoča

Mara Lamplč

Oglašujte v »Slovincu«!

Ne trati časa, ne muči se in ne maži

vzemi

RASIBLOČ
Nov način hitrega brijanja!
1. Velik priborček na časi (zadostuje pri-prosto masiranje s Rasibločom a po polminuti se že z lahkoto obrije. 2. Brijanje s Rasibločom je hiejen čno in antiseptično in kot tako priporočano od kemikov in strokovnikov. 3. Pri brijanju s Rasibločom ni potrebna naknadna masaža s kolonjsko vodo, galunom ali si čim, Dobiva se v vsaki trgovini le stroke.